

## ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

### Η' ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΒΟΥΛΗ

#### ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΜΑ'

Πέμπτη 15 Μαΐου 2008

#### ΘΕΜΑΤΑ

##### Α. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Επικύρωση Πρακτικών, σελ.8973
2. Άδεια απουσίας του Βουλευτή κ. Σ. Τσιτουρίδη, σελ.8990

3. Ανακοινώνεται ότι τη συνεδρίαση παρακολουθούν μαθητές από το 13ο Δημοτικό Σχολείο Παλαιού Φαλήρου, το 56ο Δημοτικό Σχολείο Αθηνών, το 1ο Δημοτικό Σχολείο Φερρών Βελεστίνου, το 3ο Δημοτικό Σχολείο Φερρών Αγίου Γεωργίου Μαγνησίας, το 8ο Δημοτικό Σχολείο Νέας Ιωνίας Μαγνησίας, το Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Κωφών Πάτρας και το 4ο Δημοτικό Σχολείο Πάτρας, σελ.8985,8994,9006, 9013,9018

##### 4. ΕΙΔΙΚΗ ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ

α) Ειδική συνεδρίαση με αφορμή τον εορτασμό της Ημέρας της Μητέρας, σελ.8980

β) Συζήτηση επί των άρθρων της Τέταρτης Ενότητας των Αναθεωρητέων Διατάξεων του Συντάγματος (ενότητες Ε', ΣΤ', Ζ' και Η' της Επιτροπής Αναθεώρησης του Συντάγματος):

Άρθρο 78 παράγραφος 6, άρθρο 79 παράγραφος 1, άρθρο 88 παράγραφος 2 εδάφιο γ' και δ', άρθρο 90 παράγραφος 5, άρθρο 95 παράγραφος 1, άρθρο 98 παράγραφος 1 εδάφιο β', άρθρο 100, άρθρο 118 παράγραφος 5, άρθρο 101 και ερμηνευτική δήλωση, άρθρο 102 παράγραφος 1 εδάφιο δ', άρθρο 103 παράγραφος 9, άρθρο 104 παράγραφος 3, άρθρο 101Α, άρθρο 108 παράγραφος 1 και 2, άρθρο 111 παράγραφος 6 και προσθήκη στο άρθρο 5, σελ.8992

5. Ανακοινώνεται η απευθείας μετάδοση από το κανάλι της Βουλής της κλήρωσης για τη Βουλή των Εφήβων και η μετάδοση της τρέχουσας συνεδρίασης μετά το τέλος της κλήρωσης, σελ.8997

6. Ανακοινώνεται γνωμοδότηση του Α' Τμήματος του Επισημοτικού Συμβουλίου της Βουλής, σχετικά με την εφαρμογή του Κανονισμού της Βουλής στις επανειλημμένες αιτήσεις της Εισαγγελικής Αρχής, για την άρση της Βουλευτικής ασυλίας κ.λπ., σελ.9001

##### Β. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

1. Κατάθεση αναφορών, σελ.8973
2. Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών, σελ.8974
3. Ανακοίνωση του δελτίου επικαίρων ερωτήσεων της Παρασκευής 16 Μαΐου 2008, σελ. 8994

##### Γ. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

##### ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΣΧΕΔΙΩΝ ΝΟΜΩΝ

1. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων κατέθεσε σχέδιο νόμου: «Κύρωση της κωδικοποίησης της Νομοθεσίας Κατασκευής Δημοσίων Έργων», σελ.9017

2. Οι Υπουργοί Δικαιοσύνης, Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Ανάπτυξης, Μεταφορών και Επικοινωνιών και Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής, κατέθεσαν σχέδιο νόμου: «Ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου διασφάλισης του απορρήτου της τηλεφωνικής επικοινωνίας», σελ.9017

#### ΟΜΙΛΗΤΕΣ

##### Α. Επί της Ειδικής συνεδρίασης με αφορμή τον εορτασμό της Ημέρας της Μητέρας:

|                            |               |
|----------------------------|---------------|
| ΑΜΜΑΝΑΤΙΔΟΥ-ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ Ε., | σελ.8984      |
| ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ Δ.,              | σελ.8985      |
| ΚΑΛΑΝΤΖΑΚΟΥ Σ.,            | σελ.8990      |
| ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ Σ.,             | σελ.8988      |
| ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ Γ.,           | σελ.8988      |
| ΚΟΡΚΑ-ΚΩΝΣΤΑ Α.,           | σελ.8987      |
| ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Γ.,        | σελ.8987      |
| ΛΕΒΕΝΤΗΣ Α.,               | σελ.8989      |
| ΜΕΡΕΝΤΙΤΗ Α.,              | σελ.8986      |
| ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ Β.,             | σελ.8983      |
| ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ Π.,        | σελ.8989      |
| ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ε.,          | σελ.8986      |
| ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ-ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ Α., | σελ.8980,8991 |
| ΡΑΓΙΟΥ-ΜΕΝΤΖΕΛΟΠΟΥΛΟΥ Ν.,  | σελ.8989      |
| ΣΙΟΥΦΑΣ Δ.,                | σελ.8980      |
| ΦΙΛΙΝΗ Α.,                 | σελ.8988      |
| ΧΡΙΣΤΟΦΙΛΟΠΟΥΛΟΥ Π.,       | σελ.8982      |

##### Β. Ειδική Ημερήσια Διάταξη:

Επί των άρθρων της Τέταρτης Ενότητας των Αναθεωρητέων Διατάξεων του Συντάγματος. (Άρθρο 78 παρ. 6, άρθρο 79 παρ. 1, άρθρο 88 παρ. 2 εδ. γ' και δ', άρθρο 90 παρ. 5, άρθρο 95 παρ. 1, άρθρο 98 παρ. 1 εδ. β', άρθρο 100, άρθρο 118 παρ. 5, άρθρο 101 και ερμηνευτική δήλωση, άρθρο 102 παρ. 1 εδ. δ', άρθρο 103 παρ. 9, άρθρο 104 παρ. 3, άρθρο 101Α, άρθρο 108 παρ. 1 και 2, άρθρο 111 παρ. 6 και προσθήκη στο άρθρο 5)

|                            |                                                    |
|----------------------------|----------------------------------------------------|
| ΒΟΡΙΔΗΣ Μ.,                | σελ.9006,9020                                      |
| ΒΡΟΥΤΣΗΣ Ι.,               | σελ.9014                                           |
| ΔΡΙΤΣΑΣ Θ.,                | σελ.9013,9014                                      |
| ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ Α.,             | σελ.8999,9001,9010                                 |
| ΚΑΡΑΜΑΡΙΟΣ Α.,             | σελ.9001,9006                                      |
| ΚΟΣΜΙΔΗΣ Ι.,               | σελ.9011                                           |
| ΚΟΥΒΕΛΗΣ Φ.,               | σελ.8995                                           |
| ΛΕΒΕΝΤΗΣ Α.,               | σελ.9018                                           |
| ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ Α.,        | σελ.8992,8997,9006, 9009,9018,9019                 |
| ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ Α.,              | σελ.9007,9008,9011, 9013,9014,9015, 9018,9019,9020 |
| ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ Π.,        | σελ.8992                                           |
| ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ-ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ Α., | σελ.9007                                           |
| ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ Π.,            | σελ.9008,9009,9010                                 |
| ΠΛΕΥΡΗΣ Α.,                | σελ.8996,8997                                      |
| ΣΟΥΡΛΑΣ Γ.,                | σελ.8992,8994,8996, 8997,8998,9001, 9006           |
| ΤΖΑΒΑΡΑΣ Κ.,               | σελ.9017,9018                                      |
| ΦΙΛΙΝΗ Α.,                 | σελ.9011                                           |
| ΧΑΤΖΗΓΑΚΗΣ Σ.,             | σελ.9015                                           |

# Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

## Η' ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΒΟΥΛΗ

### ΙΒ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

#### ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

#### ΣΥΝΟΔΟΣ Α'

#### ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΜΑ'

Πέμπτη 15 Μαΐου 2008

Αθήνα, σήμερα στις 15 Μαΐου 2008, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.40' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΙΟΥΦΑ .

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

(ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ: Σύμφωνα με την από 14.5.2008 εξουσιοδότηση του Σώματος επικυρώθηκαν με ευθύνη του Προεδρείου τα πρακτικά της ΡΜ' συνεδριάσεώς του, της Τετάρτης 14 Μαΐου 2008 (απόγευμα), σε ό,τι αφορά την ψήφιση στο σύνολο των σχεδίων νόμου:

1. «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Συμβουλίου Υπουργών της Δημοκρατίας της Αλβανίας για συνεργασία στους τομείς των ταχυδρομείων και ηλεκτρονικών επικοινωνιών».

2. «Κύρωση του Μνημονίου Κατανόησης για συνεργασία στους τομείς των ταχυδρομείων, των τηλεπικοινωνιών και των τεχνολογιών πληροφορικής μεταξύ του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Υπουργείου Επικοινωνιών και Τεχνολογιών Πληροφορικής της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου».

3. «Ευρωπαϊκή Μονάδα Δικαστικής Συνεργασίας (EUROJUST), Κοινές Ομάδες Έρευνας και λοιπές διατάξεις».) Παρακαλείται ο κύριος Γραμματέας να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Σώμα.

(Ανακοινώνονται προς το Σώμα από τον κ. Λάζαρο Τσαβαρδή, Βουλευτή Ημαθίας, τα ακόλουθα:

#### **A. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ**

1) Ο Βουλευτής Λέσβου κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΕΛΛΗΣ - ΘΕΟΔΟΣΙΑΔΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Εργαζομένων «Βοήθεια στο Σπίτι» Νομού Λέσβου ζητεί τη διατήρηση και αναβάθμιση των δομών αυτών.

2) Ο Βουλευτής Λέσβου κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΕΛΛΗΣ - ΘΕΟΔΟΣΙΑΔΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η «Ε.Τ.Α.Λ. Α.Ε.» Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης Λέσβου, ζητεί την τροποποίηση των προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης, προς όφελος των νησιωτικών περιοχών.

3) Η Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΜΑΡΙΑ ΣΚΡΑΦΝΑΚΗ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κεντρική Συντονιστική Επιτροπή Αγώνα Τρίτεκνων Εκπαιδευτικών ζητεί το μόνιμο διορισμό των τρίτεκνων εκπαιδευτικών με βάση την καθαρή τους προϋπηρεσία και αδιακρίτως Α.Σ.Ε.Π..

4) Ο Βουλευτής Άρτης κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΙΡΩΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Μέλιος Κωνσταντίνος, εκπαιδευτικός ζητεί τη χορήγηση του επιδόματος θέσης ευθύνης, στους διευθυντές νυχτερινών σχολείων.

5) Ο Βουλευτής Άρτης κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΙΡΩΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο πρύτανης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων ζητεί την ίδρυση Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

6) Ο Βουλευτής Άρτης κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΙΡΩΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Ξηροβουνίου Νομού Άρτης ζητεί την εξαίρεση έκτασης που είναι υπό απαλλοτρίωση για την κατασκευή της Ιονίας Οδού, για τη δημιουργία Αθλητικού Κέντρου στο Δημοτικό Διαμέρισμα Καμπίης.

7) Ο Βουλευτής Αιτωλοακαρνανίας κ. ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Γεώργιος Φλωράς διαμαρτύρεται για την καθυστέρηση της εκδίκασης υποθέσεων, από την Επιτροπή Ανταγωνισμού.

8) Ο Βουλευτής Β' Αθηνών κ. ΦΩΤΙΟΣ - ΦΑΝΟΥΡΙΟΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Μελισσίων Αττικής ζητεί την τροποποίηση του ισχύοντος νομικού πλαισίου για τις κεραίες κινητής τηλεφωνίας.

9) Ο Βουλευτής Β' Αθηνών κ. ΦΩΤΙΟΣ - ΦΑΝΟΥΡΙΟΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ένωση Πληροφορικών Ελλάδας ζητεί την δωρεάν πρόσβαση όλων των Ελλήνων πολιτών στο σύνολο των ηλεκτρονικών υπηρεσιών του Εθνικού Τυπογραφείου.

10) Ο Βουλευτής Β' Αθηνών κ. ΦΩΤΙΟΣ - ΦΑΝΟΥΡΙΟΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύνδεσμος Πολιτικών Συνταξιούχων Νομού Αρκαδίας ζητεί την αναπροσαρμογή των συντάξεων όσων συνταξιοδοτήθηκαν από το δημόσιο, προ της 31ης Δεκεμβρίου 1996.

11) Ο Βουλευτής Φθιώτιδος κ. ΗΛΙΑΣ ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Αγροτικός -Ελαιοκομικός Συνεταιρισμός Καραβόμυλου Φθιώτιδας ζητεί την άμεση εκτίμηση των ζημιών που υπέστησαν οι ελαιοκαλλιέργειες της περιοχής του από τον ολικό παγετό της 17ης Φεβρουαρίου 2008.

12) Ο Βουλευτής Β' Αθηνών κ. ΦΩΤΙΟΣ - ΦΑΝΟΥΡΙΟΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ένωση Πληρο-

φορικών Ελλάδας ζητεί τη θεσμοθέτηση ενός Εθνικού Επιμελητηρίου Επικοινωνιών και Πληροφορικής.

13) Ο Βουλευτής Φθιώτιδος κ. ΗΛΙΑΣ ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Συντονιστική Επιτροπή Αδιόριστων Αναπληρωτών Εκπαιδευτικών Νομού Φθιώτιδας ζητεί το διορισμό των μελών της.

14) Ο Βουλευτής Νομού Αττικής κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πρόεδρος του Σωματίου Εργαζομένων στο Ίδρυμα Άγιος Παντελεήμονας Θεσσαλονίκης ζητεί την επαναπρόσληψη εργαζομένων, στο εν λόγω Ίδρυμα.

15) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Κλειτορίας Νομού Αχαΐας ζητεί τη μη απεμπλοκή των μισθωτών στην υπηρεσία της εμπορίας, από την Υπομονάδα της Δ.Ε.Η. Κλειτορίας.

#### Β. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

1. Στην με αριθμό 9609/3-4-2008 ερώτηση του Βουλευτή κ. Γιάννη Κουτσούκου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1543/18-4-2008 έγγραφο από τον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην παραπάνω ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Γ. Κουτσούκος, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Το αγροπεριβαλλοντικό επιδοτούμενο πρόγραμμα "Μείωση της Νιτρορύπανσης γεωργικής προέλευσης" εφαρμόζεται συμπληρωματικά και επιπλέον της τήρησης της Οδηγίας 91/676/ΕΟΚ για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης σε περιοχές της χώρας που εμφανίζουν προβλήματα ρύπανσης των υπόγειων υδάτων από νιτρικά ιόντα γεωργικής προέλευσης και έχουν χαρακτηριστεί ως ευπρόσβλητες από τη νιτρορύπανση ζώνες. Το πρόγραμμα εφαρμόστηκε για πρώτη φορά το 1995 στο πλαίσιο της Β' Προγραμματικής Περιόδου αποκλειστικά στην περιοχή της Θεσσαλίας. Το έτος 2003 με Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής μεταξύ άλλων εγκρίθηκε η επέκτασή του μέτρου και σε δυο νέες ευπρόσβλητες από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης περιοχές. Οι νέες αυτές περιοχές ήταν το Κωπαϊδικό Πεδίο και η Λεκάνη του Πηνειού Ηλείας.

Με την υπ' αριθμ. 19652/1906/1999 ΚΥΑ για το Ν. Ηλείας ως ευπρόσβλητη περιοχή χαρακτηρίστηκε αποκλειστικά η λεκάνη του Πηνειού ποταμού και επομένως το επιδοτούμενο πρόγραμμα δύναται να εφαρμοστεί μόνον στην περιοχή αυτή. Επιπλέον σημειώνουμε πως η υπ' αριθμ. 19652/1906/1999 ΚΥΑ πρόκειται να τροποποιηθεί χωρίς όμως να καθορίζονται νέες περιοχές ως ευπρόσβλητες στη νιτρορύπανση. Με την απόφαση αυτή απλά θα προσδιορίζονται σε επίπεδο Δημοτικού Διαμερισματος οι ήδη χαρακτηρισμένες με την παραπάνω απόφαση περιοχές.

Ο χαρακτηρισμός μιας περιοχής ως ευπρόσβλητης από τη νιτρορύπανση και η οριοθέτησή της γίνεται από το Υπουργείο Π.Ε.Χ.Δ.Ε (επισπεύδουσα αρχή) σε συνεργασία με τα συναρμόδια υπουργεία μεταξύ των οποίων και το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, λαμβάνοντας υπόψη δεδομένα όπως αυξημένες τιμές νιτρικών στα υπόγεια και επιφανειακά ύδατα της συγκεκριμένης περιοχής μετά από μετρήσεις που πραγματοποιεί το Υ.Π.Ε.Χ.Δ.Ε. Αν από τα αποτελέσματα των μετρήσεων προκύψουν στοιχεία στο Ν. Ηλείας που να δείχνουν αυξημένες συγκεντρώσεις νιτρικών οι οποίες οφείλονται κατά κύριο λόγο στην άσκηση της γεωργικής δραστηριότητας, τότε θα εξεταστεί το ενδεχόμενο επέκτασης της ευπρόσβλητης στη νιτρορύπανση ζώνης για το Ν. Ηλείας.

Ο Υφυπουργός  
Κ. ΚΙΛΤΙΔΗΣ»

2. Στην με αριθμό 8089/7-3-2008 ερώτηση του Βουλευτή κ. Χρίστου Βερελή δόθηκε με το υπ' αριθμ. Κ.1471/190/16-4-2008

έγγραφο από τον Υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών η ακόλουθη απάντηση:

«Κατόπιν της ανωτέρω σχετικής ερώτησης, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Με το Ν.3634/2008 (ΦΕΚ 9/Α' 29/01/2008) «Κατάργηση φόρου κληρονομιών και γονικών παροχών-απαλλαγή πρώτης κατοικίας -ενιαίο τέλος ακινήτων- αντιμετώπιση λαθρεμπορίου καυσίμων και λοιπές διατάξεις» ρυθμίζεται το νέο καθεστώς χορήγησης πετρελαίου με μειωμένο Ε.Φ.Κ. για γεωργική χρήση.

Σύμφωνα με τις νέες ρυθμίσεις, οι οποίες προβλέπονται και από τις κοινοτικές διατάξεις, στη γεωργία θα χρησιμοποιείται εφεξής πετρέλαιο κινητήρων.

Οι αγρότες θα χρησιμοποιούν μεν πετρέλαιο κινητήρων, το οποίο θα έχει φορολογηθεί με τον υψηλό συντελεστή Ε.Φ.Κ., θα επιστρέφεται όμως σε αυτούς η διαφορά μεταξύ του υψηλού και του ελάχιστου συντελεστή των 21 ευρώ ανά χιλιόλιτρο.

Το σύστημα επιστροφών επιτρέπεται με βάση την κοινοτική νομοθεσία και συγκεκριμένα με βάση τα άρθρα 6 και 8 της Οδηγίας 2003/96/ΕΚ.

Η διαφορά θα δίνεται στους αγρότες μέσω διαδικασίας επιστροφής και ελέγχου που θα καθορίζεται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, αποφάσεις οι οποίες αποτελούν ήδη αντικείμενο επεξεργασίας των αρμόδιων υπηρεσιών. Πιο συγκεκριμένα, κοινή Υπουργική Απόφαση θα καθορίζει τους δείκτες μηχανικής απασχόλησης και την κύρια κατανάλωση πετρελαίου ανά καλλιέργεια, καθώς επίσης και τη μέση ωριαία κατανάλωση ανά μηχανήμα.

Ως ποσό επιστροφής θα υπολογίζεται η διαφορά του φόρου που προκύπτει μεταξύ του υψηλού συντελεστή Ε.Φ.Κ. και του χαμηλού συντελεστή των 21 ευρώ ανά χιλιόλιτρο, και το ποσό αυτό θα πιστώνεται, άπαξ στην αρχή της χρήσης, μέσω του διατραπεζικού συστήματος ΔΙΑΣ στον τραπεζικό λογαριασμό του κάθε δικαιούχου επιστροφής αγρότη, το δε κόστος της διατραπεζικής συναλλαγής θα βαρύνει το δημόσιο.

Με τον τρόπο αυτό, ο υπολογισμός της διαφοράς του φόρου που θα επιστρέφεται, θα γίνεται με αντικειμενική διαδικασία και η επιστροφή θα γίνεται χωρίς καμία απολύτως γραφειοκρατική επιβάρυνση για τον αγροτικό πληθυσμό της χώρας.

Ο Υφυπουργός  
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΠΕΖΑΣ»

3. Στην με αριθμό 10451/15.4.2008 ερώτηση της Βουλευτού Κ. Αθανασίας Μερεντίτη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 813/23.4.2008 έγγραφο από τον Υφυπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής ερώτησης και σύμφωνα με τα στοιχεία των αρμόδιων Υπηρεσιών, σας ενημερώνουμε για τα εξής:

1. Στο Βιολογικό καθαρισμό Λυμάτων Ψυττάλειας παρέχεται η δυνατότητα από το σχεδιασμό του έργου με την υλοποίηση κατάλληλων υποδομών να αξιοποιηθούν οι επεξεργασμένες εκροές, χωρίς να επηρεάζεται η ομαλή λειτουργία του Κέντρου. Η επαναχρησιμοποίηση των επεξεργασμένων εκροών των Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ), βρίσκει εφαρμογή σε διάφορες χρήσεις και στην Ελλάδα. Για παράδειγμα 25.000 μ3 επεξεργασμένων εκροών, χρησιμοποιούνται για ψύξη κινητήρων, καθαρισμούς, πότισμα στην ΕΕΛ της Ψυττάλειας.

2. Η οποία δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης των επεξεργασμένων λυμάτων θα πρέπει να διασφαλίζει βασικές παράμετρους, όπως η μεθοδολογία εφαρμογής, το κόστος εγκατάστασης και λειτουργίας, η κοινωνική αποδοχή κλπ.

3. Σύμφωνα με την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ, οι αρμόδιες αρχές παρακολουθούν τις απορρίψεις από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων για να εξακριβώσουν τη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις που τίθενται από την ανωτέρω Οδηγία. Στο πλαίσιο αυτό οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης Αποχέτευσης αποστέλλουν κατά τακτά διαστήματα στην Κεντρική Υπηρεσία Υδάτων δεδομένα μετρήσεων των εκροών των Εγκαταστάσεων

Επεξεργασίας Λυμάτων, τα οποία φυλάσσονται και τίθενται στη διάθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όταν αυτά ζητηθούν.

4. Στο πλαίσιο εφαρμογής των Προγραμμάτων Μέτρων, που θα περιλαμβάνονται στα υπό κατάρτιση Σχέδια Διαχείρισης για τις λεκάνες απορροής ποταμών, που προωθεί το ΥΠΕΧΩΔΕ, προωθείται και η θέσπιση κανονιστικών διατάξεων για την επαχρησιμοποίηση των λυμάτων των βιολογικών καθαρισμών.

Ο Υφυπουργός  
**Θ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ»**

4. Στην με αριθμό 8427/13.3.2008 ερώτηση του Βουλευτή κ. Μιχαήλ Μπεκίρη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1046905/2494/Β0010/22.4.2008 έγγραφο από τον Υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ανωτέρω σχετική ερώτηση του Βουλευτή κ. Μιχαήλ Μπεκίρη και κατόπιν έγγραφης επικοινωνίας μας με την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία Αχαΐας, αναφορικά με τα ζητήματα αρμοδιότητας μας που τίγονται σε αυτήν, σας γνωρίζουμε ότι σε μεγάλο μέρος της περιοχής Αιγιάλειας έχει ήδη ολοκληρωθεί ο καθορισμός οριογραμμών αιγιαλού και παραλίας, όπως προκύπτει και από τον συνημμένο Πίνακα 1, που σας αποστέλλουμε για ενημέρωσή σας, ενώ σε εξέλιξη βρίσκεται ο καθορισμός των οριογραμμών και σε άλλα σημεία, που αναφέρονται στον συνημμένο Πίνακα 2.

Τέλος επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 5 του ν.2971/2001 που αναφέρεται στη διαδικασία καθορισμού οριογραμμών αιγιαλού, παραλίας και παλιού αιγιαλού, ο καθορισμός των οριογραμμών διενεργείται από την αρμόδια κατά τόπο Κτηματική Υπηρεσία είτε αυτεπαγγέλτως, είτε ύστερα από σχετική αίτηση των ενδιαφερομένων. Συνεπώς ευνόητο είναι ότι προηγούνται οι καθορισμοί των αιτούντων, με δεδομένο μάλιστα το οικονομικό κόστος που συνεπάγεται η διαδικασία αυτή για το Δημόσιο και έπονται οι λοιποί καθορισμοί που εκκρεμούν στην υπόλοιπη Αιγιάλεια.

Ο Υφυπουργός  
**ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΠΕΖΑΣ»**

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/νσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων)

5. Στις με αριθμό 7664/3-3-08 και 8370/13-3-08 ερωτήσεις των Βουλευτών κυρίων Αθανασίου Λεβέντη, Σπυρίδωνος – Άδωνη Γεωργιάδη και Βαίτη Αποστολάτου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 7017/4/8019/27-3-08 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση των ανωτέρω ερωτήσεων, που κατέθεσαν οι Βουλευτές κ. κ. Α. Λεβέντης, Σ.-Α. Γεωργιάδης και Β. Αποστολάτος, σε ό,τι μας αφορούν, σας γνωρίζουμε ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 84 του Κ.Ο.Κ., για την κυκλοφορία στη χώρα των μηχανοκίνητων οχημάτων, των υπ' αυτών ρυμουλκούμενων ως και τρίτροχων οχημάτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων, είτε αυτά εισάγονται από το εξωτερικό είτε κατασκευάζονται ή συναρμολογούνται στο εσωτερικό, απαιτείται προηγούμενη έγκριση του τύπου αυτών, η οποία χορηγείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες των Υπουργείων Γεωργίας, για τα αγροτικά μηχανήματα, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων για τα μηχανήματα έργων και Μεταφορών και Επικοινωνιών για τα λοιπά οχήματα.

Οι όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης των εγκρίσεων αυτών, οι τεχνικές προδιαγραφές τους ως άνω οχημάτων πέραν των οριζόμενων στον Κ.Ο.Κ., ο τρόπος ελέγχου των εισαγόμενων ή κατασκευαστών αυτών για την υποβολή των τεχνικών αυτών στοιχείων, ως και κάθε άλλη λεπτομέρεια, αναγκαία για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού, καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Γεωργίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Μεταφορών και Επικοινωνιών, κατά περίπτωση. Η έγκριση τύπου τεχνικών ολοτήτων και συστατικών στοιχείων αυτοκινήτων οχημάτων και των

ρυμουλκούμενων τους, ως και των τρίτροχων οχημάτων και μοτοσικλετών, χορηγείται από την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών.

Επίσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του Κ.Ο.Κ., ως μοτοποδηλάτο θεωρείται το δίτροχο ή τρίτροχο όχημα, του οποίου η μέγιστη εκ κατασκευής ταχύτητα δεν υπερβαίνει τα 45 χιλιόμετρα την ώρα και, εάν είναι εξοπλισμένο με κινητήρα εσωτερικής καύσης, ο κυλινδρισμός του δεν υπερβαίνει τα 50 κυβικά εκατοστά. Επίσης ως μοτοποδηλάτο λογίζεται και το ελαφρό τετράτροχο όχημα του οποίου το απόβαρο κενού οχήματος, μη συμπεριλαμβανομένου του βάρους του καυσίμου ή του μίγματος καυσίμου - ελαίου ή των συσσωρευτών των ηλεκτρικών οχημάτων, είναι μικρότερο των 350 χιλιογράμμων, η μέγιστη εκ κατασκευής ταχύτητα δεν υπερβαίνει τα 45 χιλιόμετρα την ώρα και ο κυλινδρισμός του κινητήρα του δεν υπερβαίνει τα 50 κυβικά εκατοστά, προκειμένου για κινητήρα με επιβαλλόμενη ανάφλεξη ή η μέγιστη καθαρή ισχύς τα 4KW, προκειμένου για κινητήρες άλλου τύπου.

Τέλος, για την οδήγηση μοτοποδηλάτων απαιτείται άδεια οδήγησης, η οποία χορηγείται κατά τις κείμενες διατάξεις, σε αυτούς που έχουν συμπληρώσει το 16ο έτος της ηλικίας τους, ύστερα από συναίνεση των γονέων, κηδεμόνων Κ.Ο.Κ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μεταφορών και Επικοινωνιών και Δημόσιας Τάξης (νυν Εσωτερικών) καθορίζονται οι αρμόδιες κατά τόπους Αστυνομικές Αρχές για την έκδοση άδειας οδηγού διτρώχων ή τριτρώχων με βοηθητικό κινητήρα (μοτοποδηλάτα), ο τρόπος εξέτασης των υποψηφίων για την απόκτηση της άδειας αυτής, η διαδικασία έκδοσης, ως και ο τύπος των αδειών αυτών. Αυτός δε που οδηγεί μοτοποδηλάτο, χωρίς να έχει την κατά περίπτωση άδεια οδήγησης ή όταν αυτή έχει ανακληθεί ή αφαιρεθεί, τιμωρείται με φυλάκιση ενός (1) μέχρι τριών (3) μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον διακοσίων (200,00) ευρώ.

Ο Υφυπουργός  
**ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΧΗΝΟΦΩΤΗΣ»**

6. Στις με αριθμό 7678/3-3-08 και 8002/8-3-08 ερωτήσεις των Βουλευτών κυρίων Φώτη Κουβέλη και Νικολάου Τσούκαλη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 7017/4/8020/27-3-08 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση των ανωτέρω ερωτήσεων, που κατέθεσαν οι Βουλευτές κ.κ. Φ. Κουβέλης και Ν. Τσούκαλης, σας γνωρίζουμε ότι η χώρα μας, όπως άλλωστε έχει υποχρέωση, αντιμετωπίζει τους αιτούντες πολιτικό άσυλο σύμφωνα με τις διατάξεις του διεθνούς προσφυγικού δικαίου (Συνθήκη Γενεύης του 1951, συναφές πρωτόκολλο της Ν. Υόρκης 1967) και της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας (Π.Δ. 61/99). Τα αιτήματα αυτά εξετάζονται πάντα σε ατομική βάση, εντός του απολύτως αναγκαίου χρόνου και χορηγείται άσυλο μετά από αξιολόγηση των προβαλλόμενων από τον αιτούντα λόγων και εφόσον συντρέχουν στο πρόσωπό του οι νόμιμες προϋποθέσεις. Πάντως κανένας από τους αιτούντες άσυλο δεν απομακρύνεται από τη χώρα μας εάν δεν ολοκληρωθεί η διαδικασία εξέτασης του αιτήματός του, κατ' εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας, ενώ και στις περιπτώσεις απόρριψης των αιτημάτων ασύλου δεν επαναπροωθούνται αλλοδαποί σε χώρα που κρίνεται ότι η ζωή ή η ελευθερία τους απειλείται (εφαρμογή ρήτρας μη επαναπροώθησης - non refoulement).

Οι Υπηρεσίες μας, δίνοντας ιδιαίτερη βαρύτητα στο «δικαίωμα στο άσυλο», σε κάθε περίπτωση άφιξης αλλοδαπών προβαίνουν στη διερεύνηση των υποθέσεων, προκειμένου να διαπιστώσουν τα πραγματικά αίτια εγκατάλειψης της χώρας τους και εξετάζουν αν κάποιος από αυτούς ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες που χρήζουν ειδικής προστασίας, όπως αυτοί που προέρχονται από εμπόλεμες ζώνες κ.ο.κ.. Επίσης ενημερώνουν τους αλλοδαπούς για τα δικαιώματά τους και ειδικότερα για το δικαίωμα επικοινωνίας με δικηγόρο, ο οποίος τον επικουρεί κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ασύλου, το δικαίωμα και την δυνατότητα επικοινωνίας με διεθνείς οργανώσεις, όπως η Υπάτη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες ή με Μη Κυβερνητικές Οργανώ-

σεις.

Παράλληλα, για την ακώλυτη άσκηση των δικαιωμάτων των μεταναστών που εισέρχονται στη χώρα μας και κυρίως των αιτούντων άσυλο, οι οποίοι καλύπτουν ένα μεγάλο αριθμό υπηκοοτήτων, εθνικοτήτων, γλωσσών και διαλέκτων, χρησιμοποιούνται διερμηνείς, στο σύνολο των υποθέσεων. Για το σκοπό δε αυτό, πέραν της προφορικής ενημέρωσης, έχουν αναρτηθεί πληροφοριακά δελτία στους χώρους κράτησης όπου αναγράφονται τα δικαιώματά τους. Στα πλαίσια δε του προγράμματος Equal, η Υπηρεσία κατάρτισε νέο βελτιωμένο ενημερωτικό φυλλάδιο για τις διαδικασίες ασύλου σε 70.000 αντίτυπα, σε πέντε (5) κυριότερες ξένες γλώσσες των αιτούντων άσυλο (αραβικά, τουρκικά, περσικά, αγγλικά και γαλλικά), το οποίο διανεμήθηκε σε όλες τις αρμόδιες αστυνομικές Υπηρεσίες.

Σε ό, τι αφορά το θέμα της εφαρμογής του Κανονισμού του Δουβλίνου, σας πληροφορούμε ότι η χώρα μας, από 01-09-2003, εφαρμόζει τον Κανονισμό 343/2003 του Συμβουλίου (ΔΟΥΒΛΙΝΟ II), ο οποίος αφορά στην ανάληψη ευθύνης της εξέτασης μιας αίτησης ασύλου αλλοδαπού από ένα και μόνο κράτος - μέλος. Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημάνουμε ότι, εξαιτίας του γεγονότος ότι η Ελλάδα αποτελεί χώρα εισόδου και διέλευσης, ο εν λόγω Κανονισμός μπορεί να χαρακτηριστεί ως ετεροβαρής, δεδομένου ότι τα αιτήματα που έχουμε δεχθεί είναι κατά πολύ περισσότερα από αυτά που έχουμε διαβιβάσει στις συναρμόδιες Αρχές.

Η χώρα μας, έχοντας αλλάξει πρακτική, εξετάζει πλέον κατ' ουσίαν όλα τα αιτήματα που δέχεται στο πλαίσιο του εν λόγω Κανονισμού και αφορούν αλλοδαπούς για τους οποίους η διαδικασία ασύλου είχε διακοπεί, ώστε να μην υπάρχει καταστρατήγηση της διαδικασίας, ως διατείνονταν οι εταίροι μας, αλλά και να προστατεύονται τα δικαιώματα των αλλοδαπών.

Σε σοβαρό αριθμό «υποθέσεων Δουβλίνου» είχαν εκδοθεί αποφάσεις διακοπής της διαδικασίας από τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, εξαιτίας της αυθαίρετης απομάκρυνσης του αιτούντα από την ορισθείσα ή δηλωθείσα διεύθυνση διαμονής.

Με την από 08-06-2006 επιστολή του, ο τότε Υπουργός Δημόσιας Τάξης γνωστοποίησε την απόφασή του στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σχετικά με την ανάκληση των ως άνω αποφάσεων διακοπής και τη συνέχιση της διαδικασίας ασύλου ως ακολούθως:

1. Σε υποθέσεις όπου δεν έχει ληφθεί συνέντευξη: θα κινείται εκ νέου η διαδικασία ασύλου, κατά την άφιξη των αιτούντων στη χώρα μας, εφόσον αυτοί το επιθυμούν.

2. Σε υποθέσεις όπου υπάρχει συνέντευξη, πλην όμως οι αιτούντες έχουν καταγραφεί ως εξαφανισθέντες: τα αιτήματα θα εξετάζονται κατ' ουσία και θα εκδίδεται απόφαση σε 10 βαθμό.

3. Σε υποθέσεις όπου εκκρεμεί προσφυγή: οι αιτούντες θα είναι σε θέση, μετά την άφιξή τους στη χώρα μας, να παρουσιάζονται ενώπιον της Γνωμοδοτικής Επιτροπής Ασύλου, με αντικειμενικό σκοπό την κατ' ουσία εξέταση της εκκρεμούς προσφυγής.

Επιπλέον, στο υπό έκδοση Προεδρικό Διάταγμα, το οποίο θα ενσωματώσει την Οδηγία για τις διαδικασίες ασύλου στην εθνική μας νομοθεσία, δεν προβλέπεται διακοπή της διαδικασίας λόγω αυθαίρετης απουσίας του αιτούντα.

Τα ανωτέρω γνωστοποιήθηκαν τόσο στην Επιτροπή όσο και στους εκπροσώπους των υπολοίπων κρατών - μελών.

Σε ό,τι αφορά τις ευάλωτες ομάδες αλλοδαπών και ειδικότερα τους ασυνόδευτους ανήλικους, όταν αυτοί υποβάλλουν αίτηση χορήγησης ασύλου, οι Υπηρεσίες μας μεριμνούν για την ενημέρωσή του Εισαγγελέα Ανηλίκων και όπου δεν υπάρχει του κατά τόπο αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών, προκειμένου να ενεργήσει ως προσωρινός Επίτροπος του ανηλίκου, μέχρι την οριστική κρίση του αιτήματός του. Μέσω των αρμοδίων Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης διασφαλίζονται και ικανοποιούνται οι ανάγκες στέγασης των ανηλίκων σε Κέντρα φιλοξενίας με ειδικές ρυθμίσεις για ανηλίκους, ενώ ανάλογες ρυθμίσεις ισχύουν και για τις γυναίκες που είναι μόνες. Σε κάθε δε αίτημα ασύλου γυναίκας λαμβάνεται μέριμνα

η εξέτασή της να γίνεται από γυναίκα αστυνομικό και διερμηνέα.

Στο σημείο αυτό να σημειώνεται ότι, σε σχέδιο π.δ. που προωθείται από το Υπουργείο μας, σχετικά με την υποδοχή των αιτούντων άσυλο, προς υιοθέτηση της Οδηγίας 2003/9/ΕΚ του Συμβουλίου, προβλέπονται ειδικότερες ρυθμίσεις για τις ευάλωτες ομάδες και ιδίως για τις περιπτώσεις των ασυνόδευτων ανήλικων.

Σε ό,τι αφορά τις διαδικασίες διοικητικής απέλασης (πότε εκδίδονται, όργανα που τις εκδίδουν, το χρονικό όριο κράτησης κ.λπ.), αυτές προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 76 του ν. 3386/2006, σύμφωνα με το οποίο, εφόσον εκδοθεί απόφαση απέλασης, η κράτηση του αλλοδαπού συνεχίζεται ως την εκτέλεση αυτής. Σε καμία όμως περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τρεις μήνες, Συνεπώς, κάθε αλλοδαπός που κρατείται για το λόγο αυτόν, με τη συμπλήρωση του τριμήνου αφήνεται ελεύθερος, εφόσον στο διάστημα αυτό δεν καταστεί εφικτή η απέλαση.

Η μη απέλαση του αλλοδαπού εντός του τριμήνου μπορεί να προέλθει, τόσο από υπαιτιότητα του ίδιου του αλλοδαπού (μη συνεργασία με προξενείο της χώρας του για τον εφοδιασμό του με ταξιδιωτικό έγγραφο, άρνηση εισόδου σε αεροπλάνο κ.λπ.) όσο και από άλλους λόγους ανεξάρτητους της θέλησής του (μη εφοδιασμός ή καθυστερημένος εφοδιασμός με ταξιδιωτικό έγγραφο στο προξενείο της χώρας του, έλλειψη διπλωματικής εκπροσώπησης της χώρας του στην Ελλάδα κ.λπ.). Σημειώνεται εδώ ότι ουδεμία αεροπορική εταιρεία παραλαμβάνει επιβάτες χωρίς ταξιδιωτικά έγγραφα.

Για το θέμα αυτό υπήρξε αλληλογραφία με το Συνήγορο του Πολίτη, ο οποίος με σχετικό πόρισμα πρότεινε τη παύση εκ μέρους της Ελληνικής Αστυνομίας της έκδοσης διαδοχικών αποφάσεων απέλασης και αντίστοιχα κρατήσεως για το ίδιο πρόσωπο. Κατ' εξαίρεση, ωστόσο, επισήμανε ότι η σύλληψη και η νέα κράτηση, προς εκτέλεση παλαιότερης απόφασης, θα είναι δυνατή μόνο εφόσον είναι απολύτως διασφαλισμένο το εφικτό της απομάκρυνσης του αλλοδαπού από τη χώρα. Η αρμόδια Γενική Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής και Κοινωνικής Ένταξης του Υπουργείου μας θεωρεί ότι η τυχόν παροχή δικαιωμάτων νόμιμης διαμονής και εργασίας στους υπό καθεστώς ανέφικτης απέλασης αλλοδαπούς προσκρούει στο ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, αφού το θέμα αφορά αλλοδαπούς που εισέρχονται μη νόμιμα στη χώρα και στερούνται ταξιδιωτικών εγγράφων ή άλλων στοιχείων, από τα οποία αποδεικνύονται τα στοιχεία ταυτότητάς τους.

Τέλος, για το θέμα της αντιμετώπισης των παρανόμων μεταναστών από τις Αρχές της χώρας μας, καθώς και αυτό της φιλοξενίας τους, ενημερώθηκε πρόσφατα η Εθνική Αντιπροσωπεία με τα 7017/4/7932 από 06-03-2008 και 7017/4/7919 από 06-03-2008 έγγραφα μας, σε απάντηση των 6372/14-02-2008, 6374/14-02-2008 και 6566/ 19-02-2008 ερωτήσεων, που κατέθεσε ο πρώτος εκ των ερωτώντων κ. κ. Βουλευτών.

Ο Υφυπουργός  
**ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΧΗΝΟΦΩΤΗΣ**

7. Στην με αριθμό 10956/21-4-08 ερώτηση του Βουλευτή κ. Απόστολου Κατσιφάρα δόθηκε με το υπ' αριθμ. 53570/ΙΗ/5-5-08 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 10956/21-4-08, την οποία κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Απόστολος Κατσιφάρας σχετικά με την «Κατάργηση οργανικών θέσεων σε σχολεία της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Ν.Αχαΐας», στα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Ο υποβιβασμός των σχολικών μονάδων γίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία με Κοινή Απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, και Οικονομίας και Οικονομικών. Για τις μεταβολές των σχολικών γνωμοδοτεί το οικείο Νομαρχιακό Συμβούλιο, ύστερα από εισήγηση της Νομαρχιακής Επιτροπής Παιδείας, και γίνεται σχετική πρόταση προς την αρμόδια υπηρεσία του

ΥΠ.Ε.Π.Θ., από τον Προϊστάμενο της οικείας Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Η εν λόγω πρόταση συνοδεύεται από γραπτή γνώμη του αρμοδίου Περιφερειακού Διευθυντή Εκπαίδευσης.

Σύμφωνα με την υπ' αριθ. 122151/Δ4/30-10-2007 εγκύκλιο του ΥΠΕΠΘ προς τα Γραφεία Νομαρχών, τους Περιφερειακούς Διευθυντές Εκπαίδευσης, τους Διευθυντές Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, η οποία κοινοποιήθηκε και στους Σχολικούς Συμβούλους Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και τα Γραφεία Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, ζητήθηκαν οι προτάσεις - εισηγήσεις τους για μεταβολή της οργανικότητας των σχολικών μονάδων κατά το σχολικό έτος 2008 - 2009, μέχρι τις 31-12-2007.

Η αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΕΠΘ κατά την επεξεργασία των εν λόγω προτάσεων αξιολόγησε σχετικό έγγραφο του κ. Περιφερειακού Διευθυντή Δυτικής Ελλάδας, καθώς και την εισήγηση της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Ν. Αχαΐας. Το οικείο Νομαρχιακό Συμβούλιο -μέχρι στιγμής- δεν έχει αποστείλει τη γνωμοδότησή του.

Σύμφωνα με την υπ' αριθ. Φ.3/897/97652/Γ1 Κοινή Υπουργική Απόφαση (Φ.Ε.Κ. 1507/τ.Β'/13-10-06), το ΥΠ.Ε.Π.Θ. προέβη στους υποβιβασμούς των Δημοτικών Σχολείων που αναφέρονται στην υπ' αριθ. 45733/Δ4/11-4-08 ΚΥΑ, καθώς ο αριθμός των μαθητών δε δικαιολογούσε μεγαλύτερη οργανικότητα.

Ο Υφυπουργός  
**ΑΝΔΡΕΑΣ Θ. ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ»**

8. Στην με αριθμό 8909/20-3-08 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων Αθανασίου Πλεύρη και Βαΐτη Αποστολάτου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 36655/ΙΗ/16-4-08 έγγραφο από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 8909/20-3-08 την οποία κατέθεσαν οι Βουλευτές κύριοι Θ. Πλεύρης και Β. Αποστολάτος και αφορά «Ηχορύπανση εξ αιτίας του ΗΣΑΠ», σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Σε όλες τις κατασκευές των Σχολικών Κτηρίων και σύμφωνα με τις εκπονούμενες μελέτες, τοποθετούνται θερμο-ηχομονώσεις (φυσικά και μεταξύ των αιθουσών διδασκαλίας) και διπλά υαλοστάσια.

Οι αύλειοι χώροι τοποθετούνται κατά τρόπο που να προστατεύονται από εξωτερικούς παράγοντες (δρόμους, όμορα κτίσματα) με την τοποθέτηση υψηλών ζωνών πρασίνου για οπτική και ηχητική προστασία. Παράλληλα οι αθλητικοί χώροι τοποθετούνται σε απόσταση από τα όμορα κτίσματα ώστε να αποφεύγονται οχλήσεις (π.χ. κτυπήματα μπάλας).

Ο Ο.Σ.Κ. εφαρμόζει ήδη πιλοτικά προγράμματα κατασκευής ηχοπετασμάτων για την προστασία των διδακτηρίων από τον κυκλοφοριακό θόρυβο και έχει δημοπρατήσει την εγκατάστασή τους σε 4 Σχολεία:

- α) 2ο Δημ. Σχολείο Χαϊδαρίου,
- β) 2ο Δημ. Σχολείο Μελισσίων,
- γ) 18ο Γυμνάσιο Περιστερίου,
- δ) Πειραματικό Γυμνάσιο Αγ. Αναργύρων.

Παράλληλα ο Ο.Σ.Κ. έχει προκηρύξει ανοιχτό διαγωνισμό σύμφωνα με το Νόμο 3316/2005 για τη μελέτη - τοποθέτηση ηχοπετασμάτων σε μεγάλο αριθμό διδακτηρίων.

Ο Υπουργός  
**ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ»**

9. Στην με αριθμό 9568/2-4-2008 ερώτηση του Βουλευτή κ. Εμμανουήλ Στρατάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 41088/ΙΗ/15-4-2008 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 9568/2-4-08, την οποία κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Μανώλης Σοφ. Στρατάκης σχετικά με το διορισμό των αναπληρωτών εκπαιδευτικών, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με τις διατάξεις της περ.ββ' παρ.2α, αρθ.6 του ν.3255/2004 (ΦΕΚ 138/ τ.Α'/22.7.2004) ορίζεται ότι από την έναρξη του σχολικού έτους 2005-2006 και εφεξής, οι διορισμοί

εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στις κενές οργανικές θέσεις πραγματοποιούνται... σε ποσοστό 40% από ενιαίο πίνακα αναπληρωτών εκπαιδευτικών, ο οποίος συντάσσεται για κάθε έτος και στον οποίο κατατάσσονται κατά σειρά που εξαρτάται από την πραγματική προϋπηρεσία προσωρινού αναπληρωτή ή ωρομισθίου εκπαιδευτικού σε δημόσια σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων...

Από τις διατάξεις της περ.α', παρ.5 του ίδιου άρθρου του ως άνω νόμου ορίζεται ότι από την έναρξη του σχολικού έτους 2005-2006 η πρόσληψη προσωρινών αναπληρωτών εκπαιδευτικών στα σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης γίνεται από ενιαίο πίνακα στον οποίο κατατάσσονται, με αίτησή τους, οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί κατά σειρά που εξαρτάται από ...αα) ...προϋπηρεσία προσωρινού αναπληρωτή ή ωρομισθίου εκπαιδευτικού, ένα μόριο για κάθε μήνα της προϋπηρεσίας τους, ββ) σε όσους έλαβαν τη βαθμολογική βάση κατά τον τελευταίο προ της συντάξεως του ως άνω πίνακα διαγωνισμό του Α.Σ.Ε.Π., ένα μόριο για κάθε βαθμολογική μονάδα πάνω από τη βαθμολογική βάση, γγ) σε όσους έλαβαν τη βαθμολογική βάση κατά τον αντίστοιχο προτελευταίο διαγωνισμό, μισό μόριο για κάθε βαθμολογική μονάδα πάνω από τη βαθμολογική βάση. Όσοι υπάγονται σε περισσότερες της μιας από τις ανωτέρω περιπτώσεις, λαμβάνουν αθροιστικά τα μόρια αυτών.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, ο χρόνος προϋπηρεσίας των αναπληρωτών και ωρομισθίων εκπαιδευτικών λαμβάνεται υπόψη για τη θεμελίωση δικαιώματος διορισμού, σύμφωνα με τη σειρά που καταλαμβάνουν στον ενιαίο πίνακα αναπληρωτών με πραγματική προϋπηρεσία, και σε συνάρτηση με τον προκαθορισμένο αριθμό θέσεων διοριστέων.

Ο Υφυπουργός  
**ΑΝΔΡΕΑΣ Θ. ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ»**

10. Στην με αριθμό 10181/10-4-2008 ερώτηση της Βουλευτού κ. Αθανασίας Μερεντίτη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 16953/ΨΣ1995/5-5-2008 έγγραφο από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτ. 10181/10.04.2008 ερώτησης που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από τη Βουλευτή κ. Σούλα Μερεντίτη σας πληροφορούμε ότι η Ειδική Γραμματεία Ψηφιακού Σχεδιασμού εξέδωσε σχετικό δελτίο τύπου, το οποίο και επισυνάπτεται.

Ο Υπουργός  
**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ»**

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/νσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

11. Στην με αριθμό 9713/4-4-2008 ερώτηση του Βουλευτή κ. Βαΐτη Αποστολάτου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 243/21-4-2008 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση του με αριθ. πρωτ. 9713/04-4-2008 εγγράφου σας με το οποίο μας διαβιβάσθηκε ερώτηση του Βουλευτή κ. Β. Αποστολάτου, που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων, σύμφωνα με σχετική ενημέρωση από τον Οργανισμό Λιμένος Πειραιώς Α.Ε. (Ο.Λ.Π. Α.Ε.), σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Η απόφαση για την κατασκευή του προβλήτα ΙΙΙ στο λιμένα του Πειραιά εντάσσεται στο γενικότερο πλαίσιο του σχεδιασμού που αφορά στην αναβάθμιση και στον εκσυγχρονισμό του Ο.Λ.Π. Α.Ε.. Η υλοποίηση του σχεδιασμού αυτού θα ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα του λιμένα και θα αυξήσει σημαντικά την προσέλκυση φορτίων, ενώ παράλληλα θα αποφέρει σημαντικά οφέλη στην τοπική κοινωνία και στην εθνική οικονομία, όπως η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στο λιμένα και στην ευρύτερη περιοχή, η αύξηση των εισοδημάτων όσων δραστηριοποιούνται στο ευρύτερο περιβάλλον της λιμενικής βιομηχα-

νίας, η επίτευξη πολλαπλασιαστικών αποτελεσμάτων, η μείωση του μεταφορικού κόστους και του χρόνου εξυπηρέτησης με όλα τα θετικά που συνεπάγονται για τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές.

Σημειώνεται ότι, η κατασκευή του προβλήτα III δεν θα δημιουργήσει πρόβλημα στους κατοίκους του Δήμου Περάματος, διότι η τελική της μορφή είναι στο ήμισυ αυτής που είχε αρχικά αποφασισθεί το 2001.

2. Στο πλαίσιο της πάγιας πολιτικής της Διοίκησης του Ο.Λ.Π. Α.Ε. για την καλλιέργεια σχέσεων καλής γειτονίας και συνεργασίας με το Δήμο Περάματος, αλλά και με όλους τους όμορους Δήμους, παραχωρήθηκε στο Δήμο Περάματος χώρος της λιμενικής ζώνης, επιφάνειας 672 τ.μ., που βρίσκεται στην επισκευαστική βάση Περάματος με σκοπό την ανέγερση Γηροκομείου.

3. Όσον αφορά στο θέμα των χρεώσεων τελών (καθαριότητας και φωτισμού), δημοτικού φόρου, τέλους ακίνητης περιουσίας και ειδικών αντιρρυπαντικών τελών, επ' αυτού έχουν αποφανθεί τα Διοικητικά Δικαστήρια δικαιώνοντας τον Οργανισμό.

4. Πέραν των ανωτέρω, σημειώνεται ότι η υλοποίηση του αναπτυξιακού προγράμματος του Ο.Λ.Π. Α.Ε. μέσω της παραχώρησης μέρους των δραστηριοτήτων του ΣΕΜΠΟ θα ενισχύσει σημαντικά, εκτός από την ευρύτερη περιοχή και το Δήμο Περάματος, διότι οι προβλεπόμενες επενδύσεις αναμένεται να αποφέρουν μείωση της ανεργίας, αύξηση της απασχόλησης και τόνωση της τοπικής και εθνικής οικονομίας.

Ο Υφυπουργός  
**ΠΑΝΟΣ ΚΑΜΜΕΝΟΣ\***

12. Στην με αριθμό 8075/6.3.2008 ερώτηση του Βουλευτή κ. Κωνσταντίνου Ρόβλια δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1627Β/28.03.2008 έγγραφο από τον Υφυπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:  
«Σε απάντηση του ως άνω σ'χετικού, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

- Η κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ των Υπουργείων ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και της Περιφέρειας για τον προγραμματισμό και την κατασκευή Εγγειοβελτιωτικών Έργων (φραγμάτων, λιμνοδεξαμενών, κλπ.) διέπεται από τις διατάξεις των ν. 3881/58 «Περί έργων Εγγείων Βελτιώσεων» και 2503/97 «Διοίκηση, Οργάνωση, Στελέχωση της Περιφέρειας».

Η Κεντρική Υπηρεσία Υδάτων του ΥΠΕΧΩΔΕ, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 του ν. 3199/03 και την ΚΥΑ 49139/2-12-2005/ΦΕΚ Β' 1695, παρέχει γενικές κατευθυντήριες οδηγίες οι οποίες εξειδικεύονται ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες. Έργα χρήσης νερού δεν έχει αρμοδιότητα να εκτελεί.

Οι αρμοδιότητες για την προστασία και διαχείριση των υδάτων ανά Περιφέρεια ασκούνται από τις οικείες Διευθύνσεις Υδάτων, οι οποίες συγκροτήθηκαν με την αρ. οικ.47630/16-11-2005 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Διάρθρωση της Διεύθυνσης Υδάτων της Περιφέρειας» (ΦΕΚ 1688 Β'/1-12-2005). Στη συγκεκριμένη περίπτωση του Νομού Καρδίτσας, αρμόδια για τη διαχείριση των υδατικών πόρων είναι η Διεύθυνση Υδάτων της Περιφέρειας Θεσσαλίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 5 του Νόμου 3199/2003, οι αρμοδιότητες αναφέρονται, μεταξύ άλλων, στην εξειδίκευση και στην εφαρμογή, σε επίπεδο Περιφέρειας, των μακροχρόνιων και μεσοχρόνιων Προγραμμάτων διαχείρισης υδατικού δυναμικού και στην κατάρτιση και εφαρμογή Σχεδίων Διαχείρισης για τις λεκάνες απορροής ποταμών.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν.3199/2003 η χρήση για ύδρευση έχει προτεραιότητα, ως προς την ποσότητα και την ποιότητα, έναντι κάθε άλλης χρήσης. Επίσης, σύμφωνα με τις ίδιες διατάξεις, κατά την κατάρτιση των προαναφερόμενων Σχεδίων Διαχείρισης από τις Περιφέρειες, θα πρέπει να εξασφαλιστεί, μεταξύ άλλων, η εξοικονόμηση νερού μέσω της χρήσης τεχνικών μεθόδων, οικονομικών κινήτρων και εργαλείων.

Παράλληλα, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, η Κεντρική Υπηρεσία Υδάτων έχει δρομολογήσει την υλοποίηση μιας σει-

ράς δράσεων επιτελικού χαρακτήρα, σε σχέση με την κατάρτιση των Σχεδίων Διαχείρισης και την εφαρμογή της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ για τα νερά, όπως:

- την υλοποίηση υποστηρικτικών ενεργειών για την αποτελεσματική εφαρμογή της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ στη χώρα (σύνταξη σχετικών κειμένων οδηγιών και απαιτούμενων νομικών κειμένων, επιμόρφωση αρμόδιων Υπηρεσιών, κ.λπ.)

- την πλήρη εφαρμογή του Άρθρου 5 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ για τα νερά (ανάλυση των χαρακτηριστικών των περιοχών λεκανών απορροής, ανάλυση πιέσεων και επιπτώσεων, οικονομική ανάλυση χρήσεων νερού, κλπ.).

Για την αντιμετώπιση των επιμέρους προβλημάτων που δημιουργούνται κάθε φορά στις Περιφέρειες της χώρας, λόγω ιδιαιτερών κλιματικών συνθηκών, η ΚΥΥ/ΥΠΕΧΩΔΕ βρίσκεται σε επαφή με τις Διευθύνσεις Υδάτων των Περιφερειών, προκειμένου να εκτιμώνται από κοινού η διαμορφούμενη κατάσταση και να εφαρμόζονται, όπου χρειάζεται, τα απαιτούμενα μέτρα. Επίσης, καταρτίζονται από την Κεντρική Υπηρεσία Υδάτων «οι Στρατηγικές Διαχείρισης Λειψυδρίας και ένα βραχυπρόθεσμο σχέδιο αντιμετώπισης κινδύνου λειψυδρίας».

Ο Υφυπουργός  
**ΣΤΑΥΡΟΣ ΕΛ. ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ\***

13. Στην με αριθμό 7516/28.2.2008 ερώτηση του Βουλευτή κ. Μάρκου Μπόλαρη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 27345/ΙΗ/16.3.2008 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 7516/28-2-08, την οποία κατέθεσε ο Βουλευτής Μάρκος Μπόλαρης σχετικά με την ίδρυση Σχολής Γαλακτοκομίας στις Σέρρες, και στα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

- Σύμφωνα με τις διατάξεις του αρθ.24 του ν.1566/1985 (ΦΕΚ 167/τ.Α'), σε συνδυασμό με τις διατάξεις του αρθ.28 του ν. 3475/2006 (ΦΕΚ146/τ.Α'), το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο έχει την αρμοδιότητα να καταρτίζει και να υποβάλλει προτάσεις για τη χάραξη κατευθύνσεων και το σχεδιασμό και προγραμματισμό της εκπαιδευτικής πολιτικής για την επίτευξη των σκοπών της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, σε συνδυασμό με το πρόγραμμα οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ανάπτυξης της χώρας. Στο ίδιο άρθρο και στο εδάφιο ια' αναφέρεται ότι το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο έχει την αρμοδιότητα να γνωμοδοτεί για το περιεχόμενο Σχεδίων Νόμων, Προεδρικών Διαταγμάτων και Κανονιστικών Αποφάσεων που ρυθμίζουν εκπαιδευτικά θέματα.

- Σύμφωνα με τα ανωτέρω και βάσει της αριθ. 12/4-5-2006 Πράξης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου εκδόθηκε η αριθ. 56645/Γ2/1-6-2007 Υπουργική Απόφαση περί καθορισμού ειδικοτήτων στις ΕΠΑΣ, με την οποία καθορίζεται και η ειδικότητα Γαλακτοκομίας-Τυροκομίας.

- Σημειώνεται ότι με τις διατάξεις του ν.3475/2006 (ΦΕΚ146/τ.Α'), κατά το διάστημα της διετούς εφαρμογής τους έχουν ρυθμιστεί θέματα όπως ο καθορισμός τομέων και ειδικοτήτων στις ΕΠΑΣ και η δυνατότητα παροχής επαγγελματικής εκπαίδευσης και από άλλα Υπουργεία με τον ίδιο διοικητικό τρόπο που ρυθμιζόνταν αυτά τα θέματα και από τον ν..2640/1998 (ΦΕΚ 206/τ.Α'). Πιο συγκεκριμένα, στο άρθρο 5 του ν.2640/1998 (ΦΕΚ 206/τ.Α') περί εξουσιοδοτικών διατάξεων αναφέρεται ρητά ότι «με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που εκδίδονται μετά από εισήγηση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου ρυθμίζονται θέματα σχετικά με :

Ι) την οργάνωση και την λειτουργία των Τ.Ε.Ε.

ΙΙ) τους τομείς και τις ειδικότητες»

- Ειδικότερα, με τις διατάξεις της παρ.2, αρθ.14 του ν. 3475/2006 (ΦΕΚ146/τ.Β') περί «ίδρυσης, κατάρτησης, συγχώνευσης, μετατροπής, προσθήκης-κατάρτησης ειδικοτήτων», «πλην του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Δημόσιες Επαγγελματικές Σχολές μπορούν να ιδρύονται και να λειτουργούν υπό την εποπτεία και ευθύνη άλλων Υπουργείων. Η ίδρυση και οι μεταβολές της προηγούμενης παραγράφου

[κατάργηση, συγχώνευση, ή η κατάργηση ειδικοτήτων, η μετονομασία και η μεταφορά της έδρας τους] γίνονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και του καθ' ύλη αρμοδίου Υπουργού». Για να ιδρυθεί ΕΠΑΣ με ειδικότητα Τυροκομίας και Γαλακτοκομίας θα πρέπει να υπάρξει Κ.Υ.Α που να εκπονηθεί από το αρμόδιο εποπτεύον Υπουργείο, στη συγκεκριμένη περίπτωση το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, και να διαβιβαστεί προς το ΥΠΕΠΘ για επεξεργασία. Μέχρι στιγμής, τέτοια Κ.Υ.Α δεν έχει παραληφθεί από την αρμόδια Υπηρεσία του ΥΠΕΠΘ. Στο πλαίσιο του στρατηγικού σχεδιασμού του ΥΠΕΠΘ, όλες οι κατατεθειμένες Κ.Υ.Α συναρμοδίων Υπουργείων εξετάζονται, και ζητείται, κατά περίπτωση, η Γνώμη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

Ο Υφυπουργός  
**ΑΝΔΡΕΑΣ Θ. ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ»**

14. Στην με αριθμό 8014/5.3.2008 ερώτηση του Βουλευτή κ. Εμμανουήλ Στρατάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 30100/ΙΗ/18.3.2008 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 8014/5-3-08, την οποία κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Μανόλης Σοφ. Στρατάκης, σχετικά με τη διδασκαλία του μαθήματος της Ιστορίας στα σχολεία, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Α. Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

- Σύμφωνα με την αριθμ. Φ.12/773/77094/Γ1/28-7-2006 (ΦΕΚ 1139/2006, τ. Β') Υπουργική Απόφαση με θέμα: «Αναμόρφωση ωρολογίων προγραμμάτων στο Δημοτικό Σχολείο», το διδακτικό αντικείμενο της Ιστορίας στα 6/θέσια και άνω Δημοτικά Σχολεία διδάσκεται 2 ώρες την εβδομάδα στις Γ, Δ', Ε', Στ' τάξεις.

- Στα 3/θέσια Δημοτικά Σχολεία το παραπάνω διδακτικό αντικείμενο διδάσκεται 2 ώρες την εβδομάδα στις Γ, Δ', Ε', Στ' τάξεις.

- Σύμφωνα με την αριθμ. Φ.12.1./545/85812/Γ1/31-8-2005 (ΦΕΚ 1280/2005, τ. Β') Υπουργική Απόφαση με θέμα: «Γενίκευ-

ση εφαρμογής του προγράμματος της Ευέλικτης Ζώνης στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση», στα 1/θέσια, 4/θέσια και 5/θέσια Δημοτικά Σχολεία το διδακτικό αντικείμενο της Ιστορίας διδάσκεται 2 ώρες την εβδομάδα στις Γ, Δ', Ε', Στ' τάξεις.

- Στα 2/θέσια Δημοτικά Σχολεία σύμφωνα με την παραπάνω Υπουργική Απόφαση το διδακτικό αντικείμενο της ιστορίας διδάσκεται 1 ώρα την εβδομάδα στις Γ, Δ', Ε', Στ' τάξεις.

- Παράλληλα δίνεται η δυνατότητα στους δασκάλους να εφαρμόσουν διαθεματικά προγράμματα τοπικής ιστορίας τόσο στο μάθημα της Ιστορίας όσο και στην Ευέλικτη Ζώνη.

Β. Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Σύμφωνα με την αριθμ. 63447/Γ2/2005 (ΦΕΚ 921/5-7-05 τ.Β') Υπουργική Απόφαση που αφορά στα ωρολόγια προγράμματα, το μάθημα της Ιστορίας γενικής παιδείας διδάσκεται στη Γ Λυκείου δύο (2) ώρες εβδομαδιαίως, εξήντα (60) ώρες ετησίως, οι οποίες αρκούν για την ολοκλήρωση της ύλης, σύμφωνα με την εισήγηση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

Όσον αφορά στον καθορισμό της εξεταστέας - διδακτέας ύλης στο μάθημα της Ιστορίας, ισχύει η αριθμ. 106526/Γ2/28-9-07 (ΦΕΚ1988 τ.Β/10-10-07) Υπουργική Απόφαση για τα σχολεία όλης της χώρας.

Επίσης, επισημαίνεται ότι σύμφωνα με την αριθμ. 69598/Γ2 (ΦΕΚ 1050/3-8-06 τ.Β') Υπουργική Απόφαση που αφορά στις αναθέσεις μαθημάτων, η πρώτη ανάθεση του μαθήματος της Ιστορίας γίνεται σε φιλολόγους (ΠΕ02) και η δεύτερη σε καθηγητές ξένων γλωσσών (ΠΕ05, ΠΕ06, ΠΕ07) καθώς και σε Νομικούς (ΠΕ13).

Τέλος, σας γνωρίζουμε ότι η αναβάθμιση της διδασκαλίας του μαθήματος της Ιστορίας, όπως και όλων των μαθημάτων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, σχεδιάζεται στο πλαίσιο των επικείμενης αναμόρφωσης των Αναλυτικών Προγραμμάτων Σπουδών Γυμνασίου - Λυκείου.

Ο Υφυπουργός  
**ΑΝΔΡΕΑΣ Θ. ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ»**

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμεθα στην

### ΕΙΔΙΚΗ ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ

Ειδική συνεδρίαση της Ολομέλειας της Βουλής με αφορμή τον εορτασμό της Ημέρας της Μητέρας.

Στη σημερινή συνεδρίαση θα λάβουν το λόγο ο Πρόεδρος του Σώματος, οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι, οι πρώην Πρόεδροι της Βουλής, αν το επιθυμούν, καθώς και οι εκπρόσωποι της Κυβέρνησης για πέντε λεπτά ο καθένας. Μπορούν, επίσης, να μιλήσουν για τρία λεπτά όσοι συνάδελφοι θέλουν.

Τα κόμματα με έγγραφα που προβλέπονται από τον Κανονισμό της Βουλής μας γνωρίζουν ότι στη σημερινή συνεδρίαση για τον εορτασμό της Ημέρας της Μητέρας η Νέα Δημοκρατία ορίζει Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο την Βουλευτή κ. Αικατερίνη Παπακώστα-Σιδηροπούλου. Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ορίζει Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο τη συνάδελφο Βουλευτή κ. Χριστοφιλοπούλου. Η Κοινοβουλευτική Ομάδα του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος ορίζει Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο την Βουλευτή κ. Βέρα Νικολαΐδου. Ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς ορίζει Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο τη Βουλευτή κ. Ευαγγελία Αμμανατίδου-Πασχαλίδου. Ο Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού ορίζει Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο την Βουλευτή κ. Δήμητρα Αράπογλου.

Αγαπητοί συνάδελφοι, όπως σας ανέγνωσα πριν λίγο, στη Διάσκεψη των Προέδρων αποφασίσαμε να αφιερώσουμε τη σημερινή ημέρα για να τιμήσουμε τη Μητέρα. Ο εορτασμός αυτός, απ' ό,τι γνωρίζετε, έγινε την Κυριακή 11 Μαΐου και τον κάνουμε σήμερα που είναι ημέρα συνεδρίασης της Βουλής.

Σήμερα ο καθένας από εμάς τιμά τον πιο σημαντικό άνθρωπο της ζωής του, τον άνθρωπο που του έδωσε ζωή. Και όλοι μαζί τιμούμε τη μητέρα και ως ύπαρξη και ως ιδέα.

Ο εορτασμός της Ημέρας της Μητέρας παγκόσμια καθιερωμένος, θεσπίστηκε στην Ελλάδα το 1928 με πρωτοβουλία του Λυκείου Ελληνίδων. Από το 1959 ως ημέρα εορτασμού ορίστηκε η δεύτερη Κυριακή του Μαΐου. Είναι μια γιορτή που αφορά ολόκληρη την κοινωνία.

Κριτήριο μιας εξελιγμένης κοινωνίας αποτελεί η νομοθεσία της σε ιδιαίτερους τομείς. Ιδιαίτερη θέση κατέχει η νομοθεσία που αναφέρεται στην προστασία της μητρότητας.

Στη νομοθεσία αυτή αποτυπώνεται το ήθος και οι θεσμοί που αφορούν τη μητέρα. Καθρεφτίζεται η εικόνα αλλά και η συλλογική στάση απέναντι στις μητέρες, γύρω από το γάμο, τον τοκετό, το μέγιστο των παιδιών και τη στήριξη της οικογένειας.

Τους τελευταίους αιώνες στις δυτικές κοινωνίες αρχικά η νομική προστασία απέναντι στη μητρότητα ήταν αποτυπώδης και περιστασιακή. Στις αρχές του 20ου αιώνα η κρατική προστασία ως κοινωνική παρέμβαση έκανε τις πρώτες ουσιαστικές ρυθμίσεις της.

Στην Ελλάδα, χάρις στη δραστηριοποίηση γυναικείων οργανώσεων και ορισμένων κοινωνικά ευαισθητοποιημένων σωματείων, ψηφίστηκε η πρώτη ουσιαστική, για την προστασία της μητρότητας, νομοθετική διάταξη του ν. ΔΚΘ'/1912, όπου σύμφωνα με το άρθρο 13 οριζόταν ότι: «...δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται εργάτιδες επί οκτώ εν όλω εβδομάδας προ του τοκετού και μετ' αυτόν, ουδέ προ της παρελεύσεως τεσσάρων εβδομάδων μετά τον τοκετόν. Κατά τον χρόνον τούτον αν εργάτιδες θεωρούνται εν αδεία διατελούσαι και δεν επιτρέπεται η οριστική αντικατάστασής τους».

Από τότε μέχρι σήμερα έχουν γίνει μεγάλες προόδους σε αυτόν τον τομέα. Οι όροι έχουν βελτιωθεί, αλλά βέβαια επιδέχονται περαιτέρω βελτίωσης καθώς οι κοινωνικές συνθήκες αλλάζουν. Η προστασία της μητρότητας είναι το θεμέλιο της δημογραφικής στήριξης αλλά και της συνέχειας του έθνους.

Πριν λίγους μήνες, την Ημέρα της Γυναίκας επιλέξαμε να τιμήσουμε τη γυναίκα της υπαίθρου, την αγρότισσα, ως Βουλή των Ελλήνων, για την κοινωνική της προσφορά. Η μορφή της αγρότισσας μάνας, σήμερα, Ημέρα της Μητέρας, παραμένει στο επίκεντρο της τιμής και του σεβασμού μας. Και είναι

παρούσα στη Βουλή, με πρωτοβουλία του Προέδρου Απόστολου Κακλαμάνη. Σε δύο σημεία της Βουλής των Ελλήνων, στο Περιστεύλιο και στον περίβολο, βρίσκονται έργα του μεγάλου γλύπτη Χρήστου Καπράλου. Έξω, δεσπόζει το γλυπτό με τίτλο «Η Μάνα μου», η αγρότισσα μάνα του Καπράλου, σε στάση σκεπτική. Στην ανάγλυφη παράσταση που κοσμεί το Περιστεύλιο, χαραγμένη η ίδια μορφή ανάμεσα στο γιό της με τα σχέδιά του και τους συγχωριανούς της.

Ο Καπράλος, μεγάλη μορφή της παγκόσμιας τέχνης, επιστρέφοντας το 1940 από το Παρίσι στον τόπο του, το Παναϊώλιο Αγρινίου, χρησιμοποίησε τη μάνα του ως μοντέλο. Αποτέλεσε κεντρική έμπνευσή του και φιλοτέχνησε πέντε παραλλαγές. Η κάθε μία διαφορετική. Η τέχνη, όπως άλλωστε όλοι γνωρίζουμε, είναι ο καλύτερος εκφραστής των συναισθημάτων μας.

Στο πλαίσιο αυτού του εορτασμού έχω ήδη συνεννοηθεί με τη διευθύντρια της Εθνικής Πινακοθήκης, την κ. Μαρίνα Λαμπράκη-Πλάκα, ώστε με επιμέλειά της και σε συνεργασία με το Ίδρυμα της Βουλής για τον κοινοβουλευτισμό και τη δημοκρατία να εκδοθεί λεύκωμα με έργα Ελλήνων ζωγράφων και γλυπτών με θέμα τη μητέρα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γιός αγρότισσας και ο ίδιος, γνωρίζω καλά και από κοντά τη βαθιά σημασία της μητρικής παρουσίας που γεμίζει με τη δουλειά της τους χώρους και του σπιτιού αλλά και της υπαίθρου.

Γνωρίζω καλά τη γενναιότητα που δείχνει στην καθημερινότητα, τη σταθερότητα και την απαντοχή της, το μόχθο και τη δύναμή της απέναντι στις αντιξοότητες, την αδιάκοπη φροντίδα που δίνει ακούραστα αλλά και αποτελεσματικά και κυρίως το ήθος που εμπνέει στα παιδιά. Τα χέρια της αδρά, σκληρά, αλλά το άγγιγμά της τρυφερό. Η σκέψη της και η έγνοια της, όχι μόνο της Ελληνίδας αγρότισσας, αλλά κάθε μάνας είναι τα παιδιά και η οικογένεια. Όλα αυτά και πολλά παραπάνω της τα αναγνωρίζουμε. Τα αναγνωρίζουμε στα πρόσωπα όλων των μητέρων. Όχι μόνο σήμερα, τη θεομυθετημένη ημέρα του εορτασμού, αλλά τριακόσιες εξήντα πέντε ημέρες το χρόνο και κάθε ημέρα που ζούμε στη γη που μας έφερε. Και ας αναρωτιόμαστε κάθε μέρα, εάν κάνουμε με επάρκεια το καθήκον μας απέναντί τους.

Σήμερα, όλοι μαζί, ως Σώμα που εκπροσωπεί όλον τον ελληνικό λαό, θυμόμαστε, αφιερώνουμε τις σκέψεις μας σ' αυτές, που αφιέρωσαν τη ζωή τους σ' εμάς και τιμούμε τις μητέρες μας, τις μητέρες όλων, τους ανθρώπους που μας έφεραν στη ζωή. Τιμούμε την ίδια τη ζωή.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Το λόγο έχει η Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας κ. Παπακώστα-Σιδηροπούλου.

**ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ-ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας):** Κυρία Παπακώστα, θα μου επιτρέψετε πριν αρχίσετε, να ζητήσω τη θέση του Προέδρου να καταλάβει μητέρα, η κ. Παπαδημητρίου, και να προεδρεύσει στη συνέχεια όλης της συνεδρίασης, για να δώσουμε και ένα συμβολισμό στη σημερινή τιμή που κάνουμε στις μητέρες.

Κυρία Παπαδημητρίου, παρακαλώ να πάρετε τη θέση.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΕΛΣΑ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**.)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου):** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

**ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΜΕΡΕΝΤΙΤΗ:** Κυρία Πρόεδρε, θα ήθελα διαδικαστικά να κάνω μια ερώτηση.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου):** Παρακαλώ, κυρία συνάδελφε.

**ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΜΕΡΕΝΤΙΤΗ:** Είπε, ο κύριος Πρόεδρος, ότι μπορούν να μιλήσουν και οι μητέρες Βουλευτές, πέρα από τους εκπροσώπους των κομμάτων. Πώς θα γίνει; Θα εγγραφούμε;

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ (Πρόεδρος της Βουλής):** Ναι, ναι, θα εγγραφείτε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου):** Κυρία Παπακώστα, έχετε το λόγο.

**ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ-ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ:** Κύριε Πρόεδρε,

δρε της Βουλής, αγαπητές κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, «μόνο οι λαοί με ικανές μάνες ευδοκίμουν» έγραφε ο Γκαίτε και ασφαλώς είχε απόλυτο δίκιο.

Η μητέρα διαπλάθει τον αυριανό πολίτη και διαμορφώνει τα θεμέλια της νέας γενιάς. Η μητέρα είναι το πρώτο κανάλι επικοινωνίας του παιδιού με τον έξω κόσμο. Αυτή είναι το πρόσωπο μέσα από το οποίο ενσταλάζονται στο παιδί οι αξίες και τα ιδανικά, είναι αυτή που δίνει τη ζωή. Είναι η ίδια η ζωή! Η μητέρα ήταν, είναι και θα είναι ο πυρήνας της οικογένειας.

Ωστόσο, αγαπητοί συνάδελφοι, σήμερα, όταν μιλούμε για μητρότητα και οικογένεια, θα πρέπει να εννοήσουμε και να αντιληφθούμε την οικογένεια με όλες τις σύγχρονες μορφές. Με την παραδοσιακή της μορφή, με τη μορφή της πολύτεκνης και της τρίτεκνης οικογένειας, τη μονογονεϊκή οικογένεια, την ανάδοχη οικογένεια.

Στις μέρες μας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι αυξημένες απαιτήσεις της εποχής δυστυχώς δημιουργούν στη γυναίκα δυσκολίες ώστε να γίνει μητέρα. Όσες το αποφασίζουν, όσες το πράττουν αυτό, το κάνουν σε αρκετά μεγάλη ηλικία -αυτό δείχνουν τα στοιχεία- αποκτώντας ένα ή στην καλύτερη περίπτωση δύο παιδιά.

Δεν είναι άλλωστε τυχαίο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι το δημογραφικό ζήτημα σ' όλη την Ευρώπη, αλλά και στη χώρα μας, είναι ένα από τα σημαντικότερα ζητήματα τα οποία καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε. Για κάθε γυναίκα αναπαραγωγικής ηλικίας αντιστοιχούν 1,25 παιδιά ετησίως. Υπολογίζεται πως με αυτούς τους ρυθμούς το 2050 το 32,5% του πληθυσμού της χώρας μας θα είναι άνω των εξήντα πέντε ετών.

Αρα οδηγηθήκαμε στο συμπέρασμα πως οφείλουμε να είμαστε δίπλα στη μητέρα, οφείλουμε να είμαστε δίπλα στην οικογένεια, να στηρίζουμε τα νέα ζευγάρια, τις εργαζόμενες γυναίκες, ώστε να κάνουν όσα παιδιά θέλουν, γιατί η μητρότητα είναι δικαίωμα κάθε γυναίκας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κατανοώντας αυτή την αναγκαιότητα της στήριξης της οικογένειας, των εργαζομένων γυναικών-μητέρων, που συνιστά ευρύτερη πλέον κοινωνική ανάγκη, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, κινούμενη προς αυτήν ακριβώς την κατεύθυνση, έχει πάρει μια σειρά από θεσμικές και νομοθετικές πρωτοβουλίες.

Ειδικότερα για την εργαζόμενη γυναίκα-μητέρα θεσμοθετήσαμε το ν. 3488/2006 για την ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών στην εργασία. Θεσμοθετήσαμε το ν. 3500/2005 κατά της ενδοοικογενειακής βίας. Συστήσαμε την Εθνική Επιτροπή για την Ισότητα Γυναικών και Ανδρών ως μόνιμο βήμα κοινωνικού διαλόγου και αναφέρομαι στο ν. 3491/2006.

Προχωρήσαμε σε κοινωνική διαβούλευση για πρώτη φορά με τις πιο αντιπροσωπευτικές εργοδοτικές οργανώσεις. Αναφέρομαι βεβαίως στο Σ.Ε.Β., στην Ε.Σ.Ε.Ε., τη Γ.Ε.Σ.Ε.Β.Ε., το Ε.Β.Ε.Α. και το Ελληνικό Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, για τη διευκόλυνση της συμμετοχής της γυναίκας-μητέρας στην απασχόληση και τη μείωση της γυναικείας ανεργίας.

Με το νέο Υπαλληλικό Κώδικα θεσμοθετήθηκαν μια σειρά από διευκολύνσεις για τους γονείς. Χαρακτηριστικά αναφέρονται στη χορήγηση της γονικής άδειας και στον πατέρα, όπως βεβαίως και στη μητέρα, στην παροχή διευκολύνσεων στη μητέρα που υιοθετεί τέκνο, προκειμένου να καταστεί ομαλή η μετάβασή της στη νέα οικογενειακή της ζωή.

Με το ν. 3250/2004 για τη μερική απασχόληση στο δημόσιο, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου επαναπροσδιορίστηκαν οι κατηγορίες επωφελομένων, μέσα από τις οποίες μπορούν να επιλέγονται οι προσλαμβανόμενοι, με τη διεύρυνση της κατηγορίας των μητέρων ανηλίκων τέκνων χωρίς ηλικιακό περιορισμό, διότι πριν οι δικαιούχοι ήταν όσες μητέρες είχαν τέκνα μέχρι δώδεκα ετών.

Για την πολύτεκνη αλλά και την τρίτεκνη οικογένεια με το ν. 3454/2005 για την οικογένεια θεσμοθετήθηκε εφάπαξ παροχή ύψους 2.000 ευρώ προς τη μητέρα που αποκτά τρίτο τέκνο από την 1η Ιανουαρίου 2006 και μετά, καθώς και για κάθε τέκνο μετά από το τρίτο.

Απαλλάξαμε από το τέλος ταξινόμησης επιβατικών αυτοκινήτων τους γονείς ή το γονέα με τρία ανήλικα ή προστατευόμενα τέκνα. Καλύπτουμε ποσοστό 20% των προκηρυσσόμενων θέσεων προσωπικού κατηγοριών Π.Ε., Τ.Ε. και Δ.Ε. από πολύτεκνους και τέκνα πολύτεκνων και έναν από τους γονείς οικογενειών με τρία παιδιά ή ένα από τα τρία τέκνα, εφόσον υπάρχουν.

Υποχρεώνουμε τις επιχειρήσεις οι οποίες λειτουργούν στην Ελλάδα, ελληνικές ή ξένες, καθώς και τις θυγατρικές τους, εφόσον απασχολούν προσωπικό πάνω από πενήντα άτομα, να προσλαμβάνουν πολύτεκνους και τέκνα πολύτεκνων και έναν από τους γονείς οικογενειών με τρία παιδιά ή ένα από τα τρία τέκνα σε ποσοστό 8% επί του συνόλου του προσωπικού της επιχείρησης. Η πρόβλεψη αυτή, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επεκτάθηκε και στις τρίτεκνες οικογένειες χωρίς αύξηση του συνολικού ποσοστού.

Με το νέο Υπαλληλικό Κώδικα, το ν. 3528/2007, προχωρήσαμε στη χορήγηση άδειας ανατροφής τριών μηνών με πλήρεις αποδοχές στους δημοσίους υπαλλήλους. Αμείβονται οι τρεις πρώτοι μήνες της γονικής άδειας ανατροφής παιδιών στους πολύτεκνους γονείς μετά το τρίτο παιδί. Για κάθε παιδί πέραν του τρίτου η μετά τον τοκετό άδεια προσυζητείται κατά δύο ακόμη μήνες. Προβλέπεται επίσης η περαιτέρω παράταση της διευκόλυνσης του μειωμένου ωραρίου εργασίας για δύο ακόμη χρόνια στην περίπτωση γέννησης τέταρτου παιδιού.

Μειώσαμε το φόρο αναλογικά με τον αριθμό των τέκνων που συντηρεί ο κάθε φορολογούμενος. Υπάρχει επίσης η εξαίρεση της δαπάνης αγοράς ή ανέγερσης πρώτης κατοικίας από το τεκμήριο απόκτησης περιουσιακών στοιχείων. Υπάρχει αναλογικότητα του μέτρου βάσει του αριθμού των παιδιών.

Οι δημόσιοι υπάλληλοι που είναι πολύτεκνοι ή τέκνα πολυτέκνων έχουν δικαίωμα τοποθέτησης στον τόπο των συμφερόντων τους. Το συγκεκριμένο μέτρο επεκτάθηκε και στις τρίτεκνες οικογένειες.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση, πιστή στις δεσμεύσεις της, προχώρησε και μέσα από τον ασφαλιστικό νόμο σε μία σειρά από διατάξεις που αφορούν ιδίως στις γυναίκες εργαζόμενες και στη μητρότητα.

Συγκεκριμένα: Θεσμοθετήσαμε πέντε έτη πλασματικού χρόνου για τις μητέρες από τεσσαράμισι που ήταν πριν, θεσμοθετώντας και αναγνωρίζοντας έτσι ουσιαστικά η ελληνική πολιτεία τη μητρότητα ως κοινωνική θητεία, σε όλους τους ασφαλιστικούς φορείς αντί μόνο του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. που ίσχυε μέχρι σήμερα.

Μειώνουμε τις ασφαλιστικές εισφορές σε ποσοστό 50% για το πρώτο δωδεκάμηνο μετά τη γέννηση του παιδιού για όσους έχουν μέχρι τρία παιδιά που αποκτήθηκαν από 1-1-2000 έναντι 1-1-2003 που ισχύει σήμερα.

Θεσμοθετήσαμε την πρόσθετη άδεια προστασίας μητρότητας έξι μηνών με μηνιαίες αποδοχές ίσες με τον κατώτατο μισθό που προβλέπει η εθνική γενική συλλογική σύμβαση εργασίας από τον Ο.Α.Ε.Δ., πέραν των εκατόν δεκαεννέα ημερών επιδόματος κυοφορίας και λοχείας, πέραν του μειωμένου ωραρίου των τρειςμισι μηνών ή ισόχρονης άδειας με αποδοχές.

Στην περίπτωση που δεν γίνεται χρήση της ισόχρονης προς το μειωμένο ωράριο άδειας με την οποία, με βάση την εθνική γενική συλλογική σύμβαση εργασίας, απαιτείται και συμφωνία του εργοδότη, η μητέρα δικαιούται αμέσως μετά τη λήξη της άδειας λοχείας την παραπάνω ειδική άδεια προστασίας της μητρότητας, στην οποία αναφέρθηκε, και στη συνέχεια το μειωμένο ωράριο.

Πρέπει να σας πω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι ο στόχος μας είναι να διασφαλίσουμε τις συνθήκες εκείνες, με τους σημερινούς όρους, με τις σημερινές προκλήσεις, που θα επιτρέψουν την εναρμόνιση, τη συμφιλίωση της επαγγελματικής με την οικογενειακή ζωή, με την ισότιμη πρόσβαση των γυναικών μητέρων, των εργαζομένων γυναικών, των γυναικών γενικότερα στην αγορά εργασίας, όπως άλλωστε επιβάλλει και η στρατηγική της Λισαβόνας. Δεν έχουμε την πολυτέλεια να βάζουμε στο περιθώριο της κοινωνίας πολύτιμους ανθρώπινους πόρους, όπως είναι οι γυναίκες. Στο πλαίσιο αυτό οι πολιτικές

μας προς τα εκεί κατατείνουν σαν ένα δείγμα τιμής προς την προσφορά της μητέρας, ενός προσώπου το οποίο πραγματικά έχει αγιοποιηθεί. Κι έτσι πρέπει να είναι, διότι κανείς από μας δεν μπορεί να ξεχνά ότι το χέρι που κουνά την κούνια κυβερνά τον κόσμο.

Χρόνια πολλά στις μητέρες!

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου):** Παρακαλώ την Βουλευτή του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Χριστοφιλοπούλου να λάβει το λόγο.

**ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΧΡΙΣΤΟΦΙΛΟΠΟΥΛΟΥ:** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζοντας την ομιλία μου, θα ήθελα να συμφωνήσω με τον Πρόεδρο της Βουλής, ο οποίος είπε ότι η Μέρα της Μητέρας είναι τριακόσιες εξήντα πέντε μέρες το χρόνο.

Πράγματι, κύριε Πρόεδρε, εμείς οι μητέρες, δεν περνάει μέρα από την πρώτη εκείνη μέρα που ακούγεται το κλάμα του παιδιού στα αφτιά μας και το βλέπουμε, τη θεία στιγμή της γέννησης, που, με μια έγνοια, μια σκέψη, μια φροντίδα, μια πράξη, να μην σκεφθούμε το παιδί μας ή τα παιδιά μας, η καθημέρα από μας.

Όμως, εδώ στη Βουλή, πιστεύω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι η τιμή στη μητέρα οφείλει να γίνεται αφορμή για έναν προβληματισμό, προβληματισμό της πολιτείας για το τι αντιμετωπίζει σήμερα μια μητέρα, ένας πατέρας, μια οικογένεια, αν θέλουμε να βοηθήσουμε την οικογένεια να αναπτυχθεί και να αναπτυχθεί δημοκρατικά, ισότιμα. Διότι, ευημερούσες οικογένειες σημαίνει ευημερούσα κοινωνία, δημοκρατικές οικογένειες σημαίνει δημοκρατική κοινωνία, ίσες ευκαιρίες στην οικογένεια σημαίνει περισσότερη διεκδίκηση ισότητας στην κοινωνία.

Αρα αυτή η συζήτηση ας είναι έναυσμα για να βάλουμε τις πολιτικές εκείνες που δίνουν τη δυνατότητα σε άνδρες και γυναίκες να γίνουν πατέρες και μητέρες πιο ισότιμα, ας γίνει έναυσμα προβληματισμού για το πώς η πολιτεία και τα πολιτικά κόμματα, εμείς, ιεραρχούμε τις προτεραιότητές της έναντι των αναγκών της κάθε οικογένειας. Και, βεβαίως, η σκέψη του καθενός από εμάς πάει στο ότι η λατρεία της μάνας και η γιορτή της μάνας δεν πρέπει να γίνεται σε καμμία περίπτωση αφορμή για την οξυνση των ανισοτήτων μεταξύ ανδρών και γυναικών μέσα στο οικογενειακό πλαίσιο. Διότι αυτό έχει γίνει και γίνεται κατά κόρον.

Το να λέμε, λοιπόν, ότι «μάνα είναι μόνο μία», το να λέμε ωραία λόγια ή να απαριθμούμε μέτρα και να κάνουμε κομματικές πασαρέλες εδώ, νομίζω ότι απαθεί του συμβολισμού αυτής της μέρας και της αναγκαιότητας να σκεφθούμε μέτρα και πολιτικές που θα δώσουν δυνατότητα σε μητέρες και πατέρες να γεννήσουν και να μεγαλώσουν πραγματικά άξια παιδιά, τα οποία μπορούν να προσφέρουν στο κοινωνικό σύνολο, στους εαυτούς τους πρώτα και στο κοινωνικό σύνολο μετά.

Αρα, λοιπόν, εμείς στο ΠΑ.ΣΟ.Κ. θεωρούμε ότι η ισότιμη υποστήριξη της μητρότητας μαζί με την πατρότητα και τα μέτρα για την υποστήριξη της οικογένειας είναι θεμέλιο προς μία κοινωνία ισότιμη, πιο δίκαιη. Περάσαμε, βέβαια -και αξίζει να αναφερθεί αυτό- ήδη από τη θεσμοθέτηση το 1983 ενός οικογενειακού δικαίου πιο σύγχρονου, λιγότερου πατριαρχικού, σε μια εποχή όπου οι γυναίκες μητέρες είχαν ίσα δικαιώματα στην πράξη, όχι τόσο στην πράξη όσο και στο νόμο.

Και σήμερα, από εκείνη την εποχή, έχουμε γυναίκες οι οποίες σπουδάζουν περισσότερο, οι οποίες θέλουν να κάνουν καριέρα, οι οποίες έχουν ανάγκη να βγουν και σήμερα, όπως και χθες, στο μεροκάματο. Και πρέπει τα μέτρα που θα πάρουμε γι' αυτές τις γυναίκες να είναι λίγο διαφορετικά από τα μέτρα που μέχρι σήμερα έχουμε πάρει. Διότι σήμερα, η μητέρα των σαραντά και των πενήντα ετών δουλεύει ακούραστα. Δουλεύει μέσα στο σπίτι, δουλεύει και στο γραφείο. Πάει τα παιδιά στο φροντιστήριο το απόγευμα, όταν γυρίσει από το γραφείο. Τα παίρνει από το φροντιστήριο, πάει στο σπίτι της, δουλεύει στο σπίτι της. Είναι η σύγχρονη «Μαίρη Παναγιωταρά», για να θυμηθώ το τραγούδι της δεκαετίας του '80.

Σε αυτήν, λοιπόν, τη «Μαίρη Παναγιωταρά» είναι άδικο να πούμε: «Σου βάζουμε συν πέντε χρόνια στην πλάτη για να βγεις στη σύνταξη». Και αυτή η Μαίρη Παναγιωταρά είναι που σημε-

ρα, εδώ και τέσσερα χρόνια, έχει συν 1.000 ευρώ, αν έχει τετραμελή οικογένεια, στον οικογενειακό της προϋπολογισμό για να τα βγάλει πέρα στο καλάθι της νοικοκυράς. Από το 2004 μέχρι σήμερα, κύριοι συνάδελφοι της Κυβέρνησης, επιβαρύνουμε 1.000 ευρώ τη σημερινή «Μαίρη Παναγιωταρά».

Και είναι κρίμα! Είναι κρίμα αυτή η Μαίρη Παναγιωταρά των σαραντά, των πενήντα ετών, που αλλιώς είχε προγραμματίσει τη ζωή της, σήμερα να βιώνει αυτό το πράγμα. Είναι αδικία! Και πολλές γυναίκες ξέρουν γιατί το έχουν ζήσει -όπως και εγώ για κάποιο διάστημα- τι σημαίνει να είσαι άνεργη, γιατί και σήμερα και πάντα στη χώρα μας ο δείκτης της ανεργίας ήταν υπερδιπλάσιος για τις γυναίκες απ' ό,τι στους άντρες.

Και να πάω λίγο πιο βόρεια από εμάς, κυρία Πρόεδρε, που είστε και εσείς μητέρα, για να ρωτήσω το εξής: Το δημογραφικό λύνεται αν γεννούμε παιδιά ως έθνος και όταν βάζουμε τη γυναίκα πίσω στο σπίτι για να φροντίζει τα παιδιά ή λύνεται όταν οι γυναίκες έχουν ελεύθερη επιλογή -όπως εμείς πιστεύουμε- είτε να μείνουν σπίτι είτε όμως να βγουν στο μεροκάματο, να βγουν στη δουλειά, να βγουν στο βιοπορισμό, να κάνουν επάγγελμα;

Και αν πάμε σε κοινωνίες όπως της Βόρειας Ευρώπης, όπου υπάρχει πλήρης υποδομή για παιδικούς σταθμούς, όπου υπάρχουν πραγματικά υπηρεσίες φροντίδας για το παιδί, από την πρώτη μέρα που γεννιέται μέχρι και το τέλος της σχολικής του ζωής, θα δούμε ότι εκεί οι γυναίκες έχουν χρόνο για τα παιδιά τους όταν γυρίζουν σπίτι. Ισότιμα μετέχουν στις επιχειρήσεις, ισότιμα μετέχουν στους δήμους, ισότιμα μετέχουν στο Κοινοβούλιο. Και αν έχουμε ακριβώς μία αρμονική οικογένεια, έχουμε και αρμονικότερο κράτος, έχουμε και αρμονικότερες επιχειρήσεις, γιατί άντρες και γυναίκες γεννούμε παιδιά και όταν μαζί τα μεγαλώνουμε, τα παιδιά γίνονται καλύτερα. Άντρες και γυναίκες γεννούμε, παράγουμε προϊόντα, ιδέες, τέχνη, πολιτισμό, τα πάντα. Και όταν μαζί άντρες και γυναίκες παράγουμε, τότε είναι καλύτερα τα πράγματα για τον κόσμο.

Τέλος, κυρία Πρόεδρε, θέλω να πω ότι η νέα γενιά πολιτικών θα πιάσει τη σύγχρονη πια Μαίρη Παναγιωταρά που είναι λίγο διαφορετική, που έχει κάποια πτυχία ή που αν δεν έχει πτυχία, έχει βγει από νωρίς στο μεροκάματο και είναι μία γυναίκα είκοσι και τριάντα χρονών και θέλει να παντρευτεί -γιατί η γυναίκα πια παντρεύεται αργότερα- και έχει χαμηλό μισθό και σκέφτεται «αν παντρευτώ και κάνω παιδί, θα χάσω τη δουλειά μου». Σ' αυτή τη γυναίκα τι πρέπει να πούμε;

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. λέει ότι σ' αυτήν τη γυναίκα πρέπει να δεσμευτούμε σ' ένα εφάπαξ εισόδημα με το που γεννιέται το παιδί. Λέμε 2.000 ευρώ στη γυναίκα με μεσαίο εισόδημα -και μακάρι να μπορούσαμε να το κάνουμε περισσότερο, θα το δούμε αυτό- με τη γέννηση του παιδιού. Και επιπλέον, δεσμευση της πολιτείας ότι σε τέσσερα χρόνια θα διπλασιάσουμε το ποσοστό των βρεφονηπιακών σταθμών. Εμείς δεσμευόμαστε ήδη με το πρόγραμμά μας και αν η Κυβέρνηση έπαιρνε την πρωτοβουλία, κυρία και κύριε Υπουργέ, εμείς ως Αξιωματική Αντιπολίτευση και θα τη χειροκροτούσα και θα τη στήριζα.

Πιστεύουμε, όμως, ότι πρέπει σε τέσσερα χρόνια να έχουμε τους διπλάσιους βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς απ' όσους έχουμε τώρα. Και πιστεύουμε ότι τα ολοήμερα σχολεία πρέπει να γίνουν πράξη, γιατί τώρα πολλά ολοήμερα σχολεία υπολειπονται. Και τα ολοήμερα σχολεία έχουν να κάνουν με το ρόλο της μητέρας και το ρόλο του πατέρα, γιατί όταν γυρίζει το παιδί στο σπίτι, δεν θα το τρέχει η μάνα στο φροντιστήριο, αλλά θα έχει ήδη κάνει το μάθημα των Αγγλικών και του υπολογιστή στο σχολείο και θα γυρίζει έτοιμο να παίξει, να μιλήσει, να επικοινωνήσει, να πει τα προβλήματά του στους γονείς του.

Και, τέλος, για τη σύγχρονη οικογένεια, τη σύγχρονη μάνα, καθώς υπάρχει περισσότερο στρες και τα πράγματα τρέχουν πάρα πολύ γρήγορα και υπάρχουν κοινωνικά προβλήματα όχι μόνο αναπηρίας, αλλά και αλκοολισμού, ναρκωτικών, ακόμα και ανθρωπίνων σχέσεων, που γεννούν όχι μόνο διαζύγια αλλά και ψυχικά προβλήματα πολλές φορές στα παιδιά και στις οικογένειες, χρειάζεται να βάλουμε προτεραιότητα, κύριοι συνάδελφοι, σε κάθε δήμο της χώρας να υπάρχει ένας πυρήνας, ένα

κέντρο κοινωνικής πολιτικής, όπου ο πολίτης, μάνα ή πατέρας, μπορεί να έχει την πρώτη στήριξη, την πρώτη βοήθεια.

Αυτές οι πολιτικές είναι πολιτικές που μπορούμε να σχεδιάσουμε για την αυριανή μητέρα, αλλά και για τη σημερινή νέα μητέρα που χρειάζεται να έχει ελεύθερη επιλογή για το αν θα δουλέψει ή θα μείνει σπίτι της, ανάλογα με τις οικονομικές ανάγκες της, τα όνειρά της και τις προσδοκίες που έχει για την επαγγελματική της καριέρα.

Χρειάζεται, λοιπόν, σ' αυτήν τη γυναίκα να δώσουμε ελεύθερη επιλογή. Και χρειάζεται να δώσουμε και ελεύθερη επιλογή στον άντρα, γιατί νομίζω ότι όσοι από τους συναδέλφους έχουν ζηήσει το πόσο όμορφο είναι να είσαι πατέρας που ασχολείται με τα παιδιά του, ξέρουν πολύ καλά ότι όσοι πατεράδες δεν έχουν ασχοληθεί με τα παιδιά τους, έχουν χάσει πάρα πολλά από τη ζωή τους.

Σας ευχαριστώ πολύ που με ακούσατε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου):** Ευχαριστούμε πολύ την κ. Χριστοφιλοπούλου.

Το λόγο έχει η κ. Νικολαΐδου.

**ΒΕΡΑ ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ (Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής):** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα πραγματοποιούμε ειδική συνεδρίαση, με αφορμή τον εορτασμό της Ημέρας της Μητέρας. Μάλιστα, κατά τύχη σήμερα, 15 Μαΐου, είναι και η Ημέρα της Οικογένειας, που έχει μεγάλη σχέση με την Ημέρα της Μητέρας.

Δεν σας κρύβω ότι με προβληματίζει όλο και περισσότερο το τι περιμένει κανείς από αυτές τις καθοριζόμενες ειδικές μέρες. Όσο καλή διάθεση και να έχει κάποιος και να λέει ότι θα θυμόμαστε, θα τιμούμε και θα αγωνιζόμαστε για τη μητέρα και τις υπόλοιπες τριακόσιες εξήντα πέντε μέρες, νομίζω ότι αυτές οι ειδικές μέρες είναι περισσότερο εμπορικές. Θυμίζουν κάποια πράγματα που γίνονται συζητήσεις στην τηλεόραση και στη Βουλή –βέβαια, είναι καλό ότι δίνεται η δυνατότητα να ακουστούν όλες οι απόψεις- αλλά δεν δίνουν κάποια περαιτέρω περιθώρια.

Βέβαια τα κόμματα δεν κρίνονται από τις μεγάλες δηλώσεις, τα ωραία λόγια και τις διακηρύξεις, αλλά από το γενικό τους πρόγραμμα όσον αφορά την οικογένεια, τις μητέρες, το τι μέτρα παίρνουν για τους γονείς και τα παιδιά, για την ουσιαστική υπερράσπιση του δικαιώματος στη μητρότητα και πέρα από τους νόμους, την κοινωνική πρόνοια, την πρόληψη, τι μέτρα προστασίας υπάρχουν για τις γυναίκες εργαζόμενες -είναι γνωστό και επιβλήθηκε ήδη ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των γυναικών και μάλιστα των νέων γυναικών είναι άνεργες- τι μέτρα παίρνονται για τις γυναίκες που είναι στις διάφορες κατηγορίες των Α.ΜΕ.Α., τις μετανάστριες, τις ανασφάλιστες, τις άγαμες, τις μονογονεϊκές οικογένειες.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στον ανεπτυγμένο καπιταλισμό, κάθε θετικό βήμα που κατέκτησαν οι γυναίκες –αυτό που λέμε εμείς αστικά δικαιώματα, μόρφωση, δουλειά- το πλήρωσαν και το πληρώνουν με μεγάλο κόστος, γιατί όσο περισσότερα δικαιώματα κερδίζουν τόσο μεγαλώνει και ο φόρτος των υποχρεώσεών τους. Αυτό φαίνεται καθαρά με την έλλειψη πολιτικής προστασίας της μητρότητας, τη γενίκευση των ελαστικών μορφών απασχόλησης, την ιδιωτικοποίηση και εμπορευματοποίηση όσων κοινωνικών παροχών υπήρχαν για τη στήριξη της οικογένειας. Και εδώ υπάρχει πολύ μεγάλη ευθύνη και στη σημερινή αλλά και στις προηγούμενες κυβερνήσεις.

Παρακολουθώντας διαχρονικά τη χρησιμοποίηση της μητρότητας από την κυρίαρχη τάξη, είτε με θεωρίες είτε με νομοθετικές ρυθμίσεις, εύκολα διαπιστώνεται η προσπάθεια να απογυμνωθεί η μητρότητα από την κοινωνική της αξία, δηλαδή να απαλλάσσεται από το κόστος το κράτος και οι εργοδότες, στο βαθμό βέβαια που η κατάσταση του λαϊκού κινήματος το επιτρέπει.

Η στόχευση από την πλευρά της κάθε φορά κυβέρνησης είναι να αποδεχθεί η γυναίκα αυτή την αποκλειστική χρέωση, δηλαδή ότι ο ρόλος της είναι η φροντίδα των παιδιών –και, αν θέλετε, «ρίχνουν» μεγαλύτερη ευθύνη μόνο στη γυναίκα-

μακριά από τη συνδικαλιστική, κοινωνική και πολιτική δράση, να αποδεχθεί η γυναίκα τη μερική απασχόληση στο όνομα τού να μπορέσει να τα καταφέρει στα εργασιακά και στα οικογενειακά της δικαιώματα και υποχρεώσεις.

Αν καταγράψουμε τις μεταρρυθμίσεις σε βάρος της εργαζόμενης μητέρας τα τελευταία είκοσι χρόνια, θα δούμε ότι παρά την αντικειμενική πρόοδο που υπάρχει, η θέση της στην κοινωνία έχει χειροτερέψει και η ανισοτιμία της έχει μεγαλώσει. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Η εργοδοσία ασύδοτη μπορεί να απολύει έγγυες ή να εκβιάζει νέες γυναίκες με την πρόσληψη, αν επιλέξουν να γίνουν μητέρες.

Καθημερινά τα παραδείγματα είναι άπειρα. Έχει καταργηθεί η απαγόρευση της νυχτερινής εργασίας των γυναικών στη βιομηχανία και δεν γίνεται λόγος γι' αυτό. Όμως επρόκειτο για κάτι που βοηθούσε ιδιαίτερα τις μητέρες που είχαν μικρά παιδιά. Επίσης, δεν έχει παρθεί κανένα ουσιαστικό μέτρο υγιεινής και ασφάλειας στο χώρο δουλειάς σε όλη την αναπαραγωγική ηλικία της εργαζόμενης μητέρας. Ακόμη, εξαπτίας του γεγονότος ότι οι βρεφονηπιακοί σταθμοί δόθηκαν στην Τοπική Αυτοδιοίκηση χωρίς πόρους και υποχρεώσεις, οι λαϊκές οικογένειες έφθασαν να πληρώνουν πολύ ακριβά τροφεία.

Και επειδή ακούστηκε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει δυνατότητες –και πράγματι υπάρχουν δυνατότητες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση- θα ήθελα να πω ότι χωρίς πόρους, ακόμα και κάτι θετικό που ξεκινάει, δεν μπορεί να κρατηθεί.

Δεν θέλω να κάνω αναφορά από την προσωπική μου εμπειρία ως δήμαρχος, όταν είχαμε στήσει ένα «πολυκέντρο γυναικών», με πολλές και ποικίλες δραστηριότητες, που ίσως την εποχή εκείνη (1990-1994) να ήταν και πρότυπο πανελλαδικά. Δυστυχώς έχασε αυτό το περιεχόμενο, λόγω του ότι δεν μπορεί να κρατηθεί.

Ολόκληρο το «φίλετο» της αναπαραγωγής, από την άμβλωση μέχρι την εξωσωματική, έχει δοθεί βορά στο ιδιωτικό κεφάλαιο. Νομίζω ότι είναι γνωστές σε όλους οι τιμές, τι στοιχίζει σήμερα όχι μόνο μία γέννα αλλά και όλη η περίοδος πριν από αυτήν.

Αυξήθηκαν τα όρια συνταξιοδότησης των γυναικών στα εξήντα πέντε χρόνια και καταργήθηκε η πενταετής διαφορά με τους άντρες στο όνομα της ισότητας.

Ταυτόχρονα και πολύ υποκριτικά προβάλλεται στη χώρα μας η υπογεννητικότητα. Όμως, η ανεργία, η ακρίβεια, η εμπορευματοποίηση της υγείας και της παιδείας, που με τις γνωστές αναδιαρθρώσεις –έτσι τις λέμε εμείς, αλλά ως «μεταρρυθμίσεις» ακούγονται- έχουν ανοίξει φροντιστήρια ακόμη και στο δημοτικό σχολείο, όλα αυτά κάνουν, φυσικά, την οικογένεια να μην τολμά να σκεφθεί να αποκτήσει δεύτερο παιδί.

Τώρα, με την ψήφιση του τελευταίου αντισυνταγματικού νόμου, γίνεται προσπάθεια να πειστούν οι εργαζόμενες και οι εργαζόμενοι ότι, επιτέλους, στηρίζεται η μητρότητα. Με συγχωρείτε, αλλά είναι πάρα πολύ πολύ υποκριτικό. Το κόστος της γονικής άδειας –αυτής της εξαμηνιαίας άδειας που έχει εξαγγελθεί και που ήδη μπορεί να αρχίσει να εφαρμόζεται για τις εργαζόμενες στον ιδιωτικό τομέα- θα το πληρώσουν οι ίδιοι οι εργαζόμενοι, αφού θα πληρωθεί από τον Ο.Α.Ε.Δ..

Ταυτόχρονα καταργήθηκε η πρόωγη συνταξιοδότηση των εργαζομένων μητέρων και αυξήθηκαν τα όρια συνταξιοδότησης γυναικών και αντρών στα εξήντα επτά και εξήντα οκτώ σήμερα, στα εβδομήντα και εβδομήντα ένα χρόνια αύριο.

Η στήριξη της μητρότητας με κοινωνικές παροχές προς τη μητέρα και σε όλη την εργατική λαϊκή οικογένεια δεν μπορεί να θεωρείται πως είναι για ένα εξάμηνο, με βάση τις τελευταίες εξαγγελίες και με το βασικό μισθό των 650 ευρώ το μήνα και μάλιστα σε αντιπαράθεση με άλλα κατακτημένα δικαιώματα της εργαζόμενης γυναίκας, τα οποία έχουν χαθεί.

Είναι εμπαιγμός από τη μια, να υπακούς στις επιταγές και στις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να αφαιρείς συνδέχια τις όποιες παροχές υπήρχαν μέχρι τώρα και από την άλλη, να επιδιώκεις να φαίνεται το ενδιαφέρον σου για τις μητέρες μοιράζοντας ψίχουλα.

Πιστεύουμε ότι η προστασία της μητέρας και του παιδιού σήμερα και οι ανάγκες των νέων ζευγαριών που θέλουν να αποκτήσουν παιδί πρέπει να είναι υπόθεση αποκλειστικά και μόνο

κρατική. Το ίδιο να ισχύει για τις πολύτεκνες οικογένειες -είτε είναι τρίτεκνες είτε με περισσότερα παιδιά- και τις μητέρες και τους πατέρες με παιδιά χωρίς σύζυγο.

Διεκδικούμε ολοκληρωμένα μέτρα και υποδομές, που ανατρέπουν τα αντικειμενικά εμπόδια που υπάρχουν σήμερα στα νέα ζευγάρια να οργανώσουν τη δική τους ζωή, με βάση τις σύγχρονες απαιτήσεις. Δεν σας προβληματίζει το γεγονός ότι όχι απλώς το σκέφτονται πολύ αλλά δεν αποφασίζουν σήμερα οι νέοι άνθρωποι να στήσουν το δικό τους νοικοκυριό, γιατί υπάρχουν όλα αυτά τα προβλήματα, παρ' ότι οι νέοι και οι νέες πρέπει να αποφασίζουν ελεύθερα και μόνοι τους και τότε -σε ποια ηλικία- θα αποκτήσουν οικογένεια και πόσα παιδιά θα κάνουν;

Εάν ήθελαν οι εκάστοτε κυβερνώντες να στηρίξουν τη μητέρα και την οικογένεια, να ενθαρρύνουν, αν θέλετε, τις οικογένειες στο να αποκτήσουν παιδιά, τότε θα δημιουργούσαν ένα δημόσιο και δωρεάν ολοκληρωμένο δίκτυο κοινωνικών εγκαταστάσεων για την οικογένεια, το παιδί, τα άτομα της τρίτης ηλικίας, τα Α.Μ.Ε.Α., που θα βελτίωνε τη ζωή της γυναίκας και της μητέρας, αφού με τα σημερινά δεδομένα και καθιερωμένα το μεγαλύτερο μέρος της φροντίδας πέφτει στις πλάτες της. Όμως κάτι τέτοιο δεν το θέλετε, γιατί έρχεται σε αντίθεση με τους όρκους που δίνετε στην αγορά και στην ελεύθερη οικονομία.

Το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας διεκδικεί ουσιαστική στήριξη της μητρότητας και της οικογένειας, προτείνοντας άδειες κύησης και τοκετού για όλες τις γυναίκες, ανεξάρτητα πού δουλεύουν, δύο μήνες πριν από τον τοκετό και πέντε μήνες μετά, με πλήρεις αποδοχές και ασφαλιστικά δικαιώματα. Γονική άδεια με αποδοχές -ένα χρόνο για κάθε παιδί- με πλήρη ιατροφαρμακευτική και ασφαλιστική κάλυψη. Δημιουργία δημόσιων και κρατικών παιδικών σταθμών -εννοούμε τελειώς δωρεάν- και παιδικών κατασκηνώσεων. Δημόσια καθολική υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, με παροχές και υπηρεσίες υψηλού επιπέδου για όλες και όλους. Κατάργηση κάθε ιδιωτικής επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Είναι γνωστό ότι μιλάμε για κατώτερο μισθό 1.400 ευρώ, κατώτερη σύνταξη 1.220 ευρώ, σύνταξη στην ηλικία των πενήντα πέντε και πενήντα για τις γυναίκες όταν έχουν επάγγελμα βαρύ και ανθυγιεινό. Να κατοχυρωθεί αυτή η πενταετής διαφορά συνταξιοδότησης στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. Και φυσικά να μπορεί κάποιος, οι γυναίκες ιδιαίτερα, να συνταξιοδοτηθεί, ανεξάρτητα από την ηλικία, από τη στιγμή που έχει τριάντα χρόνια δουλειάς.

Ζητάμε και διεκδικούμε δημιουργία κέντρων υγείας αστικού και αγροτικού τύπου. Σ' αυτά να υπάρχουν γυναικολογικά ιατρεία, κέντρα οικογενειακού προγραμματισμού, κινητές μονάδες κάλυψης όλων των χωριών. Είναι απαραίτητο αυτό που υπάρχει σήμερα στην επαρχία, που πολλοί από σας το ζείτε καθημερινά. Γυναικολογικές και μαιευτικές κλινικές σε όλα τα νομαρχιακά νοσοκομεία. Τα μέλη των μονογονεϊκών οικογενειών να εργάζονται μόνο πρωινή βάρδια μέχρι τα παιδιά να φθάσουν δέκα χρόνων. Έχετε σκεφθεί πού θα αφήσει αυτή η γυναίκα ή αυτός ο άνδρας το παιδί τους όταν δεν έχουν κάποιον στο σπίτι; Μειωμένο ωράριο εργασίας για τις μονογονεϊκές οικογένειες με ανάπηρα παιδιά και αυξημένη κατά μία εβδομάδα η καλοκαιρινή άδεια.

Η αναγνώριση της κοινωνικής αξίας της μητρότητας αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την ισοτιμία, τη χειραφέτηση και την απελευθέρωση των γυναικών. Ο αγώνας για την αναγνώρισή της αποτελεί μέρος του γενικότερου αγώνα για μια άλλη οικονομία, για μια εξουσία που στο επίκεντρό της θα είναι οι σύγχρονες ανάγκες των εργαζομένων ανδρών και γυναικών, των παιδιών και των ηλικιωμένων.

Πιστεύουμε μέσα σ' αυτό το πλαίσιο των αιτημάτων, των διαπιστώσεων, των αξιώσεων, θα πρέπει να κινηθούμε όλοι αν πραγματικά θέλουμε να δώσουμε το πραγματικό νόημα στη μέρα της μητέρας, την κοινωνική διάσταση όπως την καταλαβαίνουμε φυσικά όλοι.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου):** Ευχαριστώ πολύ, κυρία Νικολαΐδου.

Η κ. Αμμανατίδου Πασχαλίδου έχει το λόγο.

**ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΑΜΑΝΑΤΙΔΟΥ ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ:** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, «μητέρα», λέξη συνδεδεμένη με άπειρα συναισθήματα, γι' αυτούς που γνώρισαν το χάδι, την αγκαλιά, την προστασία, την έγνοια της μάνας, τα πιο γλυκά συναισθήματα. Για τους πιο άτυχους που τη χάσανε νωρίς ή δεν τη γνώρισαν ποτέ, λέξη που φέρνει πόνο, θλίψη και ίσως και ένα κενό στην ψυχή.

Θέλω να τονίσω ότι μάνα δεν είναι μόνο αυτή που κουβαλά στα σπλάχνα της και γεννά, αλλά αυτή που μεγαλώνει ένα παιδί, που ξενυχτά στο προσκεφάλι του, που αγωνιά σε κάθε βήμα του, που το στηρίζει στις δύσκολες στιγμές του, που δίνει τη ζωή της για ένα καλύτερο μέλλον του παιδιού της. Βέβαια πάντοτε υπάρχουν και ακραίες εξαιρέσεις που αν, όμως, ψάξουμε βαθύτερα, ίσως βρούμε και τις απαντήσεις για συμπεριφορές περιέργες ή ακόμη και τραγικές. Διότι πολλές φορές δεν γνωρίζουμε το σταυρό που μπορεί να κουβαλά ο συνάνθρωπος δίπλα μας. Από παλιά ακούμε ότι το ένστικτο της μάνας είναι αλάθητο. Από τη φύση της μήπως;

Δυναμική παρουσία μέσα στην οικογενειακή εστία, όσο συντηρητική και να είναι αυτή. Μπορεί να μην είναι ορατό στους τρίτους. Όμως, από αρχαιότατων χρόνων, απέδειξε η γυναίκα πως ήταν ο στυλοβάτης του σπιτιού. Η αγρότισσα, την ώρα που τσάπιζε, αφουγκραζόνταν το μωρό της από την άλλη μεριά του χωραφιού και όταν αυτό έκλαιγε κάτω από το δένδρο, έτρεχε να το ταΐσει. Σ' αυτό το δένδρο έτρεχε να γεννήσει. Η εργάτρια μόλις σχολούσε από το εργοστάσιο, γυρνώντας στο σπίτι έβαζε το τσουκάλι στη φωτιά γιατί σκοτείνιαζε και θα ερχόταν ο άνδρας της από την οικοδομή κουρασμένος, ενώ στην ποδιά της έκλαιγε το τρίτο της παιδί, που όλη μέρα ήταν με τη γιαγιά στο σπίτι και αυτή ενώ έπλεκε καθισμένη στο ντιβάνι, γιατί είχε πρόβλημα με τα πόδια της, του έλεγε ιστορίες από τον πόλεμο με τους Γερμανούς και το παιδί προσπαθούσε να καταλάβει. Εκεί χάθηκε και ο παππούς.

Σιγά-σιγά η γυναίκα με το πέρασμα των χρόνων, άρχισε να διεκδικεί πιο δυναμικά την πρόσβασή της στη γνώση και στην αγορά εργασίας, καταξιώθηκε και έσπασε το μονοπώλιο στα λεγόμενα ανδρικά επαγγέλματα. Τότε πραγματικά φάνηκε και η δυναμική της.

Η γυναίκα μητέρα στη σύγχρονη εποχή είναι μια Μαίρη Παναγιωταρά όπως είπε και η κυρία συνάδελφος. Τρέχει πάνω-κάτω, βλέπει ελάχιστα τα παιδιά της, ενώ τα έχει όλη την ημέρα στο μυαλό της.

Δεν χαλαρώνει ποτέ, ενώ η σύγχρονη γυναίκα στην Ελλάδα έπρεπε να έχει καλύτερη τύχη.

Οι λόγοι που δημιουργούν το άγχος είναι πάρα πολλοί, ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια. Οι πιο σοβαροί λόγοι είναι η ανασφάλεια και οι αυξημένες οικονομικές και οικογενειακές υποχρεώσεις. Η ανασφάλεια δημιουργείται από την έλλειψη του κοινωνικού κράτους. Στη χώρα μας η εργαζόμενη μητέρα ή αυτή που θέλει να εργαστεί ψάχνει εναγωνίως δημόσιο παιδικό σταθμό και ολοήμερο σχολείο με δομές που να στηρίζουν πραγματικά το παιδί. Χρειάζεται στήριξη από το κράτος και βοήθεια στο σπίτι για τους ηλικιωμένους γονείς ή για τους ανήλικους συγγενείς που εκ των πραγμάτων είναι στις καθημερινές της φροντίδες. Θέλει να έχει πλήρη απασχόληση με ασφάλιση για να μπορεί να συμβάλει στο οικογενειακό εισόδημα, αλλά και για να αποκτήσει επαγγελματική αυτοτέλεια κάνοντας ίσως και τη δουλειά που έχει σπουδάσει.

Η γυναίκα θέλει να ασχολείται με τα κοινά ισότιμα και να συμμετέχει στα κέντρα λήψης αποφάσεων για να μπορεί να αλλάξει τα προαποφασισμένα διότι νιώθει ανασφάλεια και για το αύριο. Βλέπει ότι τα κεκτημένα δικαιώματα των εργαζομένων καταργούνται και ότι όλα περιστρέφονται γύρω από τα κέρδη των μεγάλων επιχειρήσεων. Ο οικογενειακός προϋπολογισμός ξεφεύγει από το οικογενειακό εισόδημα και έτσι μπαίνει εντονότερη η ανάγκη της πλήρους εργασίας.

Οι γυναίκες δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται ως εφεδρικό

εργατικό δυναμικό, αλλά ως ισότιμο. Τα ποσοστά ανεργίας είναι αυτά που δείχνουν το πραγματικό πρόβλημα του γυναικείου πληθυσμού στην Ελλάδα. Οι δείκτες αυτοί είναι τις περισσότερες φορές η αιτία που οι σημερινές γυναίκες αργούν να κάνουν οικογένεια και έτσι σε μεγαλύτερη ηλικία κάνουν παιδιά με το φόβο πάντα της απόλυσης. Είναι γνωστό το τι συμβαίνει στον ιδιωτικό τομέα. Αυτό έρχεται σε αντίθεση με τις εξαγγελίες στήριξης για να δοθεί λύση στο δημογραφικό μας πρόβλημα.

Το τελευταίο «χαστούκι» ήλθε με το ασφαλιστικό νομοσχέδιο που πέρασε η Κυβέρνηση, παρ' όλη την καθολική αντίδραση της κοινωνίας, πλήττοντας κυρίως τους νέους, τις γυναίκες και ιδιαίτερα τις μητέρες. Ανέβασε τα συνταξιοδοτικά όρια των μητέρων με ανήλικο παιδί από τα πενήντα στα πενήντα πέντε χρόνια. Άρα η προστασία της μητρότητας είναι μόνο στα χαρτιά. Σκεφτείτε ότι πολλές απ' αυτές τις μητέρες μπορεί να ζουν και να μεγαλώνουν τα παιδιά τους μόνες τους, είτε γιατί πέθανε ο άντρας τους είτε γιατί χώρισαν είτε γιατί είναι ανύπαντρες είτε γιατί είναι μετανάστριες και πήραν τα παιδιά τους και ήλθαν στη χώρα μας για να δουλέψουν για ένα καλύτερο μέλλον. Επίσης, υπάρχουν και οι μετανάστριες που έχουν αφήσει τα παιδιά τους στη χώρα τους. Φανταστείτε πώς ζουν αυτές οι γυναίκες μακριά από τα παιδιά τους.

Θέλουμε μεγαλύτερο σεβασμό στον πολίτη, θέλουμε μεγαλύτερο σεβασμό στο ρόλο της γυναίκας και ιδιαίτερα της μητέρας. Σ' αυτό βέβαια πρέπει να έχουμε δίπλα μας το άλλο φύλο, τους άντρες, αυτούς τους συνοδοιπόρους της ζωής μας, αυτούς που στο χέρι τους είναι να βοηθήσουν ώστε να είμαστε πραγματικά το άλλο μισό του ουρανού.

Τέλος, μπορεί όλες οι γυναίκες να μην έχει τύχει να γίνουν μητέρες, όμως όλες τις γέννησε μητέρα και όλες έχουν κάτι να πουν γι' αυτήν τη γυναίκα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου):** Έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν σε χώρους του Μεγάρου της Βουλής των Ελλήνων, είκοσι μαθήτριες και μαθητές και ένας συνοδός δάσκαλος από το 13ο Δημοτικό Σχολείο Παλαιού Φαλήρου.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Το λόγο έχει η κ. Αράπογλου.

**ΔΗΜΗΤΡΑ ΑΡΑΠΟΥΛΟΥ:** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Σήμερα είναι μία πολύ σημαντική μέρα για όλες τις μητέρες του κόσμου. Η μητέρα σίγουρα είναι το πρόσωπο εκείνο που παίζει πάρα πολύ σημαντικό ρόλο στη ζωή καθενός, στη ζωή όλων μας.

Ο ρόλος της μητέρας μέσα στην κοινωνία είναι μοναδικός. Είναι πάρα πολύ σημαντικός και σίγουρα αναντικατάστατος.

Σίγουρα όλες οι μητέρες παίζουν πολλαπλό ρόλο στη ζωή τους. Η ίδια η μητέρα όλη της τη ζωή χαϊδεύει το παιδί, λυπάται, στεναχωριέται, χαίρεται μαζί του. Η μητέρα είναι σίγουρα πολύ σημαντική.

Φυσικά, σε όλες τις δύσκολες στιγμές μας, σε κάθε μας επιλογή υποστηρίζομαστε από τη μητέρα. Είναι πρότυπο για να αποκτήσουμε, για να διαπλάσουμε χαρακτήρα. Η ίδια η μητέρα έχει αναμφισβήτητα τεράστια δύναμη. Έχει υπομονή, έχει αγάπη. Δεν υπάρχουν όρια, δεν υπάρχουν κανόνες για τη μητέρα.

Η μητέρα, μέσω της διαίθησής της, καταλαβαίνει, αντιλαμβάνεται ότι είναι πολύ σημαντικός ο ρόλος της για το παιδί της. Θυσιάζει τη ζωή της, προσφέρει τα πάντα. Σίγουρα ο ρόλος της είναι μοναδικός. Και είναι σίγουρα δύσκολος. Πολλές φορές χρειάζεται να κάνει θυσίες, να προσφέρει την ίδια της τη ζωή για το παιδί της. Χωρίς δεύτερη σκέψη κάθε μητέρα θα θυσιάσει για το παιδί της, για να είναι δίπλα του, για να το στηρίζει.

Ο άνθρωπος, από μικρό παιδί, σίγουρα έχει ανάγκη από την αγάπη της μητέρας του, τη στοργή της, την καλοσύνη της, το χάδι της, τη συμβουλή της, να το παρακολουθήσει, να είναι πάντα δίπλα του. Το παιδί μεγαλώνει και νιώθει ότι αυτό το δέσι-

μο με τη μητέρα του είναι μοναδικό. Το κάνει δυνατό. Μεγαλώνει αυτό το δέσιμο. Όπου και να πάει, ό,τι και να γίνει, νιώθει πάντα δεμένο με τη μητέρα του.

Η σχέση αυτή είναι μοναδική. Αυτή η σχέση, η σύνδεση του παιδιού με τη μητέρα είναι μοναδική. Αυτή η σχέση, αυτό ο δεσμός της μητέρας με το παιδί βρίσκεται πέρα από τη λογική, πέρα από ανθρώπινους νόμους, κανόνες.

Η μάνα, λοιπόν, είναι το πρόσωπο εκείνο που θα επιτρέψει σίγουρα στις ανθρώπινες κοινωνίες να διατηρήσουν τα ιδανικά τους και να αντλήσουν τις πραγματικές αξίες της ζωής.

Αυτό, όμως, που όχι μόνο εγώ, αλλά όλοι οι συμπολίτες μας διερωνώνται, είναι το εξής: Η ελληνική πολιτεία ενδιαφέρεται πραγματικά για τη μητέρα; Και όχι μόνο για το ρόλο της μητέρας, γιατί είπαμε ότι είναι πολλαπλός ο ρόλος που επιτελεί. Είναι εργαζόμενη, είναι μητέρα, είναι αυτή που θα μεγαλώσει τα παιδιά και θα τα φροντίζει κατά τη διάρκεια ολόκληρης της ζωής της.

Αυτό δεν είναι εύκολο, για να έχει και πρόσβαση στην αγορά εργασίας. Οι συνθήκες είναι διαφορετικές και όσον αφορά το συνταξιοδοτικό και όσον αφορά το μισθό.

Η μητέρα δεν επιτελεί ένα σημαντικό ρόλο μόνο για το δικό της το παιδί, αλλά για όλα τα παιδιά του κόσμου. Και αυτό διότι σαν μητέρα σκέφτεται ότι υπάρχουν παιδιά που δεν έχουν μητέρα. Και δείχνει την αγάπη της σκεπτόμενη, ενδοχόμενως, την υιοθεσία, την αναδοχή. Σκέφτεται να υιοθετήσει ένα παιδί, αν δεν έχει δικό της, να το φροντίσει, να το μεγαλώσει. Και φυσικά πολύ περισσότερο μια μητέρα που θα γεννήσει το δικό της παιδί.

Η μάνα δεν σκέφτεται μόνο το δικό της, το προσωπικό της, το ατομικό της συμφέρον. Σκέφτεται πάντα με πόνο πως υπάρχουν παιδιά που δεν έχουν μητέρα. Αυτό δείχνει την ευαισθησία της και προσπαθεί να στηρίζει παιδιά που βρίσκονται σε ιδρύματα, σε ορφανοτροφεία.

Γι' αυτό πρέπει να στηρίζουμε παιδιά που βρίσκονται σε αυτούς τους χώρους. Να τους δείξουμε με κάποιο τρόπο τη συμπαράστασή μας, τη φροντίδα μας, την αγάπη μας, ώστε να νιώσουν και αυτά ένα μητρικό χάδι, να νιώσουν πως ίσως κάπου υπάρχει μία μητέρα και για εκείνη.

Δυστυχώς, εδώ στην Ελλάδα διαπιστώνουμε ότι η πραγματικότητα είναι λίγο διαφορετική και πολλές φορές οδυνηρή. Η σύγχρονη γυναίκα βρίσκεται διαρκώς αντιμέτωπη με ένα σύστημα, που αν και της διασφαλίζει το δικαίωμα της μητρότητας, ωστόσο πολλές φορές τη φέρνει αντιμέτωπη με δομές που της απαγορεύουν την πρόσβαση σε κάτι τέτοιο.

Πρέπει, λοιπόν, η Κυβέρνηση να κάνει βήματα προς τα εμπρός και να αμβλύνει όλα αυτά τα προβλήματα που δημιουργούνται για την εργαζόμενη μητέρα. Αυτός ο ανταγωνισμός της ελεύθερης αγοράς, η ανασφάλεια που δημιουργείται πολλές φορές από τις ελαστικές σχέσεις εργασίας, όλα αυτά επιδρούν στην κατάσταση και με αλλαγές που έφερε το πρόσφατο νομοσχέδιο για το ασφαλιστικό.

Όλες αυτές οι αλλαγές λοιπόν στο ασφαλιστικό υπολογίζεται ότι θα επηρεάσουν περισσότερες από διακόσιες πενήντα χιλιάδες γυναίκες στα επόμενα είκοσι χρόνια.

Εάν θέλουμε, λοιπόν, η μέρα της μητέρας κάθε δεύτερη Κυριακή του Μαΐου να μην αποτελεί μόνο ένα εμπορικό γεγονός για ανθοπώλες και καταστηματαρχές με είδη δώρων ή ακόμα μία γιορτή τυπικού χαρακτήρα, οφείλουμε κι εμείς σαν πολιτεία να βοηθήσουμε την κάθε μητέρα στο έργο της, στην αποστολή της, όχι μόνο με υποσχέσεις, ευχολόγια, αλλά αυτό να το αποδείξουμε, ότι δηλαδή η μητέρα γιορτάζει κάθε μέρα του χρόνου και όχι μόνο μία μέρα του χρόνου.

Τώρα, λοιπόν, θα δούμε ότι η μητέρα γιορτάζεται σε κάθε μέρος του πλανήτη και υπάρχει αυτή η γιορτή της μητέρας. Πότε άρχισε η γιορτή της μητέρας; Τότε, στην Αμερική, μετά τον εμφύλιο πόλεμο μεταξύ Βορείων και Νοτίων. Η Άννα Τζάρβις πάλεψε για τα δικαιώματα των γυναικών και τελικά η αμερικανική πολιτεία αναγνώρισε τη γιορτή της μητέρας από το 1915 επίσημα.

(Στο σημείο αυτή την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΒΕΡΑ ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ** )

Εδώ στην Ελλάδα εορτάστηκε για πρώτη φορά η γιορτή της μητέρας στις 2 Φεβρουαρίου 1929 και επειδή συνέπεσε με την εορτή της Υπαπαντής του Κυρίου, γι' αυτό από τη δεκαετία του '60 και μετά άλλαξε η γιορτή της μητέρας και εορτάζεται κάθε δεύτερη Κυριακή του Μαΐου.

Κι όμως αυτή η γιορτή νιώθουμε όλες οι μητέρες ότι δεν θα έπρεπε να γίνεται μόνο μία μέρα του χρόνου, αλλά θα έπρεπε να γιορτάζεται καθημερινά, γιατί φυσικά κάθε μητέρα πονάει για το παιδί της όταν πέσει, όταν χτυπήσει, όταν αρρωστήσει, όταν θα χρειαστεί να μπει στο νοσοκομείο. Πάντα η σκέψη της μητέρας είναι στο παιδί της και το παιδί, η λέξη που πάντα σε κάθε στιγμή θα πει είναι «μάννα», όπου και να πάει όπου και αν βρεθεί. Ακόμα και ο εγκληματίας και ο κακός άνθρωπος, ο οποιοδήποτε, η πρώτη λέξη που του βγαίνει από τα βράχια της καρδιάς του και δεν θα σταματήσει ποτέ να τη λέει, είναι η λέξη «μάννα».

Ένας λαϊκός μύθος –προφανώς θα τον ξέρετε– μιλάει για κάποιον άνδρα που αγάπησε πολύ μία κοπέλα. Αυτή του ζήτησε ως απόδειξη της αγάπης που έδειχνε για εκείνη, να σκοτώσει τη μητέρα του, να της ξεριζώσει την καρδιά της και να της τη φέρει, να της την προσφέρει. Εκείνος το έκανε πραγματικά, σκότωσε τη μητέρα του, ξεριζωσε την καρδιά και έτρεχε να την προσφέρει στην αγαπημένη του. Στο δρόμο όμως σκόνταψε, έπεσε και έφυγε η καρδιά από τα χέρια του και τότε ακούστηκε από την καρδιά η φωνή της μάννας που είπε «χτύπησες παιδί μου». Ακόμα και από τον τάφο και από οπουδήποτε και αν βρεθεί, είναι πάντα δίπλα στο παιδί της.

Υπάρχουν πολλά ποιήματα, πολλά τραγούδια που έχουν αναφερθεί στη μητέρα.

Ένα ποίημα του Γεωργίου Μαρτινέλη αναφέρει: «Μάννα κράζει το παιδάκι/

μάννα ο νιος και μάννα ο γέρος/ μάννα ακούς σε κάθε μέρος/ αχ τι όνομα γλυκό!

Τη χαρά σου και τη λύπη με τη μάννα τη μοιράζεις/ ποθητά την αγκαλιάζεις/ δεν της κρύβεις μυστικά!»

Υπάρχουν και άλλα, βέβαια, ποιήματα στα οποία θα μπορούσα να αναφερθώ. Ένα από αυτά που αναφέρεται στη μάννα, είναι του Γεράσιμου Μαρκορά.

«Μάννα, δεν βρίσκειται λέξη καμμία/να' χεις στον ήχο της τόση αρμονία/ σαν πίκος να σε άκουσε με στήθος κρύο, όνομα θείο;/ Παιδί από σπάργανα ζωσμένο ακόμα/ με χάρη ανοίγοντας γλυκά το στόμα/ γυρνάει στον άγγελο που τ' αγκαλιάζει/ και μάννα κράζει».

Υπάρχουν φυσικά και άλλα ποιήματα και τραγούδια, όπως αυτό του Πετρίδη, από το οποίο θέλω να αναφέρω λίγους στίχους. «Δική μου ξέχωρη από σας ζωή δεν έχω/ ξωπίσω σας με τη δική σας πάντα συλλογή/ σαν ίσκιος σας, παιδιά μου, τρέχω».

Όπου και να πάμε, όπου και να ανατρέξουμε, σε κάθε μέρος του πλανήτη, υπάρχει αυτή η λέξη και είναι η πιο σημαντική. Τι άλλο να πω; Πόσα λόγια να χρησιμοποιήσω για να μιλήσω για τη μάννα, για όλες τις μητέρες του κόσμου; Χρόνια πολλά εύχομαι σε όλες τις μητέρες του κόσμου, σε όποιο κοινωνικό στρώμα κι αν ανήκουν, στους πλούσιους, στους φτωχούς, σε αυτούς που παλεύουν, που αγωνίζονται σκληρά για τα παιδιά τους και κυρίως στις Ελληνίδες Βουλευτίνες. Χρόνια πολλά στις μητέρες όλου του κόσμου.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου):** Κι εμείς ευχαριστούμε, κυρία Αράπογλου.

Το λόγο έχει η κ. Έλσα Παπαδημητρίου, Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής, για τρία λεπτά.

**ΕΛΣΑ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής):**

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η μικρή μου παρέμβαση θα είναι λίγο προσωπική, εάν μου επιτρέψετε, και αρκετά παράταιρη, γιατί είμαι μεταξύ των ελαχίστων ανθρώπων –ευτυχώς για τους πολλούς– που η βιωματική τους αναφορά στους γονείς τους απευθύνεται σε ένα άτομο, στον πατέρα μου. Ήμουν το παιδί που ξάφνιαζε το σύμπαν, τους δασκάλους μου, τους συμμαθητές μου, γιατί όταν έπεφτα, όταν σκόνταφτα, όταν φοβόμουν,

φώναζα «μπαμπά» –ακόμα και τώρα– και όχι «μαμά». Μεγάλωσα με τον πατέρα μου και δεν του οφείλω μόνο τον τρόπο που πορεύομαι στη ζωή, του οφείλω κυρίως τον τρόπο, καλώς ή κακώς, που λειτουργώ και ως μητέρα εδώ και τριάντα πέντε χρόνια.

Αντέδρασα βάνουσα ως φοιτήτρια, ούσα και στην Αμερική εκείνα τα χρόνια, για την εμπορευματοποίηση μιας γιορτής για τον έναν από τους δύο γονιούς. Φώναζα «γιατί γιορτή μητέρας και όχι και γιορτή πατέρα»; Γιατί γιορτή, κατ' αρχάς, με αυτόν τον τρόπο –συμφωνώ με την κ. Νικολαΐδου– αλλά κυρίως γιατί όχι γιορτή γονιού;

Πέρασαν τα χρόνια και είχα πάντα στο ίδιο βάθρο τη μάννα και τον πατέρα. Παρά τον αγώνα μου για τα θέματα ισότητας, ισοτιμίας, για τις κοινές ευκαιρίες για όλες τις γυναίκες, τοποθετούμην πάντα σε σχέση και με το δικαίωμα του άνδρα να απολαμβάνει ειδικές προβλέψεις για τα παιδιά του, για το ρόλο του ως γονιού.

Όλα αυτά στις αρχές, μέχρι που προχωρούσε η ζωή μου, κυρίως η πολιτική μου ζωή, μέχρι που ταξίδεψα, που κατάλαβα πώς κινείται ο κόσμος, που γνώρισα γυναίκες έξω από τον περίγυρό μου, έξω από τη χώρα μου, γυναίκες που πραγματικά αλλάζουν τον κόσμο. Τότε είδα ότι πραγματικά ο ρόλος της μάννας είναι πάρα πολύ ουσιαστικός και πάρα πολύ απαραίτητος για να μεγιστοποιήσει τις δυνατότητες των κοινωνιών μας. Γιατί έχει η γυναίκα από τη φύση της, από το φύλο της, αυξημένη ικανότητα για θυσία και αλληλεγγύη, γιατί έχει η γυναίκα, ακόμη και η πιο απλή και η πιο αγράμματη, όλη τη σοφία της διαχείρισης των αγαθών, είτε πρόκειται για ένα κόκκο ρύζι είτε πρόκειται για λίγο ήλιο στην αυλή. Και ως αρχιτεκτόνισσα λειτουργεί αλλιώς.

Δεν είναι να απορούμε ότι η γενναιότητα μέχρι την αυταπάρνηση της ζωής και του ίδιου του παιδιού της, εν ονόματι κάποιων μεγαλύτερης ιδέας, όπως της ελευθερίας των άλλων παιδιών, έρχεται από τις Παλαιστίνιες γυναίκες, όχι από τους Παλαιστίνιους άντρες; Θα ήθελα να δώσω το μήνυμά μου στη σημερινή γιορτή –και πρέπει να σκεφτούν και τα δυο φύλα– ότι ως γυναίκες στον τομέα της αλληλεγγύης, στον τομέα της συνεργασίας, πιστεύουμε ότι ζούμε σε μια στροφή της διαχρονίας και σε έναν κόσμο που χρειάζεται περισσότερες ψυχές και περισσότερα γυναικεία μυαλά, από όσα διαθέτει το 50% της ανθρωπότητας.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου):** Και εγώ σας ευχαριστώ.

Το λόγο έχει η κ. Αθανασία Μερεντίτη, Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ.

**ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΜΕΡΕΝΤΙΤΗ:** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επιλέγω να μιλήσω, στο λίγο χρόνο που έχω, από το Βήμα, για να δώσω και την ιδιαίτερη σημασία στη σημερινή συνεδρίαση για τις μητέρες.

Μετά την αναφορά της κ. Παπαδημητρίου, εγώ θα επιμείνω με πολύ σεβασμό στο ρόλο της μητέρας. Είναι αφορμή, είναι καθήκον μας σήμερα να αναρωτηθούμε όλοι αν είμαστε συνεπείς και δίνουμε τη μάχη παντού και όσο πρέπει, για να παρέχουμε στις μητέρες αυτά που οφείλουμε, για να παρέχουμε στη νεαρή μητέρα, στη μέλλουσα μητέρα, στην πολύτεκνη μητέρα, στη μητέρα-αρχηγό μονογονεϊκής οικογένειας, στη μητέρα που μεγαλώνει παιδιά με ειδικές ανάγκες, στην ανάδοχη μάννα, στη θετή μάννα.

Ξεκινώντας –πρώτα και κύρια να τιμήσουμε τη δική μας μητέρα ο καθένας και η καθεμιά μας– πρέπει να σταθούμε –και δεν χρειάζονται εδώ πολιτικές αντιπαράθεσεις– με σεβασμό στο τι κάνουμε. Ανέφερε η κ. Παπακώστα το τι κάνει η Κυβέρνηση. Δεν έχει νόημα να πούμε τι κάνατε, τι κάναμε ή τι πρέπει να κάνετε. Και μόνο ότι δεν φτάνουν οι βρεφονηπιακοί σταθμοί, σημαίνει ότι δεν κάνουμε όσα πρέπει. Και μόνο ότι καρκινοβατεί η βοήθεια στο σπίτι, σημαίνει ότι δεν κάνουμε όσα πρέπει. Και μόνο ότι τα ολοήμερα σχολεία δεν είναι επαρκή και μόνο...και μόνο...και μόνο ότι υπάρχουν τεράστιες λίστες αναμονής στα κέντρα απεξάρτησης, σημαίνει ότι σαν πολιτεία δεν κάνουμε

όσα πρέπει για τη μητέρα που στέκεται δίπλα στο παιδί της που έχει πάρει ένα στραβό δρόμο, έχει πέσει στον σκοτεινό κόσμο των ναρκωτικών, σημαίνει ότι εμείς εδώ δεν κάνουμε όσα πρέπει και πρέπει να στηρίξουμε τη μητέρα. Διότι, όπως ανέφερε ο Πρόεδρος της Βουλής μιλώντας, η μητέρα που σφίγγει το χέρι του παιδιού της δεν χρειάζεται να έχει μόνο ρόλους, όπως η μητέρα αγρότισσα, ακόμα και οποιοδήποτε χέρι μητέρας πρέπει να έχει δύναμη, για να δίνει την απαραίτητη ποιότητα στο παιδί της για την παραπέρα ζωή της. Διότι η μητέρα, από την ώρα που γεννά παιδί, η συντριπτική πλειοψηφία, ζει πρώτα για το παιδί της και μετά για τον εαυτό της.

Ανάδοχη μητέρα, θετή μητέρα: και μόνο ότι υπάρχουν ακόμη και σήμερα παιδιά που δεν έχουν γονείς, σημαίνει ότι εμείς δεν έχουμε κάνει όσα πρέπει.

Ψηφίσαμε ένα νόμο για την εξωσωματική γονιμοποίηση και δεν τον έχουμε εφαρμόσει και υπάρχουν –το ανέφερε και η εισηγήτρια του Κ.Κ.Ε.– πολλές νέες κοπέλες που επιθυμούν να αποκτήσουν παιδί και εμείς δεν είμαστε δίπλα τους, για να τις βοηθήσουμε όσο μπορούμε, γιατί μπορούμε πολλά περισσότερα.

Κλείνοντας, και τιμώντας για μια ακόμα φορά τις μητέρες, σαν μητέρα, αλλά και σαν μέλλουσα γιαγιά, πρέπει να αναλογιστούμε σήμερα όλοι μας τι οφείλουμε να κάνουμε, τι μπορούμε, τι πρέπει, για να στηρίξουμε τις μητέρες, για να δώσουμε περισσότερη ποιότητα ζωής στις κοινωνίες. Διότι το θέμα της μητρότητας δεν είναι μόνο δημογραφικό, έχει να κάνει με την ποιότητα ζωής όλων μας, με την ποιότητα της κοινωνίας μας.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου):** Και εγώ σας ευχαριστώ.

Το λόγο έχει η κ. Αθηνά Κόρκα-Κώνστα.

**ΑΘΗΝΑ ΚΟΡΚΑ-ΚΩΝΣΤΑ:** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να συγχαρώ το Προεδρείο που αφιέρωσε αυτή την ειδική συνεδρίαση για τη μάνα, για τη μάνα που έχουμε όλοι στην ψυχή μας, για τη μάνα την πηγή της ζωής, της ελπίδας, της αυτοθυσίας, της αυταπάρνησης, της αγάπης, της υπομονής, της προσφοράς, της δημιουργίας.

Το πρόσωπό της αποτελεί εθνικό σύμβολο όλων των λαών, γιατί μέσα σε αυτήν ενσαρκώνεται και τιμάται με κάθε μεγαλοπρέπεια το κάθε συναίσθημα. Με τη δύναμή της και την οντότητά της υπερβαίνει κάθε στιγμή τα ανθρώπινα όρια. Αυτό την κάνει ξεχωριστή. Είναι ο ξεχωριστός άνθρωπος που προσφέρει ζωή. Ταυτόχρονα αποτελεί και τον ακρογωνιαίο λίθο της κάθε μιας οικογένειας. Συμβάλλει σε όλα.

Τιμούμε και την πολύτεκνη μάνα, αυτή την πολύτιμη μάνα που προσφέρει συνεχώς. Γιατί στη μάνα οφείλεται η ύπαρξη όλων μας, της κάθε μιας και του καθένα μας. Συμμετέχει στη δημιουργία των νέων ανθρώπων. Δεν είναι απλώς η μάνα που μεγαλώνει παιδιά, σφυρηλατεί χαρακτήρες, πλάθει ψυχές, πλάθει και χτίζει πνεύματα. Η μάνα είναι ο φρουρός του μέλλοντος.

Τιμούμε, λοιπόν, τη μάνα, τη μάνα της ιστορίας μας, τη μάνα της θρησκείας μας, την ανύπαντρη μάνα με τη μονογονεϊκή οικογένεια, τη μάνα την αγρότισσα, τη μάνα, όπως αναφέρθηκε σωστά από τις συναδέλφους, τη θετή, την ανάδοχη.

Είναι σπουδαία όχι αυτή η μέρα, η κάθε μέρα να σκεφτόμαστε. Και αντανakλάται αυτή η σπουδαιότητα με το ότι η διεθνής κοινότητα πλέον δίνει στην οικογένεια, τη θεωρεί βασικό κύτταρο της κοινωνίας και αναδεικνύει τον καθοριστικό ρόλο της μητέρας.

Ιστορικά αναφέρθηκε από την αρχαία ιστορία, που λατρεύονταν η Μητέρα Γη, αργότερα η Παναγία. Καθιερώθηκε από το 1914 όχι σαν γιορτή, αλλά αυτό που νιώθουμε όλοι και όλες μέσα στην ψυχή μας, να τιμάμε τη μάνα του πιο σημαντικού ανθρώπου της ζωής μας. Καθιερώθηκε στην Αμερική το 1914, δεκαπέντε χρόνια μετά και στη χώρα μας.

Μπορεί να έχουν ληφθεί στην πορεία μια σειρά από μέτρα για την προστασία της μητρότητας, αλλά εμείς όλες και όλοι εδώ κι εγώ η ίδια αισθάνομαι σαν μητέρα, σαν πολιτικός μέσα στο Κοινοβούλιο την ανάγκη να ταχθώ σε αυτή τη συνεχή προσπάθεια που πρέπει να γίνεται για επιπλέον και συνεχή μέτρα για την

υποστήριξη της μάνας, για την υποστήριξη της οικογένειας. Διότι στηρίζοντας τη μητέρα, στηρίζουμε και την οικογένεια και την κοινωνία μας και τη χώρα μας. Είναι αυτή που δίνει επιπλέον ανθρώπους για το μέλλον.

Τιμή, λοιπόν, στη μάνα, σε εκείνη τη μάνα που όσες και όσοι δεν την έχουμε, δεν υπάρχει μέρα που να μην τη σκεφτόμαστε και να δακρύζουμε μέσα μας, και σε μας τις μανάδες, που χαίρομαστε όταν εκείνο το απλό λουλουδάκι που μπορούμε να πάρουμε απ' τα παιδιά μας το ανταποδίδουμε με όλη μας την αγάπη, με όλη μας την αυταπάρνηση, με ό,τι έχει η ψυχή μας, που μπορούμε να το δώσουμε.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου):** Κι εγώ σας ευχαριστώ.

Το λόγο έχει τώρα ο κ. Κωνσταντόπουλος, Υφυπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης):** Κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα αφιερώσω τα πέντε λεπτά της ομιλίας μου σε κάποιες άλλες μητέρες. Και παραφράζοντας το στίχο του ποιητή, τον οποίον αφιέρωσε στη Καλλιπάτειρα, που είχε πει ότι «μετες άλλες γυναίκες δεν είμαι όμοια», θέλω να πω ότι αυτές οι μανάδες, οι μανάδες των παιδιών με αναπηρία, των παιδιών με χρόνια νοσήματα στα νοσοκομεία, θα μπορούσαν να πουν ότι «με τις άλλες μητέρες δεν είμαι όμοια».

Επί χρόνια ως ιατρός παιδιών με αναπηρία, αντίκριζα τις μητέρες αυτές, όταν τους ανακοίνωνα τη διάγνωση ότι μετά από εννέα μήνες κύησης, γέννησαν ένα παιδί με μια απλή ή πολλαπλή αναπηρία, στο οποίο είχαν αποθέσει όλα τα όνειρά και τις προσδοκίες τους για τη συνέχειά τους και έβλεπαν να γκρεμίζονται όλα αυτά τα όνειρα με μια απλή ανακοίνωση ότι γέννησαν ένα παιδί είτε δύσμορφο είτε με απλή νοητική υστέρηση είτε με πολλαπλές αναπηρίες.

Έβλεπα το πρώτο σοκ κατά την ανακοίνωση της διάγνωσης, την απόγνωση τους, την αμφισβήτηση για τη διάγνωση και ότι έβλεπαν εμένα ως εχθρό τους γιατί εγώ τους ανακοίνωνα την διάγνωση. Έπειτα έβλεπα το Γολγοθά ζωής που είχαν να αντιμετωπίσουν μετά την αμφισβήτηση, το τείχος που είχαν υψώσει γύρω τους, απομονωμένες ακόμη και από το συγγενικό τους περιβάλλον, το οποίο τις καταδίκασε κυριολεκτικά επειδή γέννησαν ένα παιδί με βαριά προβλήματα και πολλές φορές έφθαναν στο διαζύγιο διότι ούτε ο σύζυγός τους άντεχε τη συμβίωση με ένα τέτοιο παιδί. Έβλεπα τα πολλαπλά οικογενειακά προβλήματα των παιδιών τους, των άλλων αδερφιών, που δεν μπορούσαν και αυτά να δεχθούν ακόμη και τη θέα ενός τέτοιου παιδιού, όπου εκεί δίναμε μια συνταγή ζωής ουσιαστικά για το τι θα κάνουν. Και μετά, ως Υφυπουργός Κοινωνικής Αλληλεγγύης, βλέπω το γονεϊκό κίνημα, τους γονείς αυτών των παιδιών, οι οποίοι οργανωμένοι πλέον προσπαθούν να γκρεμίσουν αυτά τα τείχη της απομόνωσης, να αυτοοργανωθούν και να δημιουργήσουν.

Θέλω να αφιερώσω την ομιλία μου σε αυτές τις μανάδες που μεγαλώνουν κυριολεκτικά κάθε μέρα, κάθε λεπτό, κάθε στιγμή με τα παιδιά τους και που αντλούν ικανοποίηση, όταν σε μια μεγάλη ηλικία το παιδί τους λέει την πρώτη λέξη ή όταν μετά από μήνες και χρόνια φυσιοθεραπείας κατορθώνουν να το δουν να στέκεται απλά όρθιο και να κάνει ίσως το πρώτο βήμα, καθώς και σε αυτά τα παιδιά που τους δίνουν ικανοποίηση όχι επειδή πέτυχαν στις πανελλήνιες εξετάσεις ή επειδή οι καθηγητές και οι δάσκαλοί τους τους έδωσαν αριστεία γραμμάτων, ούτε επειδή τους έδωσαν τις ποικίλες καθημερινές ικανοποιήσεις που παίρνουν όλες οι μητέρες, αλλά επειδή η μοναδική ικανοποίηση ίσως είναι η ανταπόδοση ενός χαμόγελου, η απλή βλεμματική επαφή, το απλό σφίξιμο του χεριού. Θέλω να αναφερθώ σε αυτές τις μανάδες, οι οποίες ήταν δικηγόρινες, γιατρίνες, δασκάλες και που είχαν επενδύσει τα όνειρά τους για επαγγελματική καριέρα και τα άφησαν όλα αυτά στην άκρη, αφοσιωμένες είκοσι τέσσερις ώρες το εικοσιτετράωρο στην ανατροφή ενός παιδιού με αναπηρία, αλλά και σε κάποιες άλλες μανάδες, οι οποίες είναι κοντά στα παιδιά τους με σπά-

νια νοσήματα, με χρόνια νοσήματα και ιδιαίτερα με νεοπλασίες.

Συγκλόνισε όλο τον κόσμο η ελληνική εργασία που δημοσιεύτηκε πρόσφατα σε αγγλικό ιατρικό περιοδικό, όπου βάλαμε να ζωγραφίσει ένα παιδάκι με νεοπλασία πώς βλέπει τον κόσμο. Στη θέση του ήλιου έβαλε τη μητέρα του. Οι ηλιαχτίδες γι' αυτό το παιδί ήταν απλά τα χέρια της μάνας του. Το ίδιο παιδί είχε ζωγραφίσει λίγους μήνες πριν, όταν ήταν σχετικά καλά και πρωτοέμπαινε στο νοσοκομείο, ένα κανονικό δωμάτιο με τον ήλιο έξω από το παράθυρο και με παιχνίδια δίπλα του. Λίγους μήνες αργότερα, βλέποντας το θάνατο να πλησιάζει, ζωγράφισε κλειστά παράθυρα, μαυρίλα, και στη θέση του ήλιου ήταν μόνο η μητέρα του και τίποτα άλλο. Η εργασία αυτή με δυο μόνο σκίτσα-ζωγραφίες του παιδιού αυτού συγκλόνισε κυριολεκτικά τον ιατρικό και μη κόσμο.

Ενώ σας είπα ότι ως παιδίατρος ήθελα να δώσω μια συνταγή ζωής, σήμερα ως πολιτεία οφείλουμε να κάνουμε πολύ περισσότερα, ιδιαίτερα για αυτές τις μητέρες. Εμείς, ως Υπουργείο, προσπαθούμε να δώσουμε μια ανάσα σε αυτές τις μητέρες με τα κατασκηνωτικά μας προγράμματα. Σίγουρα δεν είμαι ευχαριστημένος με όλα όσα έχουμε κάνει, όμως το κατασκηνωτικό μας πρόγραμμα δίνει τη δυνατότητα να πάρουμε τα παιδιά αυτά για ένα μήνα, για είκοσι μέρες, και να τα φιλοξενησουμε με δικούς μας ειδικούς ψυχολόγους, ώστε οι μητέρες να μπορέσουν να τα ξαναβρούν αυτό το διάστημα με τους συζύγους τους, να κάνουν τις δικές τους διακοπές, να τους δώσουμε μια ανάσα ζωής, έστω και για αυτόν τον ένα καλοκαιρινό μήνα.

Επίσης, έχουμε τις στέγες υποστηριζόμενης διαβίωσης. Με τα προγράμματα της υποστηριζόμενης διαβίωσης προσπαθούμε να απαλύνουμε το άγχος αυτών των μανάδων για το τι θα απογίνουν τα παιδιά τους όταν αυτές φύγουν από τη ζωή.

Επίσης, έχουμε τα προστατευμένα εργαστήρια, αλλά και στοχευμένα προγράμματα, τα οποία επεξεργαζόμαστε και θα είναι μέσα στο Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής, αλλά και στο Εθνικό Πρόγραμμα Κοινωνικής Συνοχής και Αλληλεγγύης που πρόσφατα παρουσιάσαμε για το 2008-2013, με τα οποία φροντίζουμε να απαλύνουμε, να κάνουμε πιο εύκολη τη ζωή, αυτόν το Γολγοθά, το μαρτύριο που τραβούν αυτές οι μανάδες, οι οποίες είναι δυο φορές μητέρες, με μία σειρά στοχευμένων δράσεων για τις μητέρες, τους γονείς και τις οικογένειες των παιδιών με αναπηρία, με σπάνια νοσήματα, με χρόνια νοσήματα και νεοπλασίες.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου):** Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Πριν δώσω το λόγο στον επόμενο ομιλητή, θα παρακαλούσα να μιλήσετε οι υπόλοιποι από τη θέση σας και φυσικά επενθυμίζω ότι ο χρόνος είναι μόνο τρία λεπτά.

Ο κ. Κοντογιάννης Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας, έχει το λόγο.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ:** Κυρία Πρόεδρε, θέλω να δώσω συγχαρητήρια στο Προεδρείο για την πρωτοβουλία του, η Βουλή των Ελλήνων να τιμήσει το πρόσωπο που αποτελεί την πηγή ζωής της ανθρωπίνης ύπαρξης.

Η δεύτερη Κυριακή του Μαΐου αποτελεί μια ευκαιρία να εκδηλώσουμε στη μητέρα μας, το σεβασμό μας και την ευγνωμοσύνη μας, για την ανιδιοτελή αγάπη και αυτοθυσία με την οποία μάς αφιέρωσε τη ζωή της. Μας περιέθαλψε στην αρρώστια μας, έκλαψε στον πόνο μας, υπέμεινε τις ιδιοτροπίες μας. Η μάνα αποτελεί σταθερό σημείο αναφοράς στη ζωή του κάθε ανθρώπου. Είναι ο μοναδικός άνθρωπος που πάντα θα έχει ανοικτή την αγκαλιά να μας δεχθεί όπως και να είμαστε, να μας ακούσει και να μας ανακουφίσει. Εμπνεόμενοι από το πρόσωπο της μάνας, ποιητές, με στίχους όπως «μάνα δεν βρίσκεται λέξη καμμία να 'χει στον ήχο της τόση αρμονία», την αναγάγουν σε αιώνιο σύμβολο αγάπης και θυσίας.

Κυρία Πρόεδρε, όταν μιλάμε για αγάπη και θυσία της μάνας αυτόματα πλέον ο νους κάθε σύγχρονου Έλληνα πιστεύω ότι πηγαίνει στη μαρτυρική συμπατριώτισσά μου Αθανασία Παρασκευοπούλου, η οποία έσβησε στην Αρτέμιδα μέσα στην πύρινη λαίλαπα του περσινού καλοκαιριού, αγκαλιά με τα τέσσερα αγγελάδια της σε μια απέλπιδα προσπάθεια να τα σώσει. Αυτή

η μάνα σύμβολο της νεότερης Ελλάδας πρέπει κάποια στιγμή να τιμηθεί από την ελληνική πολιτεία, ώστε το όνομά της να μείνει αθάνατο και να εμπνέει όλους τους Έλληνες.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου):** Και εγώ σας ευχαριστώ.

Ο κ. Σίμος Κεδίκογλου, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας, έχει το λόγο.

**ΣΙΜΟΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ:** Κυρία Πρόεδρε, η σημερινή συνεδρίαση είναι ένας ελάχιστος φόρος τιμής στις μητέρες μας, εκείνες που μας χάρισαν τη ζωή. Όμως, επειδή εδώ είναι το Κοινοβούλιο υπάρχει ένα πολιτικό ζητούμενο, υπάρχει το χρέος όλων μας απέναντι στις μητέρες του μέλλοντος. Είναι ένας όλο και πιο δύσκολος ρόλος, να συνδυάζεις σήμερα εργασία, καριέρα, οικογένεια. Από την προσωπική μου εμπειρία στη δημοσιογραφία μια γυναίκα έπρεπε να είναι δυο φορές καλύτερη για να έχει ισότιμη αντιμετώπιση με τους άνδρες συναδέλφους της και δέκα φορές καλύτερη άμα ήταν μητέρα.

Χρειάζεται κοινωνική και κρατική εγγύηση για την προστασία της εγκυμοσύνης και της μητρότητας σε ένα σκληρό που όπως όλοι αναφέρετε, της ανεργίας νέων γυναικών, ο υψηλότερος δείκτης ανεργίας, πώς μπορεί μια νέα μητέρα να επιβιώσει; Πώς μπορεί να νοιώσει εργασιακή ασφάλεια; Πρέπει να βρεθούν μηχανισμοί γιατί είναι κοινό μυστικό οι διακρίσεις εις βάρος των νέων μητέρων στους εργασιακούς χώρους. Δεν έχουμε φθάσει ακόμη στο επίπεδο άλλων κρατών της Δύσης, που υπογράφουν συμβάσεις οι γυναίκες, κρυφά συμβόλαια που δεσμεύονται να μην μείνουν έγκυες.

Έχουν αλλάξει οι κοινωνικές συνθήκες. Σήμερα η χωρισμένη, η ανύπαντρη μητέρα είναι μια πραγματικότητα. Είναι αναγκαστική επιλογή τους πολλές φορές και πρέπει να τις υποστηρίξουμε.

Θέλω εδώ να επισημάνω: μια τρίτεκνη οικογένεια δεν αντιμετωπίζει ανάλογες δυσκολίες με μια μόνη μητέρα που μεγαλώνει δύο παιδιά;

Θέλω να συγχαρώ τον Υπουργό κ. Κωνσταντόπουλο για την ευαισθησία του για τις μητέρες ατόμων με αναπηρία. Και όπως επισημάνετε πολύ σωστά, κύριε Υπουργέ, το μεγαλύτερό τους άγχος είναι τι θα γίνουν τα παιδιά τους όταν αυτές θα φύγουν από τη ζωή. Και θέλω εδώ τη βοήθειά σας γιατί στην ιδιαίτερη πατρίδα μου την Εύβοια γίνεται μια προσπάθεια για στέγη ατόμων με αναπηρία.

Τα αιτήματα υποστήριξης κοινωνικών ομάδων είναι πολλά και δίκαια. Πρέπει να υπάρξει ιεράρχηση. Νομίζω όμως ότι όλοι θα συμφωνήσετε, πως η προτεραιότητα πρέπει να δοθεί σε εκείνες που είναι κυριολεκτικά φορείς του μέλλοντός μας, τις μητέρες.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου):** Και εγώ σας ευχαριστώ.

Η κ. Άννα Φιλίνη, Βουλευτής του ΣΥ.ΡΙΖ.Α. έχει το λόγο.

**ΑΝΝΑ ΦΙΛΙΝΗ:** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με πολλή συγκίνηση συμμετέχουμε στη σημερινή αυτή συζήτηση και με πολλή συγκίνηση ακούμε όλους και όλες τις ομιλήτριες απ' όλα τα κόμματα για τον τρόπο με τον οποίο πραγματικά με αγάπη και φροντίδα αντιμετώπισαν και αντιμετωπίζουν αυτοί το θέμα.

Θέλω να μιλήσω για δύο ζητήματα: Το ένα είναι για το δικαίωμα στη μητρότητα. Το ανέφεραν με τον έναν ή τον άλλον τρόπο και άλλοι συνάδελφοι. Η εποχή μας είναι μία εποχή πολύ σκληρή, πολύ άγριας ανταγωνιστικότητας, όπου βλέπουμε ότι οι νέες γυναίκες αναγκάζονται να αναβάλλουν ολόένα και περισσότερο το πότε θα γίνουν μάνες, ακριβώς επειδή δυσκολεύονται να μεγαλώσουν τα παιδιά τους και δυσκολεύονται να προγραμματίσουν στη ζωή τους το πότε και πώς θα γίνουν μανάδες. Άρα, η πολιτεία οφείλει να βοηθήσει αυτό το δικαίωμα στη μητρότητα.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής, κ. **ΕΛΣΑ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ** )

Παραπέρα όμως, πρέπει να φροντίσει, χωρίς να μπουν φραγμοί, το δικαίωμα να αποφασίζει πότε θα γίνει μάνα μία γυναίκα

και να φροντίζει τις μονογονεϊκές οικογένειες.

Θέλω να τονίσω και κάτι άλλο. Βεβαίως, είχε κάποτε αποφασίσει η Βουλή μας να ενισχύσει τις γυναίκες για την εξωσωματική σύλληψη, να μπορέσουν μέσα και από τα δημόσια νοσοκομεία να βοηθηθούν οι γυναίκες να γίνουν μητέρες, που για διάφορους λόγους δυσκολεύονται να αποκτήσουν παιδιά, αλλά δεν συμφωνώ με το φραγμό που μπήκε στο όριο ηλικίας στις γυναίκες για το μέχρι τότε δικαιούνται να προσπαθούν να γίνουν μητέρες. Πιστεύω ότι αυτό θα πρέπει κάποτε να έχει το θάρρος η κοινωνία μας να το αλλάξει.

Επίσης, πρέπει να ενισχύσουμε όλες τις γυναίκες που θέλουν να υιοθετήσουν παιδιά, να μπορούν να το κάνουν ανεξάρτητα από το εάν είναι παντρεμένες ή όχι και ανεξάρτητα από το φύλο που επιλέγουν να έχουν ως σύντροφο στη ζωή τους.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Τέλος, θέλω να πω ότι η τέχνη μας έχει δώσει εξαιρετικά δείγματα για τη μάνα. Δεν μπορώ να ξεχάσω το μαρμάρينو ειδώλιο στην Έφεσο με την γυναίκα-θεά με τα πολλαπλά στήθη. Δεν μπορώ να ξεχάσω τους εικονογράφους, που μέσα στην ιστορία της τέχνης έχουν δώσει τη Βρεφοκρατούσα, την Οδηγήτρια, που μέσα από αυτήν έβλεπαν την ίδια τους τη μάνα. Δεν μπορώ να ξεχάσω στο Α' Νεκροταφείο τη μάνα της Κατοχής και δεν μπορώ να ξεχάσω και τη δική μου μάνα, όπως όλοι από εμάς, που μας μεγάλωσε με την αγάπη και την αισιοδοξία για τη ζωή.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου):** Ευχαριστούμε την κ. Φιλίνη.

Παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι, να σεβόμαστε το τρίλεπτο.

Το λόγο έχει η κ. Ράγιου.

**ΝΑΤΑΣΑ ΡΑΓΙΟΥ-ΜΕΤΖΕΛΟΠΟΥΛΟΥ:** Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Ήθελα να πω κάποια άλλα πράγματα, αλλά ο Σίμος Κεδίκογλου, συνάδελφός μου και τότε και τώρα, μου θύμισε ένα γεγονός που θα ήθελα να το καταθέσω μετά από πολλά χρόνια, εδώ στη Βουλή των Ελλήνων.

Ήταν όταν νέα δημοσιογράφος είχα βρεθεί απέναντι σ' έναν διευθυντή εφημερίδας και απολογούμενη εγώ για μία άλλη συνάδελφο που για κάποιο λόγο έλειπε και έπρεπε να την καλύψω, έγινα μάρτυρας της εξής απίστευτης φράσης: «Τι να σας κάνουμε και εσάς τις γυναίκες που σας προσλαμβάνουμε, μέντε έγκυες –η ακριβής του λέξη ήταν «γκαστρώνεστε»- και δεν μας κάνετε τη δουλειά μας!» Έκτοτε, είπα ότι θα κάνω ό,τι μπορώ για να ανατραπεί όλη αυτή η ιστορία και να μην ξανακούσω ποτέ τέτοια φράση από κανέναν εργοδότη άνδρα. Γι' αυτό είμαι εδώ σήμερα, για να δούμε τι θα κάνουμε και όλες οι γυναίκες μαζί μέσα από τη Βουλή.

Θεωρώ ότι είναι τιμή αυτή η ημέρα, όχι γιορτή. Θεωρώ ότι ο Βίκτωρ Ουγκώ τα είπε όλα λέγοντας ότι η «μητέρα είναι η καρδιά της ανθρωπότητας», οπότε δεν έχει νόημα να λέμε άλλα περισσότερα.

Εγώ δεν θα πω τι έχουν κάνει ή τι δεν θα κάνουν οι κυβερνήσεις. Εκείνο που έχω να πω, μόνο είναι ότι όλες οι γυναίκες, που ελπίζω τουλάχιστον να είναι περισσότερες και μητέρες σε κάθε Βουλή, θα είμαστε στο ίδιο στρατόπεδο και θα παλεύουμε για τα ίδια πράγματα, χωρίς κομματικές αντιπαραθέσεις.

Εκείνο που θέλω επίσης να πω είναι ότι οι γυναίκες που αποφασίζουν να ακολουθήσουν δουλειά ή πολύ περισσότερο καριέρα μαζί με οικογένεια και να συνδυάσουν αυτά τα δύο και οι οποίες ακροβατούν ανάμεσα στα «πρέπει» και στα «θέλω», δεν τα καταφέρνουν. Νομίζω ότι είναι ψέμα να πουν ότι τα καταφέρνουν. Δεν τα καταφέρνουν. Προσπαθούν να πετύχουν το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα, αλλά έχω την εντύπωση ότι δεν το καταφέρνουν. Και όσες το λένε μάλλον θέλουν να κοροϊδέψουν τον εαυτό τους.

Δεν είναι πρωτότυπο το γεγονός ότι οι γυναίκες-μητέρες, και οι γυναίκες - καριέρας σήμερα, όχι μόνο οι γυναίκες - καριέρας αλλά και οι γυναίκες που δουλεύουν στα κτήματα για να μεγαλώσουν τα παιδιά τους, είναι γυναίκες-λάστιχο. Είναι γνωστό το γνωμικό «η επανάληψη είναι μήτηρ μάθησας».

Μπορώ να σας πω ότι όταν μιλάμε για γυναίκα-μητέρα, μιλάμε για μια γυναίκα που έχει είτε ένα παιδί είτε είναι πολύτεκνη είτε είναι ανύπαντρη είτε έχει υιοθετήσει.

Δεν θέλω να σας πω περισσότερα πράγματα. Ήθελα μόνο να πω ένα πολύ μεγάλο «ευχαριστώ» στη μητέρα μου και ένα πολύ μεγάλο «συγγνώμη» στο παιδί μου.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου):** Το λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Λεβέντης.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ:** Όλοι μας τιμάμε σήμερα τη μάνα, τη γυναίκα και τις ειδικές, αν θέλετε, κατηγορίες, την αγρότισσα, τη μετανάστρια, τη λαθρομετανάστρια, αυτή που πολλές φορές χάνεται στα κύματα μαζί με τα παιδιά της, για να βρει καλύτερο τόπο για να ζήσουν, τις μάνες των μονογονεϊκών οικογενειών που μεγαλώνουν τα παιδιά τους κάτω από άπειρες δυσκολίες. Αλλά θα ήθελα να αναφερθώ ειδικότερα σε δύο ομάδες γυναικών.

Η μία είναι οι νοσηλεύτριες, οι γυναίκες που μέρα και νύχτα πάνω από τον άρρωστο σκύβουν για να προσφέρουν ό,τι καλύτερο μπορεί να προσφέρει κάποιος σε έναν άνθρωπο, δηλαδή τη βοήθειά του για να βρει την υγεία του. Και βέβαια, να μην ξεχνάμε ότι αυτές οι γυναίκες δουλεύουν βάρδιες, ανακυκλούμενες, οκτάωρα, επτάωρα, υπερωρίες. Και αίτημα των γυναικών από παλιά, από το Σικάγο και την καθιέρωση του οκταώρου, είναι να μη δουλεύουν οι γυναίκες τη νύχτα. Αυτές όμως οι νοσηλεύτριες - οι γυναίκες είναι υποχρεωμένες να δουλεύουν κάτω από σκληρές, εξαιρετικά δύσκολες, αντίξοες συνθήκες, σε ένα βαρύ, ανθυγιεινό περιβάλλον και επάγγελμα, το οποίο δυστυχώς δεν αναγνωρίζεται. Και εδώ, κυρία Πρόεδρε, είναι κάτι που θα πρέπει κάποια στιγμή, μάλιστα αυτή η στιγμή ήδη έχει περάσει και πρέπει τώρα, άμεσα να τακτοποιηθεί!

Επίσης, θα ήθελα να απονεύω έτσι την τιμή που αξίζει στις γυναίκες-κρατούμενες και φυλακισμένες όλων αυτών των περιπετειωδών περιόδων της ιστορίας μας, ιδιαίτερα δε τις γυναίκες-κρατούμενες της Γυάρου, που συνέλαβε η χούντα το 1967, όπου τις εξόρισε στη Γυάρο και μετά, ενώ οι άλλοι κρατούμενοι πήγαν σε στρατόπεδα συγκέντρωσης, και αυτοί ήσαν κρατούμενοι περιορισμένοι, αυτές όμως πήγαν στις φυλακές της Αλικαρνασσού και έμειναν τρία και τέσσερα χρόνια καταδικασμένες. Και ανάμεσα σε αυτές ήταν γυναίκες που είχαν σοβαρά προβλήματα υγείας, είχαν μικρά παιδιά και τα πήραν μαζί τους, γιατί δεν ήξεραν πού να τα αφήσουν. Ήταν η μεγάλη Βάσω Κατράκη και τόσες άλλες. Αυτό μην το ξεχνάμε. Τους οφείλουμε ένα πρόσθετο φόρο τιμής για όσα έκαναν για όλους εμάς.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου):** Να πάμε σε ένα ωραίο «φίνις» πριν την Υπουργό, από τον κ. Πάνο Παναγιωτόπουλο.

Ορίστε, κύριε Παναγιωτόπουλε, έχετε το λόγο.

**ΠΑΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ:** Ένα λεπτό θα αναλώσω από τον πολύτιμο χρόνο των συναδέλφων και της κυρίας Υφυπουργού.

Ακούμε πάρα πολύ σημαντικά πράγματα σε αυτήν την Αίθουσα. Και είμαι βέβαιος, το διαπιστώνω ακούγοντας και τον τόνο και την έκφραση, αν θέλετε, βλέποντας και τον τρόπο με τον οποίο τοποθετούνται οι συνάδελφοι, κυρίες και κύριοι από όλες τις πτέρυγες, ότι όλα όσα ειπώθηκαν, οι συνάδελφοι τα εννοούν. Αυτό, όμως, στο οποίο πρέπει να καταλήξουμε και κατά την ταπεινή μου άποψη με αυτό πρέπει να τελειώσουμε αυτήν τη διαδικασία, είναι ότι μπροστά μας, σε επίπεδο διεθνούς συγκυρίας υπάρχει μία κρίση οικονομική, κοινωνική, χρηματοπιστωτική, διαρθρωτική, η οποία αρχίζει και αγγίζει την Ελλάδα.

Αν θέλουμε η οικογένεια, στα πλαίσια της οποίας η μάνα κατέχει το ρόλο του κεντρικού άξονα, του κεντροβαρικού άξονα να ανταπεξέλθει σε αυτά τα προβλήματα, θεωρώ, κυρία Πρόεδρε, ότι πρέπει να αλλάξουμε την οπτική με την οποία βλέπαμε τα ζητήματα της προστασίας της οικογένειας και της μητρότητας μέχρι σήμερα.

Αντιλαμβάνομαι ότι κάθε απόφαση πρέπει να περνάει από τα

«καυδιανά δίκρανα» των δημοσιονομικών μεγεθών. Αντιλαμβάνομαι ότι η απόφαση δεν έχει λογιστική υπόσταση, δεν στέκεται δηλαδή στο Εθνικό Λογιστήριο, δεν μπορεί να εφαρμοστεί. Το αντιλαμβάνομαι. Θεωρώ όμως ότι τα κριτήρια στον παρόντα και στο μέλλοντα χρόνο πρέπει πρωτίστως να είναι κοινωνικά και δευτερευόντως δημοσιονομικά. Αλλιώς οδηγούμεθα σε μία δραματική συμπίεση της μικρομεσαίας οικογένειας, η οποία θα προκαλέσει ευρύτερες κοινωνικές ρηγματώσεις στην Ελλάδα, που θα πληγώσουν και το έθνος και την κοινωνία και την πατρίδα.

Χαίρομαι, γιατί δόθηκε η ευκαιρία σε συναδέλφους της Κυβέρνησης –άκουσα τον κ. Κωνσταντόπουλο πριν, με προσοχή θα ακούσουμε και την κυρία Υφυπουργό Απασχόλησης- να ξεδιπλώσουν σειρά μέτρων που πήρε η Κυβέρνηση. Η μάχη με την καθημερινότητα πρέπει να είναι συνεχής. Θα πω όμως ότι δεν αρκούν. Οι συμπληγάδες είναι μπροστά μας και πρέπει να τις περάσουμε με το λιγότερο δυνατό κοινωνικό κόστος.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου):** Ευχαριστούμε πολύ, κύριε Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπε.

Να δώσουμε τώρα το λόγο σε μία γυναίκα Υπουργό και μητέρα και να της ευχηθούμε το καλύτερο για το παιδί της.

Ορίστε, κυρία Υπουργέ, έχετε το λόγο.

**ΣΟΦΙΑ ΚΑΛΑΝΤΖΑΚΟΥ (Υφυπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας):** Στο τέλος αυτής της συνεδρίασης, κυρία Πρόεδρε, νομίζω ότι θα φύγουμε όλοι πολύ συγκινημένοι. Ας ξεκινήσω και εγώ λοιπόν συγκινημένη. Να πω «χρόνια πολλά» και ένα μεγάλο ευχαριστώ στην μητέρα μου, τη Δωροθέα, για ότι έχει κάνει και αυτή για μένα.

Και να πω ότι κατανοώ απόλυτα τις δυσκολίες που έχουν οι μητέρες εργαζόμενες, γιατί και εγώ έχω τη μικρή Αλεξάνδρα, δέκα πέντε μηνών και κάθε μέρα που ανοίγω την πόρτα για να βγω από το σπίτι μου επιλέγω ανάμεσα στην επαγγελματική και την οικογενειακή μου ζωή. Γι' αυτό και υπάρχει μεγάλη πια αποδοχή από όλες τις πολιτικές παρατάξεις. Δεν μονοπωλεί κάποιος πιστεύω και το ενδιαφέρον και το ζήλο για να πετύχουμε τη συμφιλίωση της επαγγελματικής και της οικογενειακής ζωής.

Υπάρχουν βεβαίως μεγάλα εμπόδια και πραγματικότητες στη ζωή που ζούμε, όπως οικονομικές δυσκολίες, οι επιλογές και ο προγραμματισμός της κάθε οικογένειας και πιστεύω ότι καθένας που περνά, από τις θέσεις ευθύνης επιδιώκει να πετύχει μετρήσιμα και απτά αποτελέσματα, γιατί αυτά μετράνε τελικά στην κοινωνία. Έχω συμμετάσχει σε μία σειρά από εκδηλώσεις και ημερίδες όπου έχουν μιλήσει εκπρόσωποι από διάφορα Υπουργεία και μου έχει γίνει πλέον απολύτως κατανοητό ότι αυτή η Κυβέρνηση και μας δίνει τα εργαλεία για να πετύχουμε, διαθέτει πραγματικά μια πολύ ξεκάθαρη γυναικεία ατζέντα. Αυτό είναι κάτι το οποίο έχει οδηγήσει εμένα και την Κατερίνα Παπακώστα σαν γυναίκες Βουλευτίνες, σε πολλές τέτοιες εισηγήσεις και μάχες για να κατακτήσουμε ότι είναι δυνατόν και τώρα με τη δική μας Κυβέρνηση αλλά και πριν, στην κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ..

Νομίζω ότι πια διαφαίνεται ότι η φωνή μας έχει ακουστεί και ότι σε όλες τις πολιτικές των Υπουργείων υπάρχουν ξεκάθαρα μέτρα, τα οποία απαρτίθησε και η Κατερίνα με πολύ ωραίο και συνολικό τρόπο, πολιτικές οι οποίες προσπαθούν να «κουμπώσουν» η μία με την άλλη, έτσι ώστε να πετύχουμε τα καλύτερα αποτελέσματα.

Η ισότητα των δύο φύλλων δεν είναι μόνο θέμα νόμων και θεσμών. Είναι και θέμα καθημερινής στάσης ζωής. Εμείς εδώ που μιλάμε φτιάχνουμε και προετοιμάζουμε τις επόμενες γενιές. Και δεν είναι μόνο τα εφόδια που έχουμε. Δεν είναι μόνο θέμα του τι η πολιτεία τι μπορεί να κάνει για μας. Δεν είναι μόνο το τι μπορεί το κράτος να κάνει για μας, αλλά και το τι μπορούμε να κάνουμε εμείς για τα παιδιά μας.

Η πραγματικότητα είναι ότι εργαζόμαστε είτε με μερική απασχόληση είτε με πλήρη απασχόληση. Η αλήθεια είναι ότι ο κοινωνικός μας ρόλος έχει αλλάξει. Τα όνειρά μας και οι προσοπικές μας ανάγκες και οι δικές μας φιλοδοξίες και κατακτήσεις έχουν αλλάξει. Οι σύζυγοι, οι πατεράδες, είναι πολύ πιο κοντά στα παιδιά τους τώρα και έχουν και εκείνοι ανάγκη στήριξης

μέσα στην οικογένεια.

Πιστεύω ότι εμείς είμαστε αυτοί που θα φτιάξουμε τις επόμενες γενιές πιο μοντέρνες, πιο σύγχρονες, πιο ανοιχτόμυαλες, γενιές οι οποίες θα μπορούν να καταλάβουν και εκείνες πώς μπορούν να παντρεύουν την επαγγελματική και την οικογενειακή ζωή.

Όμως, να πω έτσι επιλεκτικά κάποια πράγματα που έχουν γίνει νόμοι του κράτους. Τα αιτήματα της σύγχρονης Ελληνίδας για την ίση μεταχείριση σε ό,τι αφορά την πρόσβαση στην απασχόληση. Για πρώτη φορά ορίστηκε η σεξουαλική παρενόχληση, κάτι το οποίο γενικώς υπήρχε σε όλη την αγορά εργασίας, αλλά δεν υπήρχε κάλυψη ούτε και κάποιος ορισμός και πολλοί άνθρωποι, επειδή όλοι έχουμε δουλέψει προτού φτάσουμε στα έδρανα του Κοινοβουλίου, μας έλεγαν ότι είναι και θέμα μεσογειακής κουλτούρας. Υπάρχει όμως πολύ συγκεκριμένος πια ορισμός και χαίρομαι ιδιαίτερα γι' αυτό. Πάρθηκαν πρωτοβουλίες, μέτρα και νομοθετήθηκαν η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, η καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης και της εμπορίας των ανθρώπων με θύματα τις γυναίκες. Με την ασφαλιστική μεταρρύθμιση που ψηφίστηκε πριν λίγο καιρό στηρίξαμε τη μητρότητα με τους έξι επιπλέον μήνες, που θεωρούμε ότι είναι πολύ κομβικό αυτό το εξάμηνο, διότι τότε μπαίνει το πρώτο μεγάλο δίλημμα στη νεαρή γυναίκα μάνα: «Να μείνω ή να φύγω; Πώς μπορώ να είμαι καλύτερη μητέρα κοντά στο μωρό μου και ταυτόχρονα να συνεχίσω να συμμετέχω στην αγορά εργασίας;». Επειδή οι αριθμοί είναι αμιληκτοί και σήμερα στην Ελλάδα απασχολείται το 47,4%, ενώ στην Ευρώπη ο μέσος όρος φτάνει το 57,6%, στόχος μας είναι να ανέβει αυτός ο χαμηλός αριθμός απασχόλησης την ελληνική αγορά εργασίας. Έτσι, μέσω του Ο.Α.Ε.Δ. υλοποιούμε σειρά στοχευμένων προγραμμάτων για τις γυναίκες που συνδυάζουν συμβουλευτική κατάρτιση, εργασιακή εμπειρία, επιδοτούμενη απασχόληση και αυτοαπασχόληση και σε όλα τα προγράμματα 60% των θέσεων καλύπτεται από τις γυναίκες. Έχοντας στο επίκεντρο της πολιτικής μας την Ελληνίδα γυναίκα μητέρα, συμπεριλάβαμε στο επιχειρησιακό μας πρόγραμμα τη δράση «μέτρα εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής», μία δράση η οποία θα ανέλθει στα 280.000.000 ευρώ και υπολογίζεται ότι θα προσφερθούν σε εργαζόμενες μητέρες περίπου 18.000 τοποθετήσεις βρεφών, νηπίων και παιδιών κατ' έτος έως το 2013.

Κλείνοντας, η αλήθεια είναι ότι ζούμε σε μία εποχή άκρως ανταγωνιστική, θέλουμε η πολιτεία να μας στηρίξει, θα έλεγα ότι χρειαζόμαστε όμως και μία γενικότερη ένεση αισιοδοξίας σ' αυτό το Κοινοβούλιο. Δεν υπάρχει καμμία σχέση ανάμεσα στο πού βρισκόμαστε σήμερα και πού βρισκόμασταν πριν από πέντε, δέκα, είκοσι, τριάντα χρόνια πριν. Δεν υπάρχει καμμία σχέση. Οι γυναίκες έχουμε πολύ περισσότερες επιλογές. Έχουμε πολύ μεγάλες δυσκολίες, αλλά έχουμε περισσότερες επιλογές. Έχουμε κατακτήσει, αν όχι το Έβρεστο, πάντως οπωσδήποτε μία από τις ψηλότερες βουνοκορφές του κόσμου όσον αφορά τα δικαιώματά μας και πιστεύω ότι υπάρχει πεδίο δόξης λαμπρό να πετύχουμε ακόμα περισσότερα.

Να είστε καλά, «χρόνια πολλά» σε όλες.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου):** Ευχαριστώ πολύ, κυρία Υπουργέ.

Έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι ο Βουλευτής κ. Σάββας Τσιτουρίδης ζητεί ολιγοήμερη άδεια απουσίας στο εξωτερικό.

Η Βουλή εγκρίνει;

**ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Μάλιστα, μάλιστα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου):** Η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η Ειδική Συνεδρίαση της Ολομέλειας της Βουλής με αφορμή τον εορτασμό της «Ημέρας της Μητέρας». Επιθυμώ να ευχαριστήσω όλες τις συναδέλφισσες και ιδίως όλους τους συναδέλφους για τις εξαιρετικές παρεμβάσεις τους. Εύχομαι ο Ελληνικός αός να μας άκουσε.

Ευχαριστώ.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α'

Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΛΑΣ )

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Μάλιστα, κυρία Πρόεδρε.

Τώρα, τότε θα γιορτάσουμε και την «Ημέρα του Πατέρα»; Δεν πρέπει να γίνει και μία γιορτή για τον πατέρα; Γιατί αυτή η περιφρόνηση στον πατέρα;

**ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ-ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ:** Υπάρχει.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Και στον κακοποιημένο πατέρα, όχι μόνο στην κακοποιημένη μάνα. Ή στον «ψυχολογικά» κακοποιημένο!

**ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ-ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ:** Δεν περιφρονούμε τον πατέρα. Τον αγαπάμε και τον στηρίζουμε. Εμείς έχουμε ψηφίσει νόμους που τον στηρίζουν.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην

#### ΕΙΔΙΚΗ ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΒΟΥΛΗΣ

Συνέχιση της συζήτησης επί των αναθεωρητέων διατάξεων του Συντάγματος, σύμφωνα με τα άρθρα 110 του Συντάγματος και 119 του Κανονισμού της Βουλής (ενότητες Ε, ΣΤ, Ζ και Η της Επιτροπής).

Στη σημερινή συνεδρίαση θα συζητηθεί η τέταρτη ενότητα των αναθεωρητέων διατάξεων του Συντάγματος, δηλαδή τα άρθρα 78 παράγραφος 6, 79 παράγραφος 1, 88 παράγραφος 2 εδάφιο γ' και δ', 90 παράγραφος 5, 95 παράγραφος 1, 98 παράγραφος 1 εδάφιο β', 100 και 118 παράγραφος 5, 101 και ερμηνευτική δήλωση, 102 παράγραφος 1 εδάφιο δ', 103 παράγραφος 9, 104 παράγραφος 3, 101 α', 108 παράγραφος 1 και 2, 111 παράγραφος 6 και προσήκη στο άρθρο 5.

Το λόγο έχει ο γενικός εισηγητής της Πλειοψηφίας...

**ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ:** Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο για να κάνω μία διόρθωση.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Η Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας κ. Μπενάκη, έχει το λόγο, πριν τον κ. Παναγιωτόπουλο.

**ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ:** Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να κάνω μία νομοτεχνική βελτίωση. Στο άρθρο 101 που αναφέρεται στις ορεινές και στις νησιωτικές περιοχές, στο τέλος προτείνω να διαγραφεί η λέξη, «βιώσιμη», οικονομική ως ορισμός της ανάπτυξης για να μην υπάρχουν παρερμηνείες, αναζητήσεις, του τι σημαίνει «βιώσιμη» και τι δε σημαίνει «βιώσιμη». Στο κάτω κάτω τα νησιά έχουν το καθένα την ιδιομορφία του και γι' αυτό η ανάπτυξη τους κάθε φορά πρέπει να έχει και το δικό της χαρακτήρα, που θα τον καθορίζει ο κοινός νομοθέτης.

Επομένως το άρθρο 101 καταλήγει με τη φράση «μεριμνώντας για την ανάπτυξη τους». Δηλαδή ο κοινός νομοθέτης και η διοίκηση όταν δρουν κανονιστικά, υποχρεούνται να λαμβάνουν υπ' όψιν τους τις ιδιαίτερες συνθήκες των ορεινών και των νησιωτικών περιοχών μεριμνώντας για την ανάπτυξη τους.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Κυρία Μπενάκη, παρακαλώ να διατυπωθούν και εγγράφως όλα αυτά, για να μοιραστούν στους Βουλευτές.

**ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ:** Ναι, κύριε Πρόεδρε, γιατί διαγράφεται και η ερμηνευτική δήλωση, οπότε πρέπει να υπάρχει ολόκληρη η εικόνα του άρθρου.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Ο γενικός εισηγητής της Πλειοψηφίας κ. Παναγιωτόπουλος έχει το λόγο.

**ΠΑΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ:** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμεθα σήμερα στη συζήτηση των τελευταίων ενότητων, των τελευταίων ομάδων -όπως προσπαθήσαμε για την οικονομία της συζήτησης να διαχωρίσουμε τα άρθρα- άρθρων υπό αναθεώρηση για να ολοκληρώσουμε τη συζήτηση ενώπιον της Ολομέλειας του Σώματος. Ορισμένες σκέψεις που αφορούν το επέκεινα, θα τις διατυπώσω στο τέλος.

Τα άρθρα είναι πολλά. Έχουμε σε εξέλιξη την συζήτηση στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας. Θα επιχειρήσω όσο το δυνατόν πιο γρήγορα να τα διεξέλθω όλα. Ξεκινώ από την πρόταση της Νέας Δημοκρατίας για το άρθρο 78 του Συντάγματος. Όπως ξέρετε, πολλές κυβερνήσεις -ενθυμούμαι την Κυβέρνηση 1990-1993 της Νέας Δημοκρατίας- έχουν ταλαιπωρηθεί από το γεγονός ότι πήγαινε το πρωί ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών στο γραφείο του και επληροφορείτο εκείνη τη στιγμή ότι έχουν καταπέσει εγγυήσεις του ελληνικού δημοσίου που δόθηκαν προς τρίτους.

Όλες αυτές οι διαδικασίες του παρελθόντος με τις οποίες ετίθετο αμέσως μία υπογραφή με ανεύθυνο τρόπο για να εγγυηθεί το ελληνικό δημόσιο για δάνεια τρίτων Δ.Ε.Κ.Ο. Οργανισμών κ.λ.π. πληρώθηκαν από την ελληνικό λαό και συνέβαλαν στην υπερδιόγκωση του δημοσίου χρέους. Και όταν υπερδιόγκωνε το δημόσιο χρέος αυτό σημαίνει κεφαλικό φόρο σε κάθε Έλληνα και σε κάθε Ελληνίδα, σημαίνει εγγραφή υποθήκης σε βάρος του μέλλοντος των επόμενων και μεθεπόμενων

γενεών.

Προτείνουμε λοιπόν, σαφώς, οι εγγυήσεις του ελληνικού δημοσίου προς τρίτους να παρέχονται μόνο με ειδικό τυπικό νόμο. Τέρμα οι ανευθυνούπευθνες υπογραφές, τέρμα οι πιέσεις κάθε λογής ανευθυνούπευθνων διοικητών και αξιωματούχων προς τα πολιτικά πρόσωπα της εκάστοτε Κυβέρνησης, «υπογράψτε παρακαλώ για να προχωρήσουμε».

Και μετά να σκάνε αυτές οι εγγυήσεις στο κεφάλι του Έλληνα και της Ελληνίδας. Διότι οι κυβερνήσεις, οι αξιωματούχοι, οι διοικητές, έρχονται και παρέρχονται, αλλά ο ελληνικός λαός μένει και αυτός πληρώνει τον τελικό λογαριασμό.

Έρχομαι στο άρθρο 79 για να τονίσω ότι η Νέα Δημοκρατία προτείνει κάτι το οποίο είναι νομίμως ευρείας αποδοχής. Δηλαδή, λέμε ότι η Βουλή δεν μπορεί παθητικά να παρακολουθεί τα θέματα της κατάρτισης των προϋπολογισμών κατόπιν εορτής.

Βεβαίως, αντιλαμβάνεται κάποιος ότι δεν είναι σε θέση η Βουλή -και θα σας πω γιατί δεν είναι σε θέση- να αλλοιώνει με αποφάσεις της ή με παρεμβάσεις της τα συνολικά μεγέθη του εθνικού προϋπολογισμού, δηλαδή κατά τη λογική, ας πούμε, του πολιτικαντισμού του παρελθόντος να λέει «δώσε κάτι περισσότερο».

Θα είχαμε φαινόμενα ακραίου και ανεξέλεγκτου λαϊκισμού σ' έναν πολύ ολισθηρό δρόμο, στον οποίο θα κινδυνεύαμε να παρυσυρθούμε όλοι κάτω από πιέσεις συγκεκριμένων ομάδων του πληθυσμού. Όχι, λοιπόν. Τα συνολικά μεγέθη των εθνικών προϋπολογισμών δεν μπορούν να αλλάζουν έσοδα-έξοδα.

Αυτό όμως που μπορεί να αλλάξει -και το εννοούμε και το καταθέτουμε ως πρόταση- είναι να υποβάλλονται προτάσεις τροποποίησης των επιμέρους κονδυλίων των προϋπολογισμών που θα μεταφέρουν μεγέθη και δαπάνες και δεν θα αλλοιώνουν συνολικά τα βασικά μεγέθη του εθνικού προϋπολογισμού, δηλαδή έσοδα, έξοδα, βασικές δαπάνες, βασικά κονδύλια.

Η μεταφορά όμως η εσωτερική είναι θεμιτή, είναι απαραίτητη εφόσον το κρίνει η Βουλή και προτείνουμε να δοθεί αυτή η δυνατότητα στη Βουλή να υποβάλλει προτάσεις τροποποίησης επιμέρους κονδυλίων του προϋπολογισμού κατά τη συζήτηση του προσχεδίου της παραγράφου 3.

Περνάω γρήγορα στο άρθρο 88, παράγραφος 2, εδάφια γ' και δ'. Η πρότασή μας εδώ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έρχεται να απαντήσει σ' ένα πρόβλημα που έχει προκύψει και έχει δημιουργηθεί ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια, βλέπετε αποφάσεις του λεγόμενου Μισθοδικείου. Το καθεστώς αυτό προήλθε από την Αναθεώρηση του 2001, αλλά στην πράξη βλέπουμε ότι δεν λειτουργήσει.

Η δική μας πρόταση σε σχέση με το υπό αναθεώρηση άρθρο 88, προβλέπει στην ίδρυση του συνταγματικού δικαστηρίου -η πρόταση για τη δημιουργία του οποίου συμπεριλαμβάνεται κυρίως στο άρθρο 100 του Συντάγματος- και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του να περιληφθεί ακριβώς η απευθείας προσφυγή και η επίλυση διαφορών των δικαστικών λειτουργιών σε θέματα μισθών.

Να συμπεριληφθεί λοιπόν στις αρμοδιότητες του υπό ίδρυση συνταγματικού δικαστηρίου και μια τέτοια διαδικασία, προκειμένου να αποφύγουμε περιέργες και ολισθηρές ατραπούς, στις οποίες στην πράξη οδηγήθηκε η συγκρότηση του λεγόμενου Μισθοδικείου. Το είδαμε πρόσφατα αυτό το πράγμα και το εισπράξαμε.

Άρθρο 90, παράγραφος 5 του Συντάγματος. Η πρόταση της Νέας Δημοκρατίας στα πλαίσια της αναθεώρησης αυτού του άρθρου του Συντάγματος είναι πάρα πολύ σημαντική. Είναι πολύ σημαντική, για τον εξής κυρίως λόγο: Τα θέματα της διάκρισης των εξουσιών σε μία σύγχρονη αστική κοινοβουλευτική δημοκρατία αποτελούν ακρογωνιαίο λίθο της ίδιας της δημοκρατικής αντίληψης που παρακολουθεί τη συγκρότηση των θεσμών, αλλά και τη λειτουργία των θεσμών πάνω στους οποίους βασίζεται το πολίτευμα.

Βλέπετε όμως ότι τις τελευταίες δεκαετίες, ιδιαίτερα στην Ελλάδα, δημιουργούνται σκίες γύρω από τις σχέσεις εκτελεστικής και δικαστικής εξουσίας. Βλέπουμε και σ' αυτήν την Αίθουσα και ακούμε και εκτός της Αιθούσας του Εθνικού Κοινοβουλίου να ανταλλάσσονται κατηγορίες.

Όποιος είναι στην κυβέρνηση -και τα κόμματα εναλλάσσονται, αυτό σημαίνει δημοκρατία- δέχεται μύδρους, κανονιοβολισμούς από την πλευρά των κομμάτων της Αντιπολίτευσης για τα θέματα που αφορούν αποφάσεις της δικαιοσύνης, ότι επιχειρείται αυτό ή το άλλο, μέσω της δικαιοσύνης.

Αυτές οι κατηγορίες, θα έλεγα ευρύτερα αυτή η συζήτηση ή αυτή η αντίληψη που καλλιεργείται ότι η εκάστοτε ηγεσία της δικαιοσύνης μπορεί να αποτελεί θεραπευίδα της εκάστοτε εκτελεστικής εξουσίας δημιουργούν πολύ κακή αντίληψη για τη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος σ' όλους τους συμπολίτες μας.

Για την άρση αυτών των παρεξηγήσεων, ηθελημένων ή μη -για να ξεκαθαριστεί το θέμα- η Νέα Δημοκρατία έρχεται να προτείνει να βάλουμε αντικειμενικά κριτήρια στις προαγωγές της ηγεσίας των τριών ανωτάτων δικαστηρίων της χώρας, Αρείου Πάγου, Συμβουλίου της Επικρατείας, Ελεγκτικού Συνεδρίου. Να μπουν αντικειμενικά κριτήρια.

Λέμε λοιπόν, για παράδειγμα, ότι δεν επιτρέπεται να γίνεται επιλογή του Προέδρου του Αρείου Πάγου με βουτιά στην επετηρίδα. Όχι. Θα υπάρχουν αντικειμενικά κριτήρια, τα οποία θα ορίζουν ότι η επιλογή θα γίνεται μόνο μεταξύ των Αντιπροέδρων του οικείου δικαστηρίου. Η πρόταση είναι συγκεκριμένη. Όπως επίσης, δεν μπορεί οι Αντιπρόεδροι να επιλέγονται με νέα βουτιά στην επετηρίδα και να εκτίθεται η εκάστοτε κυβέρνηση με τις επιλογές της και να λέγεται, να γράφεται και να ακούγεται ότι επέλεξε το δικό της άνθρωπο. Διότι έτσι η ηθική νομιμοποίηση και η πολιτική νομιμοποίηση της δράσης της Δικαιοσύνης, της απονομής Δικαιοσύνης σ' αυτόν τον τόπο παρουνιάζεται θαμπή. Θαμπώνει. Αδίκως; Αδίκως. Αλλά θαμπώνει.

Λέμε λοιπόν: Αντικειμενικά κριτήρια και στην επιλογή των Αντιπροέδρων και χρονικό πλαίσιο για τη θητεία και των Προέδρων και των Αντιπροέδρων. Ένας Πρόεδρος σ' ένα έκαστο από τα τρία ανώτατα δικαστήρια να μην μπορεί να ξεπερνάει τα τέσσερα χρόνια, ακόμη και αν στο τέλος της τετραετούς θητείας του δεν βγαίνει στη σύνταξη. Να μην μπορεί να ξεπερνά τα τέσσερα χρόνια θητείας και οι Αντιπρόεδροι να μην μπορούν να υπερβαίνουν την εξαετία.

Θεωρούμε λοιπόν ότι έτσι αντικειμενικοποιούνται τα κριτήρια επιλογής της εκάστοτε ηγεσίας των τριών ανωτάτων δικαστηρίων και μπαίνουν τα πράγματα σε περισσότερο διαυγή και διαφανή πορεία, ώστε να ενισχύσουμε την ηθική νομιμοποίηση της εκάστοτε ηγεσίας της ελληνικής Δικαιοσύνης στα μάτια του ελληνικού λαού. Γιατί είναι κοινός τόπος ότι στη Δικαιοσύνη καταφεύγει συνήθως ο αδύναμος ή αυτός που αισθάνεται αδύναμος. Αυτό λοιπόν το καταφύγιο δεν έχουμε δικαίωμα να το στερήσουμε, στην πράξη κι όχι στα λόγια, σε κανέναν και σε καμμία από τον ελληνικό λαό.

Περνάω στο άρθρο 95 παράγραφος 1. Εδώ, επειδή ακριβώς έχουμε αύξηση του αριθμού των υποθέσεων του Συμβουλίου Επικρατείας στο πλαίσιο των διαφορών που αναφέρονται στις δημόσιες συμβάσεις, προτείνουμε να συσταθεί ειδικό τμήμα στο Συμβούλιο Επικρατείας με αποκλειστικό αντικείμενο την εκδίκαση των σχετικών διαφορών.

Περνάω στο άρθρο 98 παράγραφος 1 εδάφιο β' του Συντάγματος. Εδώ η πρότασή μας αναφέρεται στο ζήτημα του ελέγχου νομιμότητας, της διαδικασίας που προηγείται της κατάρτισης των δημοσίων συμβάσεων, δηλαδή της προσυμβατικής, του προσυμβατικού ελέγχου. Ακριβώς για να κάνουμε τη λειτουργία της διαδικασίας αυτής καλύτερη, προτείνουμε να υπάρξει ειδικό τμήμα στο Ελεγκτικό Συνέδριο, το οποίο θα έχει αποκλειστικό αντικείμενο τον προσυμβατικό έλεγχο σ' αυτήν τη διαδικασία. Βεβαίως, δεν θίγεται η δικαιοδοσία του Συμβουλίου Επικρατείας τόσο στο πλαίσιο της παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας -ασφαλιστικά μέτρα- όσο και στο πλαίσιο της αμιγώς θεωρούμενης ακυρωτικής διαδικασίας.

Και περνάω αμέσως τώρα στο άρθρο 100 του Συντάγματος, ένα άρθρο το οποίο επιτρέψτε μου να πω ότι αποτελεί έναν από τους βασικούς άξονες των προτάσεων της Νέας Δημοκρατίας για την αναθεώρηση του Συντάγματος.

Το ελληνικό Σύνταγμα είναι τυπικό και αυστηρό. Αυτός ο

χαρακτήρας του ενισχύεται από το συνταγματικό έλεγχο των νόμων. Για το συνταγματικό έλεγχο των νόμων η ελληνική πολιτειακή και έννομος τάξη υιοθετεί το σύστημα του διάχυτου ελέγχου της συνταγματικότητας. Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι όλα τα δικαστήρια, κάθε είδους δικαστήριο που λειτουργεί στον τόπο μας, όλων των βαθμίδων, μπορούν να ελέγχουν και να αποφαινούνται επί της συνταγματικότητας ή αντισυνταγματικότητας των νόμων.

Προσέξτε όμως τι συμβαίνει στην πράξη. Έχουμε ένα δικαστήριο, ένα Πρωτοδικείο ας πούμε ή σ' ένα δεύτερο βαθμό, έχουμε ένα Εφετείο, ένα δικαστήριο πάσης φύσεως και αρμοδιότητος, το οποίο καλείται να εξετάσει μια υπόθεση. Εξετάζει την συνταγματικότητα ή όχι ενός συγκεκριμένου νόμου που αφορά τη συγκεκριμένη υπόθεση και αποφαινεται, για παράδειγμα, ότι ο νόμος αυτός είναι αντισυνταγματικός. Η απόφασή του αυτή παράγει έννομες συνέπειες μόνο για τη συγκεκριμένη υπόθεση. Μπορεί λοιπόν να έρθει ένα άλλο δικαστήριο να κρίνει μία άλλη υπόθεση, η οποία άγεται ενώπιόν του, κι η οποία έχει να κάνει με την εφαρμογή του ίδιου νόμου και δεν εμποδίζει κανείς το συγκεκριμένο, το δεύτερο δικαστήριο, να βγάλει μία αντίθετη απόφαση, δηλαδή να αποφανθεί ότι ο νόμος είναι συνταγματικός.

Τι γίνεται σε αυτήν την περίπτωση; Σ' αυτήν την περίπτωση δημιουργείται ανασφάλεια δικαίου, οδηγούμεθα σε μακράς διάρκειας επώδυνους και επίπονους δικαστικούς αγώνες και εν πάση περιπτώσει, δημιουργείται μία εικόνα στο μέσο πολίτη η οποία δεν εξυπηρετεί την έννομη τάξη και δεν εξυπηρετεί και τις καθημερινές κοινωνικές σχέσεις και δραστηριότητες.

Εμείς λέμε: Να υιοθετήσουμε μία ενδιάμεση μορφή μεταξύ του διαχύτου και του συγκεντρωτικού ελέγχου. Λέμε με μετατραπεί το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο που προβλέπεται σήμερα, στην περίπτωση που χρειάζεται η άρση της αμφισβήτησης για την ουσιαστική αντισυνταγματικότητα ή την έννοια διατάξεων τυπικού νόμου, όταν υπάρχει στα πλαίσια των αποφάσεων δύο ανωτάτων δικαστηρίων, λέμε ο έλεγχος αυτός να υπαχθεί στο Συνταγματικό Δικαστήριο στο οποίο μετεξελισσεται το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο σήμερα και το Συνταγματικό Δικαστήριο επιλαμβάνεται μιας σειράς σημαντικών θεμάτων. Μεταξύ αυτών των θεμάτων υιοθετούμε, όπως σας είπα, μία μορφή ενδιάμεσου συστήματος μεταξύ διαχύτου και συγκεντρωτικού ελέγχου και προτείνουμε στην πράξη να λειτουργεί το σύστημα ως εξής. Και πάλι κάθε δικαστήριο πάσης βαθμίδος είναι αρμόδιο για να εξετάσει τη συνταγματικότητα ή την αντισυνταγματικότητα ενός νόμου που αφορά μία υπόθεση η οποία ήλθε ενώπιόν του. Όταν, όμως, αποφανθεί για την αντισυνταγματικότητα, σταματάει τη διαδικασία και παραπέμπει το θέμα που έχει ανακύψει στην ολομέλεια του οικείου ανωτάτου δικαστηρίου.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ένα με δύο λεπτά, κύριε Πρόεδρε και τελειώνω.

Λέμε, λοιπόν, ότι επιλαμβάνεται το Συνταγματικό Δικαστήριο σε όλη αυτήν τη διαδικασία, αποκαθίσταται η ασφάλεια δικαίου -και αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό- σμικρύνονται οι χρόνοι που απαιτούνται σήμερα για να καταλήξουμε σε συγκεκριμένο αποτέλεσμα και ξεκαθαρίζεται η όλη διαδικασία.

Βεβαίως, με βάση την πρόταση της Νέας Δημοκρατίας, το Συνταγματικό Δικαστήριο είναι αρμόδιο και για άλλες υποθέσεις: Έλεγχος των οικονομικών των Κομμάτων, θέματα πόθεν έσοχες και ελέγχου του πολιτικού χρήματος κ.ο.κ..

Ερχόμαστε στο άρθρο 101. Για το άρθρο 101 διαπίστωσα και εγώ προσωπικά σε ταξίδια μου στην περιφέρεια και ιδιαίτερα στη νησιωτική περιφέρεια της χώρας, πόσο πραγματικά ενδιαφέρονται οι συμπολίτες μας. Ένα άρθρο και μία πρόταση που μπορεί να έχει διακηρυκτικό χαρακτήρα, θέλω να σας πω ότι την είδα να διεγείρει το αίσθημα της προσοχής και του ενδιαφέροντος και σε απλά σπίτια. Βρεθήκαμε στη Νάξο με τον κ. Βρούτση, ήλθαν πολλοί νησιώτες, Ναξιώτες και μου είπαν: Θα το περάσετε αυτό το άρθρο 101 του Συντάγματος για τις νησιωτικές περιοχές; Τα ίδια συνάντησα στην Κρήτη, που πήγαμε με τον κ. Αυγενάκη και με άλλους συναδέλφους.

Είναι πάρα πολύ σημαντικό, λοιπόν, να υιοθετήσουμε αυτήν

τη ρύθμιση. Δεν είναι ρύθμιση περί διαγραμμάτων. Στο Σύνταγμα δεν υπάρχουν ρυθμίσεις θεωρητικού ή, εν πάση περιπτώσει, φιλολογικού ενδιαφέροντος. Όλα έχουν αντιστοίχιση και ευθεία αναφορά στη ζωή του Έλληνα ή της Ελληνίδας.

Θα είναι, λοιπόν, μια γενναία απόφαση από όλες τις πτέρυγες της Βουλής –και ομιλώ για τους παρόντες και όχι για τους φυγομαχήσαντες– να υιοθετήσουμε και να ψηφίσουμε αυτήν τη ρύθμιση.

Υπάρχουν και άλλες ρυθμίσεις, στις οποίες δεν επιτρέπει ο χρόνος να επεκταθώ. Θα κρατήσω ιδιαίτερα την πρόταση που κάνουμε για αλλαγή συγκεκριμένων άρθρων του Συντάγματος, που αφορούν τη διεύθυνση της ευθύνης των δημοσίων υπαλλήλων και με προσωπική τους ευθύνη για τη μη εξυπηρέτηση του Έλληνα και της Ελληνίδας, όπως επίσης την καθιέρωση της δυνατότητας, να εξελίσσονται και να καταλαμβάνουν οργανικές θέσεις και οι υπηρετούντες στο δημόσιο τομέα οι οποίοι είναι με καθεστώς ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου. Και αυτό έχει πολύ μεγάλη σημασία.

Για παράδειγμα, για τους συμβασιούχους –αρκετές χιλιάδες– οι οποίοι μονιμοποιήθηκαν, τι θα γίνει; Είναι καταδικασμένοι να μην εξελιχθούν; Είναι καταδικασμένοι να μην καταλάβουν οργανικές θέσεις στην ιεραρχία του δημοσίου τομέα, της Δημοσίας Διοίκησης;

Πολλά θα μπορούσα να πω για τα υπό συζήτηση άρθρα, αλλά ο χρόνος δεν το επιτρέπει.

Θα ήθελα, κύριε Πρόεδρε, με την άδειά σας, να μιλήσω ένα λεπτό μόνο για το σύνολο της αναθεωρητικής προσπάθειας, μια και σήμερα είναι η καταληκτική διαδικασία, η καταληκτική συζήτηση προ της ψηφοφορίας στην Ολομέλεια της Βουλής των Ελλήνων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όπως είπα και στην αρχή, πολλά μας χωρίζουν. Και είναι φυσικό. Αυτό σημαίνει δημοκρατία. Όμως, θα είναι πλήγμα στους δημοκρατικούς θεσμούς, πλήγμα στην εικόνα και στη λειτουργία του Κοινοβουλίου, πλήγμα στην υπόσταση του Κοινοβουλίου, εάν φύγουμε απ' αυτήν την Αίθουσα, τελειώνοντας την προαναθεωρητική και βεβαίως αυτήν την Αναθεωρητική περίοδο, την πλέον αποφασιστική φάση της Αναθεώρησης του Συντάγματος, χωρίς να έχουμε αποτέλεσμα. Θα είναι πλήγμα. Θα δείξουμε ότι, πραγματικά, δεν μπορούμε και δεν θέλουμε να λειτουργούμε σ' αυτήν την Αίθουσα.

Αντίθετα, θα είναι νίκη του Κοινοβουλίου, νίκη της δημοκρατίας, νίκη του πολιτικού συστήματος, να βρούμε κοινούς δρόμους και να καταλήξουμε. Παρ' όλο που έχουμε διαφορετικά σημεία εκκίνησης, ιδεολογικής και πολιτικής, έχουμε κοινές ανησυχίες για πολλά. Και αυτές οι ανησυχίες, εκπηγάζουν από την ελληνική οικογένεια, από το μυαλό και την εμπειρία και την καθημερινή τριβή των πολιτών –αριστερών, δεξιών, κεντρώων, κεντροαριστερών, κεντροδεξιών– που έχουμε την τιμή να εκπροσωπούμε σ' αυτήν την Αίθουσα.

Μην αφήσουμε αυτήν την ευκαιρία να παρέλθει ανεπιστρεπτή. Μη δώσουμε τη δυνατότητα στους εχθρούς του αντικοινοβουλευτισμού, να ρίξουν δηλητηριώδη βέλη σε βάρος των δημοκρατικών θεσμών και του δημοκρατικού πολιτεύματος. Πρέπει να προασπίσουμε την κορυφαία κοινοβουλευτική διαδικασία. Και «προασπίζω» σημαίνει συζητώ, προβληματίζομαι, διαφωνώ, διαλέγομαι, αλλά τελικά επιχειρώ το αποτέλεσμα της διαλεκτικής, δηλαδή τη σύνθεση των απόψεων.

Θα είναι πλήγμα για όλους μας, για το κύρος του πολιτικού κόσμου, για το κύρος του πολιτικού συστήματος και τη λειτουργία του, για την εικόνα των δημοκρατικών θεσμών στα μάτια και του πλέον απομεμακρυσμένου πολίτη στις τέσσερις γωνίες της χώρας, αυτή η διαδικασία να αποβεί μάταιη και ατελέσφορη.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ας μην επιτρέψουμε σε ευκαιριακές και λαϊκιστικές λογικές του παρόντος χρόνου να διαβρώσουν την πίστη του ελληνικού λαού στο Σύνταγμα της ελληνικής δημοκρατικής πολιτείας.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Ευχαριστούμε τον κ. Παναγιωτόπουλο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα το δελτίο επικαίρων ερωτήσεων της Παρασκευής 16 Μαΐου 2008.

Θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι στις επείγουσες ερωτήσεις που απευθύνονται στον Πρωθυπουργό, θα προσέλθει ο ίδιος και θα απαντήσει.

**Α. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ** Πρώτου Κύκλου (Άρθρο 129 παράγραφοι 2 και 3, 130 παράγραφοι 2 και 3 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 904/13-5-2008 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Ιωάννη Μπούγα προς τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικά με τη στελέχωση των ειδικών σχολείων κ.λπ.

2. Η με αριθμό 927/60/13-5-2008 επίκαιρη ερώτηση του Προέδρου του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Γεωργίου Παπανδρέου προς τον Πρωθυπουργό, σχετικά με την πώληση του Ο.Τ.Ε. κ.λπ.

3. Η με αριθμό 913/57/13-5-2008 επίκαιρη ερώτηση της Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Αλέκας Παπαρήγα προς τον Πρωθυπουργό, σχετικά με τη συμμετοχή φοιτητών ή αποφοίτων του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης στο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης του ΝΑΤΟ κ.λπ.

(Θα απαντήσει ο Υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων)

4. Η με αριθμό 921/59/13-5-2008 επίκαιρη ερώτηση του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Αλέξανδρου Αλαβάνου προς τον Πρωθυπουργό, σχετικά με την εκποίηση των δημοσίων επιχειρήσεων κ.λπ..

5. Η με αριθμό 914/58/13-5-2008 επίκαιρη ερώτηση του Προέδρου του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού κ. Γεωργίου Καρατζαφέρη προς τον Πρωθυπουργό, σχετικά με την αντιμετώπιση των προβλημάτων στον τομέα της υγείας κ.λπ..

(Θα απαντήσει ο Υπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης)

**Β. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ** Δεύτερου Κύκλου (Άρθρο 130 παράγραφοι 2 και 3 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 911/13-5-2008 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού της Νέας Δημοκρατίας κ. Φεβρωνίας Πατριανάκου προς τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικά με τη νεανική παραβατικότητα και την παροχή βοήθειας από το σχολείο κ.λπ..

2. Η με αριθμό 909/13-5-2008 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Παναγιώτη Ρήγα προς τον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σχετικά με τη λειτουργία των υγειονομικών μονάδων στις Κυκλάδες κ.λπ..

3. Η με αριθμό 915/13-5-2008 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Γεωργίου Μαυρίκου προς τους Υπουργούς Ανάπτυξης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σχετικά με τη νοθεία στο ηλιέλαιο, την προστασία των καταναλωτών κ.λπ..

4. Η με αριθμό 922/13-5-2008 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Φώτη Κουβέλη προς τον Υπουργό Επικρατείας, σχετικά με τη διακοπή των εκπομπών «Ρεπορτάζ χωρίς σύνορα» και «Θεματική βραδιά» του Στέλιου Κούλογλου κ.λπ..

5. Η με αριθμό 920/13-5-2008 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού κ. Βαίτη Αποστολάτου προς τον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σχετικά με τη χορήγηση μεθαδόνης κ.λπ..

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία της Βουλής, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στους χώρους του Μεγάρου της Βουλής των Ελλήνων, τριάντα πέντε μαθητές και μαθήτριες και δύο συνοδοί δάσκαλοι από το 56ο Δημοτικό Σχολείο Αθηνών.

Η Βουλή τους καλωσορίζει και τους εύχεται καλές σπουδές.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Το λόγο έχει ο ειδικός αγορητής του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Φώτης Κουβέλης.

**ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ:** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σ' αυτήν την όντως καταληκτική συνεδρίαση, αισθάνομαι την υποχρέωση να επαναφέρω την πρόταση του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς για την καθιέρωση του ελαχίστου εγγυημένου εισοδήματος.

Βεβαίως, οι διαμορφούμενοι συσχετισμοί, δεν αφήνουν περιθώρια αισιοδοξίας ότι θα μπορούσε να γίνει δεκτή αυτή η πρόταση, αλλά είμαι υποχρεωμένος να επαναθέσω το θέμα, διότι πιστεύω ότι το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, είναι αναγκαίο να καθιερωθεί σε μία περίοδο, όπου, πράγματι, το εισόδημα των εργαζομένων πλήττεται και διευρύνεται ο χώρος της φτώχειας.

Και η Πλειοψηφία, έχει τη δυνατότητα μέχρι την τελική διαδικασία της ψηφοφορίας να επανεξετάσει τη θέση της και να δεχθεί την πρόταση την οποία ο Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς κάνει, για την καθιέρωση του ελαχίστου εγγυημένου εισοδήματος.

Επισημαίνω ότι η τελευταία πρόταση, και όπως αυτή έχει διαμορφωθεί εκ μέρους της Νέας Δημοκρατίας, δεν έχει σχέση με την πρόταση του ΣΥ.ΡΙΖ.Α., με το δεδομένο ότι η πρόταση της Νέας Δημοκρατίας, κάνει μία γενική αναφορά στα ζητήματα της αξιοπρεπούς διαβίωσης, αλλά δεν διαμορφώνει στοιχεία αγωγίμου δικαιώματος, σε σχέση με το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα.

Επί των άρθρων, λοιπόν, της ενότητας που σήμερα συζητάμε, συμφωνούμε ότι θα πρέπει οι εγγυήσεις του ελληνικού δημόσιου, να δίδονται με ειδικό τυπικό νόμο, προκειμένου να μπορεί και η Βουλή των Ελλήνων, να ελέγχει ακριβώς το περιεχόμενο, το χαρακτήρα και τη σκοπιμότητα των εγγυήσεων που το ελληνικό δημόσιο δίδει προς τρίτους και να παύσει να υπάρχει αυτή η αδιαφανής κατάσταση, η οποία στο πρόσφατο όσο και στο απώτερο παρελθόν, έχει ταλανίσει την πολιτική ζωή.

Χάνεται, όμως, μία ευκαιρία. Χάνεται η ευκαιρία, με συνταγματική ρύθμιση να απαγορευθεί η ύπαρξη των ειδικών λογαριασμών, ένα πρόσθετο στοιχείο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αδιαφανείας. Θυμηθείτε στο πρόσφατο παρελθόν, ο Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς γνωστοποίησε -και δεν διαφεύστηκε αυτή η γνωστοποίηση- ότι υπήρχαν περίπου εκατόν είκοσι ειδικοί λογαριασμοί έξω από τον έλεγχο του προϋπολογισμού, έξω από τον έλεγχο ακόμα του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

Να, λοιπόν, η δυνατότητα που χάθηκε, με δεδομένη την άρνηση της Πλειοψηφίας να δεχθεί σε επίπεδο συνταγματικής ρύθμισης, να καταργηθεί η δυνατότητα ύπαρξης και λειτουργίας ειδικών λογαριασμών.

Επίσης συμφωνούμε με τη ρύθμιση που προτείνεται με την αναθεώρηση του άρθρου 79 παράγραφος 1 του Συντάγματος, που αφορά στη διαδικασία του προϋπολογισμού.

Βεβαίως, δεν είναι ακριβώς η πρόταση την οποία είχε προτείνει ο Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς, αλλά επιτέλους είναι ένα βήμα προς θετική κατεύθυνση, που απομακρύνει, αν θέλετε, εκείνη τη διαδικασία που μετέτρεπε τη Βουλή σ' ένα όργανο παρακολουθηματικό της πρότασης της Κυβέρνησης -και ειδικότερα του αρμόδιου Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών- για τα ζητήματα του προϋπολογισμού και καθήλωνε τη Βουλή σε μία διαδικασία θετικής ή αρνητικής ψήφου γενικώς και αορίστως, χωρίς να υπάρχει η δυνατότητα αυτή η Βουλή, αυτό το κυρίαρχο σώμα, να μετακινεί κονδύλια ή να προτείνει -έστω- τη μετακίνηση και την αλλαγή κονδυλίων του προϋπολογισμού.

Θα ψηφίσουμε τη σχετική πρόταση για την αναθεώρηση του άρθρου 79 παράγραφος 1 του Συντάγματος.

Σε ό,τι αφορά το άρθρο 88 παράγραφος 2, αναφορικά με το Ειδικό Δικαστήριο, το λεγόμενο «Μισθοδικείο», και τη μεταφορά της αρμοδιότητάς του στο Συνταγματικό Δικαστήριο, δεν θα ψηφίσουμε τη σχετική πρόταση, διότι διαφωνούμε με την ύπαρξη του Συνταγματικού Δικαστηρίου.

Και επαναφέρω την παλαιά θέση που είχαμε διατυπώσει και στην Αναθεωρητική διαδικασία του Συντάγματος, το έτος 2001.

Δεν χρειάζεται κανένα ειδικό δικαστήριο για τις αποδοχές των δικαστών. Η ίδια η συντεταγμένη δικαιοσύνη με τις υπάρχουσες δομές της να κρίνει τα δικαιώματα, σε σχέση με τις αποδοχές των δικαστών και μάλιστα, με διαδικασίες, οι οποίες θα είναι διαφανέστερες και υποκείμενες στον κοινωνικό έλεγχο.

Θυμηθείτε την πρόσφατη απόφαση του λεγομένου «Μισθοδικείου», η οποία έτυχε της αποδοκιμασίας της ελληνικής κοινωνίας, ακριβώς διότι προήλθε από ένα Ειδικό Δικαστήριο, το οποίο λειτουργήσε, θα έλεγα, με άψευς και αντιλήψεις μιας ιδιότυπης όσο και απαράδεκτης αλληλεγγύης σε σύγκριση με την κοινωνική πραγματικότητα.

Σε ό,τι αφορά στο άρθρο 90 για την ηγεσία του Δικαστικού Σώματος, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πράγματι υπάρχει ένας αρρωστημένος ομφάλιος λώρος, ο οποίος συνδέει την εκτελεστική εξουσία με το χώρο της δικαιοσύνης, με το δεδομένο ότι η εκάστοτε ηγεσία του Δικαστικού Σώματος, διορίζεται από την Κυβέρνηση, από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Και αυτός ο διορισμός γίνεται, όπως έγινε άλλωστε πολλές φορές, μιλώντας μεταφοράς απόψεων, επιλογών και εντολών από το χώρο της εκτελεστικής εξουσίας στο χώρο της δικαστικής εξουσίας. Και αυτός ο ομφάλιος λώρος πρέπει να αποκοπεί, δυστυχώς.

Και στο σημείο αυτό, χάνεται η δυνατότητα να υπάρξει συνταγματική ρύθμιση, η οποία θα υπηρετεί με σαφήνεια τη διάκριση των εξουσιών. Και όπως αυτή η διάκριση των εξουσιών καταγράφεται ως αναγκαία βάση ενός πολιτικού συστήματος που το βλέπουμε να πλήττεται, να υπονομεύεται και να συρρικνώνεται από δημοκρατικής άποψης, ακριβώς για το λόγο ότι η διάκριση των εξουσιών, η διάκριση των λειτουργιών του πολιτεύματος υφίσταται κατ' όνομα, αλλά όχι κατ' ουσία.

Διαφωνούμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με την ίδρυση ειδικών τμημάτων στο χώρο των δικαστηρίων. Δεν υπάρχει καμία ανάγκη για την ίδρυση ειδικού τμήματος στο Συμβούλιο της Επικρατείας και μάλιστα με συνταγματική πρόβλεψη. Μπορεί περίφημα -δεν το εμποδίζει το Σύνταγμα- να υπάρξει τμήμα, το οποίο θα επιλαμβάνεται των υποθέσεων στις οποίες αναφέρεται η πρόταση της Νέας Δημοκρατίας.

Θέλω να σας εξομολογηθώ τη μεγάλη μου ανησυχία όσο και το φόβο που έχω, από την ίδρυση ειδικών τμημάτων στα δικαστήρια. Εκεί διαμορφώνονται λογικές στεγανού. Εκεί διαμορφώνονται δυνατότητες επηρεασμού αυτών των ειδικών τμημάτων των δικαστηρίων, ενός επηρεασμού πολιτικού χαρακτήρα, που είναι δυνατόν να εκτρέπει τη δικαιοσύνη από την οφειλόμενη αντικειμενικότητα όσο και ουδετερότητα, που πρέπει να εξασφαλίζει έναντι της εκτελεστικής εξουσίας. Ο λόγος για το Συνταγματικό Δικαστήριο. Δεν θα επαναλάβω όσα επίμονα εδώ και καιρό, εδώ και χρόνια υποστηρίζω.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο διάχυτος έλεγχος της συνταγματικότητας των νόμων στη χώρα μας, έχει μια εξαιρετικά επιτυχή διαδρομή. Δεν προέκυψε κανένα ζήτημα και ειλικρινά άκουγα με απορία τον εισηγητή της Νέας Δημοκρατίας, τον συνάδελφο κ. Παναγιωτόπουλο, να ομιλεί περί του ενδεχομένου αντιθέτων αποφάσεων και αντιφάσεων, σε σχέση με εκδιδόμενες δικαστικές αποφάσεις και την ανασφάλεια -δική του η διατύπωση, όχι δική μου- δικαίου που μπορεί να προκύψει.

Δεν προέκυψε ποτέ, μα ποτέ τέτοιο ζήτημα! Σε δύο περιπτώσεις που είχαμε δύο αντίθετες αποφάσεις του Αρείου Πάγου με το Συμβούλιο της Επικρατείας, επελήφθη ταχύτητα το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο και έλυσε τη διαφορά. Υποστηρίζω και υποστηρίζω την άποψη ότι το τυχόν Συνταγματικό Δικαστήριο, θα σημάνει εγκατάσταση δικαιοπολιτικού συγκεντρωτισμού και αυταρχισμού στο χώρο της δικαιοσύνης.

Και τούτο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι θα παρεμβαίνει τη δεδομένη στιγμή, θα εμποδίζει το διάχυτο έλεγχο και θα διαμορφώνει νομολογία υποχρεωτική για όλα τα δικαστήρια, και αυτό είναι στοιχείο, που δεν υπηρετεί την επί της ουσίας δημοκρατική -με την κυριολεξία του όρου- λειτουργία του όλου συστήματος της δικαιοσύνης.

Γίνονται σκέψεις -βάσιμες υποστηρίζω εγώ- ότι το Συνταγματικό Δικαστήριο, αναζητεί την πολιτική του εξήγηση και ερμηνεία, στο γεγονός ότι το Συμβούλιο της Επικρατείας παρενέβη

εξαιρετικά δυναμικά με αποφάσεις του Ε' Τμήματος και εμπόδιζε την προσβολή του περιβάλλοντος.

Βέβαια δεν είναι μόνο αυτή η δικαιολογητική βάση των προτεινόμενων την ίδρυση του Συνταγματικού Δικαστηρίου. Υπάρχουν και άλλα στοιχεία. Υπάρχουν και άλλες σκοπιμότητες. Υπάρχουν και άλλα μεγέθη, τα οποία οδηγούν σ' αυτήν την επιλογή ενός συγκεντρωτικού ελέγχου της νομολογίας των ελληνικών δικαστηρίων, δηλαδή της ποιότητας του περιεχομένου των αποφάσεων που θα εκδίδονται, προφανέστατα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για κρίσιμα ζητήματα, όπως για παράδειγμα, το ζήτημα των συμβασιούχων που πρόσφατα απασχόλησε την ελληνική κοινωνία. Άλλες αποφάσεις το πρωτοδικείο και το εφετείο.

Παρενέβη ο Άρειος Πάγος με δύο αντιφατικές και αντίθετες μεταξύ τους αποφάσεις της ολομελείας, για να υποστηρίξει ότι δεν είναι δυνατόν να τραπεί η σύμβαση των λεγομένων συμβασιούχων σε σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου. Τα παραδείγματα είναι πολλά. Επέλεξα ένα χαρακτηριστικό για να επιχειρηματολογήσω για το τι σημαίνει εγκατάσταση ενός δικαιοπολιτικού συγκεντρωτισμού και αυταρχισμού στο χώρο της δικαιοσύνης.

Συμφωνούμε, δεν έχουμε αντίρρηση να αναθεωρηθεί η διάταξη του άρθρου 101 του Συντάγματος, έτσι ώστε ο νομοθέτης και η διοίκηση όταν δρουν στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, να έχουν στο κέντρο του ενδιαφέροντός τους ως υποχρέωση την ανάπτυξη της νησιωτικής και ορεινής Ελλάδας. Κι αυτό, έχει κάποιες συνέπειες θετικού χαρακτήρα αναφορικά με διοικητικές πράξεις ή και νόμους, που τυχόν ψηφιστούν αναφορικά με τη στήριξη της νησιωτικής και ορεινής Ελλάδας.

Επιτρέψτε μου, όμως, την παρένθεση για να υποστηρίξω ότι ψηφίζουμε τη σχετική πρόταση, ότι όμως σε τίποτα η υπάρχουσα συνταγματική τάξη και πάλι δεν εμπόδισε τις κυβερνήσεις που έχουν παρελάσει από τούτο τον τόπο, χρόνια ολόκληρα, να έχουν στο κέντρο του ενδιαφέροντός τους, τη νησιωτική και ορεινή Ελλάδα. Δηλαδή με άλλα λόγια, εκείνο το οποίο προέχει είναι ο χαρακτήρας της ασκούμενης πολιτικής.

Εν πάση περιπτώσει, είναι μια διάταξη προσθετική και εμείς την ψηφίζουμε.

Είμαστε αντίθετοι με την τροποποίηση του άρθρου 103, αναφορικά με τη δυνατότητα που θέλει η πλειοψηφία να δώσει, να εντάσσονται στη δομή της Δημόσιας Διοίκησης και στο βαθμολόγιο της Δημόσιας Διοίκησης οι υπάλληλοι, οι οποίοι έχουν σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι συμβασιούχοι βεβαίως, πρέπει να εξασφαλίσουν τη μόνιμη παρουσία τους στο χώρο της διοίκησης και να σταματήσει αυτή η ταλαιπωρία, την οποία υφίστανται. Ακόμη δεν έχει τελειώσει το θέμα. Αναμένονται αποφάσεις και ευρωπαϊκών δικαστηρίων. Αυτό, όμως, είναι άλλης τάξεως ζήτημα. Εκείνο το οποίο προέχει, είναι να μη σχετικοποιηθεί η έννοια της μονιμότητας των δημοσίων υπαλλήλων και με τον τρόπο αυτό σχετικοποιείται, διότι εκ πλαγίου, εισέρχονται στη δομή της Δημόσιας Διοίκησης, οι εκάστοτε προσλαμβανόμενοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου.

Θα σας έλεγα περαιτέρω ότι πρέπει η Δημόσια Διοίκηση, να απαλλαγεί από τέτοια βάρη, τα οποία συνιστούν στοιχεία πολιτικών σκοπιμοτήτων αλλά και στοιχεία πελατειακών σχέσεων. Έχει ανάγκη υπαλλήλων η Δημόσια Διοίκηση; Στη βάση των καταγεγραμμένων αναγκών, να προχωρά στην προκήρυξη της θέσης και από εκεί και πέρα με αντικειμενικά, με αξιολογικά στοιχεία, να γίνεται η οποιαδήποτε πρόσληψη. Οτιδήποτε άλλο, αποτελεί στοιχείο που απομακρύνει τη Δημόσια Διοίκηση και από τις ανάγκες της και κυρίως από τη διεκδίκηση να λειτουργεί αντικειμενικά, αξιολογικά και αποτελεσματικά.

Είναι επίσης αναγκαίο να επισημάνουμε ότι σήμερα η έννοια της μονιμότητας των δημοσίων υπαλλήλων, είναι επίσης σχετική με το δεδομένο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι είναι δυνατόν αν καταργηθεί μια συγκεκριμένη θέση, να χάνει την ιδιότητα του υπαλλήλου ο δημόσιος υπάλληλος, ή αν υποκύπτει η Δημόσια Διοίκηση και δεν εφαρμόζει το νόμο, τότε είναι άλλης τάξεως ζήτημα. Εάν επίσης ο δημόσιος υπάλληλος υποπέσει σε πειθαρχικά αδικήματα, ελεγχθεί για πλημμελή ή παρά-

νομη συμπεριφορά, τότε και πάλι η μονιμότητα δεν τον καλύπτει. Επομένως για ποια απόλυτη μονιμότητα βγαίνουν και ομιλούν κάποιοι;

Σε ό,τι αφορά το άρθρο 104 του Συντάγματος, να και πάλι η παρούσα συνταγματική ρητορεία. Έχει υποχρέωση, λέει, ο δημόσιος υπάλληλος, να εξυπηρετεί τον πολίτη και να υπέχει και προσωπική ευθύνη για τις πράξεις και τις ενέργειές του.

Γιατί χρειάζεται αυτό να τεθεί ως συνταγματική διάταξη; Η υποχρέωση του υπαλλήλου να συμπεριφέρεται ευπρεπώς προς τον πολίτη, να τον εξυπηρετεί, η υποχρέωση του δημοσίου υπαλλήλου να είναι αποτελεσματικός στην άσκηση των καθηκόντων του, είναι προβλεπόμενη υποχρέωση από την κείμενη νομοθεσία. Όπως επίσης, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, και ο υπάλληλος για παράνομες συμπεριφορές και πράξεις, έχει συγκεκριμένη ευθύνη, επίσης προβλεπόμενη από το άρθρο 105 του εισαγωγικού νόμου του Αστικού Κώδικα. Αν με ρωτήσετε, πόσες φορές αξιοποιήθηκε η διάταξη του άρθρου 105 του εισαγωγικού νόμου του Αστικού Κώδικα για να αναζητηθεί η ευθύνη του παρανομούντος υπαλλήλου, θα σας πω ότι ενθυμούμαι ελάχιστες, για να μην πω ελαχιστότατες. Αυτό, όμως, είναι άλλης τάξεως ζήτημα. Και ποιο είναι αυτό το ζήτημα; Είναι το ζήτημα ότι η Δημόσια Διοίκηση, δεν λειτουργεί όπως θα έπρεπε συντεταγμένα με την οφειλόμενη νομιμότητα και με την οφειλόμενη υποχρέωση ανταπόκρισης στις υποχρεώσεις προς τον Έλληνα πολίτη.

Αλλά η συζήτηση για τη Δημόσια Διοίκηση είναι μεγάλη. Σε κάθε περίπτωση, η Δημόσια Διοίκηση δεν έχει ανάγκη των ρυθμίσεων που προτείνονται στην παρούσα αναθεωρητική διαδικασία του άρθρου 103 του Συντάγματος. Η Δημόσια Διοίκηση, έχει ανάγκη από την αλλαγή της δομής της, από την αξιοκρατία, από την αντικειμενικότητα, από την ένταξη της στην παραγωγική διαδικασία αυτού του τόπου.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Ευχαριστούμε τον κ. Κουβέλη.

Ο ειδικός αγορητής του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού κ. Πλεύρης, έχει το λόγο.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΛΕΥΡΗΣ:** Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ευχαριστώ ιδιαίτερα τον συνάδελφο, τον κ. Κανταρτζή, που μου παραχώρησε τη σειρά του, γιατί λειτουργεί συγχρόνως και η Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας.

Σ' αυτήν την ενότητα, ουσιαστικά γίνεται ευρεία συζήτηση για τη δικαιοσύνη. Είναι η ενότητα, που κατά κάποιο τρόπο αναφέρεται και στην ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, ως προς την επιλογή της ηγεσίας των ανωτάτων δικαστηρίων, καθώς επίσης και στο Συνταγματικό Δικαστήριο.

Επειδή είναι πολλά τα άρθρα, θα ξεκινήσω αμέσως. Για το άρθρο 78, πράγματι, είναι προς τη θετική κατεύθυνση ότι οι εγγυήσεις του ελληνικού δημοσίου θα πρέπει να έχουν το χαρακτήρα του τυπικού νόμου, με την έννοια ότι θα γίνεται ένας έλεγχος μέσα από την Αίθουσα του Κοινοβουλίου από τη ρύθμιση ως έχει. Ωστόσο διατηρούμε τον προβληματισμό, για ποιο λόγο θα πρέπει το ελληνικό δημόσιο να εγγυάται υπέρ τρίτων. Δεν μπορώ να αντιληφθώ την αναγκαιότητα αυτή, το ελληνικό δημόσιο ακόμη και για επιχειρήσεις που μπορεί να συμμετέχει το δημόσιο, να εγγυάται υπέρ αυτών των επιχειρήσεων. Ωστόσο τουλάχιστον από τη στιγμή που επιλέγεται να υπάρχουν αυτές οι εγγυήσεις, είναι προτιμότερο να έχουν και το χαρακτήρα του τυπικού νόμου.

Για το άρθρο 79 παράγραφος 1, πραγματικά είναι προς τη σωστή κατεύθυνση. Ήταν πολύ λυπηρό που μέχρι τώρα η Βουλή είχε καθαρά έναν επικριτικό λόγο στο θέμα του προϋπολογισμού και δεν μπορούσε να επέμβει. Βέβαια δεν τρέφουμε αυταπάτες ότι ξαφνικά θα έρθει ένας προϋπολογισμός και η Κυβέρνηση θα δεχθεί την όποια μεταφορά κονδυλίων από το ένα Υπουργείο στο άλλο Υπουργείο. Πάλι ο ίδιος προϋπολογισμός όπως θα έρθει θα ψηφιστεί, αλλά ωστόσο είναι τελείως διαφορετικό σε επίπεδο, αν θέλετε, και ευθύνης της Αντιπολίτευσης, να ξέρει ότι μπορεί να φέρει συγκεκριμένες προτάσεις

μεταφοράς κονδυλίων, να μη μένει σ' ένα ρόλο καθαρά καταγγελτικό του προϋπολογισμού που φέρνει η κυβέρνηση, αλλά να έχει τις δικές της προτάσεις. Η κυβέρνηση βέβαια δεν θα δεχθεί αυτές τις προτάσεις.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Κύριε Πλεύρη, να κάνουμε μια διακοπή για ένα λεπτό για να γίνει η ανακοίνωση.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΛΕΥΡΗΣ:** Βεβαίως, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Να πω, λοιπόν, ότι η απευθείας μετάδοση από το κανάλι της Βουλής του υπολοίπου της σημερινής συνεδρίασης, θα μεταδοθεί μετά το τέλος της κλήρωσης που γίνεται για τη Βουλή των Εφήβων, επειδή οι μαθητές σε όλη τη χώρα, θα παρακολουθήσουν την επιλογή τους ή όχι, όπως γίνεται κάθε χρόνο σε ζωντανή μετάδοση μέσω του τηλεοπτικού σταθμού της Βουλής των Ελλήνων.

Ευχαριστώ για τη διακοπή, κύριε Πλεύρη.

Παρακαλώ, συνεχίστε.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΛΕΥΡΗΣ:** Είναι αυτό που σας είπα, κύριοι συνάδελφοι. Δεν τρέφουμε αυταπάτες ότι η Κυβέρνηση θα αλλάξει κάτι στον προϋπολογισμό, αλλά για όσα κόμματα της Αντιπολίτευσης αισθάνονται ότι θα πρέπει να φέρνουν μια κυβερνητική πρόταση, είναι σημαντικό να μπορούμε να φέρουμε τη δική μας πρόταση για τα κονδύλια του προϋπολογισμού και που θα πρέπει να δοθούν και μετά, εάν τυχόν η Κυβέρνηση δεν θα το δεχθεί –που δεν θα το δεχθεί– θα είναι έκθετη, εάν πιστεύουμε ότι η πρότασή μας για αξιοποίηση αυτών των κονδυλίων, είναι καλύτερη απ' αυτήν της Κυβερνήσεως.

Τώρα, στο άρθρο 88 για το Ειδικό Δικαστήριο για τους μισθούς των δικαστών, το κακώς ονομαζόμενο Μισθοδικείο, κατ' αρχάς διαφωνούμε μ' αυτήν τη ρύθμιση, διότι όπως θα αναλύσω, δεν πιστεύουμε στην ύπαρξη Συνταγματικού Δικαστηρίου και είμαστε αντίθετοι στην ίδρυσή του.

Σε κάθε περίπτωση, βέβαια, γνωρίζουμε ότι το μέτρο του Μισθοδικείου στην πράξη προκάλεσε, κατά κάποιο τρόπο, την ελληνική κοινωνία. Βέβαια είναι λάθος να λέμε ότι έφταιγε το Μισθοδικείο γι' αυτήν την απόφαση. Περισσότερο έφταιγαν κάποιοι, που έδωσαν συγκεκριμένους μισθούς σε κάποιους προέδρους ανεξαρτήτων αρχών, όπου με βάση αυτό το σκεπτικό, το Μισθοδικείο οδηγήθηκε και στην κρίση της αύξησης των μισθών των δικαστών. Ενδεχομένως θα μπορούσαμε να μιλούμε σε μία συζήτηση ότι μία ειδική επιτροπή της Βουλής, με παρουσία ακόμη δικαστικών, θα μπορούσε να επιλύει αυτά τα θέματα και να φύγουμε από το άτοπο ότι οι δικαστές κρίνουν τα δικά τους θέματα, όσον αφορά ειδικά τη μισθολογική κλίμακα. Άλλωστε, πολλές φορές δίδονται αρμοδιότητες δικαστικής φύσεως και στο Κοινοβούλιο με τις ανακριτικές επιτροπές. Θα μπορούσαμε ενδεχομένως να συζητούσαμε ένα τέτοιο μέτρο, όπου μέσα από το Κοινοβούλιο, με παρουσία δικαστικών, θα μπορούσαν να επιλύονται αυτά τα θέματα.

Το άρθρο 90, που αναφέρεται στην επιλογή της ηγεσίας των δικαστηρίων. Πιστεύουμε ότι θα πρέπει επιτέλους η εκτελεστική εξουσία και η εκάστοτε κυβέρνηση, να δώσει την ευκαιρία στη δικαστική εξουσία να είναι πραγματικά ανεξάρτητη, όχι ότι δεν είναι, αλλά όταν οι ηγεσίες των ανωτάτων δικαστηρίων επιλέγονται από το Υπουργικό Συμβούλιο, υπάρχει κάποιο πρόβλημα και το αντιλαμβάνεστε. Δεν μπορώ να καταλάβω, για ποιο λόγο δεν μπορούν τα ανώτατα αυτά δικαστήρια να επιλέγουν και την ηγεσία τους από τις ολομέλειές τους. Για ποιο λόγο, πρέπει να παρεμβαίνει σ' αυτό το νευραλγικό κομμάτι η εκτελεστική εξουσία; Είναι άτοπο. Αν θέλετε, εγώ δεν μπαίνω σε λογικές ότι οι «ημέτεροι» θα έρθουν σ' αυτές τις θέσεις, αλλά μπαίνω και σε μία λογική ηθικής φύσεως. Όταν ένας εισαγγελέας, που τον επιλέγει συγκεκριμένη κυβέρνηση ως Πρόεδρο του Αρείου Πάγου, ή εισαγγελέα του Αρείου Πάγου –σας το λέω ειλικρινά, δεν μπαίνω σε διαδικασία των κορυφαίων που μπορεί να υπάρξουν, αλλά καθαρά στον ηθικό παράγοντα– δεν αισθάνεται μία υποχρέωση ότι τον επέλεξαν στη συγκεκριμένη θέση; Για ποιο λόγο να μη δείξουμε –και υπάρχει αυτή η δυνατότητα– την πολιτική βούληση ότι δεν θέλουμε καμία παρεμβολή της εκτελεστικής ή της νομοθετικής εξουσίας στην ιεραρχία των δικαστηρίων; Επειδή θέλω να είμαι ειλικρινής, κύριε Υπουργέ, η ρύθμιση που έρχεται, είναι πολύ καλύτερη

από τη ρύθμιση που υπάρχει –δεν τίθεται θέμα– διότι μπαίνουν κάποιοι συγκεκριμένοι περιορισμοί ως προς την επιλογή. Πιστεύω, όμως, ότι υπάρχει η δυνατότητα –και φαντάζομαι ότι θα ήταν μία πρόταση και θα την στήριζαν όλα τα κόμματα– αν κόβαμε τελείως τον ομφάλιο λώρο της ηγεσίας της δικαστικής εξουσίας, με την απόφαση της εκάστοτε εκτελεστικής εξουσίας.

Υπ' αυτήν την έννοια, σας καλούμε, έστω και αυτήν την ώρα, να σκεφθείτε λίγο πιο τολμηρά, να δείξετε πραγματικά την πολιτική βούληση να μην υπάρχει καμμία εξάρτηση.

Για το θέμα των ειδικών τμημάτων που είναι τα άρθρα 95 και 98, εμείς βέβαια σεβόμαστε τις ανησυχίες που εκφράστηκαν για τα ειδικά τμήματα, αλλά ωστόσο στην πράξη, εγώ πιστεύω ότι τα ειδικά τμήματα λειτουργήσαν και άλλωστε και το Ε' Τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας, ειδικό τμήμα είναι και βλέπουμε ότι σε μεγάλο βαθμό...

**ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ:** Μου επιτρέπετε μία διευκρίνιση;

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΛΕΥΡΗΣ:** Παρακαλώ.

**ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ:** Δεν προτείνεται η ίδρυση ειδικού τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΛΕΥΡΗΣ:** Ναι, του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

**ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ:** Το είπε και ο κ. Κουβέλης αυτό και γι' αυτό θέλω να το διευκρινίσω. Μόνο για το Ελεγκτικό Συνέδριο πρόκειται και εκεί υπάρχει ειδικός λόγος, διότι δεν υπάρχει ο ειδικός νόμος. Επομένως να το ξέρουμε απλώς.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΛΕΥΡΗΣ:** Κυρίως στο Ελεγκτικό Συνέδριο αναφερόμουν, κυρία Πρόεδρε.

Εμείς, όμως, σε κάθε περίπτωση, πιστεύουμε ότι τα ειδικά τμήματα μπορούν να επιλύουν καλύτερα τις διαφορές κι έφερα ως παράδειγμα το Ε' Τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας, το οποίο είναι ειδικό τμήμα αλλά παρ' όλα αυτά έχει συγκεκριμένη νομολογία, που σε καμμία περίπτωση, δεν μπορούμε να πούμε ότι εξυπηρετεί την εκτελεστική εξουσία και γι' αυτό άλλωστε προτείνεται και αναθεώρηση του άρθρου 24.

Διατηρούμε κι εμείς την επιφύλαξη που ειπώθηκε, ότι θα μπορούσε αυτό να κανονιστεί απευθείας από τον κανονισμό των δικαστηρίων. Δεν νομίζουμε ότι υπάρχει κάποιο συνταγματικό κώλυμα. Όμως, θεωρούμε προς τη θετική κατεύθυνση και την αναθεώρηση του άρθρου 95 και του άρθρου 98, δεν γνωρίζουμε όμως τη συνταγματική αναγκαιότητα. Θα τα υπερψηφίσουμε μ' αυτόν τον προβληματισμό, ότι ενδεχομένως θα μπορούσαν στα πλαίσια του απλού νομοθέτη, να επιλύονταν και τα δύο θέματα και το άρθρο 95 και το άρθρο 98.

Όσον αφορά στο Συνταγματικό Δικαστήριο, εμείς είμαστε εναντίον του Συνταγματικού Δικαστηρίου κατ' αρχήν σε τοποθέτηση, πως δηλαδή βλέπουμε τον έλεγχο της συνταγματικότητας των νόμων. Θεωρούμε ότι όπως έχει λειτουργήσει το όλο σύστημα στην ελληνική έννομη τάξη, δεν παρουσιάστηκαν προβλήματα. Όσα προβλήματα παρουσιάστηκαν, επιλύθηκαν από το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, που αν θέλετε, ήταν ένα οιονεί συνταγματικό δικαστήριο υπό αυτήν την έννοια, αφού επέλυε θέματα συνταγματικών αποφάσεων των κορυφαίων δικαστηρίων στην ελληνική ιεραρχία.

Πιστεύουμε και θεωρούμε θετικό, να μη γίνεται μία βιομηχανία παραγωγής αποφάσεων, αλλά ο απλός δικαστής ακόμα από τον ειρηνοδική ως τον δικαστή στον Άρειο Πάγο, να μπορεί να κρίνει χωρίς να υπάρχει συγκεκριμένη κατεύθυνση. Διότι οι νομολογίες των ανωτάτων δικαστηρίων σήμερα μπορεί, αν θέλετε, να επηρεάζουν ως ένα βαθμό την εκάστοτε έκδοση αποφάσεων, αλλά πολλές φορές βλέπουμε μεταστροφή της νομολογίας. Υπάρχει αυτή η δυνατότητα. Άλλωστε και ο θεσμός των Συνταγματικών Δικαστηρίων κυρίως, ήταν μία προσπάθεια μετά το πέρας του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και στις χώρες που είχαν ολοκληρωτικά καθεστώτα να υπάρξει ένα τέτοιας φύσεως δικαστήριο, προκειμένου να μπορέσει να διασφαλίσει τις όποιες συνταγματικές κατευθύνσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Δεν θέλω να υποτιμήσω ειδικά την εμπειρία που έχω από τη γνώση του Γερμανικού Συνταγματικού Δικαστηρίου του Bundesverfassungsgericht και έχει και πολύ δυνατή νομολογία,

αν θέλετε και νομολογία, που πολλές φορές έρχεται σε αντίθεση με την εκάστοτε εξουσία και τη φέρνει και σε δύσκολη θέση. Δεν θέλω δηλαδή να μπω στη λογική ότι το Συνταγματικό Δικαστήριο αναγκαστικά θα περιορίσει την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, αυτό όμως που εμείς ιδεολογικά πιστεύουμε, είναι ότι διά του διάχυτου έλεγχου της συνταγματικότητας, έχει μία μεγαλύτερη ελευθερία ο δικαστής να κρίνει βάσει αυτού που πιστεύει και όχι –αν θέλετε, θα το πω άκομψα– με βάση κάποιες ντιρεκτίβες, που μπορεί να δίνονται από το Συνταγματικό Δικαστήριο.

Σε κάθε περίπτωση, όμως, μας ανησυχεί και η σύνθεση που προτείνει το Συνταγματικό Δικαστήριο. Σε ένα εννεαμελές Συνταγματικό Δικαστήριο, τα τρία μέλη θα επιλέγονται από την εκτελεστική εξουσία, τα άλλα τρία μέλη από τη νομοθετική εξουσία και άλλα τρία μέλη από τις εξουσίες των ανωτάτων δικαστηρίων. Γιατί όταν λέμε ότι τα τρία μέλη θα επιλέγονται από τη Βουλή, πάλι θα επιλέγονται από το κόμμα που έχει την πλειοψηφία ή ενδεχομένως, εάν υπάρχει αυξημένη πλειοψηφία, σε συνεργασία με κάποια άλλα κόμματα. Αυτό είναι εύλογο να μας δημιουργεί ένα προβληματισμό.

Ακόμα και αν θέλατε να προχωρήσετε και είχατε την δυνατότητα να προχωρήσετε σ' αυτήν την ίδρυση του Συνταγματικού Δικαστηρίου, γιατί πάλι πρέπει η εκτελεστική εξουσία ή η νομοθετική εξουσία, να επιλέγουν ποιο δικαστής θα μπου; Δεν μπορεί δηλαδή οι ηγεσίες των ανωτάτων δικαστηρίων, να επιλέγουν αυτούς τους εννέα δικαστές; Δηλαδή η εκτελεστική και η νομοθετική εξουσία θα επιλέξουν τους έξι από τους εννέα και τα ανώτατα δικαστήρια έναν ο κάθε ένας; Πιστεύω δηλαδή ότι και η σύνθεσή του, όπως προτείνεται, αν μη τη άλλο μας δημιουργεί έναν προβληματισμό!

Για το άρθρο 101, λίγο-πολύ όλοι οι συνάδελφοι έχουν τοποθετηθεί. Είναι προς τη σωστή κατεύθυνση η αναφορά για τις νησιωτικές και ορεινές περιοχές. Βεβαίως το γνωρίζετε πολύ καλύτερα, κύριοι συνάδελφοι, ότι δεν έφταιγε μέχρι σήμερα η απουσία της συνταγματικής επιταγής, για την κατάσταση η οποία παρατηρείται στις νησιωτικές και στις ορεινές περιοχές.

Καλό είναι βέβαια να υπάρχει μέσα στο Σύνταγμα, για να δείχνει την πολιτική διάθεση του νομοθετικού σώματος να ενισχύσει αυτές τις περιοχές.

Στην πραγματικότητα όμως, τα προβλήματα είναι τελείως διαφορετικά. Είναι μία διοικητική αναδιάρθρωση αυτών των περιοχών και η δυνατότητα οικονομικής βοήθειας όλων εκείνων των περιοχών, ειδικά των ακριτικών, ώστε να μη μείνουμε σε μία συνταγματική επιταγή πανηγυρικού χαρακτήρα, αλλά, πραγματικά, να δείξουμε ότι δεν υπάρχει μόνο η πολιτική διάθεση, αλλά και η ειλικρινής πολιτική βούληση, για να βοηθηθούν αυτές οι περιοχές.

Για το άρθρο 101 α', εμείς έχουμε τοποθετηθεί εναντίον γενικά. Έχουμε συγκεκριμένη θέση για τις ανεξάρτητες αρχές. Πιστεύουμε ότι είναι η αναγνώριση από το πολιτικό μας σύστημα ότι δεν μπορεί να εξυπηρετήσει τον πολίτη και δημιουργούμε συνεχώς ανεξάρτητες αρχές, με δικαιώματα που ανάγονται ακόμα και στο Σύνταγμα. Μ' αυτό το βασικό σκεπτικό μας, βλέπουμε με προβληματισμό και με ιδιαίτερη επιφύλαξη τις ανεξάρτητες αρχές και δεν θέλουμε να έχουν ρόλο στην κεντρική πολιτική σκηνή. Άλλο το να επιλύει ο Συνήγορος του Πολίτη, λόγου χάρι, μια διαφορά που μπορεί να υπάρχει στην εφορία. Δεν μπορούν όμως να είναι οιονεί νομοθετικά όργανα, διότι όταν χρησιμοποιούνται τα πορίσματα της εκάστοτε ανεξάρτητης αρχής και επηρεάζουν τη νομοθετική εξουσία, ουσιαστικά ασκούν οιονεί νομοθετικό έργο. Εκφράζουμε τον προβληματισμό μας για τις ανεξάρτητες αρχές και δεν θα ψηφίσουμε αυτήν τη διάταξη.

Για το άρθρο 102, που είναι η εκχώρηση των αρμοδιοτήτων στους Ο.Τ.Α. για το θέμα του πολεοδομικού σχεδιασμού, αυτό είναι ένα πάγιο αίτημα των Ο.Τ.Α.. Το θεωρούμε εύλογο και πιστεύουμε ότι στον πολεοδομικό σχεδιασμό, θα μπορούσε η Τοπική Αυτοδιοίκηση να έχει έναν πιο ενεργό ρόλο, όπως προτίθεσθε να κάνετε βάσει της αναθεώρησης του άρθρου 102.

Για το άρθρο 103, εμείς πιστεύουμε ότι στο δημόσιο δεν πρέπει να υπάρχουν υπάλληλοι «δύο ταχυτήτων». Πραγματικά ήταν

ένα άδικο μέτρο αυτό που ίσχυε μέχρι σήμερα. Δεν είναι δυνατόν άνθρωποι που κάνουν την ίδια δουλειά και απλώς έχουν σύμβαση ιδιωτικού δικαίου, να μη μπορούν να εξελιχθούν υπηρεσιακά και μισθολογικά, επειδή έχουν μία διαφορετική σύμβαση. Η πραγματικότητα είναι ότι υπάρχουν και πολλοί υπάλληλοι που είναι με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου, που από άποψη τυπικών προσόντων είναι, αν θέλετε, πολύ καλύτεροι για να βρεθούν σ' αυτές τις θέσεις. Αυτό θεωρούμε ότι είναι προς τη σωστή κατεύθυνση, διότι ήταν αδικία να υπάρχουν υπάλληλοι «δύο ταχυτήτων». Δεν συμμεριζόμαστε τις φωνές που αναφέρουν ότι πλήττεται η μονιμότητα των δημοσίων υπαλλήλων. Μπορώ να αντιληφθώ θέσεις που λένε ότι στο δημόσιο θέλουμε να υπάρχουν μόνο μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι. Εμείς θεωρούμε ότι για τις σύγχρονες ανάγκες, οι συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου μπορούν να βοηθήσουν στην καλύτερη ευελιξία του δημοσίου. Είμαστε υπέρ αυτής της κατεύθυνσης και θεωρούμε ότι θα πρέπει οι υπάλληλοι να έχουν τις ίδιες δυνατότητες και να μην υπάρχουν υπάλληλοι «δύο ταχυτήτων».

Το άρθρο 104, θεωρούμε κι εμείς ότι είναι μία διάταξη ανούσια, υπό την έννοια ότι υπάρχει επαρκέστερο νομοθετικό πλαίσιο από τον εισαγωγικό νόμο του Αστικού Κώδικα 104 ως 106, για την ευθύνη του δημοσίου και των δημοσίων υπαλλήλων και δεν βλέπουμε τη χρησιμότητα να υπάρχει αναφορά στο Σύνταγμα ότι έχει προσωπική ευθύνη ο δημόσιος υπάλληλος για παράνομες πράξεις του. Αυτό είναι κάτι το αυτονόητο, είναι κάτι που ρυθμίζεται από τον απλό νομοθέτη. Η συγκεκριμένη διάταξη, ποτέ δεν έχει τύχει οποιασδήποτε επεξεργασίας και δεν θεωρούμε ότι είναι αναγκαία αυτή η αναφορά στο Σύνταγμα.

Τέλος, θέλω να πω δύο λόγια για το άρθρο 108 παράγραφος 1 που αναφέρεται στον απόδημο ελληνισμό. Πράγματι είναι σωστή η μετατροπή του όρου από «απόδημος ελληνισμός» σε «ελληνισμός της διασποράς», ώστε να συμπεριλαμβάνει και γηγενείς Έλληνες που ήταν σε κάποιες περιοχές, γιατί ο όρος «απόδημος ελληνισμός» παραπέμπει στους Έλληνες μετανάστες.

Έχουμε επιμείνει και θα επιμείνουμε και εδώ πέρα ότι πρέπει να γίνει ξεχωριστή αναφορά στις ελληνικές εθνικές μειονότητες. Περιλαμβάνονται στον ελληνισμό της διασποράς, είδατε, όμως, πόσα άρθρα έρχεται να τροποποιήσει η Νέα Δημοκρατία που έχουν μια ρητορεία και τροποποιούνται απλώς για να τροποποιηθούν, όπως οι νησιωτικές περιοχές. Γιατί να μη γίνει μια ρητή αναφορά στις ελληνικές εθνικές μειονότητες; Διότι, δεν θα βάλω στην ίδια μοίρα τον Έλληνα που είναι στη Γερμανία μετανάστης και πλέον έχει ένα καλό επίπεδο ζωής, δεν έχει αυτό που είχε πριν σαράντα χρόνια, ή τον Έλληνα μετανάστη στην Αμερική ή στην Αυστραλία, με τον Έλληνα που είναι στην Ίμβρο, στην Τένεδο, στη Βόρεια Ήπειρο και πραγματικά αντιμετωπίζει φοβερή παραβίαση των δικαιωμάτων του.

Επώθηκε από τη Συμπολίτευση, από τη Νέα Δημοκρατία, ότι ήδη όπως είναι το άρθρο καλύπτει και τα ανθρώπινα δικαιώματα των εθνικών μειονοτήτων. Δεν αντιλαμβάνομαι, όμως, για ποιο λόγο δεν θέλετε να γίνει μια ξεκάθαρη αναφορά ότι είναι μέριμνα της πολιτείας να προστατεύει τα ανθρώπινα δικαιώματα των ελληνικών εθνικών μειονοτήτων. Υπάρχει, δηλαδή, τόση ρητορεία σε άλλα άρθρα και σας ενοχλεί να γίνει μια ξεκάθαρη τοποθέτηση για τις εθνικές ελληνικές μειονότητες; Μη μένουμε στο ότι αυτές περιλαμβάνονται στον ελληνισμό της διασποράς. Υπάρχουν και οι Έλληνες στη Βόρεια Ήπειρο, που πραγματικά θα τους άρεσε και θα έβλεπαν με συμπάθεια ότι το ελληνικό Σύνταγμα κάνει ιδιαίτερη αναφορά σ' αυτούς τους ανθρώπους που κάτω από αντίξοες συνθήκες βρίσκονται σ' αυτά τα εδάφη για να θυμίζουν ότι υπάρχουν ελληνικές εθνικές μειονότητες σε πολλά σημεία των γύρω χωρών. Δεν καταλαβαίνω την εμμονή, ειδικά της Συμπολίτευσης, να μην το βάλει ξεκάθαρα μέσα στο άρθρο 108.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Ευχαριστούμε, κύριε Πλεύρη.

Ο ειδικός αγορητής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας

κ. Κανταρτζής έχει το λόγο.

**ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Είναι πολλά τα άρθρα, αλλά θα προσπαθήσω να είμαι σύντομος, για να μπορέσω να αναφερθώ σε όλα, ή εν πάσει περιπτώσει στα πιο βασικά απ' αυτά, με μια σχετική άνεση.

Θα τα πάρω με τη σειρά, όπως παρατίθενται αριθμητικά και θα ξεκινήσω με το άρθρο για τις εγγυήσεις του ελληνικού δημοσίου, την προτεινόμενη αναθεώρηση στο άρθρο 78, παράγραφος 6. Θα έλεγα ευθύς εξ αρχής ότι ακούγεται θετική σαν αλλαγή στα πλαίσια μιας καλύτερης διαχείρισης με διαφάνεια.

Ποια είναι η ανησυχία μας; Η ανησυχία μας είναι ότι η αναθεώρηση του άρθρου αυτού, που θα βάζει πάντα ως προϋπόθεση και την ψήφιση ειδικού νόμου, μπορεί να οδηγήσει και θα έχει ενδεχομένως ως αποτέλεσμα να κλείσουν οι όποιες τρόφιγγες είχαν ακόμη απομείνει, όσον αφορά την «ευνοϊκή» μεταχείριση κάποιων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και οργανισμών, όπως είναι για παράδειγμα τα ασφαλιστικά ταμεία, τα νοσοκομεία και μια σειρά άλλοι δημόσιοι οργανισμοί και υπηρεσίες.

Θα μου πείτε «Έτσι θα επιλυθεί το πρόβλημα χρηματοδότησής τους;» Όχι. Είναι γνωστές οι αιτίες που οδήγησαν –έχουμε αναφερθεί κατ' επανάληψη στο ποιες πολιτικές ευθύνονται– στα ελλείμματα αυτών των οργανισμών, αλλά και ποιες πολιτικές έχουν οδηγήσει σ' αυτήν την κατάσταση. Η ανησυχία μας είναι αυτή.

Από την άλλη μεριά, επειδή γίνεται πολλή συζήτηση και ακούγεται το επιχείρημα «Μα, δεν πρέπει να ελέγξουμε τις περιπτώσεις που το ελληνικό δημόσιο μπαίνει εγγυητής προς τρίτους;» εννοώντας επιχειρηματίες, δεν είμαστε στη δεκαετία του '70 ή του '80 όπου το ελληνικό δημόσιο μπορεί να έδινε κάποια δάνεια στους μικροεπαγγελματίες με την εγγύησή του, τα οποία έχουν καταργηθεί, όπως είναι γνωστό από τη δεκαετία του '70 και του '80. Εδώ μιλάμε για κάποιες εγγυήσεις προς μεγαλοεπιχειρηματίες. Όμως, η διαφορά είναι ότι αυτές οι εγγυήσεις δεν δίνονται με τη μορφή εγγυήσεων ως επί το πλείστον, αλλά δίνονται συγκαλυμμένα μέσα από ποινικές ρήτρες και μια σειρά άλλες διατάξεις.

Να αναφέρω ένα παράδειγμα για να είμαι πιο συγκεκριμένος: Πώς εγγυάται το ελληνικό δημόσιο τα κέρδη των κατασκευαστικών εταιρειών που έχουν αναλάβει μέσω της διαδικασίας της σύμπραξης, της λεγόμενης αυτοχρηματοδότησης, την κατασκευή των αυτοκινητοδρόμων; Δεν λέει «εγγυόμαστε», δεν μπαίνει σαν εγγυητής. Μέσα στις συμβάσεις, όμως, υπάρχουν ρήτρες ότι εάν οι επιχειρηματίες μέσα σε δεδομένη χρονική περίοδο (εξάμηνο, χρόνο) δεν έχουν τα προβλεπόμενα από το σύμβαση έσοδα, τότε θα δίνεται σε ζεστό χρήμα η ενίσχυση του επιχειρηματία.

Αυτά δεν χαρακτηρίζονται εγγυήσεις. Τα αναφέρω σαν παράδειγμα και ξαναγυρνάω σ' αυτό που είπα στην αρχή: μπορεί να ακούγονται μεν όμορφα, αλλά από την άλλη μεριά υπάρχουν πολλοί τρόποι και πολλοί δρόμοι για να παρακάμπτεται κι αυτή η συνταγματική ρύθμιση. Και εν πάσει περιπτώσει, αν μια κυβέρνηση, ένα κόμμα θέλει να καθιερώσει κανόνες διαφάνειας, κανένας δεν εμποδίζει να προχωρήσει και σε τέτοιου είδους διαδικασίες – εννοώ με ενημέρωση της Βουλής για όλα αυτά τα ζητήματα.

Εμείς φυσικά δεν συμφωνούμε μ' αυτήν την προκλητική παροχή, μ' αυτήν την προκλητική πολιτική ενίσχυσης των μεγαλοεπιχειρηματιών. Και είναι γνωστή η αντίθεσή μας και στις συμπράξεις δημοσίου και σε μια σειρά άλλες τέτοιες μορφές, οι οποίες έχουν σαν αποτέλεσμα την ενίσχυση των μεγάλων επιχειρήσεων.

Πάω στο άρθρο 79, παράγραφος 1, που αναφέρεται στη δυνατότητα διαμόρφωσης επί μέρους κονδυλίων από τη Βουλή στον προϋπολογισμό. Αν δεν κάνω λάθος, ήταν μια πρόταση του ΠΑ.ΣΟ.Κ., ήταν όμως αίτημα το οποίο είχαμε από δεκαετίες τώρα, έτσι ώστε η Βουλή να μπορεί να έχει αρμοδιότητα στη διαμόρφωση του προϋπολογισμού.

Δεν λύνει φυσικά το πρόβλημα η προτεινόμενη ρύθμιση. Δεν λύνει φυσικά το πρόβλημα με την εξής έννοια, ότι είναι γνωστό ότι δεν μπορεί να γίνει κατ' αρχήν ριζική αλλαγή των κονδυλίων του προϋπολογισμού, θα έχουν μόνο περιορισμένο χαρακτήρα.

Γνωστό επίσης είναι ότι τα βασικά μεγέθη του προϋπολογισμού δεν διαμορφώνονται μέσα στη Βουλή, αλλά παίρνουν υπόψη τους πολλές παραμέτρους, σύμφωνα σταθερότητας και μια σειρά άλλα κριτήρια και ελέγχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όπως επίσης είναι γνωστό και ότι άλλο η ψήφιση των κονδυλίων ενός προϋπολογισμού και άλλο η υλοποίησή τους. Είναι γνωστό φυσικά ότι πολλές φορές για λόγους εντυπωσιασμού, ειδικά σε τομείς κοινωνικών παροχών, μπορεί να γράφονται αυξημένα κονδύλια, στην πράξη όμως να διατίθενται ελάχιστα από τα εγγεγραμμένα, επομένως ουσιαστικά κι αυτός ο ψηφιζόμενος προϋπολογισμός να μην εκτελείται.

Ωστόσο, είναι κάτι. Επαναλαμβάνω, ήταν αίτημά μας και γι' αυτό θα ψηφίσουμε την προτεινόμενη διάταξη στο άρθρο 79 παράγραφος 1.

Έρχομαι τώρα στα ζητήματα της δικαιοσύνης. Η Νέα Δημοκρατία κάνει μια προσπάθεια να παρουσιάσει σαν πρόταση καινοτόμο την πρότασή της για την επιλογή της ηγεσίας της δικαιοσύνης από έναν περιορισμένο αριθμό δικαστών και όχι όπως γινόταν πιο προστά, όπως είπε χαρακτηριστικά ο εισηγητής της, με βουτιά στην επετηρίδα για να βρεθούν τα αρεστά πρόσωπα.

Εδώ εγώ θα ήθελα να επισημάνω το εξής: και η πρόταση της Νέας Δημοκρατίας, αλλά και η πρόταση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. – γιατί είχε καταθέσει και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. πρόταση όσον αφορά την επιλογή της ηγεσίας της δικαιοσύνης – διατηρούσαν σε τελευταία ανάλυση αναφαίρετο το προνόμιο της εκάστοτε κυβέρνησης να επιλέγει αυτή τη δικαιοσύνη. Έστω κι αν η Νέα Δημοκρατία περιορίζει κατά κάποιο τρόπο τον αριθμό των προσώπων μεταξὺ των οποίων θα επιλεγεί στο επίπεδο των αντιπροέδρων ή έστω και αν η πρόταση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. έλεγε ότι η Βουλή προτείνει, η Κυβέρνηση αποφασίζει.

Είναι επομένως σταθερή η επιμονή τους στο διορισμό της ηγεσίας της δικαιοσύνης, έτσι ώστε να έχουν επιπλέον μέσα για τη χειραγώγηση της δικαιοσύνης, του Δικαστικού Σώματος. Γιατί είναι γνωστές οι μεγάλες αρμοδιότητες που έχουν οι διορισμένοι της ηγεσίας της δικαιοσύνης. Είναι ακριβώς γνωστό ότι έχουν βαρύνοντα ρόλο στην υπηρεσιακή κατάσταση των κατώτερων δικαστών και έτσι θα διαμορφώνεται ένα ασφυκτικό πλαίσιο στη λειτουργία τους.

Μην πάμε μακριά: ας θυμηθούμε τις τελευταίες διώξεις των δικαστών στο χώρο της δικαιοσύνης. Και αναφέρομαι στους τρεις συνδικαλιστές δικαστές – ευτυχώς μπήκε στο αρχείο η υπόθεση – και στη δίωξη που εκκρεμεί κατά του Προέδρου της Ένωσης Εισαγγελέων, του κ. Μπάγια. Ελπίζω η Κυβέρνηση να αναλάβει τις ευθύνες της, για να μπει τέλος και στη δίωξη αυτή, στην απαράδεκτη πραγματικά δίωξη. Θυμίζω από ποιους προκλήθηκε: από τους διορισμένους από την Κυβέρνηση στην ηγεσία των δικαστηρίων του Αρείου Πάγου.

Το ένα, λοιπόν, είναι αυτό: η σταθερή μας θέση είναι να επιλέγεται η ηγεσία των ανωτάτων δικαστηρίων της χώρας από ένα ευρύτερο εκλεκτορικό σώμα. Εδώ είμαστε, το συζητάμε – εάν γινόταν αποδεκτή σαν θέση αρχής η πρότασή μας αυτή – από ποιους θα αποτελείται το εκλεκτορικό αυτό σώμα. Αυτό είναι το ένα ζήτημα. Και επομένως δεν ψηφίζουμε την προτεινόμενη αυτή αναθεώρηση στο άρθρο 90.

Φυσικά, δεν είναι μόνο το ζήτημα της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και το ζήτημα της επιλογής. Γιατί η δικαιοσύνη δεν λειτουργεί εν λευκώ, αλλά λειτουργεί μέσα σε συγκεκριμένο θεσμικό πλαίσιο. Εφαρμόζει συγκεκριμένους νόμους, τους οποίους έχουν ψηφίσει οι εκάστοτε κυρίαρχες δυνάμεις, οι εκάστοτε κυρίαρχες πολιτικές.

Έρχομαι τώρα στο ζήτημα των Μισθοδικείων. Είμαστε αντίθετοι και στο Συνταγματικό Δικαστήριο, όπως ήμασταν αντίθετοι στα Μισθοδικεία συνολικά. Θα πω το εξής, ότι στην περίπτωση αυτή έχουμε μια αντιστροφή της κατάστασης, του προβλήματος, από την πραγματική του βάση.

Ποιο είναι το πρόβλημα; Δεν υπερασπιζόμαστε, κατ'αρχάς, τους υψηλούς μισθούς των λίγων αυτών των Σωμάτων. Με ενδιαφέρει η μεγάλη πλειοψηφία και σε κάθε περίπτωση δεν μπορούμε να υιοθετήσουμε πρακτικές που στρέφουν τον έναν κλάδο των εργαζομένων εναντίον του άλλου. Πλούτος υπάρχει.

Βεβαίως, συγκεντρώνουμε την προσοχή μας στις συντάξεις και στους μισθούς πείνας, αλλά απορρίπτουμε κατηγορηματικά και τις προσπάθειες να στρέψουν τον έναν κλάδο εναντίον του άλλου, όπως έγινε κατ' επανάληψη στο παρελθόν με τα λεγόμενα «ρετιρέ» κ.λπ..

Επανερχομαι στο θέμα. Έχουμε αντιστροφή του προβλήματος, της βάσης. Η ουσία είναι ότι οι δικαστές έχουν ανύπαρκτα συνδικαλιστικά δικαιώματα και ελευθερίες. Δεν έχουν το δικαίωμα να διεκδικήσουν, δεν έχουν τα συνδικαλιστικά δικαιώματα, έστω κι αυτά τα περιορισμένα που έχουν άλλα στρώματα των εργαζομένων. Δεν μπορούν να κάνουν απεργία ή στάση εργασίας, παρά μόνο γενική συνέλευση σε ώρα εργασίας. Δεν έχουν, λοιπόν, συνδικαλιστικά δικαιώματα.

Επομένως, εάν θέλουμε να μιλήσουμε για ουσιαστική αντιμετώπιση του προβλήματος, πριν απ' όλα, θα έπρεπε να μιλήσουμε για την κατοχύρωση συνδικαλιστικών δικαιωμάτων και ελευθεριών και στο Δικαστικό Σώμα, αλλά και στους υπόλοιπους τομείς του κρατικού μηχανισμού που παραμένουν στεγανοί, όπως είναι οι Ένοπλες Δυνάμεις, τα Σώματα Ασφαλείας κ.λπ.. Προτείνουμε πλήρη συνδικαλιστικά δικαιώματα και ελευθερίες και δεν συμφωνούμε, φυσικά, με τα Μισθοδικεία, όπως και με τη μεταβίβαση της αρμοδιότητας από το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο στο προτεινόμενο Συνταγματικό Δικαστήριο.

Έρχομαι στα άρθρα 95 και 98. Δεν καταλαβαίνω, κατ' αρχάς, γιατί είναι ανάγκη να μπει η ρύθμιση στο άρθρο 95, αφού η αναφορά στις αρμοδιότητες του Συμβουλίου της Επικρατείας είναι ενδεικτική. Υπάρχει κάποιος ιδιαίτερος λόγος, για να υπάρχει και συνταγματική κατοχύρωση;

Γενικότερα, θα επαναλάβω αυτό που ειπώθηκε και στην επιτροπή, αλλά και μέσα σ' αυτήν την Αίθουσα. Η δημιουργία ειδικών τμημάτων –και αναφέρομαι στο άρθρο 98 και στο Ελεγκτικό Συνέδριο– προβλεπόμενων από κανονισμό ή από Σύνταγμα μπορεί να οδηγήσει –είναι ο φόβος υπαρκτός– σε ένα κλειστό Σώμα, το οποίο θα γίνει αντικείμενο πιέσεων, παρεμβάσεων. Ιδιαίτερα εδώ που έχουμε διαφορές μεγάλου οικονομικού ενδιαφέροντος, θα είναι ακόμη πιο έντονο το πρόβλημα. Εάν εκτιμούν οι αρμόδιοι δικαστικοί σχηματισμοί ότι η δημιουργία τμημάτων θα διευκολύνει την εκδίκαση κάποιων διαφορών, εκεί είναι για να το συζητήσουν και να το λύσουν αυτό το πρόβλημα και δεν υπάρχει λόγος να μπει Συνταγματικό Δικαστήριο.

Εμείς δεν συμφωνούμε με την καθιέρωσή του, γιατί αντικειμενικά και θεσμικά οδηγούμαστε στον περιορισμό του διάχτυτου ελέγχου. Πριν απ' όλα, το προτεινόμενο Συνταγματικό Δικαστήριο, έτσι όπως καθιερώνεται, είναι ένα δικαστήριο κάτω από τον έλεγχο της Κυβέρνησης. Τρεις διορίζονται από την Κυβέρνηση, τρεις επιλέγονται από τη Βουλή, μέσα από το καλπονοθευτικό εκλογικό σύστημα που υπάρχει και η κυβερνητική Πλειοψηφία έχει την απόλυτη πλειοψηφία και άρα, θα έχει την αρμοδιότητα. Είναι φανερό ότι μέσα από τέτοιου είδους ρυθμίσεις επιδιώκεται αφ' ενός μεν να ξεκαθαριστούν τα όποια ζητήματα υπάρχουν και οι όποιες εκκρεμότητες, όσον αφορά την αντισυνταγματικότητα των νόμων, έτσι ώστε να μπει ένας περιορισμός και στο διάχυτο έλεγχο των δικαστηρίων, αλλά και αφ' ετέρου να εκκαθαριστούν οι όποιες διαφορές ενδιαφέρουν, φυσικά, και την Κυβέρνηση για την προώθηση των δικών της επιλογών.

Εμείς δεν μπορούμε να συμφωνήσουμε στην κατάργηση ή μάλλον στον περιορισμό του διάχτυτου ελέγχου. Η άρον-άρον μεταβίβαση της επίλυσης των διαφορών από το δικαστήριο παντός βαθμού, όπως αναφέρεται, στην ολομέλεια του οικείου δικαστηρίου και από εκεί στο Συνταγματικό Δικαστήριο, ή άρον-άρον επίλυση αυτού του είδους των εκκρεμοτήτων μέσα σε συνθήκες ασφυκτικής πίεσης και ελέγχου δεν μπορεί να δημιουργήσει θετικό κλίμα για την επίλυση αυτών των διαφορών. Είναι προτιμότερο να παραταθεί περισσότερο αυτή η εκκρεμότητα, αλλά να δημιουργηθούν συνθήκες, για να επιλυθούν αυτές οι διαφορές με νηφαλιότητα, παρά να πάμε στην επίτευξη που θα δημιουργήσει μια άλλη ψυχολογική πίεση στο Δικαστικό Σώμα και, φυσικά, θα καθιερώσει την αρεστή στην εκάστοτε κυβέρνηση νομολογία.

Ορεινές και νησιωτικές περιοχές. Είναι προφανές ότι τα προβλήματα δεν πρόκειται να λυθούν με συνταγματική διάταξη. Τα

προβλήματα που αντιμετωπίζουν και οι ορεινές και οι νησιωτικές περιοχές είναι απόρροια και εξαρτώνται από τις πολιτικές επιλογές οι οποίες θα ακολουθηθούν είτε στην αγροτική πολιτική είτε στους άλλους τομείς.

Εν πάση περιπτώσει, για να μην υπάρξει κανένα εμπόδιο όσον αφορά την υιοθέτηση κάποιων μέτρων, εμείς ψηφίζουμε αυτήν τη διάταξη του άρθρου 101, έτσι ώστε να μπορούν να λυθούν συγκεκριμένα μέτρα που θα ενισχύσουν και ψηφίζουμε τη διάταξη μετά τη διευκρίνιση που έγινε και από την Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπο της Νέας Δημοκρατίας, κ. Μπενάκη, με την απάλειψη του όρου «βιώσιμη οικονομική», η οποία μπορούσε να οδηγήσει σε άλλου είδους ερμηνείες και σε άλλου είδους συνέπειες. Έτσι όπως έχει τελικά η προτεινόμενη διάταξη, μας βρίσκει σύμφωνους και γι' αυτό θα την ψηφίσουμε.

Άρθρο 102, αρμοδιότητες Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Έγινε η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση χωρίς τη διάθεση των απαραίτητων κονδυλίων και επιχειρείται μια παράπερα διεύρυνση των αρμοδιοτήτων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Και στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν είναι ήσσονος σημασίας η αναφορά που γίνεται στον πολεοδομικό σχεδιασμό. Η μεταβίβαση αυτών των αρμοδιοτήτων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση ουσιαστικά θα έχει σαν αποτέλεσμα την παράκαμψη του Συμβουλίου Επικρατείας. Δεν θα έχουμε την έκδοση προεδρικών διαταγμάτων, δεν θα ασκείται ο έλεγχος από το Συμβούλιο Επικρατείας, όσον αφορά τις αλλαγές που γίνονται στην πολεοδομία, όπως γινόνταν μέχρι σήμερα και συνεπώς θα διευκολυνθεί το έδαφος να πάμε σε πολεοδόμηση που θα οδηγήσει σε ακόμα χειρότερες λύσεις, έτσι όπως ζήσαμε τις τελευταίες δεκαετίες στη χώρα μας.

Με την ευκαιρία, όμως, αυτή θα ήθελα να θυμίσω και μια άλλη πλευρά. Η πρόταση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. πήγαινε ακόμα μακρύτερα, σε ακόμα χειρότερη κατεύθυνση.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ την ανοχή σας να ολοκληρώσω.

Ουσιαστικά επιχειρούσε να άρει όλα τα εμπόδια που υπήρχαν έτσι ώστε η Τοπική Αυτοδιοίκηση να παίξει, με ακόμα πιο ελεύθερα χέρια, το ρόλο του μακριού χεριού του κράτους. Τι έλεγε η πρόταση του ΠΑ.ΣΟ.Κ.; Να αρθούν τα εμπόδια που υπήρχαν για να μπορεί να επιβάλει φόρους που σήμερα δεν έχει τη δυνατότητα αυτή. Νομίζω ότι αυτή είναι η κυρίαρχη κατεύθυνση που ανεξάρτητα αν ομολογείται ή όχι από τα δυο μεγάλα κόμματα, εκεί το πάνε και εκεί κατατείνουν και οι αλλαγές οι οποίες έρχονται με τον «ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ II» και μια σειρά άλλες τέτοιες ρυθμίσεις. Δεν συμφωνούμε με την αναθεώρηση του άρθρου αυτού.

Στο άρθρο 103, για τους δημοσίους υπαλλήλους, επανειλημμένα έχουμε διακηρύξει τη θέση μας για σταθερή και πλήρη απασχόληση. Να το πούμε καθαρά: Η άρση της μονιμότητας όπως και αν προωθηθεί, είτε πανηγυρικά είτε εμμέσως, δεν θα έχει μόνο σαν αποτέλεσμα να γίνονται προσλήψεις μόνο αρεστών, δεν θα έχει μόνο σαν αποτέλεσμα τη διαρκή ομηρία των εργαζομένων στο δημόσιο. Η πολυδιάσπαση των εργασιακών σχέσεων με συμβάσεις ορισμένου χρόνου, με συμβάσεις αορίστου χρόνου, θα διευκολύνει στη γενίκευση των ελαστικών μορφών απασχόλησης, δηλαδή, στην παραπέρα ελαστικοποίηση των εργασιακών σχέσεων, με ακόμα φθηνότερα εργατικά δυναμικά. Είχαμε τις αναθεωρήσεις οι οποίες έγιναν και οι οποίες προσέθεταν σταδιακά νέες δυνατότητες σ' αυτήν την κατεύθυνση. Με την προτεινόμενη διάταξη, με πρόσχημα πάντα την αντιμετώπιση των συμβασιούχων αορίστου χρόνου, επιχειρείται να περάσει μια διάταξη η οποία θα δίνει τη δυνατότητα στο μέλλον αντί για προσλήψεις μόνιμου προσωπικού, να γίνονται προσλήψεις με συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου.

Υποστηρίζουμε ότι μια θα πρέπει να είναι η μορφή απασχόλησης, αυτή του δημοσίου δικαίου και μόνο κατ' εξαίρεση να επιτρέπεται, σε κατ' επείγουσες ή έκτακτες περιπτώσεις, η πρόσληψη με συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου. Αυτό, όμως, μόνο σε επείγουσες και έκτακτες περιπτώσεις και όχι να γενικευτεί, όπως επιχειρήθηκε και έχει προχωρήσει σε μεγάλο βαθμό στο χώρο της Δημόσιας Διοίκησης.

Για την ευθύνη των υπαλλήλων ειπώθηκε. Το έχουμε ξαναπει, πως θεωρούμε ότι δεν χρειάζεται νομοθετική ρύθμιση. Υπάρχει ήδη πρόβλεψη.

Δεν συμφωνούμε με την αναθεώρηση του άρθρου 101, που θέλει να εντάξει την ΡΑΕ και την Επιτροπή Ανταγωνισμού στις ανεξάρτητες αρχές. Δεν είναι αρχές οι οποίες έχουν τον έλεγχο στη διοίκηση ή σε διοικητικές πράξεις. Μόνο κατ' όνομα είναι ανεξάρτητες αρχές, με αρμοδιότητες τη ρύθμιση της απελευθερωμένης αγοράς στον τομέα της ενέργειας και των τηλεπικοινωνιών, σε ρόλο τροχονόμου για το πώς θα συμβαδίζουν, για το πώς, εν πάση περιπτώσει, θα κατανέμεται ή θα ρυθμίζεται η αγορά ανάμεσα στους επιχειρηματικούς ομίλους.

Είμαστε αντίθετοι στην απελευθέρωση της αγοράς, κατά συνέπεια και με τη ρύθμιση αυτή.

Κλείνω με το άρθρο 108 για το Συμβούλιο Απόδοσης Ελληνισμού. Προτιμούμε ότι είναι πιο σωστό να διατηρηθεί ο όρος «Συμβούλιο Απόδοσης Ελληνισμού» και παρά ο όρος «Συμβούλιο Ελληνισμού της Διασποράς».

Να πούμε εδώ το εξής: Η ανησυχία μας είναι στο εξής ζήτημα. Πίσω από τον όρο «Ελληνισμός της Διασποράς», αύριο – μεθαύριο – ήδη ακούστηκε προηγουμένως για μειονότητες – μπορεί να ανοίξει συζήτηση περί μειονοτήτων. Μάλλον όχι περί μειονοτήτων, αλλά περί αλύτρωτων πατρίδων. Εκεί είναι η ουσία. Η θέση μας είναι ότι όποιες μειονότητες υπάρχουν στην περιοχή μας πρέπει να είναι γέφυρα φιλίας, ότι τα προβλήματα των μειονοτήτων είναι γεγονός ότι αξιοποιούνται από τους ιμπεριαλιστικούς μηχανισμούς το ΝΑΤΟ, την Ευρωπαϊκή Ένωση, τους ανταγωνισμούς ανάμεσα στη Γαλλία, στη Γερμανία, στη Ρωσία και σε μία σειρά από άλλες δυνάμεις για την επαναχάραξη των συνόρων, έτσι ώστε να ρυθμιστεί το ξαναμοίρασμα των αγορών. Δεν συμφωνώ με την αλλαγή του όρου, παίρνοντας υπ' όψιν και τη διεθνή συγκυρία, η οποία υπάρχει σήμερα. Επαναλαμβάνω τις προσπάθειες που γίνονται για την αξιοποίηση αυτών των θεμάτων που οδηγούν φυσικά και σε γενικότερες παρεμβάσεις στην περιοχή μας.

Κλείνοντας θα ήθελα να πω το εξής: Θεωρώ ότι η συνολική αναθεώρηση, η κατεύθυνση η οποία κυριαρχούσε και στις προτάσεις της Νέας Δημοκρατίας και στις προτάσεις του ΠΑ.ΣΟ.Κ. – αναφέρομαι πάντα στη συνολική κατεύθυνση – ήταν πάντα σε αρνητική κατεύθυνση στην προσπάθεια να φύγουν τα όποια εμπόδια και για την επιχειρηματική δραστηριότητα, αλλά και για την καλύτερη ενσωμάτωση της χώρας μας στους ιμπεριαλιστικούς οργανισμούς. Αυτή ήταν η κύρια πλευρά που προωθούνταν από τις προτάσεις που διατυπώθηκαν και από τα δυο μεγάλα κόμματα.

Βεβαίως μέσα σ' αυτές τις προτάσεις υπήρχαν και ορισμένες προτάσεις που είχαν περισσότερο υποκριτικό χαρακτήρα, όπως για παράδειγμα οι διατάξεις περί κοινωνικής συνοχής που έλεγε η Νέα Δημοκρατία ή οι διατάξεις περί ελάχιστου αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης που έλεγε το ΠΑ.ΣΟ.Κ., γιατί είναι προφανές ότι κανένας δεν τους εμπόδιζε να πάρουν μέτρα για την ανακούφιση των ανέργων, για την ανακούφιση των φτωχών λαϊκών στρωμάτων. Αντίθετα η ίδια πολιτική τους οδηγούσε στο περιθώριο στη φτώχεια και στην εξαθλίωση. Υπενθυμίζω την άρνηση και των δύο αυτών κομμάτων να ψηφίσουν την πρόταση νόμου του Κ.Κ.Ε. για το επίδομα των ανέργων όσο διαρκεί η ανεργία, στο ύψος του 80% του βασικού μισθού, η οποία άρνηση δείχνει ακριβώς και τον υποκριτικό χαρακτήρα που επιδιώκονταν μέσα από τέτοιου είδους διακηρύξεις.

Εμείς θα ψηφίσουμε αυτές τις τρεις διατάξεις, στις οποίες αναφέρθηκα και για το ασυμβίβαστο και για τις ορεινές νησιωτικές περιοχές και για τον προϋπολογισμό, δηλαδή, για τη διαμόρφωση του προϋπολογισμού από τη Βουλή, καθώς και δυο, τρεις διατάξεις από τις μεταβατικές, όπως για παράδειγμα για την κατάργηση του άρθρου 19 για το οποίο επανειλημμένα και σταθερά είχαμε δώσει τη μάχη τα προηγούμενα χρόνια.

Αναθεώρηση σε προοδευτική κατεύθυνση σαν αυτή που έχει ανάγκη ο τόπος μας, αναθεώρηση που θα συμβάλλει και στη διεύρυνση των λαϊκών δικαιωμάτων, των δημοκρατικών ελευθεριών, αναθεώρηση που θα συμβάλλει στη διεύρυνση των κοινωνικών δικαιωμάτων των εργαζομένων, δεν μπορεί να προκύψει μ' αυτόν το συσχετισμό δυνάμεων. Είναι δεδομένες οι θέσεις των μεγάλων κομμάτων και της Νέας Δημοκρατίας και του ΠΑ.ΣΟ.Κ., είναι ταυτόσημες κινούνται στην ίδια κατεύθυνση. Η αποχώρηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. υπήρξε απλώς γιατί ήθελε να συγκαλύψει την ταύτισή του, ήθελε να αποφύγει τη δύσκολη τοποθέτηση να ψηφίσει πάνω στο άρθρο 16, αλλά και στα υπόλοιπα, όπου οι προτάσεις του ήταν πανομοιότυπες με τις προτάσεις της Νέας Δημοκρατίας, ήθελε να αποκρύψει την ταύτισή του, τη σύμπλευσή του σε στρατηγικές επιλογές και τίποτα παραπάνω. Όλα τα υπόλοιπα που λέγονται είναι υποκρισία και δημαγωγία.

Δημοκρατική προοδευτική αλλαγή μπορεί να γίνει μόνο με έναν άλλο συσχετισμό δυνάμεων.

**ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΑΡΑΜΑΡΙΟΣ:** Για τα ζώα δεν μας είπατε τίποτα.

**ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ:** Μια και ρωτάτε για τα ζώα, ας κρατηθεί λίγο η σοβαρότητα. Θα μου επιτρέψετε να πω. Εδώ χάνονται ανθρώπινες ζωές. Έχουμε φθάσει στο σημείο να μη λογαριάζεται η ζωή του ανθρώπου. Αναλογιζόμαστε πόσες εκατοντάδες άνθρωποι μακελεύονται καθημερινά και στη χώρα μας και στις υπόλοιπες χώρες από την αυθαιρεσία της εργοδοσίας;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Παρακαλώ, κύριε Κανταρτζή, ολοκληρώστε.

**ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ:** Ποιος εμπόδισε να παρθούν μέτρα για την προστασία των ζώων; Κανένας μας. Είναι όμως θέμα συνταγματικής ρύθμισης; Εμπόδισε κανένας να παρθούν μέτρα για την προστασία των ζώων; Για την ανθρώπινη ζωή όμως θα δείξουμε ενδιαφέρον; Εδώ είναι η ουσία.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Ευχαριστούμε τον κ. Κανταρτζή.

Επειδή σε εμένα δεν παρέχεται η δυνατότητα λόγω της θέσεως εδώ να μιλήσω από το Βήμα, θα ήθελα να πω για την ιστορία της υποθέσεως ότι πριν από οκτώ χρόνια μαζί με δώδεκα Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας για πρώτη φορά στο ελληνικό Κοινοβούλιο υποβλήθηκε πρόταση νόμου για το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, η οποία μετ' επαίνων απερρίφθη από τα κόμματα της Αντιπολιτεύσεως και από την τότε κυβέρνηση. Μεγάλη υπόθεση αλλά το λέμε για να το θυμόμαστε.

Έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Δημήτριος Σιούφας έθεσε ερώτημα προς τον Πρόεδρο του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής, καθηγητή κ. Κώστα Μαυριά, και ζήτησε γνωμοδότηση του Α' Τμήματος του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής επί του ζητήματος της εφαρμογής του Κανονισμού της Βουλής από τα αρμόδια όργανα της Βουλής σε περιπτώσεις επανειλημμένων αιτήσεων της εισαγγελικής αρχής για την άρση της βουλευτικής ασυλίας, όταν οι μηνυτήριες αναφορές προέρχονται από τον αυτό εγκαλούντα, αναφέρονται σε όμοια περιστατικά, έχουν την αυτή νομική βάση, στρέφονται κατά του αυτού Βουλευτή και έχουν απορριφθεί, υποβάλλεται δε νέα εισαγγελική αίτηση επί μηνυτήριας αναφοράς του αυτού εγκαλούντος, αναφερόμενης σε όμοια περιστατικά, έχοντα την αυτή νομική βάση και στρεφόμενη κατά του αυτού Βουλευτή.

Στις 14 Μαΐου 2008 ο Πρόεδρος έλαβε την απάντηση με το πρακτικό της συνεδρίασης της 18ης Απριλίου 2008 του Α' Τμήματος του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής με την ομόφωνη γνωμοδότησή του, το οποίο κατατίθεται στα Πρακτικά.

Μία από τις υποθέσεις αυτές θα μας απασχολήσει στην Επιτροπή Δεοντολογίας την επόμενη εβδομάδα.

(Το προαναφερθέν πρακτικό έχει ως εξής:









**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία της Βουλής, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στους χώρους του Μεγάρου της Βουλής των Ελλήνων τριάντα δύο μαθητές και μαθήτριες και οκτώ συνοδοί-δάσκαλοι από το 1ο Δημοτικό Σχολείο Φερρών Βελεστίνου και από το 3ο Δημοτικό Σχολείο Φερρών Αγίου Γεωργίου Μαγνησίας.

Όπως αντιλαμβάνεσθε, η Βουλή τους καλωσορίζει και ιδιαίτερα εγώ προσωπικά αφού είναι συνδημότες και αφού προέρχονται από τη γενέτειρα του μεγάλου Ρήγα Βελεστινλή.

Καλή παραμονή στην Αθήνα και επιστροφή στην ωραία ιδιαίτερα πατρίδα.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Το λόγο έχει ο ειδικός εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας κ. Καραμάριος για δέκα λεπτά.

**ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΑΡΑΜΑΡΙΟΣ:** Κύριε Πρόεδρε, εάν πράγματι συζητούσαμε για το άρθρο αυτό στο οποίο αναφέρονται όσα είπατε πρωτίτερα για την άσκηση επανειλημμένων διώξεων ή μηνύσεων εναντίον Βουλευτών, πιθανόν να λύναμε το θέμα αλλά δυστυχώς η Αντιπολίτευση δεν είναι εδώ για να λύσουμε το θέμα για το οποίο ενδιαφέρεται και η ίδια.

**ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ:** Αν ψηφίζαμε το άρθρο 62 όπως προτείνουμε.

**ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΑΡΑΜΑΡΙΟΣ:** Ακριβώς αυτό ήθελα να πω. Αν είχαμε την ευχέρεια στο άρθρο 62 να συζητήσουμε, πιθανόν να είχαμε λύσει αυτό το πρόβλημα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μόλις χθες επέστρεψα από την Ουκρανία και συζητώντας εκεί σε μια αρμόδια επιτροπή...

**ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ:** Για τα λάδια.

**ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΑΡΑΜΑΡΙΟΣ:** Όχι και αυτό. Το μόνο που είδα είναι ότι όλοι οι κάμποι είναι γεμάτοι ηλιόσπορο.

Είδα τη χώρα αυτή να παλεύει για την Κοινοβουλευτική της Δημοκρατία, να ψάχνει, δηλαδή, ο λαός να βρει τη δημοκρατία του μετά την αποσπίρτηση από τη Σοβιετική Ένωση. Και σήμερα πάλι μόλις ήρθα από χθες το βράδυ εδώ προ ολίγου στη Βουλή, υποδεχθήκαμε την αντιπροσωπεία της Τσεχίας, μια πάρα πολύ καλή αντιπροσωπεία με τέσσερα άτομα τα οποία ήρθαν για να συζητήσουν για τα συνταγματικά και νομοθετικά θέματα που απασχολούν το κράτος τους και μας ζήτησαν να τους πούμε γενικά για τη συνταγματική δομή του κράτους μας την οποία και αυτοί θέλουν να επιβάλουν αυτόν τον καιρό στο κράτος τους.

Τι διεπίστωσα δηλαδή; Ότι όλα τα κράτη προσπαθούν να κάνουν την καλύτερη δομή διακυβέρνησής τους, γιατί απ' αυτό εξαρτάται αν και οι πολίτες στη συνέχεια θα έχουν καλή διαβίωση και καλή προστασία και της εργασίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Άρα, λοιπόν, συζητάμε σήμερα μια κορυφαία πράξη της Βουλής που είναι η συνταγματική Αναθεώρηση, η Αναθεώρηση του Συντάγματος, με τα έδρανα σχεδόν άδεια απ' ό,τι βλέπετε, που θα έπρεπε όλοι οι Βουλευτές να είμαστε παρόντες, όταν συζητάμε τη δομή του κράτους μας, αυτή τη δομή που ο λαός απαιτεί, γιατί απ' αυτήν εξαρτάται η καλή διακυβέρνηση της χώρας. Και το δικό μας Σύνταγμα και η πολιτεία μας έχω τη βεβαιότητα ότι μετά τη θεμελίωση του Συντάγματος του 1975, που η τότε Αντιπολίτευση όχι μόνο απεχώρησε αλλά εξεφράσθη με τις χειρότερες εκφράσεις, έχω τη βεβαιότητα για εμένα ότι υπήρξε η καλύτερη δυνατή σύνθεση της δομής του κράτους μας.

Παρ' όλο που στη συνέχεια το 2000, όπως ξέρετε, αποσιλώθηκαν οι εξουσίες του Προέδρου της Δημοκρατίας καθ' όν τρόπο περιγράφονται στο Σύνταγμά μας και με βάση το προηγούμενο Σύνταγμά μας μπορεί να γίνει η σύγκριση εύκολα, παρά ταύτα σήμερα η τριμερής δομή του κράτους μας νομίζω ότι είναι η καλύτερη. Η νομοθετική εξουσία που ασκείται με τη σύμπραξη του Προέδρου της Δημοκρατίας, η εκτελεστική εξουσία η οποία εκτελείται από την Κυβέρνηση και η ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, που είναι η τριμερής δομή του κράτους μας, έχω την εντύπωση ότι αυτήν τη στιγμή είναι η καλύτερη, παρά τις οποιεσδήποτε επικρίσεις ή οποιεσδήποτε περιπτώσεις που πολλές φορές κρίνουμε διαφορετικά.

Σε κάθε όμως περίπτωση σήμερα έπρεπε να ήμασταν όλοι παρόντες για να δούμε αυτήν την Αναθεώρηση που το ίδιο το Σύνταγμα επιβάλλει, την κάθε πέντε χρόνια δυνατότητα Αναθεώρησης του Συντάγματος που εμείς οι ίδιοι την προκαλέσαμε. Όλα τα κόμματα υποβάλαμε την πρόταση Αναθεώρησης συγκεκριμένων διατάξεων. Σήμερα οι ίδιοι εμείς αποδείξαμε ότι δεν είμαστε σοβαροί με την έννοια ότι ορισμένα κόμματα δεν θέλησαν να τιμήσουν εκείνη την υπογραφή τους, που εξαιτίας των αιτήσεων μας συνεστήθη η πρώτη Αναθεωρητική Βουλή και σήμερα, όπως ήδη επιβάλλει το Σύνταγμα, συζητάμε αυτήν την Αναθεώρηση. Άρα, λοιπόν, το να παραπονείται σήμερα είτε το Κ.Κ.Ε. ή οποιαδήποτε άλλο κόμμα ότι δεν έχουμε την καλύτερη λύση στη δεδομένη στιγμή στην οποία συζητάμε σήμερα, αυτό δεν τιμάει κανέναν μας, διότι θα έπρεπε όλοι εδώ μαζί να συμπράξουμε στην αναθεώρηση αυτών των διατάξεων που δυστυχώς η κοινωνία και η εξέλιξη επιβάλλει κάθε φορά.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ** )

Εάν θα ήθελα να κρίνω τα άρθρα τα οποία είχα την τιμή να εισηγηθώ στην επιτροπή, που είναι το άρθρο 101 του Συντάγματος, που είναι η ερμηνευτική δήλωση που ετέθη με το προηγούμενο καθεστώς του Συντάγματος, με το οποίο υποχρεούται ακόμη το κράτος, όταν η Βουλή νομοθετεί και το κράτος δρα κανονιστικά, να λαμβάνονται υπ' όψιν οι ιδιαιτερότητες των νησιών, είναι πράγματι μια μεγάλη ευκαιρία. Και χαίρομαι ιδιαίτερα, διότι όλα τα κόμματα δέχονται αυτήν την αναγωγή της ερμηνευτικής δήλωσης σε καθ' αυτό διάταξη του Συντάγματος, διότι στη νησιωτική Ελλάδα, η οποία είναι σχεδόν μεγαλύτερη από την ηπειρωτική, το κάθε νησί έχει τις ιδιαιτερότητές του, τα προβλήματά του, τις ομορφιές του, τον πολιτισμό του και γι' αυτό οφείλουμε πράγματι να επιδεικνύουμε μια ιδιαίτερη ευαισθησία στα θέματα αυτά.

Είς ό,τι αφορά τώρα το άρθρο 102, για το οποίο πολλά ελέχθησαν και από τον προλαλήσαντα ομιλητή, τον κ. Κανταρτζή, θα του έλεγα, κύριε συνάδελφε, από τη μια θέλουμε αποκέντρωση των εξουσιών και ενίσχυση της περιφέρειας και από την άλλη θα έρθουμε σήμερα να κρίνουμε γιατί να εξειδικεύουμε εν πάση περιπτώσει, να διευλευκάνουμε ένα θέμα που υπήρχε μέχρι τώρα δηλαδή εάν οι πολεοδομίες στις νομαρχίες είχαν αρμοδιότητα να συντάσσουν πολεοδομικά σχέδια ή όχι; Είναι κακό που σήμερα ερχόμαστε και εξειδικεύουμε διατάξεις, με τις οποίες δίδουμε τη δυνατότητα στις νομαρχίες να κάνουν πράγματι τον πολεοδομικό τους σχεδιασμό με τον καλύτερο τρόπο που αυτοί οι ίδιοι γνωρίζουν;

Θέλουμε δηλαδή μέχρι σήμερα να έχουμε μονίμως συγκεντρωτισμό στην Αθήνα για τα θέματα ενός χωριού σε μια περιφέρεια; Γιατί να μην το αφήσουμε στην αρμοδιότητα της Νομαρχίας, η οποία ξέρει και έχει το πρώτο χέρι σε αυτές τις περιπτώσεις; Άρα, δεν έχει δικίο το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος να υποστηρίζει ότι αυτό δεν είναι σωστό και ότι θα δίδεται η ευκαιρία τάχα καταστρατηγήσεων ή άλλων διαπλοκών, όπως είπε πρωτίτερα.

Επομένως, σωστά εμείς εξειδικεύουμε αυτή τη διάταξη. Νομίζω ότι είναι σωστή η προσπάθεια την οποία καταβάλλουμε εμείς ως κυβερνητικοί Βουλευτές, για να πείσουμε εσάς να γίνει η τροποποίηση αυτής της διατάξεως.

Για το άρθρο 103, που είναι ο θεσμός των δημοσίων υπαλλήλων, θα ήθελα να υπενθυμίσω στους κυρίους συναδέλφους ότι η δομή του κράτους μας δεν λειτουργεί, εάν δεν λειτουργεί σωστά η διοίκηση. Οποιοδήποτε πολιτειακό καθεστώς και αν έχει ένα κράτος, αν δεν λειτουργεί η διοίκησή του, δεν μπορεί να ορθοποδήσει. Η δομή του κράτους εξαρτάται αποκλειστικά από τον πατριωτισμό των Ελλήνων υπαλλήλων, οι οποίοι, κατά την άποψή μου, κάνουν το παν για να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους. Αλλά, όταν είναι η ζωή αυτή η οποία επιβάλλει τη διαμόρφωση του καθεστώτος των δημοσίων υπαλλήλων -και επιβάλλεται πολλές φορές κατ' εξαίρεση να προσλαμβάνονται υπάλληλοι- πολύ σωστά το Σύνταγμα ξεχωρίζει τις προσλήψεις, οι οποίες επιβάλλεται να γίνονται με νόμο, αλλά πάντοτε υπό την εξουσία και τον έλεγχο του Α.Σ.Ε.Π., αλλά κι εκείνες τις περιπτώσεις που πρέπει να προσλαμβάνονται εποχικοί υπάλλη-

λοι. Κανείς δεν μπορεί να αντιλέξει ότι τα αεροδρόμια το καλοκαίρι που σφύζουν από κίνηση πρέπει να προσλαμβάνουν εποχικούς υπαλλήλους. Είναι δυνατόν να το προβλέψουμε και να λέμε εκ των προτέρων εκεί δε, απαγορεύονται οι προσλήψεις υπαλλήλων; Εάν έγινε καταστρατήγηση στο παρελθόν με τις περίφημες συμβάσεις αορίστου χρόνου ή τις εποχικές, τις οποίες η Κυβέρνησή μας αναγκάστηκε να δεχτεί και σωστά με προεδρικό διάταγμα να τακτοποιήσει κάποιους ανθρώπους, δεν πρέπει να παραγνωρίσουμε την αναγκαιότητα που υπάρχει και πολύ περισσότερο της πρόσληψης τεχνικού και επιστημονικού προσωπικού, που σε πολλές περιπτώσεις πρέπει πράγματι να προσλαμβάνονται.

Όπως αντιλαμβάνεστε, η προσπάθειά μας στο άρθρο 103, παράγραφος 9 γίνεται, γιατί πράγματι πρέπει να τακτοποιηθούν οι υπάλληλοι που, καλώς ή κακώς, έχουν προσληφθεί ως ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου. Πρέπει να τακτοποιηθούν, γιατί είναι άνθρωποι, οι οποίοι έχουν προσφέρει στη δημόσια υπηρεσία, στη λειτουργία του κράτους και γι' αυτό θα πρέπει να γίνει αυτή η τροποποίηση, ούτως ώστε να έχουν τη δυνατότητα εξέλιξης περαιτέρω, μαζί με τους άλλους υπαλλήλους.

Από εκεί και πέρα, ασφαλώς οι περιπτώσεις του άρθρου 104 ως εκ περισπού τίθενται, διότι η υποχρέωση παροχής υπηρεσίας του υπαλλήλου προς τον πολίτη υπάρχει ήδη από τον Αστικό Κώδικα ως εκ της ευθύνης εκ προσήσεως. Αντιλαμβάνεστε πως πράγματι, μπορεί να πει κανείς ότι είναι περισσή. Σε κάθε, όμως, περίπτωση, η σοβαρότητα την οποία έπρεπε να επιδείξουμε όλοι στην κορυφαία πράξη της αναθεώρησης του Συντάγματος, δεν υπήρξε. Αυτό δεν τιμά κανέναν. Και ας αφήσουν ορισμένοι τις τυμπανοκρουσίες, ότι η Κυβέρνηση ηττήθη ή ότι κέρδισε κάποιος άλλος. Λάθος. Εκείνοι που έχασαν είμαστε εμείς οι ίδιοι. Και εμείς που θα κερδίσουμε είμαστε εμείς οι ίδιοι.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης):** Η ειδική εισηγήτρια της Νέας Δημοκρατίας, κ. Παπακώστα, έχει το λόγο.

**ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ-ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ:** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είχα την τιμή να εισηγηθώ στην αρμόδια επιτροπή της Βουλής για την αναθεώρηση του Συντάγματος τη λεγόμενη όγδοη ενότητα η οποία αφορούσε τα άρθρα 5, 101Α', 108, παράγραφοι 1 και 2 και 111, παράγραφος 6.

Θα ξεκινήσω, όμως, όχι με αυτήν τη σειρά την τοποθέτησή μου προς την Εθνική Αντιπροσωπεία, σε σχέση με την αναθεώρηση των συγκεκριμένων άρθρων από την προτείνουσα Βουλή στην αναθεωρητική και θα μου επιτρέψετε να επιλέξω να ξεκινήσω με την ανάγκη τροποποίησης του άρθρου 108, παράγραφοι 1 και 2, που αφορούν τον απόδημο ελληνισμό, όπως λέγεται σήμερα στο ισχύον συνταγματικό πλαίσιο, όπου το Σύνταγμα μας λέει ότι το κράτος μεριμνά για τη ζωή του απόδημου ελληνισμού και για τη διατήρηση των δεσμών του με τη μητέρα-πατρίδα.

Επίσης, το Σύνταγμα μας σήμερα λέει πως μεριμνά για την παιδεία και την κοινωνική και επαγγελματική προαγωγή των Ελλήνων, που εργάζονται έξω από την επικράτεια. Ακόμα λέει πως νόμος ορίζει τα σχετικά με την οργάνωση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού, που έχει ως αποστολή του την έκφραση όλων των δυνάμεων του απανταχού ελληνισμού.

Αυτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι το ισχύον συνταγματικό πλαίσιο. Η προτείνουσα, λοιπόν, Βουλή και η πρόταση των συναδέλφων της προτείνουσας Βουλής, που είχαν αυτή την πρωτοβουλία και η οποία υπερψηφίστηκε από την προτείνουσα Βουλή, ζητά αναδιτύπωση του όρου «απόδημος ελληνισμός» και όπου στο ισχύον συνταγματικό πλαίσιο αναφέρεται ο όρος «απόδημος ελληνισμός», αυτός να αντικατασταθεί με τον ευρύτερο και πιο δόκιμο όρο: «ελληνισμός της διασποράς».

Η πρόταση τεκμηριώνεται, εδράζεται και επιχειρηματολογείται ως εξής, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Η πρόταση αυτή η οποία, όπως προείπα, κατετέθη και συνυπεγράφη από πενήντα έξι Βουλευτές, έχει την εξής φιλοσοφία. Πρέπει να σας πω ότι αυτή η φιλοσοφία της πρότασης ετέθη και στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή -τότε- Απόδημου Ελληνισμού, όπου συμμετείχαν όλα

τα κόμματα και υπήρξε ομόφωνη απόφαση, να γίνει δηλαδή αυτή η Αναθεώρηση.

Αυτό έγινε διότι θεωρήθηκε -και θεωρούμε και σήμερα που το συζητούμε, γι' αυτό άλλωστε το κουβεντιάζουμε- η ανάγκη να επισημανθεί και να διευκρινιστεί ότι με την αναφορά «απόδημος ελληνισμός», όπου γίνεται σήμερα στο Σύνταγμα, δεν συμπεριλαμβάνεται -δηλαδή μένει εκτός- όλος ο εκτός του ελλαδικού χώρου ελληνισμός. Δηλαδή δεν συμπεριλαμβάνονται οι Έλληνες της Κύπρου, οι Έλληνες και οι Ελληνίδες της Κωνσταντινούπολης, της Ίμβρου, της Τενέδου, της Βορείου Ηπείρου κ.λπ.. Επίσης, είναι αμφίβολο αν σ' αυτή την κατηγορία συμπεριλαμβάνονται Έλληνες δεύτερης ή τρίτης γενιάς, οι οποίοι γεννήθηκαν και μεγάλωσαν εκεί, επομένως δεν είναι ξενιτεμένοι από τον ελληνικό χώρο.

Για να συμπεριλαμβάνονται, λοιπόν, όλοι αυτοί, έγινε αυτή η πρόταση στη ρύθμιση του άρθρου 108 του Συντάγματος, δηλαδή όλος ο ελληνισμός εκτός του ελλαδικού χώρου είναι προτιμότερο να λέγεται με τον πιο δόκιμο όρο «ελληνισμός της διασποράς».

Και επί της ουσίας είναι πολύ πιο σωστό. Με την προσθήκη την οποία οι συνάδελφοι κατέθεσαν για την αναδιτύπωση του άρθρου 108, λύνεται το ζήτημα αυτό με συνταγματικό τρόπο. Δυστυχώς, βλέπω ότι η Εθνική μας Αντιπροσωπεία στην παρούσα Αναθεωρητική Βουλή δεν συναινεί, δεν προσχωρεί στην πρόταση αυτή των συναδέλφων, η οποία υπερψηφίστηκε από την προτείνουσα Βουλή.

Άρθρο 111, παράγραφος 6. Αφορά συντακτικές πράξεις και ψηφίσματα, όπου ουσιαστικά η ισχύουσα διάταξη είναι η διάταξη του άρθρου 19 του ν.δ. 3370 του 1955, περί κυρώσεως του Κώδικος Ελληνικής Ιθαγένειας. Εξακολουθεί να ισχύει, ώπου να καταργηθεί με νόμο. Καταργείται, λοιπόν, η παράγραφος 6.

Προτείνεται από τη Νέα Δημοκρατία η αναθεώρηση αυτής της μεταβατικής διάταξης, άρθρο 111, παράγραφος 2 και 6, ώστε να καταστεί δυνατή η ομαλή έναρξη εφαρμογής των αντίστοιχων διατάξεων, οι οποίες θα προκύψουν από την αναθεώρηση, όπως αυτή οριοθετείται από τις κατά τα ανωτέρω προτάσεις.

Μια άλλη σημαντική πρόταση, κατά την άποψή μου, η οποία επίσης υπερψηφίστηκε από πενήντα οκτώ συναδέλφους από την προτείνουσα Βουλή, αφορά την αναθεώρηση του άρθρου 101Α', το οποίο αναφέρεται στις ανεξάρτητες αρχές, που κατά καιρούς πολύς λόγος γίνεται.

Κατ' άλλους ορθώς συμπεριλαμβάνονται οι αρχές αυτές στο Σύνταγμα μας και μάλιστα, με συγκεκριμένο τρόπο και συγκεκριμένους όρους, κατ' άλλους αποτελεί πολιτική απορία και έλλειμμα πολιτικής η ανάθεση σε ανεξάρτητες αρχές τμήματος της πολιτικής εξουσίας.

Εν πάση περιπτώσει, όμως, η προτείνουσα Βουλή έχει φέρει το άρθρο 101Α' προς αναθεώρηση, στο οποίο τι ορίζεται; Ορίζεται ότι με ειδικό νόμο μπορούν να υπαχθούν στις διατάξεις του παρόντος άρθρου, δηλαδή του άρθρου 101Α' που αφορά τις ανεξάρτητες αρχές, και η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας και η Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Αυτό κρίθηκε, με βάση την αιτιολογική έκθεση, ότι είναι απαραίτητο, διότι αφορά το δημόσιο συμφέρον, είναι πάρα πολύ σημαντικό για την αγορά και τρίτον, για την εθνική οικονομία.

Κατά συνέπεια με βάση την απόφαση της προτείνουσας Βουλής με αυτό το σκεπτικό, με αυτό το περιεχόμενο, θα έπρεπε τις δύο αυτές ανεξάρτητες Αρχές να τις συμπεριλάβουμε στο άρθρο 101Α', δηλαδή τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας και την Επιτροπή Ανταγωνισμού, για τους τρεις κρίσιμους λόγους, τους οποίους σας προανέφερα. Και πρέπει να σας πω ότι την πρωτοβουλία αυτή είχε τότε ο σημερινός Πρόεδρος της Βουλής κ. Δημήτρης Σιούφας, για την ενδυνάμωση αυτών των δύο ανεξάρτητων Αρχών. Δυστυχώς, απ' ό,τι φαίνεται από τις θέσεις των κομμάτων -κι αναφέρομαι στα κόμματα της Αριστεράς, διότι το ΠΑ.ΣΟ.Κ. επέλεξε να δραπετεύσει από την πολιτική πραγματικότητα- και αυτή η διάταξη δεν οδηγείται προς αναθεώρηση και δεν ευδοκιμεί.

Βεβαίως, πρέπει να σας πω, κύριε Πρόεδρε και κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι παράλληλα πάλι η προτείνουσα Βουλή

με τις υπογραφές πενήντα ενός συναδέλφων έφερε προς αναθεώρηση την προσθήκη νέας παραγράφου, και μάλιστα στο άρθρο 5, που αφορά την προστασία των οικόσιπων. Θέλω εδώ να σας πω ότι το ΠΑ.ΣΟ.Κ., παρά το γεγονός ότι με πρωτοβουλία του ήρθε αυτή η πρόταση στην προτεινόμενη Βουλή, για λόγους πολιτικής σκοπιμότητας, όπως είπαμε, επέλεξε τη φυγή και με αφορμή, αν θέλετε, τα εσωκομματικά του προβλήματα τότε και επομένως σήμερα, απ' ό,τι φαίνεται, πάλι δεν είναι δυνατόν να υποστηριχθεί αυτή η πρόταση στην Εθνική μας Αντιπροσωπεία, αφού δεν γίνεται αποδεκτή από το σύνολο των κομμάτων που μετέχουμε στην παρούσα αναθεωρητική διαδικασία.

Βεβαίως, ισχυρίζομαι πως η διάταξη αυτή η οποία αφορά τα οικόσιτα θα μπορούσε να ρυθμιστεί και να τεθεί στη διακριτική ευχέρεια του κοινού νομοθέτη και θέλω να πω ότι θεωρώ πως ο κοινός νομοθέτης μπορεί να επιλύσει αυτό το ζήτημα. Εν πάση περιπτώσει, οφείλουμε να είμαστε πιστοί στις αποφάσεις τις οποίες η προτεινόμενη Βουλή εψήφισε και έφερε στη Βουλή μας, η οποία είναι Αναθεωρητική, και είναι μέσα σ' αυτές τις διατάξεις τις οποίες πρέπει να συζητήσει και να υπερψηφίσει η Αναθεωρητική Βουλή μας. Απ' ό,τι φαίνεται κι αυτή η διάταξη, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν ευδοκιμεί.

Τέλος, κύριε Πρόεδρε, θέλω να πω πως, ολοκληρώνοντας τον κύκλο των ενότητων των άρθρων κανείς, με λύπη του στο πολιτικό σκέλος, διαπιστώνει ότι το ΠΑ.ΣΟ.Κ., η Αξιωματική Αντιπολίτευση επιλέγοντας την τακτική του «να μην έχω περισσότερα προβλήματα εμφανιζόμενη στη Βουλή κατά την κορυφαία αναθεωρητική διαδικασία» νόμισε πως έτσι θα δραπέτευσει και από την κρίση της κοινωνίας. Θεωρώ πως είναι μάταιη αυτή η προσπάθεια στην οποία κατέφυγε η Αξιωματική Αντιπολίτευση. Αναδεικνύεται περίτρανα η πολιτική της αδυναμία.

Θέλω κλείνοντας να πω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με αφορμή τη συζήτηση επί της ειδικής ημερησίας διατάξεως που είχαμε σήμερα για την Ημέρα της Μητέρας, ότι εάν η Αξιωματική Αντιπολίτευση ήταν εδώ κι εάν υπερψήφισε το άρθρο 16, η προστασία στην οικογένεια και στη μητρότητα και στη μητέρα θα ήταν ουσιαστική. Γιατί οι δαπάνες ταλανίζουν την ελληνική οικογένεια από την παραπαιδεία κι από το φορτίο, το οποίο δέχεται η ελληνίδα μάνα, η ελληνική οικογένεια, οι γονείς, τα παιδιά, προκειμένου να ανοίξουν προοπτικές στο μέλλον τους με εφόδιο την παιδεία και τα καλύτερα δυνατά, τα οποία θα μπορούσαν να πετύχουν μέσα από αυτό. Φορτώνονται οικονομικά υπερβολικά. Κατά συνέπεια, λοιπόν, ήταν πεδίο δόξης λαμπρόν για να αποδείξουν εμπράκτως το ενδιαφέρον τους, όπως και για το άρθρο 22, που αφορά το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα και που η απουσία του ΠΑ.ΣΟ.Κ. δεν μας επιτρέπει να προχωρήσουμε στην αναθεώρησή του.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης):** Ευχαριστώ κι εγώ την κ. Παπακώστα.

Το λόγο έχει ο Υπουργός Εσωτερικών κ. Παυλόπουλος.

**ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών):** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η ενότητα αυτή -όπως κι οι άλλες βέβαια- και ιδίως το τμήμα της δικαιοσύνης, αλλά και τα θέματα της δημόσιας διοίκησης, στα οποία θα αναφερθώ, αποδεικνύουν γιατί αυτή η Αναθεώρηση -την οποία υπονομεύει η απουσία της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης- είναι μια σημαντική Αναθεώρηση.

Και υπάρχουν τομές που πρέπει να γίνουν. Ο κατ' εξοχήν αρμόδιος για τα θέματα αυτά, της δικαιοσύνης, ο Υπουργός Δικαιοσύνης κ. Χατζηγάκης θα αναφερθεί στη συνέχεια.

Επιτρέψτε μου δι' ολίγων να αναφερθώ μόνο σε πέντε θέματα τα οποία άπτονται, αμέσως ή εμμέσως, της δημόσιας διοίκησης. Και μιλάω για το άρθρο 78 παράγραφος 6, για το άρθρο 101 παράγραφος 4, για το άρθρο 102 παράγραφος 1 εδάφιο ε', για το άρθρο 103 παράγραφος 9 και για το άρθρο 108 παράγραφοι 1 και 2. Είναι οι πέντε ενότητες στις οποίες θα αναφερθώ. Είχα την ευκαιρία και στην Επιτροπή να μιλήσω για τα θέματα αυτά. Στην πρωτολογία μου, όταν συζητούσαμε επί της

αρχής για την Αναθεώρηση, είχα τονίσει ορισμένα από τα θέματα τα οποία αφορούν τις σχετικές διατάξεις. Ήλθε η ώρα να δούμε γιατί και στις πέντε αυτές περιπτώσεις είναι ανάγκη να γίνουν οι αντίστοιχες τομές. Οι τομές αυτές είναι χρήσιμες και για τον κοινό νομοθέτη και για την κανονιστικής δράσης διοίκηση.

Το πρώτο θέμα είναι αυτό το οποίο αφορά το άρθρο 78 παράγραφος 6. Το θέμα των εγγυήσεων του ελληνικού δημοσίου είναι γνωστό. Είναι γνωστό πώς δόθηκαν στο παρελθόν οι εγγυήσεις του ελληνικού δημοσίου. Είναι γνωστό ποιες επιπτώσεις είχαν οι εγγυήσεις αυτές του ελληνικού δημοσίου γενικότερα πάνω στην οικονομική πορεία της χώρας.

Εδώ, θα μου επιτρέψετε και μια μικρή αναδρομή. Ακούω πολλές φορές την Αξιωματική Αντιπολίτευση να μας λέει: «Μη γυρνάτε στο παρελθόν». Εκείνη ακόμα και τώρα, όταν μιλάει π.χ. για το δημόσιο χρέος, για το έλλειμμα γυρνάει στην εποχή του 1990-1993 και ιδίως λέει τι συνέβη μεταξύ 1989-1993, ξεχνώντας ότι η επιδείνωση των οικονομικών της εποχής εκείνης -πράγματι, σημαντική επιδείνωση- οφειλόταν, κατά μεγάλο μέρος, στο γεγονός της κατάπτωσης εγγυήσεων, που είχε δώσει το ΠΑ.ΣΟ.Κ. εν κρυπτώ και παραβύστω, τις παραμονές των εκλογών του 1989 και οι οποίες, βέβαια, θα κατέπιπταν ούτως ή άλλως. Γιατί όλες οι Δ.Ε.Κ.Ο., για τις οποίες είχε δώσει οι εγγυήσεις αυτές δεν μπορούσαν να ανταποκριθούν. Εκείνη την εποχή ιδίως δίνονταν οι εγγυήσεις κάτω από διαδικασίες αδιαφανείς, χωρίς να έχει η Βουλή λόγο και πολύ περισσότερο, χωρίς να είναι ενημερωμένη η κοινή γνώμη, χωρίς η Κυβέρνηση να δίνει λογαριασμό σε κανέναν. Αυτή ακριβώς τη διαδικασία θέλουμε να διορθώσουμε.

Και εδώ στρέφομαι προς το Κομμουνιστικό Κόμμα, το οποίο άκουσα ότι τη διάταξη αυτή δεν την ψηφίζει. Εγώ παρακαλώ πολύ να το σκεφθείτε και πάλι. Τι λέει αυτή η διάταξη; Γιατί μη μου πει κανείς: «Ξέρετε, δεν θέλω να δίνω εγγυήσεις από πλευράς ελληνικού δημοσίου». Οι εγγυήσεις θα δίνονται και ιδίως για θέματα του δημόσιου τομέα, που είναι αναγκαίο να δοθούν. Όμως, με ποιους όρους μπορούν να δοθούν; Εάν δεν αναθεωρηθεί η διάταξη -και το λέω προς το Κομμουνιστικό Κόμμα με κάθε καλοπιστία, παρακαλώντας να το ξαναδείτε- εάν δεν δοθούν αυτές οι θεσμικές εγγυήσεις τις οποίες πάμε να βάλουμε στο άρθρο 78 παράγραφος 6 θα συνεχίζεται, και τώρα και στο μέλλον, το ίδιο καθεστώς.

Ρωτώ το Κομμουνιστικό Κόμμα: Δεν είναι καλύτερα και γι' αυτό, ως Αντιπολίτευση, να έχει λόγο μέσα στη Βουλή για το αν θα δοθούν οι εγγυήσεις ή όχι; Είναι καλύτερο το σημερινό σύστημα; Εδώ η κυβερνητική πλειοψηφία έρχεται να αυτοδεσμευτεί προς την κατεύθυνση αυτή.

Παρακαλώ πολύ, είναι ανάγκη να γίνει αυτή η Αναθεώρηση, γιατί επιβάλλεται με την Αναθεώρηση αυτή ένας διπλός περιορισμός: Η εγγύηση να δίνεται με τυπικό νόμο -ούτε καν με κανονιστική πράξη ούτε καν με διάταγμα, αλλά με τυπικό νόμο- νόμο που ψηφίζεται από τη Βουλή. Και νόμο ειδικό. Ο όρος «ειδικός νόμος» νομίζω ότι ξέρετε όλοι τι σημαίνει. Σημαίνει ότι δεν μπορεί η διάταξη αυτή να κρυφτεί μέσα σε κάποιες ρυθμίσεις ενός άλλου νόμου και να μην το πάρει ειδηση κανείς, αν ψηφιστεί κάποια στιγμή στη Βουλή αργά ή π.χ. με τροπολογία. Πρέπει να είναι ειδικός νόμος, που θα έλθει μόνο γι' αυτό.

Αυτή η διαφάνεια, κύριοι συνάδελφοι του Κομμουνιστικού Κόμματος, κύριοι συνάδελφοι της Αριστεράς γενικότερα, σε σχέση με αυτό που συμβαίνει σήμερα, δεν είναι καλύτερη; Για ποιο λόγο να μην ψηφίσουμε αυτή τη διάταξη; Εάν θεωρείτε ότι με τον τρόπο αυτό «ευλογείτε» τις εγγυήσεις, σας λέω ότι εγγυήσεις υπάρχουν και θα υπάρχουν. Όπως σε λίγο θα σας πει και ο κ. Χατζηγάκης, το ίδιο συμβαίνει και με το χώρο της δικαιοσύνης, όπου εδώ πάμε να περιορίσουμε τη διακριτική ευχέρεια της εκτελεστικής εξουσίας για τα θέματα των επιλογών στην ηγεσία της δικαιοσύνης. Και κάποιοι δεν ψηφίζουν αυτή τη διάταξη. Θα είναι καλύτερα να το αφήσουμε έτσι και για τώρα και για το μέλλον;

Θα μου πείτε «Κυβέρνηση είστε, αυτοδεσμευτείτε». Βεβαίως και αυτοδεσμευόμαστε. Βεβαίως και τις εγγυήσεις εμείς θα τις κάνουμε -και τις κάνουμε- με τρόπο που είναι διαφανής. Όμως,

νομοθετούμε για το μέλλον σε συνταγματικό επίπεδο. Τι θα γίνει με άλλες κυβερνήσεις στο μέλλον; Γιατί να υπάρχει αυτό που ζήσαμε στο παρελθόν, ιδίως πριν από το 1989; Παρακαλώ την Αριστερά να θυμηθεί πώς δόθηκαν οι εγγυήσεις του δημοσίου προ του 1989 και τι συνέπειες είχαν αυτές οι εγγυήσεις γενικότερα για τα δημοσιονομικά μας πράγματα.

Παρακαλώ, λοιπόν, να αναθεωρήσουμε το άρθρο 78, παράγραφος 6, προσθέτοντας σχετική ρύθμιση, που λέει ότι η εγγύηση του δημοσίου δίνεται με τυπικό νόμο και δη με ειδικό νόμο, άρα μέσα από τη Βουλή και με διάταξη η οποία έρχεται ειδικά γι' αυτό το λόγο.

Δεύτερη ρύθμιση, η οποία είναι αναγκαία, είναι εκείνη που αφορά το άρθρο 101, παράγραφος 4, το οποίο το προσθέτουμε, μετατρέποντας τη σημερινή ερμηνευτική δήλωση σε διάταξη του Συντάγματος. Θα επαναλάβω αυτό που είχα πει και στην Επιτροπή. Βεβαίως και η ερμηνευτική δήλωση έχει νομική ισχύ σε συνταγματικό επίπεδο. Όμως, είναι γνωστό ότι ενισχύεται η κανονιστική ισχύς, γίνεται αυτή η ισχύς πολύ πιο δυνατή, όταν έχουμε τη διάταξη μέσα στο Σύνταγμα. Εξ ου και με το να προσθέσουμε αυτή τη διάταξη – με την οποία, απ' ό,τι βλέπω, συμφωνούμε – δίνουμε περισσότερη κανονιστική ισχύ, περισσότερο κανονιστικό βάρος, στη ρύθμιση την οποία εισάγουμε. Άρα δεσμεύουμε περισσότερο τον κοινό νομοθέτη, αλλά και την κανονιστικώς δρώσα διοίκηση, όπως άλλωστε το λέει και η ίδια η διάταξη.

Επομένως, η είσοδος της ερμηνευτικής δήλωσης στο Σύνταγμα με τη μορφή διάταξης, της παραγράφου 4 στο άρθρο 101, ενισχύει το περιεχόμενο της. Το περιεχόμενο της ενισχύεται έτι περαιτέρω όμως και από το γεγονός ότι προσθέτουμε στο κανονιστικό περιεχόμενο της σημερινής ερμηνευτικής δήλωσης εκτός από τις νησιωτικές περιοχές και τις ορεινές περιοχές. Και είναι γνωστό ότι η Ελλάδα έχει αυτήν την ιδιομορφία. Πρέπει να ληφθεί ιδιαίτερη πρόνοια και για τις ορεινές και για τις νησιωτικές περιοχές. Για τις ορεινές περιοχές, πολύ περισσότερο στα χρόνια που έρχονται και με τις κλιματικές αλλαγές, οι οποίες συντελούνται, όταν ξέρουμε πόση σημασία έχουν οι ορεινοί όγκοι και για τη γεωργία, αλλά και για τον ίδιο τον τουρισμό.

Θέλω δε να πω ότι το πόσο σημαντικό είναι να λάβουμε ιδιαίτερη πρόνοια για την ανάπτυξη των ορεινών όγκων φαίνεται και από το σημαντικό πείραμα το οποίο έγινε, για το οποίο αξίζει να πει κανείς ένα λόγο παραπάνω για το Χρήστο Φώλια ο οποίος είχε την αρχική ιδέα. Αξίζει να δει κανείς πόσο απέδωσε το Πρόγραμμα «ΠΙΝΔΟΣ», το οποίο, όπως έχει δεσμευτεί η Κυβέρνηση και όπως το έχουμε εξαγγείλει, θα μεταφερθεί – με διαφορετική νομική μορφή, πολύ πιο προσαρμοσμένη στα νέα δεδομένα – και σε άλλους ορεινούς όγκους, όπως είναι, για παράδειγμα, ο Όλυμπος ή ο Ψηλορείτης.

Όμως, για να γίνει αυτό, απαιτείται να υπάρχει και η σχετική ρύθμιση του Συντάγματος, για να μην υπάρχουν προβλήματα κάθε φορά που κάνουμε μία ευνοϊκή εξαίρεση για τους ορεινούς και τις νησιωτικές περιοχές. Το τι σημαίνουν τα νησιά μας, οι νησιωτικές περιοχές και το τι σημαίνουν οι ορεινές περιοχές από κοινωνικής, οικονομικής και εθνικής άποψης, το ξέρουμε όλοι. Γι' αυτό, αυτή τη διάταξη πρέπει να την περάσουμε μέσα στο Σύνταγμα, όπως έχουμε δεσμευτεί όλοι.

Και πάλι εγώ θα παρακαλούσα να δούμε ξανά τη διατύπωση, όπως την είχαμε προτείνει αρχικά. Αυτή λέει ότι η κανονιστικώς δρώσα διοίκηση πρέπει να προωθεί τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη. Βεβαίως, προκειμένου να καταλήξουμε σε μία συμφωνία, ας μείνει μόνο ο όρος «οικονομική ανάπτυξη» ή «ανάπτυξη» γενικότερα.

**ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ:** Όχι «οικονομική ανάπτυξη», αλλά «ανάπτυξη».

**ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών):** Εντάξει, ο όρος «ανάπτυξη», σύμφωνα. Όμως, να σκεφτείτε κάτι, το οποίο το λέω ξανά στην Αριστερά. Δεν υποκρίνεται καμία υστεροβουλία ο όρος «βιώσιμη». Ίσα-ίσα, σας το λέω και δείτε το. Αν βάλουμε απλώς τον όρο «ανάπτυξη», μεγαλύτερη διακριτική ευχέρεια έχει το κράτος. Αν βάλουμε τον όρο «βιώσιμη», δεσμεύεται πολύ περισσότερο το κράτος. Είναι πολύ

μεγαλύτερη η βοήθεια την οποία μπορούμε να παράσχουμε. Θυμηθείτε με. Αφού κάνουμε που την κάνουμε την Αναθεώρηση, ας την ενισχύσουμε ακόμα περισσότερο. Αν φύγει το «βιώσιμη», τότε από κει και πέρα, να θυμάστε ότι εξασθενεί το κανονιστικό περιεχόμενο.

Όσον αφορά το άρθρο 102 του Συντάγματος, ξέρετε ότι η ανάγκη Αναθεώρησής του προέκυψε από μία ερμηνεία που έδωσε το Συμβούλιο της Επικρατείας. Σέβομαι τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας. Κάνουμε, λοιπόν, εμφανέστερο το γεγονός ότι μπορεί με νόμο ή κανονιστική πράξη να μεταφερθούν αρμοδιότητες στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ιδίως για τα θέματα που είναι πολεοδομικά, ακόμα και αν θεωρούνται ότι είναι εθνικής εμβέλειας, γιατί, όπως ξέρετε, με το άρθρο 102 μόνο οι τοπικές υποθέσεις ανήκουν στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Θεωρήσαμε, το 2001, με την αναθεώρηση του άρθρου 102 ότι έπρεπε να γίνει αυτό και είναι μία πρόοδος να ενισχύσουμε την Τοπική Αυτοδιοίκηση, δίνοντας και αρμοδιότητες που κατά τη νομολογία δεν θεωρούνται τοπικές, αλλά εθνικής εμβέλειας. Και το είχαμε βάλει από τότε.

Το Συμβούλιο της Επικρατείας, όπως ξέρετε, με απόφαση της Ολομελείας του, έκρινε ότι η διατύπωση του Συντάγματος, όπως είχε, δεν ήταν επαρκής για τη μετάθεση τέτοιων αρμοδιοτήτων. Το κάνουμε ευκρινέστερο και πρέπει να ψηφίσουμε τη διάταξη. Γιατί ενόψει της ανάγκης ενίσχυσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ενόψει του τεράστιου εθνικού, κοινωνικού και οικονομικού ρόλου, ιδίως μάλιστα ενόψει της Δ' Προγραμματικής Περιόδου και του Ε.Σ.Π.Α. είναι ανάγκη να έχουν όλες εκείνες τις αρμοδιότητες που βρίσκονται μέσα στην αποστολή τους, χωρίς αυτό να εξαρτάται από το αν κατά τη νομολογία στο μέλλον κάποιο θα κρίνεται τοπικής ή εθνικής εμβέλειας.

Αν πρέπει να ενισχύσουμε την Τοπική Αυτοδιοίκηση, πρέπει να μπορεί ο κοινός νομοθέτης, η Βουλή, να μεταθέτει αυτές τις αρμοδιότητες, εφόσον είναι απαραίτητες, ανεξάρτητα από το αν θεωρούνται τοπικής ή εθνικής εμβέλειας, σύμφωνα με τη νομολογία. Πρέπει να κάνουμε αυτή τη διευκρίνιση.

Σεβόμαστε τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας και το Συμβούλιο της Επικρατείας. Διευκρινίζουμε τι λέει ο συντακτικός νομοθέτης, για να μπορέσει και το Συμβούλιο της Επικρατείας, κατά τη σχετική ερμηνεία, να δώσει στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης την επέκταση των αρμοδιοτήτων τους εκεί όπου αυτό είναι αναγκαίο.

Άρθρο 103. Το επανέλαβα πολλές φορές, το επαναλαμβάνω κι εδώ ως προς την παράγραφο 9, την οποία προσθέτουμε. Το είδα και πρόσφατα, όταν στην Κυβερνητική Επιτροπή περάσαμε την απόφαση ότι πρέπει να ψηφιστεί ο νόμος, όπου και οι αορίστου χρόνου του στενού δημόσιου τομέα είναι δυνατόν να εντάσσονται στη διοικητική ιεραρχία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πάλι στρέφομαι προς την Αριστερά, διότι πολλοί μύθοι –όχι από την Αριστερά, αλλά γενικότερα από την παραπληροφόρηση που επικρατεί– καλλιεργήθηκαν εδώ. Και εδώ, παρακαλώ πολύ, να έχουμε και τη μαρτυρία της Α.Δ.Ε.Δ.Υ.. Και να ζητήσετε, μέχρι να κάνουμε την ψηφοφορία, και τη μαρτυρία της Α.Δ.Ε.Δ.Υ..

Ποια είναι η πραγματικότητα; Και θα το λέω πάντοτε. Τι λέει αυτή η διάταξη, την οποία βάζουμε στην παράγραφο 9 του άρθρου 103; Λέει απλώς και μόνο ότι οι αορίστου χρόνου συμβασιούχοι είναι δυνατόν να εξελίσσονται μέχρις ορισμένου βαθμού. Παραδείγματος χάριν μέχρι του βαθμού του διευθυντή, κάτι που θα το δούμε με το νόμο. Τι κακό ενέχει αυτή η διάταξη; Κανένα. Τι ακούστηκε; Ότι αυτή η διάταξη υποκρίνεται κατάργηση της νομιμότητας!

Πραγματικά λυπάμαι –προς Θεού όχι για τους συναδέλφους!– γι' αυτήν την παραπληροφόρηση, που πρόσφατα ξαναείδα. Ή είναι παρανόηση ή είναι παραπληροφόρηση που σε άλλα αποσκοπεί. Και θέλω, παρακαλώ πολύ, να δείτε την ίδια τη μαρτυρία της ΑΔΕΔΥ.

Ποια είναι η κατάσταση σήμερα; Σήμερα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχουμε δεκάδες χιλιάδες συμβασιούχους αορίστου χρόνου στο στενό, μάλιστα, δημόσιο τομέα. Δεν μιλάω για τον ευρύτερο, που εκεί είναι ακόμη πιο πολλοί. Όμως, υπάρχουν πολλοί και στο στενό δημόσιο τομέα, δηλαδή στο Δημό-

σιο, στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και στα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου.

Έχουμε πια πολλούς συμβασιούχους αορίστου χρόνου. Πολλοί απ' αυτούς έγιναν με το π.δ. 164/2004, το οποίο είχε την τιμή να εισηγηθώ εγώ. Μέσα σε αυτήν την Αίθουσα μου είχατε πει τότε -ιδίως από την πλευρά της Αριστεράς- «κάνε περισσότερους συμβασιούχους αορίστου χρόνου». Είχατε ζητήσει να επεκτείνω τις διατάξεις, για να είναι περισσότεροι. Διότι αυτή η δυνατότητα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να έχουμε αορίστου χρόνου συμβασιούχους, δηλαδή ανθρώπους με σχέση ιδιωτικού δικαίου και στο στενό δημόσιο τομέα, δόθηκε από την Αναθεώρηση του 2001 και από τότε υπάρχει. Αν θεωρείτε ότι αυτό αποτελεί κατάργηση της μονιμότητας, που δεν είναι -σας το λέω- αυτό έχει γίνει από το 2001. Και τότε δεν είχε κανείς αντίρρηση ή σχεδόν κανείς.

**ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ:** Εμείς είχαμε.

**ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών):** «Ή σχεδόν κανείς» είπα.

Πάντως η διάταξη ισχύει. Και εγώ ερωτώ την Αριστερά: Έχω μια διάταξη που επιτρέπει σχέση αορίστου χρόνου στο στενό δημόσιο τομέα. Έχουμε χιλιάδες ανθρώπων που είναι στο στενό δημόσιο τομέα και υπηρετούν με σχέση αορίστου χρόνου. Άνθρωποι με πολλά προσόντα. Άνθρωποι οι οποίοι μπορούν να προσφέρουν πολλά στη δημόσια διοίκηση. Ξέρετε τι συμβαίνει σήμερα; Σήμερα δεν μπορούν να βάλουν μια υπογραφή. Δεν μπορεί να αξιοποιηθούν πουθενά. Γιατί; Γιατί, όπως έχει ερμηνευθεί το άρθρο 103, φαίνεται -υπάρχει ο κίνδυνος- να επιφυλάσσει αυτή τη δυνατότητα μόνο στους κλασικούς δημόσιους υπαλλήλους. Και ο νόμος -που εγώ θα τον φέρω οπωσδήποτε- γιατί πρέπει να γίνει, μπορεί να έχει πρόβλημα αντισυνταγματικότητας.

Παρακάλεσα, λοιπόν -και αυτό είπε η Νέα Δημοκρατία στην πρότασή της- να το προβλέψουμε ρητά στο Σύνταγμα, ότι με τους όρους που θα θέσει ο νόμος και μέχρι ορισμένου ορίου να είναι δυνατόν και οι τόσες χιλιάδες άξιοι άνθρωποι που υπηρετούν με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου να μπαίνουν στην ιεραρχία μέχρι το βαθμό, παραδείγματος χάριν, του διευθυντή.

Πού βλάπτεται η μονιμότητα με αυτό; Τι κακό ενέχει αυτή η διάταξη; Θα αφήσουμε όλους αυτούς τους ανθρώπους να είναι στο περιθώριο, χωρίς δυνατότητα υπογραφής, χωρίς δυνατότητας αξιοποίησης, χωρίς να μπορούν και εκείνοι να έχουν σταδιοδρομία και η δημόσια διοίκηση να τους αξιοποιήσει;

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ** )

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σας λέω ότι το θεωρώ παράλογο. Ως Υπουργός Εσωτερικών σας λέω ότι δεν μπορούμε να αξιοποιήσουμε όπως πρέπει χιλιάδες ανθρώπους, που ούτως ή άλλως μόνιμοι είναι. Ποια νομίζετε ότι είναι η διαφορά μεταξύ της κλασικής μονιμότητας και αορίστου χρόνου; Έχετε δει να απολύεται κανείς αορίστου χρόνου; Λοιπόν, γιατί να μη δούμε την πραγματικότητα κατάματα;

Εγώ σας είπα, το νόμο -επειδή το έχουμε πει και με την Α.Δ.Ε.Δ.Υ. και είναι ανάγκη να γίνει- αν δεν ψηφιστεί η διάταξη, θα τον φέρω στη Βουλή. Κι εκεί να δείτε ότι θα τον ψηφίσουμε και με μεγάλη πλειοψηφία, γιατί πρέπει να γίνει. Αλλά θα ρισκάρουμε ενδεχόμενη αντισυνταγματικότητα; Αν συμβεί και κηρυχθεί αντισυνταγματικός ο νόμος με βάση αυτά που καθ' υποφωράν λέει η νομολογία, τότε από εκεί και πέρα ποιος θα ευθύνεται; Ενώ με μια ρύθμιση, που δεν κοστίζει τίποτα -ξέρετε ότι είναι προς τη σωστή κατεύθυνση- θα είχαμε την εγγύηση ότι αυτό δεν πρόκειται να μείνει έτσι και δεν πρόκειται να κηρυχθεί αντισυνταγματικό.

Σας παρακαλώ μέχρι την επόμενη εβδομάδα ή τη μεθεπόμενη που θα γίνει η ψηφοφορία, να το σκεφτείτε και να αντιληφθούμε όλοι ότι αυτή η διάταξη θα ήταν μια εγγύηση και για τους ανθρώπους, κυρίως όμως για τη δημόσια διοίκηση και δεν έχει να κάνει σε τίποτα με τη μονιμότητα. Η μονιμότητα είναι θεσμός που δεν θίγεται και δεν πρόκειται να θιγεί. Γιατί δεν είναι προνόμιο των δημοσίων υπαλλήλων, όπως κάποιοι πιστεύουν. Είναι υποχρέωση, η οποία τους επιτρέπει να κάνουν καλά

τη δουλειά τους και, ταυτοχρόνως, επιτρέπει να παίρνεις μέτρα εις βάρος του δημοσίου υπαλλήλου, ιδίως σε πειθαρχικό επίπεδο, τα οποία δεν θα μπορούσες να τα πάρεις αν δεν υπήρχε η μονιμότητα. Γι' αυτό λέω προς όλους εκείνους οι οποίοι προτείνουν να αρθεί η μονιμότητα διότι είναι «εμπόδιο», ότι κάνουν μεγάλο λάθος. Ούτε έχουν ζήσει τη δημόσια διοίκηση ούτε έχουν καταλάβει την πραγματικότητα. Αν νομίζουν ότι οι υπάλληλοι είναι προνομιούχοι επειδή έχουν τη μονιμότητα, κάνουν λάθος. Περισσότερα είναι τα βάρη που επιβάλλονται εξαιτίας της μονιμότητας. Κι αν δεν υπήρχε η μονιμότητα -όπως και η ισοβιότητα για τους δικαστικούς λειτουργούς- τότε από εκεί και πέρα, πολλά από εκείνα που θα έπρεπε να γίνουν -και η ανεξαρτησία που έπρεπε να υπάρχει γενικά σε άλλο βαθμό, στον ένα και στον άλλο- δεν θα μπορούσε να υπάρξει.

Ουδείς σκέφθηκε να θίξει τη μονιμότητα και ούτε και θίγεται. Αντιθέτως, αξιοποιούμε τη μονιμότητα μέσα από το γεγονός ότι και οι αορίστου χρόνου μπορούν να ανέλθουν ως ένα βαθμό στην ιεραρχία.

Άρθρο 108 παράγραφοι 1 και 2. Εκεί δεν μιλάμε πια για τον Απόδημο Ελληνισμό, αλλά για τον Ελληνισμό της Διασποράς. Είναι μια διατύπωση ευρύτερη, που ταιριάζει στη φυσιογνωμία του απόδημου ελληνισμού.

Ο Ελληνισμός της Διασποράς υπήρξε πάντοτε ο μεγάλος πλότος του έθνους, ο μεγάλος πρεσβευτής της Ελλάδας και σε επίπεδο πολιτισμού και σε επίπεδο δημοκρατίας και σε επίπεδο οικονομίας. Σε κρίσιμες στιγμές στάθηκε δίπλα μας. Και φάνηκε και στην τελευταία προσπάθεια, η οποία έγινε από τον Πρωθυπουργό στο Βουκουρέστι, σ' ένα μεγάλο εθνικό θέμα. Ο Ελληνισμός της Διασποράς, λοιπόν, είναι αυτή τη στιγμή προμετωπίδα εθνικής προσπάθειας και πρέπει να πάρουμε ιδιαίτερα μέτρα προς την κατεύθυνση αυτή. Η αλλαγή της διατύπωσης του Συντάγματος δεν είναι άμοιρη κανονιστικών ρυθμίσεων και προοπτικών και είναι ορθότερη και από πλευράς ιστορικής και από πλευράς εθνικής.

Μόνο που θέλω να πω τούτο εδώ. Όπως ξέρετε, έχουμε μια εκκρεμότητα ως προς τους Έλληνες της Διασποράς. Η εκκρεμότητα αυτή είναι η ψήφιση του εκτελεστικού νόμου του άρθρου 51 παράγραφος 4 του Συντάγματος, σχετικά με το δικαίωμα της ψήφου των Ελλήνων που βρίσκονται εκτός Ελλάδας και οι οποίοι είναι γραμμένοι στα δημοτολόγια.

Πέρασαν χρόνια. Είναι σχεδόν ο μόνος εκτελεστικός νόμος από την Αναθεώρηση του 2001 που δεν έχει ψηφιστεί. Προβλέψαμε τότε -με συντριπτική πλειοψηφία μάλιστα ψηφίστηκε η διάταξη- ότι βεβαίως δεν είναι δυνατόν να μη μετέχουν στην πολιτική ζωή οι απόδημοι Έλληνες, αυτοί που είναι γραμμένοι στα δημοτολόγια, ουσιαστικά δηλαδή αυτοί που είναι γραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους. Και λέει μέσα η διάταξη ότι χρειάζεται μία πολύ μεγάλη πλειοψηφία, τα 2/3, για να ψηφιστεί -όχι για να ισχύσει- ο νόμος.

Έχω διαμορφώσει ένα προσχέδιο νόμου και το έχω στείλει στα κόμματα, το οποίο κατά την εκτίμησή μου είναι μέσα ακριβώς στην προοπτική την οποία διαγράφει το άρθρο 51 παράγραφος 4. Μπορεί να υπάρξουν διαφορετικές απόψεις, αλλά θέλω συγκεκριμένες απόψεις για να μπορέσω να κάνω τις μεταβολές εκείνες, τις οποίες θα ήταν δυνατό να κάνουμε δεκτές με βάση το Σύνταγμα, ώστε να ψηφιστεί ο σχετικός νόμος.

Μέχρι σήμερα δεν έχουν υπάρξει συγκεκριμένες προτάσεις που να επιτρέπουν να φτάσουμε σε μια ρύθμιση η οποία είναι μέσα στο πλαίσιο της συνταγματικής ρύθμισης και μέσα στην προοπτική του Απόδημου Ελληνισμού, αλλά και μέσα στη φυσιογνωμία του πολιτικού δικαιώματος, το οποίο αφορά η σχετική ρύθμιση. Είναι κρίμα πραγματικά να μην έχουμε ψηφίσει τόσα χρόνια μετά, 2001-2008 είναι επτά ολόκληρα χρόνια το σχετικό εκτελεστικό νόμο και να μην έχουμε δώσει το δικαίωμα σε απόδημους Έλληνες να μετέχουν στην πολιτική ζωή. Αυτό τους το οφείλουμε.

Και μιλώντας για την αναθεώρηση του άρθρου 108 στην παράγραφο 1 και την παράγραφο 2, θυμίζω ότι τις αμέσως επόμενες ημέρες με την κυρία Μπακογιάννη θα πάρουμε μια πρωτοβουλία να συζητήσουμε με τα κόμματα και να φέρουμε το σχετικό νόμο στη Βουλή. Μόνοι μας δεν μπορούμε. Και αυτή

ήταν η λογική της ίδιας της ρύθμισης του άρθρου 51 παράγραφος 4. Μόνοι μας δεν μπορούμε σε καμμία περίπτωση. Χρειάζονται τα 2/3. Και ήταν σωστή αυτή η διατύπωση του Συντάγματος γιατί ένας τέτοιος νόμος θέλει ευρεία πλειοψηφία. Αλλά από εκεί και πέρα δεν μπορεί η αναζήτηση αυτής της ευρείας πλειοψηφίας να γίνει τροχοπέδη για να μην εφαρμοστεί η διάταξη και να στερηθούν οι Απόδημοι Έλληνες, αυτοί που ζουν την Ελλάδα, όσο και εμείς -και ορισμένες στιγμές περισσότερο και από εμάς- να στερούνται της δυνατότητας ακριβώς να μετέχουν στα πολιτικά πράγματα ή να χρειάζεται να παίρνουν αεροπλάνα και βαπόρια για να έρθουν να ψηφίσουν στις εκλογές. Και να εξαρτάται η συμμετοχή τους και από την οικονομική αιμορραγία είτε τη δική τους είτε των κομμάτων και να δημιουργούνται όλες αυτές οι σκιές για τις οποίες κάποιος μιλάει.

Παρακαλώ πολύ, λοιπόν, όταν αναλάβουμε την πρωτοβουλία, εδώ είμαστε αν χρειαστούν κάποιες μεταβολές μέσα στη φυσιογνωμία του Συντάγματος να τις κάνουμε. Αλλά οφείλουμε μαζί με την αναθεώρηση της διάταξης αυτής να ολοκληρώσουμε και το θεσμικό πλαίσιο του άρθρου 51 παράγραφος 4 το οποίο έχουμε ήδη διαμορφώσει από το 2001.

Σας ευχαριστώ πολύ και συγγνώμη για την υπέρβαση του χρόνου.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης):** Ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Εισερχόμαστε τώρα στον κατάλογο των πρωτολογιών.

Η Βουλευτής του ΣΥ.ΡΙΖ.Α., κ. Άννα Φιλίνη, έχει το λόγο.

**ΑΝΝΑ ΦΙΛΙΝΗ:** Κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ήδη ο κ. Κουβέλης τοποθετήθηκε σχετικά με εκείνες τις διατάξεις στις οποίες είμαστε θετικοί ως ΣΥ.ΡΙΖ.Α.. Να τις επαναλάβω και εγώ: είμαστε υπέρ της αναθεώρησης του άρθρου 79 σχετικά με το δικαίωμα της Βουλής να υποβάλλει προτάσεις για τροποποιήσεις επιμέρους κονδυλίων του προϋπολογισμού. Να πω ξανά ότι είχαμε ήδη δηλώσει τη θετική στάση μας, εάν γινόταν δεκτή η πρότασή μας σχετικά με την καθιέρωση του ελαχίστου εγγυημένου εισοδήματος. Επίσης, είμαστε θετικοί υπέρ της αναθεώρησης του άρθρου 101 που στηρίζει τις νησιωτικές και ορεινές μας περιοχές. Θα ήταν θετικότερο αν υπήρχε ο όρος «αειφόρος ανάπτυξη», αλλά βεβαίως υπάρχει στο Σύνταγμά μας η έννοια της αειφορίας, οπότε ας πούμε ότι εντάσσεται σε αυτό και η ανάπτυξη των νησιών και των ορεινών περιοχών μας.

Επίσης, είχαμε δηλώσει και από χθες ότι είμαστε υπέρ της αναθεώρησης του άρθρου 57 για την κατάργηση του ασυμβίβαστου των Βουλευτών.

Ήθελα περισσότερο να αναφερθώ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, -βεβαίως ήδη εν μέρει το έχω πράξει και συζητώντας θετικά με την αναθεώρηση του άρθρου 24- σχετικά με την προτεινόμενη αναθεώρηση του άρθρου 100, που ευτυχώς από ό,τι φαίνεται, για την ώρα δεν περνάει.

Θέλω να θυμίσω, όχι στους κυρίους και κυρίες συναδέλφους νομικούς που το ξέρουν πολύ καλά, αλλά γενικότερα, ότι στο Σύνταγμά μας έχουμε το άρθρο 93 παράγραφος 4 που λέει ότι τα δικαστήρια υποχρεούνται να μην εφαρμόζουν νόμο που το περιεχόμενό του είναι αντίθετο προς το Σύνταγμα.

Ως μη νομικός, θεωρώ ότι είναι ένα άρθρο εξαιρετικά δημοκρατικό και πρωτοπόρο για τα συντάγματα των χωρών και των λαών και δεν θα ήθελα με κανέναν τρόπο -έστω με κανέναν έμμεσο τρόπο- να το ανατρέψουμε. Γιατί πιστεύω ότι αν δεχόμασταν την αναθεώρηση έτσι όπως προτείνετε του άρθρου 100 με έμμεσο τρόπο θα καταργούσαμε αυτό το άρθρο 93.

Ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας για να υποστηρίξει το συνταγματικό δικαστήριο ανέφερε ότι με τη σημερινή υπάρχουσα διάταξη του διάχυτου ελέγχου των δικαστηρίων σχετικά με τη συνταγματικότητα των νόμων δημιουργείται μία ανασφάλεια δικαίου. Νομίζω ότι πραγματικά στο ισχύον Σύνταγμά μας το άρθρο 100 έτσι όπως διατυπώνεται σήμερα και πιο συγκεκριμένα στην παράγραφο δ' εξασφαλίζεται ο τρόπος μέσω της ύπαρξης αυτού του Ανώτατου Ειδικού Δικαστηρίου σε περίπτωση τέτοιων αντιφατικών αποφάσεων να λύνονται τα ζητήματα. Δεν νομίζω ότι χρειάζεται καμμία αναθεώρηση, κανένα

συνταγματικό δικαστήριο για να λύσει τέτοια ζητήματα, τα οποία το Σύνταγμά μας ήδη προβλέπει.

Ο διάχυτος έλεγχος της συνταγματικότητας των νόμων έτσι όπως υιοθετείται από το Σύνταγμά μας είναι ένα από τα καίρια σημεία του, που αποδεικνύουν και τη συνταγματικότητα αυτού του Συντάγματος που έχουμε.

Συνταγματικά δικαστήρια -το ξέρουμε, το ξέρω κι εγώ, έχω ζητήσει σε μία από αυτές τις χώρες- υπάρχουν σε χώρες όπου προηγουμένως υπήρχαν φασιστικά και ολοκληρωτικά καθεστώτα, όπως η Γερμανία, η Ιταλία, η Αυστρία. Το συνταγματικό δικαστήριο είχε εκεί να παίξει ένα ρόλο ελέγχου, το κατά πόσο τα κόμματα των χωρών αυτών είχαν δικαίωμα μέσα από τα προγράμματά τους να παίζουν ένα ρόλο και να συμμετέχουν στα πολιτικά πράγματα της χώρας τους, γιατί εκεί υπήρχαν ναζιστικά και φασιστικά κόμματα.

Δεν είναι τυχαίο ότι στην Ελλάδα στην περίοδο της φασιστικής δικτατορίας του '67 επιχειρήθηκε η ύπαρξη ενός τέτοιου συνταγματικού δικαστηρίου. Και βλέπουμε σήμερα τα συνταγματικά δικαστήρια, όπως αυτό της Τουρκίας, που επεμβαίνουν στα συνταγματικά πράγματα του τόπου, να παίζουν έναν πολύ αρνητικό ρόλο.

Βέβαια, δεν προτείνεται γι' αυτόν το λόγο η ύπαρξη συνταγματικού δικαστηρίου στη δική μας χώρα. Στη δική μας χώρα νομίζω ότι -το τόνισε και ο κ. Κουβέλης- επιχειρείται αυτό το συνταγματικό δικαστήριο, κυρίως, επειδή έχει υπάρξει μία νομολογία από το Συμβούλιο της Επικρατείας, που σε πάρα πολλούς δεν είναι αρεστή.

Έχει ειπωθεί από συναδέλφους της Νέας Δημοκρατίας καθώς και από τον κ. Υπουργό Δικαιοσύνης ότι συχνά το Συμβούλιο Επικρατείας νομοθετεί και κάτι τέτοιο δεν είναι επιτρεπτό. Εγώ πιστεύω -και το λέω παρ' όλο που δεν είμαι νομικός, αλλά έχω ασχοληθεί με αποφάσεις του Συμβουλίου Επικρατείας ιδιαίτερα σε σχέση με την εφαρμογή του άρθρου 24- ότι το Συμβούλιο της Επικρατείας δεν νομοθετεί, αλλά έχει μία εξαιρετική νομολογία σχετικά με πολεοδομικές ρυθμίσεις, σχετικά ακόμα και με ζητήματα της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και αυτή πιστεύω ότι με κανέναν τρόπο δεν πρέπει να ανατραπεί.

Δυστυχώς έχω διαβάσει και την τοποθέτηση ενός Βουλευτή της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, ο οποίος είναι και καθηγητής του Συνταγματικού Δικαίου, θα αναφέρω βέβαια το όνομά του, του κ. Βενιζέλου.

Ο κ. Βενιζέλος υποστηρίζει το συνταγματικό δικαστήριο ακριβώς επειδή αρνείται αυτήν τη νομολογία. Μάλιστα σε κείμενό του του 2006 στο βιβλίο του «Συνταγματική αυτοσυνηδονία ή αναθεωρητικός οίστρος» λέει ότι υποστηρίζει έτσι όπως είναι το άρθρο 24, ότι δεν χρειάζεται η αναθεώρησή του. Χαρακτηριστικά λέει: «Τα ζητήματα άλλωστε που τίθενται με έντονο τρόπο δεν είναι ζητήματα γραμματικής διατύπωσης ή διάταξης, αλλά ερμηνείας και εφαρμογής της από τη νομολογία. Αυτός είναι και ένας από τους βασικούς λόγους για τους οποίους καταλήγω στην πρόταση για την ίδρυση συνταγματικού δικαστηρίου».

Αυτός είναι ένας από τους βασικούς λόγους για τους οποίους πιστεύω ότι δεν πρέπει να υπάρξει συνταγματικό δικαστήριο. Εξάλλου και η συγκεκριμένη πρόταση σύνθεσης αυτού του συνταγματικού δικαστηρίου δείχνει ότι η Βουλή θα έπρεπε η ίδια να ορίζει τα εννέα μέλη, άρα δεν θα είναι παρά μόνο τρεις δικαστές. Η πρόταση που κάνετε λέει ότι με νόμο θα ορίζονται τα προσόντα των μελών αυτού του δικαστηρίου. Τελικά νομίζω ότι αν περνούσε θα ήταν ένα ολιγομελές, αυταρχικό και αντιδημοκρατικό σε σχέση με τη λειτουργία της δημοκρατίας μας συνταγματικό δικαστήριο.

Σας ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης):** Ευχαριστούμε την κ. Φιλίνη.

Το λόγο έχει ο κ. Κοσμίδης.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επειδή δεν μου δόθηκε η ευκαιρία να τοποθετηθώ στην αρχή των συνεδριάσεων για την Αναθεώρηση του Συντάγματος, θα κάνω μία μικρή αναφορά στη σημασία που έχει η Αναθεώρηση του Συντάγματος για την κοινωνία μας.

Η Αναθεώρηση του Συντάγματος είναι μία κορυφαία κοινοβουλευτική διαδικασία στην οποία έχουν καθήκον να συμμετέχουν όλες οι πλευρές. Η συμμετοχή σ' αυτήν τη διαδικασία πρέπει να είναι μέρος της στρατηγικής μας για όλα τα θέματα μείζονος εθνικής σημασίας. Είναι δε αναμφισβήτητο ότι η Αναθεώρηση του Συντάγματος είναι ένα τέτοιο μείζον γεγονός. Άλλωστε και οι πρόνοιες του Συντάγματος απαιτούν αυξημένες πλειοψηφίες για την Αναθεώρησή του. Αυτό υπογραμμίζει ότι η Αναθεώρηση δεν είναι υπόθεση ενός κόμματος, αλλά είναι υπόθεση που αφορά τη Βουλή στο σύνολό της, που αφορά όλους τους Βουλευτές.

Όλοι αναγνωρίζουν ότι το Σύνταγμα του 1975 είναι ο πιο προοδευτικός καταστατικός χάρτης που γνώρισε η χώρα. Οι αναθεωρήσεις που ακολούθησαν προσέθεσαν πλείστα στοιχεία που ανταποκρίνονταν στις ανάγκες της κοινωνίας την εποχή εκείνη.

Αυτές τις ανάγκες της κοινωνίας εξυπηρετεί και η πρόταση Αναθεώρησης του Συντάγματος που υπέβαλε η Νέα Δημοκρατία, πρόταση με την οποία συμφωνήσαν όλες σχεδόν οι πολιτικές δυνάμεις ώστε να ανταποκριθούμε στις ανάγκες των καιρών που απαιτούν αλλαγές και μεταρρυθμίσεις.

Η ίδια η Αξιωματική Αντιπολίτευση υπέβαλε πρόταση αλλαγών, δυστυχώς, όμως η Αξιωματική Αντιπολίτευση για λόγους καθαρά εσωκομματικούς αποχώρησε από τη διαδικασία. Η Αναθεώρηση του Συντάγματος όμως πρέπει να ολοκληρωθεί, το απαιτούν οι ανάγκες της κοινωνίας, οι επιτακτικές και επείγουσες, το απαιτούν οι αυξημένες απαιτήσεις του διεθνούς και ευρωπαϊκού περιβάλλοντος που συνεχώς εξελίσσεται.

Επί της ενότητας που συζητάμε σήμερα θα αναφερθώ ειδικότερα στο άρθρο 101 και συγκεκριμένα στην πρόταση για την τροποποίηση του άρθρου έτσι ώστε η ερμηνευτική δήλωση που υπάρχει στο τέλος του να ενταχθεί ως αυτοτελής παράγραφος. Η παράγραφος αυτή όπως διαμορφώθηκε στην επιτροπή έχει ως εξής: «Ο κοινός νομοθέτης και η διοίκηση όταν δρουν κανονιστικά, υποχρεούνται να λαμβάνουν υπ' όψιν τις ιδιαίτερες συνθήκες των νησιωτικών και ορεινών περιοχών, μεριμνώντας για την ανάπτυξή τους».

Θα προσπαθήσω να τεκμηριώσω γιατί είναι απαραίτητη αυτή η αλλαγή, που πιθανόν να αλλάξει την πορεία και να εξασφαλίσει καλύτερη ολοκλήρωση σε εκείνες τις περιφέρειες της χώρας μας που παρουσιάζουν μόνιμα φυσικά και διαρθρωτικά μειονεκτήματα. Τέτοιες περιφέρειες είναι οι νησιωτικές και ορεινές περιοχές.

Στρατηγικός στόχος μιας σύγχρονης οικονομικής πολιτικής είναι η επίτευξη της αρμονικής και ομοιογενούς ανάπτυξης στο σύνολο της επικράτειας της χώρας μας. Ειδικότερος στόχος δε, είναι η εξάλειψη των παραγόντων οι οποίοι θίγουν την ανταγωνιστικότητα ορισμένων περιοχών και παρεμποδίζουν την ανάπτυξή τους είτε αυτοί είναι κοινωνικοοικονομικοί είτε είναι ιστορικοί είτε γεωγραφικοί είτε φυσικοί.

Μεταξύ των διαφόρων εμποδίων, η δυσχερής πρόσβαση εμφανίζεται ως ένα από τα σημαντικότερα, καθώς καθορίζει αποφασιστικά τις συνθήκες διαβίωσης ορισμένων περιοχών, όπως για παράδειγμα των νησιών ή των ορεινών ζωνών. Υπάρχουν περιοχές όπου εμφανίζεται συσσώρευση περισσοτέρων του ενός μειονεκτημάτων, όπως είναι η περίπτωση των ορεινών περιοχών και των νησιών και στις οποίες ως εκ τούτου τα προβλήματα είναι πιο αυξημένα.

Η Κυβέρνηση στα πλαίσια της περιφερειακής πολιτικής της έχει αναγνωρίσει την ύπαρξη μόνιμων διαρθρωτικών μειονεκτημάτων (ειδικά, γεωγραφικά, φυσικά, ή δημογραφικά μειονεκτήματα) στις ορεινές και στις νησιωτικές περιοχές. Όμως, η περιφερειακή πολιτική δεν έχει απαντήσει στο σύνολό της στα προβλήματα των περιοχών αυτών. Αιτία της κατάστασης αυτής είναι μεταξύ των άλλων η έλλειψη θεσμικού πλαισίου, που να επιβάλλει και να υποχρεώνει τη λήψη μέτρων τέτοιων που να ανταποκρίνονται στις ιδιαιτερότητες των περιοχών αυτών.

Έτσι, λοιπόν, η προωθούμενη σήμερα αλλαγή στο Σύνταγμα υπηρετεί αυτήν την ανάγκη, να αναγνωρισθεί η ιδιαιτερότητα των περιοχών αυτών. Η αναγνώριση των ιδιαιτεροτήτων επιβάλλεται από τα μειονεκτήματα και τις προκλήσεις που αντιμε-

τωπίζουν οι περιοχές αυτές και θα μπορούσε να λάβει τη μορφή παραχώρησης σε αυτές του δικαιώματος στην αλληλεγγύη και στη διαφορετική μεταχείριση. Με την αναγνώριση αυτή θα δώσουμε στις μειονεκτικές περιοχές την ευκαιρία να εδραιώσουν τις θεμελιώδεις αρχές που θα τους επιτρέψουν να αναλάβουν πλήρως το ρόλο τους ως εδάφη αυθεντικότητας και διαφοροποίησης.

Στο πνεύμα αυτό και η νέα Ευρωπαϊκή Συνθήκη, στο τμήμα που αφιερώνεται στην οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή, προσθέτει στις δύο παραγράφους που προβλέπονταν ήδη στο άρθρο 158 της Συνθήκης του Άμστερνταμ και μια νέα παράγραφο.

Έτσι, το άρθρο 174 της νέας Συνθήκης αναφέρει τα εξής: «Η Ένωση, προκειμένου να προαχθεί η αρμονική ανάπτυξη του συνόλου της, αναπτύσσει και εξακολουθεί τη δράση της, με σκοπό την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής της συνοχής. Η Ένωση αποσκοπεί ιδιαίτερα στη μείωση των διαφορών μεταξύ επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών και στη μείωση της καθυστέρησης των πλέον μειονεκτικών περιοχών».

Μεταξύ των εν λόγω περιοχών δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στις αγροτικές περιοχές, στις ζώνες που συντελείται βιομηχανική μετάβαση και στις περιοχές που πλήττονται από σοβαρά και μόνιμα φυσικά ή δημογραφικά προβλήματα, όπως είναι οι υπερβόρειες περιοχές που είναι ιδιαίτερα πυκνοκατοικημένες και οι νησιωτικές διασυννοριακές και ορεινές περιοχές».

Έτσι, βλέπουμε ότι και σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης στο θεσμικό πλαίσιο έχουν γίνει σαφείς αναφορές στις νησιωτικές περιοχές (άρθρο 154 της Συνθήκης του Μάαστριχτ, άρθρο 158 της Συνθήκης του Άμστερνταμ και Δήλωση αριθμός 30 που προσαρτάται στη Συνθήκη του Άμστερνταμ) στις οποίες αναγνωρίζεται ότι τα διαρθρωτικά μειονεκτήματα που συνδέονται με το νησιωτικό χαρακτήρα, ζημύνουν σοβαρά την οικονομική και κοινωνική τους ανάπτυξη. Για το λόγο αυτό συνίσταται να λαμβάνουν μέτρα υπέρ των περιφερειών αυτών σε επίπεδο κοινοτικής νομοθεσίας όποτε αυτό είναι αναγκαίο, προκειμένου να ενσωματωθούν καλύτερα στην εσωτερική αγορά υπό ισότιμες συνθήκες.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο νησιωτικός χαρακτήρας επισημαίνεται ως γεωπολιτικό χαρακτηριστικό και ως μόνιμο μειονέκτημα, που επιφέρει πρόσθετες δυσκολίες για την ανταγωνιστικότητα αυτών των περιοχών.

Παράλληλα, τα γεωμορφολογικά και φυσικά χαρακτηριστικά στα νησιά αυτά καθορίζουν ένα τριπλό μειονέκτημα: το νησιωτικό χαρακτήρα, τον ορεινό χαρακτήρα και το χαρακτηριστικό του αρχιπελάγους. Αν δε τα νησιά είναι στην παραμεθόριο περιοχή, τότε η εγγενής μειονεξία είναι ακόμη μεγαλύτερη. Αλλά και οι ορεινές περιοχές, λόγω των γεωφυσικών, πολιτισμικών και οικονομικών ιδιαιτεροτήτων τους, δεν αποτελούν το πλέον κατάλληλο περιβάλλον για την ανάπτυξη πολλών οικονομικών δραστηριοτήτων, γεγονός που επηρεάζει τον τρόπο ζωής των κατοίκων τους.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η ευάλωτη κατάσταση που χαρακτηρίζει τις περιφέρειες αυτές, νησιωτικές και ορεινές, δυσχεραίνει την ανάπτυξή τους και σε πολλές περιπτώσεις εντείνει τα οικονομικά και κοινωνικά τους προβλήματα. Βέβαια, θα ήταν ανακριβές να ισχυριστεί κάποιος ότι η μοίρα των περιοχών αυτών τις καταδικάζει στον ρόλο των περιοχών δευτέρας κατηγορίας και τους κατοίκους τους σε μια ενδημική υπανάπτυξη.

Σίγουρα οι περιοχές αυτές διαθέτουν αρκετά πλεονεκτήματα ή δυνατότητες που μπορούν να αξιοποιηθούν. Το πρόβλημα που τίθεται για τις περιοχές αυτές είναι ότι για να αξιοποιήσουν τις συγκεκριμένες ευκαιρίες, θα πρέπει να εργαστούν πιο σκληρά ή να ριψοκινδυνεύσουν πολύ περισσότερο απ' ό,τι θα χρειαζόταν για να επιτευχθεί ανάλογο εγχείρημα σε άλλες πλεονεκτικές περιοχές. Αντίστοιχα σε περιόδους ύφεσης θα είναι από τις πρώτες που θα θιγούν λόγω της μικρότερης αποδοτικότητας των οικονομικών τους δραστηριοτήτων.

Άρα, μια πολιτική για τις περιοχές με μόνιμα μειονεκτήματα οφείλει να συνίσταται σε σύνολο μέτρων που θα περιορίζουν

όσο το δυνατόν περισσότερο τον ευάλωτο χαρακτήρα τους και θα συμβάλουν στη δημιουργία μιας πραγματικής ισότητας ευκαιριών μεταξύ των περιοχών αυτών και της υπόλοιπης χώρας.

Η αλλαγή του άρθρου 101 με την ενσωμάτωση της τέταρτης παραγράφου, όπως αυτή διαμορφώθηκε από την Επιτροπή αποτελεί την αφετηρία για το ξεκίνημα και τη χάραξη μιας άλλης πολιτικής προς όφελος των νησιωτικών και των ορεινών περιοχών. Δημιουργείται έτσι το κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο και υποχρεώνεται η πολιτεία για την άσκηση καθημερινής πολιτικής που λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες αυτών των περιοχών, περιοχών με μόνιμα μειονεκτήματα, αλλά μεγάλη σπουδαιότητα για τη χώρα μας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης):** Ευχαριστώ, κύριε Κοσμίδη.

Το λόγο έχει ο Βουλευτής του ΣΥ.ΡΙΖ.Α. στην Α' περιφέρεια Πειραιά κ. Δρίτσας.

Και μέχρι να ανέβει στο Βήμα θέλω να ανακοινώσω στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίαση, αφού πρώτα ξεναγήθηκαν στους χώρους του Μεγάρου της Βουλής τριάντα επτά μαθήτριες και μαθητές με τέσσερις συνοδούς-δασκάλους από το 8ο Δημοτικό Σχολείο Νέας Ιωνίας Μαγνησίας.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Ορίστε, κύριε Δρίτσα.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κύριε Υπουργέ, σε αυτήν την καταληκτική συνεδρίαση της διαδικασίας της συνταγματικής Αναθεώρησης οφείλουμε και αισθάνομαι την ανάγκη κι εγώ προσωπικά να κάνω, πριν μπω στις επιμέρους επισημάνσεις και τοποθετήσεις, ένα γενικότερο σχόλιο.

Ατύχησε αυτή η συνταγματική Αναθεώρηση και είναι προφανές – θα χρησιμοποιήσω ένα ήπιο όρο – ότι η κατάληξή της είναι αναντίστοιχη με τις φιλοδοξίες και τις προσδοκίες που γεννά μια οποιαδήποτε επιχειρούμενη συνταγματική Αναθεώρηση ως μειζονος σημασίας εγχείρημα. Αυτό το κατανοούμε και το δεχόμεθα όλοι.

Και αυτή η κατάληξη δεν είναι τυχαία. Η κυβερνώσα παράταξη και η Πλειοψηφία της Βουλής είδε το Σύνταγμα ή κάποια άρθρα του Συντάγματος ως εμπόδιο. Και επεχείρησε σε βασικούς τομείς να αναθεωρήσει συγκεκριμένα άρθρα του Συντάγματος – δεν μιλώ για το σύνολο των προτεινομένων προς αναθεώρηση άρθρων – και επεχείρησε να το κάνει για να αρθούν αυτά τα εμπόδια.

Ήταν εμπόδια όμως που δεν είχαν αναδειχθεί από την ώριμη διαδικασία συλλογικής πολιτικής και κοινωνικής συνείδησης της ελληνικής πραγματικότητας, αλλά ήσαν εμπόδια σε επιλογές πολιτικές, οικονομικές, πρόσκαιρες, συγκυριακές, θα έλεγα, που δεν δικαιολογούν τόση σπουδή και τόση συχνότητα για να επιχειρηθεί μια συνταγματική Αναθεώρηση.

Κυρίως ήταν οι νεοφιλελεύθερες, θα πω εγώ, επιλογές, που εμποδίζουν και στην περίπτωση του άρθρου 16 και στην περίπτωση του άρθρου 24 και σε μερικές άλλες περιπτώσεις την υλοποίηση στην πλήρη της ανάπτυξη τέτοιων πολιτικών επιλογών.

Το Σύνταγμα όμως έχει διάρκεια. Και η πενταετία, αν θέλετε, λίγη είναι, κατά την προσωπική μου γνώμη, για την Αναθεώρησή του. Έχει διάρκεια και πρέπει να ωριμάζουν συνθήκες μετά από διαδικασίες που περνούν στις βαθύτερες αποδοχές του πολιτικού σώματος και της ελληνικής κοινωνίας. Και δεν συνέβη κάτι τέτοιο.

Έτσι, λοιπόν, μπορούμε να χαιρετίσουμε το γεγονός απ' αυτήν την άποψη ότι χάρις στην ελληνική κοινωνία πρωτίτως ή σε σημαντικά τμήματα της ελληνικής κοινωνίας απετράπη αυτού του είδους η γεμάτη σκοπιμότητες επιχειρούμενη Αναθεώρηση.

Από αυτήν την άποψη, η κατάληξη αυτή, έστω και αν είναι διδακτική ως προς την υποβάθμιση θεσμικών λειτουργιών, είναι

ενθαρρυντική για τις δυνατότητες της ελληνικής κοινωνίας.

Όπως παρουσίασε αναλυτικά ο Κοινοβουλευτικός μας Εκπρόσωπος, ο κ. Κουβέλης, και στις προηγούμενες συνεδριάσεις και στη σημερινή υπάρχουν από την πλευρά του ΣΥ.ΡΙΖ.Α. προτάσεις, θετικές προσεγγίσεις σε μία σειρά άρθρων. Εμείς έχουμε και σ' αυτές τις προτάσεις ήδη δηλώσει ότι θα υπερψηφίσουμε μια σειρά από τέτοια άρθρα, όπως στη σημερινή ενότητα είναι το άρθρο 78 παράγραφος 6, το άρθρο 79 παράγραφος 1 και το άρθρο 101. Θα έρθω σε αυτά στη συνέχεια.

Όμως, θα ήθελα να πω ότι ταυτόχρονα καταθέσαμε προτάσεις για σημαντικότερες, προοδευτικότερες και δημοκρατικότερες συνταγματικές ρυθμίσεις, προτάσεις με προοπτική, όπως είναι η πρόταση για το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, όχι όπως εύστοχα ο κ. Κουβέλης σηματοδότησε ως «συνταγματική φιλολογία», αλλά ως δεσμευτική ρύθμιση της ελληνικής πολιτείας ως προς την ανάληψη της ευθύνης για την απόδοση αυτού του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος για όλους τους Έλληνες πολίτες που το έχουν ανάγκη. Αυτό δεν επετεύχθη με τους όρους που το θέσαμε εμείς, με τη σαφήνεια και τη δεσμευτικότητα που το αναφέραμε.

Επίσης δεν έγιναν δεκτές και άλλες προτάσεις, όπως αυτές για τους ειδικούς λογαριασμούς και για αλλαγές που, εάν τις συζητήσουμε σοβαρά, μπορούμε να προσβλέπουμε στην ουσιαστική ενίσχυση όχι μόνο συνολικά της δημοκρατίας στη χώρα μας, αλλά και της Βουλής ως Βουλής νομοθετούσας και όχι επικυρώνουσας.

Όλα αυτά ήταν η θετική συνεισφορά του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς στη διαδικασία της Συνταγματικής Αναθεώρησης, η οποία θετική συνεισφορά βάδισε ταυτόχρονα με επεξεργασίες και προτάσεις προοπτικής, όπως και με συμμετοχή σε αγωνιστικές αντιστάσεις και διεκδικήσεις, για να αποτραπούν επιχειρούμενες προς αρνητική κατεύθυνση, κατά τη γνώμη μας, εξελίξεις.

Πριν μπω σ' ένα θέμα που νομίζω ότι πρέπει να μας απασχολήσει και για το μέλλον πολύ σοβαρά, θα ήθελα να επισημάνω προηγουμένως δύο ακόμα ζητήματα. Το ένα είναι για την τροποποίηση, την οποία υπερψηφίζουμε, του άρθρου 101 για τη νησιωτική και ορεινή Ελλάδα. Πρόκειται για προσθήκη στην πραγματικότητα, με την οποία συμφωνούμε, επισημαίνοντας όμως ότι δεν αρκεί αυτό. Ήδη το χωροταξικό, που κατατέθηκε, είτε δεν λαμβάνει υπ' όψιν τις προτεραιότητες της νησιωτικής και ορεινής Ελλάδας είτε τις λαμβάνει ελάχιστα. Δεν αρκεί, λοιπόν, να το λέμε αυτό.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Θα ήθελα ένα με δύο λεπτά ακόμη, κύριε Πρόεδρε.

Εν πάση περιπτώσει, για όλα όσα συζητώνται για τη Δημόσια Διοίκηση, για την εξέλιξη των δημοσίων υπαλλήλων ή για τους συμβασιούχους ανάγονται στην έλλειψη μιας εμπνευσμένης μεταρρυθμιστικής πρότασης και στην απάληψη των όποιων σκοπιμοτήτων. Είναι αναγκαίο να οργανωθεί με διαφάνεια η Δημόσια Διοίκηση, με οργανογράμματα των σταθερών και μόνιμων θέσεων, τα οποία έχουν ανάγκη για να λειτουργήσουν οι υπηρεσίες, αλλά και για τη μόνιμη στελέχωσή τους.

Προχωρώ τώρα σ' ένα άλλο θέμα, σχετικά με την Αναθεώρηση του άρθρου 100. Το Ελληνικό Σύνταγμα θεωρείται από τα πλέον φιλελεύθερα και δημοκρατικά, γιατί αναθέτει στα δικαστήρια όλων των βαθμίδων να ελέγχουν τη συνταγματικότητα των νόμων. Μιλήσαμε για το διάχυτο έλεγχο και δεν υπήρχε κανένα σοβαρό εγχείρημα, διότι δεν έχει προκύψει από την πραγματικότητα, την πολιτική και τη δικαστική, κανένα τέτοιο ζήτημα, για να αναθεωρήσουμε και να κάνουμε πιο αυταρχικό, μέσω του συνταγματικού δικαστηρίου, το σύστημα του συνταγματικού ελέγχου.

Ξέρετε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι -το γνωρίζετε όλοι- το κράτος δικαίου για να επιβεβαιώνεται χρειάζεται να θέτει διαρκώς ασφαλιστικές δικλίδες για την καταστολή της εγγενούς αυταρχικότητάς του. Αυτό είναι η δικαίωση του κράτους-δικαίου και όχι να ενισχύει μηχανισμούς συγκεντρωτικής λειτουργίας.

Στην κατεύθυνση αυτή το πρότυπο του Συμβουλίου Επικρα-

τείας -ως διαδικασία, αν θέλετε, και κατ' εξαίρεση της πραγματικότητας που βιώνουμε όλοι επί δεκαετίες για το πώς λειτουργεί η ελληνική δικαιοσύνη- έχει αναδείξει, έχει δημιουργήσει ακριβώς μία τέτοια ασφαλιστική δικλίδα και δεν νομοθετεί. Επί τη βάσει των συνταγματικών επιταγών και των νομοθετικών ρυθμίσεων που η ελληνική Βουλή ψηφίζει, λειτουργεί ακριβώς ως εγγύηση και ασφαλιστική δικλίδα για την καταστολή του συγκεντρωτικού αυταρχισμού, της εγγενούς αυτής πραγματικότητας κάθε κράτους και του ελληνικού κράτους και των όποιων άλλων κυβερνητικών σκοπιμοτήτων.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Προς αυτήν την κατεύθυνση αντί να ενισχύσουμε αυτήν την αυτόνομη, ανεξάρτητη, έγκυρη και αξιόπιστη φωνή ταυτόχρονα του Συμβουλίου Επικρατείας, εμμέσως πλην σαφώς επιχειρείται δι' αυτής της προτάσεως και με τοποθετήσεις που έχουν γίνει και έχουν συνοδεύσει αυτήν την πρόταση, όπως και άλλες κατά καιρούς επιχειρούμενες παρεμβάσεις, να υπονομευθεί ή να απαξιωθεί αυτός ο ρόλος του Συμβουλίου Επικρατείας.

Νομίζω ότι η συνταγματική αναθεώρηση ...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης):** Κύριε συνάδελφε, έχετε υπερβεί το χρόνο σας κατά δυόμισι λεπτά. Σας παρακαλώ τελειώσετε.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ:** Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Η συνταγματική Αναθεώρηση, λοιπόν, ως προς αυτό το άρθρο και ως προς αυτήν την πρόταση έδωσε τη δυνατότητα να δοθεί και προς την ελληνική κοινωνία μία πληρέστερη ενημέρωση και ένα μεγαλύτερο μήνυμα για το πώς μπορεί μία ανεξάρτητη δικαιοσύνη να είναι πραγματικά καταφύγιο των δικαιωμάτων των πολιτών και υπεράσπιση της συνταγματικότητας και της νομιμότητας και για το περιβάλλον και για την πολιτιστική κληρονομιά και για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης):** Έχει ενδιαφέρον η φαρμακευτική προσέγγιση του Συντάγματος, αλλά πρέπει να σας διευκρινίσω ότι τον έλεγχο της συνταγματικότητας δεν τον διενεργεί μόνο το Συμβούλιο της Επικρατείας, ούτως ώστε εναντίον αυτού να θεωρείται ότι βάλει η πρόταση. Τον έλεγχο της συνταγματικότητας τον διενεργούν, κατά πάσα στάση της δίκης, όλα τα δικαστήρια, ακόμα και ειρηνοδικεία.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ:** Το ανέφερα και δεν έχει προκύψει κανένα πρόβλημα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης):** Ο συνάδελφος των Κυκλάδων της Νέας Δημοκρατίας, κ. Βρούτσος έχει το λόγο.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΟΥΤΣΗΣ:** Κύριε Πρόεδρε, κύριες και κύριοι συνάδελφοι, το Σύνταγμα αποτελεί τη θεσμικά συμπυκνωμένη αξιακή λειτουργία του πολιτικού μας συστήματος.

Η αναθεώρηση του Συντάγματος δεν είναι υπόθεση ούτε ενός κόμματος, ούτε μίας Κυβέρνησης, ούτε καν μίας συγκεκριμένης πλειοψηφίας. Είναι ευθύνη και αρμοδιότητα ολόκληρης της Βουλής και του συνόλου των Βουλευτών. Είναι μία διαδικασία που απαιτεί συνεννόηση, σύνθεση, σύμπραξη.

Η ιστορική διαδρομή του Συντάγματος στην πατρίδα μας από το 1975 μέχρι και την τελευταία αναθεώρηση του 2001, μπορεί να πει κανείς ότι λειτούργησε πάνω σε αυτούς τους αξιακούς άξονες, δηλαδή τους υπερκομματικούς και τους υγιείς, που έβαλαν, για χάρη του μελλοντικού καλού και της αναγκαιότητας που πρόβαλλε η κοινωνία για αλλαγές, τις μικροπαραταξιακές αντιλήψεις και λειτουργίες στο περιθώριο.

Δυστυχώς, όμως, για πρώτη φορά βιώνουμε το πολιτικά παράδοξο η Αξιωματική Αντιπολίτευση, το κόμμα που κατ' εξοχήν θα έπρεπε να διέπεται και να λειτουργεί ως θεωρητικά, εν δυνάμει κυβέρνηση, να αντιμετωπίζει τη συνταγματική αναθεώρηση, την ανώτατη αυτή πολιτειακή διαδικασία με τη λογική μίας παρακμιακής, μεμψιμοιρης και συνδικαλιστικής αντίληψης.

Η Ελλάδα, όμως, παρακολουθεί. Οι Έλληνες πολίτες μας βλέπουν και προβάλλουν ερωτήματα.

Τα ερωτήματα που προβάλλουν είναι εύλογα και ζητούν απαντήσεις, απαντήσεις κυρίως από το ΠΑ.ΣΟ.Κ που σήμερα απέ-

χει, απαντήσεις γιατί αυτή η μικροπαραταξιακή αντίληψη διά μέσου της αποχής από την αναθεώρηση δεν προσβάλει μόνο τη διαδικασία αυτή καθ' εαυτή, δεν προσβάλει μόνο τους πολιτικούς μας θεσμούς, δεν προσβάλει μόνο όλους τους Έλληνες πολίτες, αλλά προσβάλει και τα ίδια τα στελέχη του ΠΑ.ΣΟ.Κ., τους ψηφοφόρους του ΠΑ.ΣΟ.Κ..

Είναι πραγματικά περίεργο πώς το κόμμα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης πριν ένα διάστημα κατέγραφε, διαπίστωνε και υποστήριζε με πάθος την αναγκαιότητα για συνταγματική αναθεώρηση και ξαφνικά για λόγους καθαρά εσωκομματικούς, για λόγους φοβίας μη τυχόν και αναδειχθούν στο εσωτερικό του ζητήματα τα οποία αφορούν τις διαφορετικές και εκ διαμέτρου απόψεις των στελεχών του, όπως παραδείγματος χάριν το κορυφαίο άρθρο 16, αποχωρεί υπεκφεύγει και αρνείται τη σύμπραξη και τη συνεννόηση.

Συγχαρητήρια λοιπόν, και στο Κ.Κ.Ε. και στο ΣΥ.ΡΙΖ.Α. και στο ΛΑ.Ο.Σ. στα κόμματα τα οποία συμμετέχουν σήμερα σε αυτή τη διαδικασία, που παρότι στα περισσότερα ζητήματα ή σε κάποια από αυτά υπάρχουν ριζικά αντίθετες απόψεις, όμως συμμετέχουν, καταθέτουν τις απόψεις τους, συζητούν, κουβεντιάζουν ενώπιον του ελληνικού λαού και θα καταλήξουμε σε συγκεκριμένα συμπεράσματα στα οποία πρέπει να ταυτίζονται οι απόψεις μας για να δημιουργηθεί η σύνθεση προκειμένου να ψηφιστούν τα συγκεκριμένα συνταγματικά άρθρα.

Βάσει της πολιτικοϊδεολογικής αντίληψης της Νέας Δημοκρατίας, η διαφορετική θέση είναι πολύ καλύτερη από τη φυγή και τη μη θέση, όπως παρουσιάζεται σήμερα το ΠΑ.ΣΟ.Κ.. Σε αυτές τις πολιτικές λειτουργίες λοιπόν, ας αρχίσει να αναζητεί το ΠΑ.ΣΟ.Κ. τη μειωμένη εκτίμηση που έχει στη συνείδηση του ελληνικού λαού.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η πατρίδα μας διακρίνεται για τη μεγαλύτερη γεωγραφική ιδιαιτερότητα σε σχέση με τα υπόλοιπα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και μιλώ για την νησιωτική ιδιαιτερότητα, την οποία δυστυχώς άλλες χώρες με πολύ μικρότερο αριθμό νησιών έχουν κατοχυρώσει συνταγματικά εδώ και πολλά χρόνια στα δικά τους συντάγματα, καθώς και η Ευρωπαϊκή Ένωση με τη Συνθήκη της Λισαβόνας έρχεται και προβάλλει το ζήτημα της εδαφικής συνοχής βάσει της οποίας, δηλαδή του νέου Ευρωπαϊκού Συντάγματος, θα κατοχυρωθεί και εκεί η νησιωτικότητα.

Τι επιβάλει σήμερα να τοποθετούμαστε υπέρ της κατοχύρωσης της νησιωτικότητας; Πρώτα και κύρια πρέπει να διαλύσουμε το μύθο που παράγεται και ακούστηκε από εκείνους που σήμερα απέχουν από αυτή την Αίθουσα και απέχουν συνειδητά ότι δηλαδή η ερμηνευτική δήλωση αρκούσε από μόνη της υπέρ της νησιωτικότητας με το αιτιολογικό ότι κανείς δεν απαγορεύει στην οποιαδήποτε κυβέρνηση να παράγει και να ασκεί νησιωτικές πολιτικές.

Μα, αν ίσχυε κάτι τέτοιο, τότε πολύ απλά δεν θα χρειαζόταν ούτε να υπάρχει το ίδιο το Σύνταγμα, γιατί πολύ απλά κάτω από την ίδια λογική θα έπρεπε να υπάρχει και να λειτουργεί χωρίς κατοχυρωμένους κανόνες και η ισότητα και η αξιοκρατία και η λειτουργία της Δημοκρατίας μας, γιατί απλώς ούτε της Θηρασίας ούτε των Κουφονησίων ούτε της Μήλου ούτε της Σερύφου θα ήταν αυτονόητα πράγματα.

Η συνταγματική κατοχύρωση θα σημαίνει υποχρέωση του κράτους. Η ερμηνευτική δήλωση αποτελεί απλά μέριμνα του κράτους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κάνω αναφορά στο άρθρο 4 παράγραφος 2, του Συντάγματος. Όλοι οι Έλληνες και Ελληνίδες έχουν ίσα δικαιώματα και ίσες υποχρεώσεις. Και μπαίνει ένα αμελικτό ερώτημα. Ισχύει πράγματι αυτό το άρθρο του Συντάγματος μας; Είναι όλοι οι Έλληνες και Ελληνίδες ίσοι σε δικαιώματα και απαιτήσεις απέναντι του ελληνικού κράτους; Η πραγματικότητα είναι διαφορετική. Παραδείγματος χάριν το κοινωνικό αγαθό της υγείας για την οποία ξοδεύει δισεκατομμύρια κάθε χρόνο ο ελληνικός λαός, ο κρατικός προϋπολογισμός, αυτή η υγεία που διαχέεται υποτίθεται σε όλο το ελληνικό κράτος, σε όλη την επικράτεια, διαχέεται το ίδιο και στη νησιωτική Ελλάδα; Απάντηση; Όχι. Δεν απολαμβάνει ο κάτοικος της Σίφνου, ούτε της Αμοργού, ούτε της Ανάφης, ούτε της

Ηρακλείας, ούτε γενικά όλων των νησιών το κοινωνικό αυτό αγαθό με τον ίδιο τρόπο που το απολαμβάνει ένας κάτοικος της ηπειρωτικής Ελλάδος.

Σκεφθείτε ακόμα -ακόμα πόσο εύκολη πρόσβαση έχει σε ένα μεγάλο κρατικό νοσοκομείο, ένας κάτοικος της ηπειρωτικής Ελλάδος ή της Αθήνας ή της Θεσσαλονίκης, ή της Πάτρας σε σχέση με τον κάτοικο ενός μικρού νησιού που όταν φθάσουμε σε ακραίες καιρικές συνθήκες δεν έχει ακόμα ούτε τη δυνατότητα ένα ελικόπτερο να κάνει την απαραίτητη διακομιδή. Αυτή είναι η πραγματικότητα για τα νησιά μας.

Επιπλέον το κοινωνικό αγαθό της ελεύθερης διακίνησης, τα δισεκατομμύρια τα οποία ξοδεύει ο κρατικός προϋπολογισμός εδώ και πολλές δεκαετίες για να διαμορφώσει ασφαλείς, μεγάλους δρόμους σε ολόκληρη την Ελλάδα- και πράγματι σήμερα η Ελλάδα απολαμβάνει ένα πάρα πολύ καλό οδικό δίκτυο- αυτό δεν το απολαμβάνει ο κάτοικος των νησιών μας.

Γιατί ενώ το ελληνικό κράτος επενδύει σε μπετόν και σε σίδερο στους ελληνικούς δρόμους, την ίδια στιγμή οι δρόμοι της θάλασσας αποτελούνται μόνο από νερό και αλάτι.

Αυτές οι διαφορές και πολλές άλλες, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επιβάλλουν να ψηφίσουμε και να κατοχυρώσουμε συνταγματικά τη νησιωτικότητα. Για όλους αυτούς τους λόγους πρέπει να κατοχυρωθεί συνταγματικά η νησιωτικότητα και στο δικό μας Σύνταγμα, στην πιο νησιωτική χώρα της Ευρώπης.

Πολλοί περιγράφουν τα νησιά μας ως διαμάντια. Τα διαμάντια όμως αν δεν τα προσέξεις ή θα τα χάσεις ή θα στα κλέψουν. Επιβάλλεται λοιπόν να υπάρξουν ισχυρές νομοθετικές αντηρίδες, για να αναδείξουμε, να προβάλουμε και να διατηρήσουμε το μεγαλύτερο μας εθνικό πλεονέκτημα, τη νησιωτικότητά.

Το ευχάριστο που προκύπτει απ' αυτή τη διαδικασία λίγο πριν από το τέλος της είναι ότι απ' ό,τι φαίνεται τα τέσσερα κόμματα -η Νέα Δημοκρατία, το Κ.Κ.Ε., ο ΣΥ.ΡΙΖ.Α. και ο Λαϊκός Ορθόδοξος Συνάγερός- θα ψηφίσουν τη νησιωτικότητα και έτσι θα κατοχυρωθεί για πρώτη φορά η νησιωτικότητα στο Σύνταγμα της πατρίδας μας. Επιτέλους πιστεύω ότι διαπερνά όλους μας και κυρίως τους νησιώτες ότι αυτή η στιγμή είναι ιστορική για το νησιωτικό χώρο της πατρίδας μας.

Η νησιωτικότητα όμως ψηφίζεται και κατοχυρώνεται στο Σύνταγμα χωρίς το Π.Α.Σ.Ο.Κ.. Αλλά και το άρθρο 16 για την παιδεία δεν ψηφίζεται πάλι με ευθύνη του Π.Α.Σ.Ο.Κ.. Είμαι σίγουρος και απόλυτα πεπεισμένος ότι ο ιστορικός του μέλλοντος και η νέα γενιά του τόπου μας θα κρίνουν πολύ αυστηρά την Αξιωματική Αντιπολίτευση για την πολιτική της ανευθυνότητα και την εθνική υπονόμευση στο χώρο της παιδείας.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης):** Ευχαριστώ και εγώ.

Το λόγο έχει τώρα ο Υπουργός Δικαιοσύνης κ. Σωτήρης Καττήγκης.

**ΣΩΤΗΡΗΣ ΚΑΤΤΗΓΚΗΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα αρχίσω την ομιλία μου κάνοντας μια αναδρομική αναφορά στα μέχρι σήμερα συντάγματα που έγιναν και εφαρμόστηκαν μετά το 1974, δηλαδή μετά τη Μεταπολίτευση, έτσι ώστε μέσα απ' αυτήν την ιστορική διαδρομή να αποδείξω γιατί η πρόταση την οποία φέρνει η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας για την αναθεώρηση των συγκεκριμένων άρθρων αλλά και γενικότερα την Αναθεώρηση του Συντάγματος είναι στη σωστή κατεύθυνση και ικανοποιεί τις σύγχρονες απαιτήσεις του 21ου αιώνα.

Κατ' αρχάς όσον αφορά το Σύνταγμα του 1975, είναι κοινή πεποίθηση ότι το σύνταγμα αυτό ήταν το πιο δημοκρατικό, το πιο προοδευτικό σύνταγμα που γνώρισε ποτέ η Ελλάδα. Ήταν ένα πληρότατο και ίσως ένα από τα πιο ολοκληρωμένα Συντάγματα της Ευρώπης. Υπήρξε ένα Σύνταγμα θεσμικά ανθεκτικό, ένα Σύνταγμα πολιτικά βιώσιμο και σε πολλά σημεία του ήταν ένα Σύνταγμα πρωτοποριακό ιδίως για την εποχή του.

Το Σύνταγμα αυτό δημιούργησε κατ' αρχάς τα θεμέλια μιας σύγχρονης κοινοβουλευτικής δημοκρατίας και έθεσε τις βάσεις ενός στέρεου πολιτικού συστήματος. Ήταν επίσης το πρώτο οικολογικό σύνταγμα στην Ευρώπη. Προνοούσε για την προ-

στασία του φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος, προνοούσε για την προστασία των δασών και προνοούσε ακόμα για την προστασία των μνημείων και των παραδοσιακών περιοχών της χώρας μας. Ήταν εξάλλου ένα Σύνταγμα το οποίο θεσμοθέτησε τα καλούμενα κοινωνικά δικαιώματα, τα δικαιώματα, δηλαδή, των πολιτών εκείνων που απαιτούν από την πολιτεία συγκεκριμένες υπηρεσίες και συγκεκριμένες παροχές.

Ο ομιλών, νέος τότε Βουλευτής, αισθάνεται μεγάλη τιμή που συμμετείχε στην εκπόνηση και ψήφιση του Συντάγματος εκείνου, του Συντάγματος του 1975.

Οι δύο Αναθεωρήσεις που ακολούθησαν δεν ανέτρεψαν, κατ' αρχάς, τον πυρήνα του καταστατικού μας χάρτη. Προσέθεσαν, βέβαια, ορισμένα νέα στοιχεία. Άλλα από αυτά τα στοιχεία ήταν θετικά, άλλα ήταν αρνητικά. Πάντως, τον κορμό και τον χαρακτήρα του Συντάγματος δεν τον μετέλλαξαν και σήμερα παραμένει ένα ανοιχτό, δημοκρατικό και ευρύτατης αποδοχής συνταγματικό πλαίσιο.

Η Αναθεώρηση του 1986 υπαγορεύθηκε από πρόδηλες σκοπιμότητες εκείνης της εποχής και γ' αυτό η Αναθεώρηση εκείνη είναι περιορισμένης μορφής. Θεωρώντας ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας διέθετε τις λεγόμενες τότε υπερεξουσίες, αρκίστηκε στην περικοπή των αρμοδιοτήτων του Προέδρου της Δημοκρατίας. Έτσι, το Σύνταγμα εκείνο περιόρισε ένα θεσμικό αντίβαρο στο πολίτευμα, μείωσε δηλαδή, τα περίφημα checks and balances του πολιτεύματος και σε τελική ανάλυση κατέστησε το Σύνταγμα εκείνο πρωθυπουργοκεντρικό και το κατέστησε αυτό, σαφώς περιθωριοποιώντας το ρόλο του Προέδρου της Δημοκρατίας. Με τη συνταγματική πρωτοβουλία της Κυβέρνησης αυτής, το πολίτευμα, μιας κατέστη πρωθυπουργικό, αλλά το τραγελαφικό στην υπόθεση είναι ότι σήμερα για την πορεία αυτή, για τη μορφή του πολιτεύματος διαμαρτύρονται εκείνοι οι οποίοι το δημιούργησαν, δηλαδή διαμαρτύρεται κυρίως η πλευρά του Π.Α.Σ.Ο.Κ., η οποία λέει ότι είναι ένα Σύνταγμα το οποίο είναι πρωθυπουργικό και ότι όλες οι εξουσίες συγκεντρώνονται σ' ένα πρόσωπο.

Τώρα, έρχομαι στη δεύτερη Αναθεώρηση μετά το 1975 που έγινε το 2001 από το Π.Α.Σ.Ο.Κ. του κ. Σημίτη. Χαρακτηριστικό εκείνης της Αναθεώρησης ήταν ότι έλειπε ο κεντρικός στόχος από το κείμενο εκείνο. Έτσι, βρεθήκαμε κυρίως σε έναν κανονιστικό πληθωρισμό, οδηγηθήκαμε δηλαδή, όπως προσφυώς έχουν παρατηρήσει πολλοί νομικοί, σε μια εκνομίκευση του καταστατικού μας χάρτη, του Συντάγματος και καταλήγουμε στην κακομεταχείριση και υποβάθμιση του καταστατικού χάρτη της πολιτείας σε τελική ανάλυση. Παρά, όμως, τον πληθωριστικό της χαρακτήρα, η προηγούμενη Αναθεώρηση δεν αντιμετώπισε επαρκώς, ορισμένα σημαντικά ζητήματα λειτουργίας του πολιτεύματος. Δεν αντιμετώπισε, φερ' ειπείν, την ανάγκη ενίσχυσης των δικαιωμάτων του πολίτη απέναντι στην κρατική εξουσία. Δεν θέσπισε, επίσης, τις αναγκαίες ασφαλιστικές δικλίδες για την προστασία του κράτους, αλλά και για την προστασία των πολιτών από το ενδημικό κατά τα τελευταία χρόνια φαινόμενο της διαφθοράς. Δεν ξεκαθάρισε ακόμη τις λεπτές ισορροπίες μεταξύ του εσωτερικού δικαίου και του παραγόμενου στην Ευρωπαϊκή Ένωση Δικαίου. Το Δίκαιο αυτό, διαρκώς, και περισσότερο, ως γνωστό, επιδρά έντονα στα εσωτερικά μας πράγματα. Και ακόμη, τέλος, δεν αντιμετώπισε την ανάγκη ταχείας επίλυσης των διαφορών που αφορούν στην ερμηνεία και εφαρμογή των συνταγματικών διατάξεων. Εξ αυτού του λόγου, όλες οι πτέρυγες της Βουλής συνέδεσαν και συμφώνησαν στην ανάγκη να γίνει ετούτη η Συνταγματική Αναθεώρηση. Η ίδια η Αξιωματική Αντιπολίτευση, πριν αποδράσει από τα Κοινοβουλευτικά Έδρανα, συναινούσε στην προοπτική της Αναθεώρησης μιας σειράς άρθρων του Συντάγματος και μάλιστα είχε καταθέσει και τις δικές της προτάσεις.

Κυρίες και κύριοι, δεν θα σχολιάσω άλλο αυτήν την απόδραση, αυτήν τη φυγομαχία της Αντιπολίτευσης. Έχουν λεχθεί πάρα πολλά, έχει καταδειχθεί απόλυτα το γιατί και το πώς δεν είναι παρόν το Π.Α.Σ.Ο.Κ. σ' αυτήν τη συνεδρίαση και γι' αυτό δεν θα το σχολιάσω περαιτέρω. Οι κρίσεις είναι δικές σας και οι κρίσεις σε τελική ανάλυση είναι του ελληνικού λαού. Θέλω, όμως, τώρα να καταθέσω τις απόψεις μου που αφορούν τη

δικαιοσύνη στα κεφάλαια που σήμερα συζητάμε.

Κατ' αρχάς, η πρότασή μας στοχεύει στην περαιτέρω ενίσχυση της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης, στην επιτάχυνση των ρυθμών απονομής της δικαιοσύνης καθώς και στην εμπέδωση της διαφάνειας στο δημόσιο βίο. Το καινούργιο το οποίο προτείνουμε σχετικά με τη δικαιοσύνη και το οποίο θεωρούμε ότι θα συμβάλει στην πραγμάτωση των ανωτέρω αρχών εστιάζεται κυρίως στις εξής προτάσεις. Πρώτον, προτείνουμε τη σύσταση Συνταγματικού Δικαστηρίου.

Το συνταγματικό δικαστήριο θα πρέπει κατά την άποψή μας να είναι σταθερής σύνθεσης. Να συγκροτείται από εννέα δικαστές που θα ορίζονται με θητεία μη ανανεώσιμη εννέα ετών. Να αποτελεί στην ουσία τον διάδοχο του Ανώτατου Ειδικού Δικαστηρίου. Να έχει, όμως, αυξημένες αρμοδιότητες σε θέματα ελέγχου της συνταγματικότητας του νόμου και ελέγχου του λεγόμενου δημόσιου χρήματος.

Είναι αλήθεια, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι η ίδρυση συνταγματικού δικαστηρίου αποτελεί μια σοβαρή απόφαση την οποία εμείς χαρακτηρίζουμε ως σοβαρή και αποφασιστική τομή. Αποτελεί μια ρήξη απέναντι σ' ένα σύστημα διάχυτου και παρεπύπτοντος ελέγχου της συνταγματικότητας των νόμων. Αυτό το σύστημα εφαρμόζεται για πολλά χρόνια παραδοσιακά στη χώρα μας. Όμως επί των πραγμάτων δημιουργείται μέχρι σήμερα μία ανασφάλεια δικαίου. Ο πολίτης, τελικά, δε γνωρίζει τι ισχύει σε τελική ανάλυση. Εξ' άλλου, η απόφαση για τη συνταγματικότητα ή μη, μιας διατάξεως, εάν ποτέ εκδιδόταν βλέπουμε στην πράξη ότι καθυστερεί υπερβολικά και έχουμε μια συσσώρευση αποφάσεων χωρίς να δίδονται οι κατάλληλες λύσεις. Και ερωτώ όλους εμάς που υπηρετούμε το Ελληνικό Κοινοβούλιο και κυρίως, του Βουλευτές της Αντιπολίτευσης. Είναι σωστή μια τέτοια κατάσταση; Είναι σωστό να διαιωνίζεται αυτή η μεγάλη εκκρεμοδικία που είναι στα όρια της αρνησιδικίας;

Εσείς κύριοι της Αντιπολίτευσης που μιλάτε για ένα σωστό δικαιοσύνη, είναι σωστό να εξετάζεται περιστασιακά η συνταγματικότητα των νόμων; Απέναντι σ' αυτό το έλλειμμα συνταγματικότητας του πολιτεύματός μας εμείς έχουμε μια συγκεκριμένη θέση. Προτείνουμε με την σημερινή αναθεώρηση μια ξεκάθαρη λύση, τη λύση του συνταγματικού δικαστηρίου. Η ρύθμιση αυτή απαντά στην ανάγκη της εποχής μας για ενότητα της νομολογίας αλλά και στην ανάγκη της εποχής μας για ασφάλεια του δικαίου.

Απαντά συνεπώς στην ανάγκη για ταχύτητα στην επίλυση των διαφορών και μάλιστα των σημαντικότερων μεταξύ αυτών όπως είναι οι συνταγματικές διαφορές. Δεν είναι άλλωστε ότι με εξαίρεση τις Ηνωμένες Πολιτείες και ίσως λίγες χώρες της Ευρώπης όπως τη Δανία και την Πορτογαλία η μεγάλη πλειονότητα των ευρωπαϊκών κρατών έχει επιλέξει την ίδρυση συνταγματικών δικαστηρίων για την επίλυση θεμάτων συνταγματικότητας των νόμων. Δεν είναι πια ανεκτή η ανασφάλεια του δικαίου. Την ανασφάλεια, μοιραία, προκαλεί το σύστημα του διάχυτου και παρεπύπτοντος ελέγχου της συνταγματικότητας των νόμων.

Επίσης, δεν είναι πλέον ανεκτές στη σύγχρονη εποχή οι μεγάλες καθυστερήσεις στην απόφαση για τη συνταγματικότητα ενός νόμου. Αυτή την έλλειψη ταχύτητας και ασφάλειας δικαίου ως προς τις συνταγματικές διαφορές εντόπισε ακόμα και η Αναθεώρηση του 2001. Γι' αυτό το λόγο και προκειμένου να αποφευχθεί η έκδοση αντιφατικών αποφάσεων η αναθεώρηση εκείνη είχε θεσπίσει την υποχρεωτική παραπομπή των ζητημάτων συνταγματικότητας μόνο από τμήματα των Ανωτάτων Δικαστηρίων προς την οικεία ολομέλεια. Ήταν ένα πρώτο βήμα για τη μερική εισαγωγή στη χώρας μας του συστήματος του συγκεντρωτικού ελέγχου της συνταγματικότητας των νόμων.

Με τις προτάσεις μας λοιπόν σήμερα ερχόμαστε να ολοκληρώσουμε αυτόν τον θεσμικό εκσυγχρονισμό. Έτσι προβλέπεται κάθε δικαστήριο, εάν κρίνει μια διάταξη αντισυνταγματική, να υποχρεούται να παραπέμψει τα ζητήματα στην οικεία ολομέλεια. Αυτή με τη σειρά της εφόσον διαπιστώσει αντισυνταγματικότητα της διατάξεως να την παραπέμψει στο συνταγματικό δικαστήριο. Κοιτάξτε πόσες ασφαλιστικές δικλείδες υπάρχουν. Και θα πρέπει εμφαντικά να τονιστεί ότι με την πρότασή μας δεν

καταργείται ολοκληρωτικά ο διάχυτος και ο παρεπύπτων έλεγχος. Δεν καταργείται το άρθρο 93 παράγραφος 4 του Συντάγματος. Τα δικαστήρια υποχρεούνται και μετά την προτεινόμενη ρύθμιση να μην εφαρμόζουν το νόμο που το περιεχόμενο του είναι αντίθετο προς το Σύνταγμα. Δηλαδή, δεν διαρρηγγύνεται η μακρά συνταγματική μας παράδοση. Και για να θυμηθούμε την Αριστοτέλεια ρήση: «βέλτιο το κινείν τους πατρώους νόμους» επιχειρείται σε τελική ανάλυση ένας συγκερασμός, επιχειρείται μια όσμωση των δύο συστημάτων, δηλαδή του διάχυτου, με τον συγκεντρωτικό έλεγχο της νομιμότητας.

Προτείνεται με άλλα λόγια η υιοθέτηση ενός μεικτού συστήματος.

Επιπλέον, στο συνταγματικό δικαστήριο ανατίθεται και ο έλεγχος της διαφάνειας των οικονομικών των πολιτικών κομμάτων, των προεκλογικών και των λειτουργικών δαπανών των Βουλευτών και ο ετήσιος έλεγχος του «πόθεν έσχες» τους. Αυτό άλλωστε συμβαίνει και με πολλά άλλα συνταγματικά δικαστήρια των ευρωπαϊκών χωρών. Και ερωτώ. Τι το μεμπτό έχουν αυτές οι διατάξεις; Γιατί η Αντιπολίτευση δεν στηρίζει αυτήν την προσπάθεια, η οποία θα φέρει και ταχύτητα και διαφάνεια και θα στηρίξει γενικότερα την ενότητα του δικαίου;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η πρότασή μας αυτή εντάσσεται στη γενικότερη προσπάθειά μας για διαφάνεια στην κίνηση του λεγόμενου πολιτικού χρήματος. Αποσκοπεί, δηλαδή, στην καταπολέμηση της διαφθοράς και τη συναλλαγή στο δημόσιο βίο, κάτι από το οποίο ταλανίζεται βαθιά ο δημόσιος βίος εδώ και πολλά χρόνια. Στοχεύει, με άλλα λόγια, στην προσπάθειά μας στην εμπέδωση της εμπιστοσύνης των πολιτών προς τα κόμματα, δηλαδή συνολικότερα προς τον πολιτικό κόσμο.

Ερχομαι τώρα στη δεύτερη μεταρρυθμιστική πρόταση, στη δεύτερη μεταρρυθμιστική τομή που προτείνουμε όσον αφορά τη δικαιοσύνη και αφορά την ανάδειξη της ηγεσίας της. Το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, το άρθρο 90 του Συντάγματος, παρέχει σήμερα πλήρη ευχέρεια στην εκτελεστική εξουσία, στο υπουργικό συμβούλιο για την επιλογή της ηγεσίας της δικαιοσύνης.

Για τη ρύθμιση αυτή, η Αντιπολίτευση πολλές φορές διαμαρτύρεται και ίσως όχι άδικα, γιατί η σημερινή συνταγματική κατάσταση δημιουργεί αναπόφευκτες υπόνοιες για αυθαίρετη παρείσφρηση κομματικών ή πάντως όχι, αξιολογικών κριτηρίων.

Η καθιέρωση βέβαια, με τη Συνταγματική Αναθεώρηση του 2001, της τετραετούς θητείας των Προέδρων των Δικαστηρίων ήταν οπωσδήποτε ένα θετικό βήμα. Είναι, όμως, ένα βήμα ανεπαρκές προς την κατεύθυνση ενίσχυσης της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης.

Εμείς το αλλάζουμε. Προτείνουμε την αλλαγή του και με τη διάταξη που προτείνουμε, επιχειρούμε να ολοκληρώσουμε τη σχετική μεταρρύθμιση περιορίζοντας το εύρος της διακριτικής ευχέρειας του Υπουργικού Συμβουλίου. Δεν φτάνουμε ίσως, βέβαια, στο σημείο η αρχαιότητα, η επετηρίδα να είναι το αποκλειστικό κριτήριο αυτόματης προαγωγής στις ανώτερες βαθμίδες της δικαιοσύνης. Κάνουμε όμως ένα σημαντικό βήμα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ένα βήμα αντικειμενικοποίησης, χωρίς όμως να καταργούμε και την αξιολόγηση των προσώπων.

Και ρωτώ, ρωτώ εύλογα. Αυτή τη διάταξη, για την οποία ζητείται η αλλαγή, γιατί δεν την ψηφίζετε; Τι γράφει συγκεκριμένα η διάταξη; Το Υπουργικό Συμβούλιο θα επιλέγει τους Προέδρους των Ανωτάτων Δικαστηρίων αποκλειστικά μεταξύ των Αντιπροέδρων. Προηγούμενα, οι Αντιπρόεδροι θα επιλέγονται μεταξύ των δέκα αρχαιοτέρων μελών του οικείου δικαστηρίου. Αυτοί οι Αντιπρόεδροι, κατ' αναλογία με την τετραετή θητεία των Προέδρων, θα έχουν εξαετή θητεία.

Βλέπετε πόσες ασφαλιστικές δικλείδες υπάρχουν; Αυτή τη διάταξη, λοιπόν, δεν την στηρίζετε, δεν την ψηφίζετε. Γιατί; Από τη μια μεριά διαμαρτύρεστε και θέλετε να υπάρξει μια αντικειμενικοποίηση ως προς την επιλογή των προσώπων που θα διοικούν τα ανώτατα δικαστήρια. Έρχεται η Νέα Δημοκρατία με την πρότασή της και σας προτείνει να βοηθήσετε προς αυτή την κατεύθυνση και το μεν ΠΑ.ΣΟ.Κ. φυγομαχεί, δεν παρουσιάζεται καθόλου και η δε Αριστερά κάνει ότι δεν καταλαβαίνει, κάνει ότι «σφυρίζει» αδιάφορα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Αντιπολίτευσης, εγώ θεωρώ ότι έχετε μεγάλες ευθύνες. Αντιπολίτευση δεν σημαίνει άρνηση, αντιπολίτευση δεν σημαίνει φυγή, όπως κυρίως έκαναν οι συνάδελφοι της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης.

Έρχομαι τώρα στο τρίτο μέτρο που προτείνεται σχετικά με τη δικαιοσύνη και είναι η σύσταση ειδικού τμήματος στο Συμβούλιο Επικρατείας, με αντικείμενο την ταχεία εκδίκαση διαφορών από τις δημόσιες συμβάσεις.

Θα ήθελα στο σημείο αυτό να σημειώσω ότι όταν έγινε γνωστό πως στις προτάσεις μας για τη Συνταγματική Αναθεώρηση περιλαμβανόταν αυτή η διάταξη, η ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας είπε ότι δεν χρειάζεται αλλαγή. Είναι συμβατή και με απλό νόμο να γίνει αυτή η αλλαγή. Πριν από λίγο καιρό διέρρευσε στον τύπο νομοσχέδιο, το οποίο θέλει να φέρει το Υπουργείο Δικαιοσύνης, στο οποίο θέλει να συστήσει αυτό το καινούριο τμήμα και η ίδια ολομέλεια αποφάσισε εναντίον.

Δηλαδή, πριν «αλέκτωρ λαλήσαι τρίς» σε σχέδιο διατάξεως που απεστάλη για γνωμοδότηση σχετικά με την ίδρυση εβδόμου τμήματος, η πλειοψηφία του Συμβουλίου της Επικρατείας, αναμειγνυόμενη στις αρμοδιότητες της νομοθετικής λειτουργίας και οικειοποιούμενη κατ' ουσίαν τη σχετική αρμοδιότητα του νομοθέτη, έκρινε, ερχόμενη σε ευθεία αντίθεση με προγενέστερη θέση της, ότι η ίδρυση του νέου τμήματος με νόμο είναι αντισυνταγματική. Τα σχόλια δικά σας! Και λέω: «τα σχόλια δικά σας» στους συναδέλφους της Αντιπολίτευσης. Και εύλογα θα μπορούσε να διερωτηθεί κανείς ποιος κυβερνάει, τι ρόλο παίζει η λαϊκή κυριαρχία, η λαϊκή βούληση, η νομοθετική εξουσία, οι Βουλευτές, όλο το σύστημα!

Εάν, κύριοι, ζητούμε τον «ευνουχισμό» του κοινοβουλευτισμού μας και την ακύρωση της λαϊκής κυριαρχίας, καλώς κάνει το ΠΑ.ΣΟ.Κ. και απέχει και καλώς κάνετε εσείς της Αριστεράς και απορρίπτετε τέτοιες προτάσεις.

Εμείς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για το δημοσιονομικό έλεγχο των δημόσιων συμβάσεων προτείνουμε επίσης τη σύσταση ειδικού τμήματος στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Έτσι, θα πραγματοποιείται ένας έλεγχος που θα εγγυάται τα δημοσιονομικά συμφέροντα του κράτους αλλά και τα συμφέροντα των δημόσιων φορέων. Με τις προτάσεις μας, επιτυγχάνεται η ενίσχυση της ανεξαρτησίας, η επιτάχυνση των ρυθμών απονομής της, η συμβολή στην αποτελεσματική, διαφανή λειτουργία της κρατικής μηχανής, η αποτελεσματικότερη διαχείριση του δημόσιου χρήματος, η αποτροπή, εν τη γενέσει, των φαινομένων διαφθοράς και διαπλοκής.

Ένα τέταρτο σημαντικό μέτρο το οποίο εμπεριέχεται στην πρόταση αναθεωρήσεως του Συντάγματος για τη δικαιοσύνη, είναι η ρητή συνταγματική κατοχύρωση του δικαιώματος σε προσωρινή δικαστική προστασία. Η διάταξη του άρθρου 20 παράγραφος 1 του Συντάγματος υπήρξε για την εποχή της μία διάταξη ιδιαίτερα προοδευτική και καινοτόμος. Τώρα συμπληρώνεται. Και συμπληρώνεται με την προσθήκη του δικαιώματος στην προσωρινή δικαστική προστασία και μάλιστα σε εύλογο χρόνο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις διευρύνονται τα θεμελιώδη δικαιώματα των πολιτών και συμπορεύεται η χώρα μας με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και με το ευρωπαϊκό κεκτημένο. Σε κάθε περίπτωση, μάλιστα, με το θεσμό της προσωρινής δικαστικής προστασίας μετριάζεται και το πρόβλημα της καθυστέρησης στην απονομή της δικαιοσύνης. Δεν ισχυριζόμαστε βέβαια ότι λύνεται στη ρίζα του το πρόβλημα, ωστόσο, η παροχή προσωρινής δικαστικής προστασίας το κάνει λιγότερο οξύ, το αμβλύνει και τελικά το περιορίζει.

Αγαπητές κυρίες και αγαπητοί κύριοι συνάδελφοι, η Νέα Δημοκρατία, πιστή στην εντολή του ελληνικού λαού, καταθέτει την πρότασή της για ολοκλήρωση των μεταρρυθμίσεων. Με τις προτεινόμενες αλλαγές μπορεί η χώρα να βγει από το φαύλο κύκλο της στασιμότητας και της αδράνειας. Αυτή η Συνταγματική Αναθεώρηση εξοπλίζει θεσμικά τη χώρα στην αντιμετώπιση των προβλημάτων και των προκλήσεων, τις οποίες καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε τον 21ο αιώνα. Λυπάμαι ειλικρινά που διαπιστώνω, για μια ακόμη φορά, πως η Αξιωματική Αντιπολίτευση

σ' αυτήν τη μεγάλη προσπάθεια, σ' αυτήν τη μεγάλη πορεία, σ' αυτήν την κορυφαία κοινοβουλευτική διαδικασία επέλεξε την απουσία, επέλεξε τη φυγομαχία.

Και για την ιστορία, επιτρέψτε μου να σας θυμίσω το εξής. Η Νέα Δημοκρατία και στις δύο προηγούμενες συνταγματικές αναθεωρήσεις, τις οποίες είχε ξεκινήσει το ΠΑ.ΣΟ.Κ., παρέμεινε στο Κοινοβούλιο. Δεν αποποιήθηκε ποτέ το θεσμικό της ρόλο ως Αξιωματικής Αντιπολίτευσης. Στη μεν Αναθεώρηση του 2001 είχε και την τόλμη και το θάρρος να υπερψηφίσει έναν σημαντικό αριθμό προτεινόμενων διατάξεων γιατί δεν την διακατείχαν, δεν μας διακατέχει, κάποια μικροκομματική επιδίωξη πάνω σ' ένα κορυφαίο ζήτημα λειτουργίας του ίδιου του Πολιτεύματος.

Ακόμα και στην Αναθεώρηση του 1986, παρά την πόλωση και την πολιτική ένταση της εποχής, η Νέα Δημοκρατία σεβάστηκε τους θεσμούς συμμετέχοντας εποικοδομητικά σε όλες τις συζητήσεις. Δεν κρύφτηκε ποτέ, δεν φυγομάχησε ποτέ, όπως κάνει σήμερα το ΠΑ.ΣΟ.Κ.!

Για όλους αυτούς τους λόγους, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω ότι με τις προτάσεις μας για την Αναθεώρηση έχουμε εδραιωμένη την πεποίθηση πως επιτυγχάνουμε την ενίσχυση των δημοκρατικών μας θεσμών, πως επιτυγχάνουμε την αναζωογόνηση της λειτουργίας της ίδιας της Δημοκρατίας μας και τελικά βοηθάμε στην προσαρμογή του πολιτεύματός μας στις προκλήσεις του 21ου αιώνα.

Για όλους αυτούς τους λόγους, σας καλώ να υπερψηφίσετε αυτή την πρόταση γιατί θα είναι και μία πράξη γενναιότητας και μία πράξη που θα συνάδει με τους κανόνες της Δημοκρατίας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης):** Ευχαριστώ και εγώ, κύριε Υπουργέ.

Ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων κατέθεσε σχέδιο νόμου: «Κύρωση της κωδικοποίησης της Νομοθεσίας Κατασκευής Δημοσίων Έργων».

Επίσης, οι Υπουργοί Δικαιοσύνης, Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Ανάπτυξης, Μεταφορών και Επικοινωνιών και Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής κατέθεσαν σχέδιο νόμου: «Ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου διασφάλισης του απορρόητου της τηλεφωνικής επικοινωνίας».

Και τα δύο σχέδια παραπέμπονται στις αρμόδιες Διαρκείς Επιτροπές.

Το λόγο έχει ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας στο Νομό Ηλείας, ο συνάδελφός μας, ο κ. Τζαβάρας.

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε το λόγο.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μου έλαχε ο κλήρος, από ό,τι φαίνεται, να είμαι ο τελευταίος ομιλητής στην Ολομέλεια της Βουλής μας, αυτής της αναθεωρητικής πρότασης, η οποία ξεκίνησε από το Μάιο του 2006 και έφθασε μέχρι αυτή την πολύ μεγάλη μέρα για τη δημοκρατία.

Πράγματι, δεν μπορώ -και άλλωστε, δεν θα μου επιτρεπόταν, αφού υπήρξα και εξακολουθώ να είμαι μάχιμος νομικός- να μη σχολιάσω τον τρόπο με τον οποίο άρχισε, εξελίχθηκε και ήδη περατούται αυτή η κορυφαία δημοκρατική διαδικασία. Άλλωστε, όλοι γνωρίζουμε ότι η πολιτική ιστορία των δημοκρατικών πολιτειών συμπίπτει με τους αγώνες ή, καλύτερα, την ιστορία των αγώνων που έχουν εκδηλωθεί στο πλαίσιο της κατάρτισης ή και των αναθεωρήσεων των συνταγμάτων αυτών των πολιτειών. Δηλαδή, στο πλαίσιο αυτής της συζήτησης για τη Συνταγματική Αναθεώρηση που πρότεινε η Κυβέρνηση, εξελίχθηκε ένας επιστημονικός και ένας πολιτικός αγώνας μεταξύ των παρατάξεων που συμμετείχαν σ' αυτήν τη διαδικασία, που και αξιόλογος υπήρξε και γόνιμος, αλλά και σεβαστικός της δημοκρατικής φιλοτιμίας που πρέπει να διακρίνει τον αντιπρόσωπο του λαού.

Διότι, με αυτή την τελευταία μου φράση, θέλω να σχολιάσω αρνητικά την «απόδραση» της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, όχι απλώς από τη διαδικασία της Αναθεώρησης, αλλά και από την

εν γένει πολιτική διαπάλη από την οποία συνοδεύτηκε και που την υποστήριξε. Πράγματι, ηχεί ακόμα στα αυτιά μου αυτή, η απαράδεκτη, δήλωση του Αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, όταν προ ημερών έσπευσε να δηλώσει ότι η Αναθεώρηση είναι γράμμα νεκρό!

Αξίζει, λοιπόν, ο έπαινος σε όλους όσους συμμετείχαν σ' αυτή την αναθεωρητική διαδικασία, ο έπαινος της δημοκρατίας, ο έπαινος της άξιας κοινοβουλευτικής παρουσίας και επιτέλους, ο έπαινος των αγωνιστών της επιστήμης και της πολιτικής που κατόρθωσαν να αποκρούσουν αυτό το βαρύτατο πλήγμα που απειειράθη να καταγάγει εναντίον αυτής της κορυφαίας εκδήλωσης της λαϊκής κυριαρχίας, η αυτοαποκαλούμενη Δημοκρατική Παράταξη.

Αυτό θα είναι το αιώνιο στίγμα του Αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, αφού, εξ όσων είμαι σε θέση να ενθυμούμαι, δεν υπήρξε ανάλογο παράδειγμα στο παρελθόν. Είναι, πράγματι, απαράδεκτη και αντιδημοκρατική η συμπεριφορά αυτή.

Και βεβαίως, αυτό για το οποίο όλοι θα πρέπει να σεμνυνόμεθα, είναι γιατί όλες οι πτέρυγες της Βουλής αυτής, πλην της πτέρυγας του ΠΑ.ΣΟ.Κ., με τον τρόπο τους κατάφεραν και οδήγησαν αυτή τη διαδικασία στο αποτέλεσμα το οποίο εντός ολίγων ημερών θα κληθεί και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να περιβάλει με το κύρος της υπογραφής του.

Όμως, πιστεύω πως αυτό για το οποίο η παράταξή μας είναι επίσης υπερήφανη, είναι γιατί στο πλαίσιο αυτής της Αναθεώρησης του Συντάγματος επέμεινε σε μία κορυφαία πρωτοβουλία που έχει να κάνει με την αναθεώρηση του άρθρου 100 του Συντάγματος του 1975, για την οποία ήθελα να πω δύο σκέψεις.

Πράγματι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι πάρα πολύ σημαντική η καινοτομία να εκσυγχρονίσουμε το σύστημα απονομής της δικαιοσύνης και να το εμπλουτίσουμε με την υιοθέτηση του θεσμού του συνταγματικού δικαστηρίου που για πρώτη φορά στη χώρα δημιουργεί προϋποθέσεις για ίδρυση και λειτουργία συνταγματικής δικαιοσύνης. Το σύστημα που παρεμπόμπαντος και διάχυτου ελέγχου της συνταγματικότητας, παρ' όλο που όπως εύστοχα είπε ο κύριος Υπουργός που προλόγησε, είναι ένα σύστημα που στη χώρα μας τουλάχιστον γνώρισε συγκεκριμένη δόξα, τουλάχιστον επί των ημερών της θητείας μου και της διακονίας μου στο χώρο της δικαιοσύνης, δεν είδα ούτε συνάντησα ποτέ κανένα από τα δικαστήρια που θεωρητικά έχουν την εξουσία του ελέγχου της συνταγματικότητας, να έχει το θάρρος και την τόλμη να αποφανθεί και να μην εφαρμόσει νόμο ως αντισυνταγματικό. Κυρίως δε, τα τελευταία δέκα, δεκαπέντε χρόνια, οι περιπτώσεις για τις υποθέσεις που έχουν αχθεί ενώπιον των πρωτοβαθμίων και δευτεροβαθμίων δικαστηρίων πρέπει να μετρώνται στα δάχτυλα της μίας χειρός.

Όμως, κλασική και κραυγαλέα περίπτωση είναι ότι και αν ακόμα απ' αυτό το σύστημα του διάχυτου και παρεμπόμπαντος ελέγχου της συνταγματικότητας περίμενε κάποιος έναν αποτελεσματικό έλεγχο, εν τούτοις τέτοιο έλεγχο δεν πρόκειται να βρει κανένας πολίτης, γιατί αυτό που αποτελεί δικαίωμα του δικαστή που δικάζει μία συγκεκριμένη υπόθεση, δεν αποτελεί ταυτόχρονα και υποχρέωση για εκείνον το δικαστή που θα δικάσει μία παρόμοια υπόθεση. Δηλαδή, κανείς από τους δικαστές οι οποίοι θα δικάσουν υποθέσεις μετά τον πρώτο που απεφάνθη περί της αντισυνταγματικότητας ενός συγκεκριμένου νόμου, δεν δεσμεύεται από την κρίση του και το νόμο που κάποιος απέφυγε να τον εφαρμόσει ως αντισυνταγματικό. Δεν κωλύεται να τον λάβει υπ' όψιν του και να τον εφαρμόσει ο επόμενος ή ο μεθεπόμενος που θα ασχοληθεί με την ίδια υπόθεση.

Αυτό ακριβώς αποτελεί ένα αρνητικό σύμπτωμα. Θα έλεγα δε ότι αποτελεί και μία μορφή παθογένειας για τη δικαστική μας λειτουργία, γιατί, ακριβώς, αυτό που υπονομεύει είναι η βασική αρετή κάθε νομικού συστήματος που είναι η ασφάλεια του δικαίου, η ασφάλεια και η βεβαιότητα που πρέπει να έχει ο πολίτης αν και κατά πόσο μία συγκεκριμένη διάταξη που ισχύει, είναι ή όχι σε αρμονία με το Σύνταγμα.

Και τούτο ακριβώς εξασφαλίζει το συνταγματικό δικαστήριο. Αυτήν, ακριβώς, την κρίση την επιβεβαιώνει με τον πιο κραυγαλέο τρόπο η γνωστή περίπτωση της αντισυνταγματικότητας, για την οποία απεφάνθη το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο προ μερι-

κών μηνών, αναφορικά με το νόμο του 1993 που όριζε πλαφόν στα εφ' άπαξ των αποχωρούντων από τις Δ.Ε.Κ.Ο. λόγω συντάξεως.

Εκεί, λοιπόν, ενώ αυτός ο νόμος ίσχυε από το 1993, ενώ είχαν εκδοθεί χιλιάδες αποφάσεις, ενώ πράγματι είχε ισορροπήσει η κοινωνική, πολιτική, νομική και δικαστική ζωή του τόπου σ' αυτήν την αποδοχή του ότι είναι νόμιμη και συνταγματική η ρύθμιση, μετά από δεκαπέντε χρόνια ήρθε το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο προκειμένου να επιλύσει τη διχογνωμία που υπήρχε μεταξύ των ολομελειών του Συμβουλίου της Επικρατείας και του Αρείου Πάγου και να αποφανθεί περί της αντισυνταγματικότητας.

Αυτή, ακριβώς, η περίπτωση δεν θα είχε συμβεί ποτέ, εάν υπήρχε η δυνατότητα της λειτουργίας συνταγματικού δικαστηρίου. Και αυτήν, ακριβώς, την αρνητική περίπτωση, την κραυγαλέα, τη ζημιολόγο για το δημόσιο, αλλά και για τους πολίτες, είναι βέβαιο ότι στο πλαίσιο αυτής της συγκεκριμένης Αναθεώρησης, θα μπορούσαμε να την είχαμε προλάβει.

Κύριε Πρόεδρε, σας ευχαριστώ για την ανοχή σας. Και βέβαια, ίσως να είναι μία από τις λίγες φορές που έκανα κατάχρηση του χρόνου.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης):** Λέτε πάντοτε ενδιαφέροντα πράγματα. Έχετε σαφείς τοποθετήσεις και επομένως είναι χαρά του Προεδρείου, αν μπορεί, να σας διευκολύνει στο χρόνο.

Θέλω να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία της Βουλής, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στους χώρους του Μεγάρου της Βουλής των Ελλήνων δύο σχολεία: α) Δεκατρείς μαθήτριες και μαθητές με δέκα συνοδούς-δασκάλους από το Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Κωφών Πάτρας και β) τριάντα επτά μαθήτριες και μαθητές με τρεις συνοδούς-δασκάλους από το 4ο Δημοτικό Σχολείο Πάτρας.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Θέλω να πω στα παιδιά, τους δεκατρείς μαθητές και μαθήτριες από το Ειδικό Σχολείο Κωφών –και παρακαλώ την κυρία που τα συνοδεύει να το μεταφράσει– ότι υπάρχει και στη Βουλή συνάδελφός μας η οποία είναι μία εξ' εκείνων. Είναι πολύ διακεκριμένη. Κάνει πολύ καλά τη δουλειά της και ασφαλώς αισθάνεται πολύ μεγάλη χαρά που απόψε σας υποδέχεται εδώ. Είναι η κ. Δήμητρα Αράπογλου, Βουλευτής του ΛΑ.Ο.Σ. στη Β' Περιφέρεια Πειραιά. Προσέξτε την λίγο!

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

**ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ – ΨΑΡΟΥΔΑ:** Είναι και η περιφέρεια που πρέπει να προσέξουμε!

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης):** Βεβαίως, κατεξοχήν, κυρία Πρόεδρε.

Ευχαριστούμε, λοιπόν, τα παιδιά. Τα καλωσορίζουμε.

Κάνουμε συζήτηση για το Σύνταγμα, μια πολύ σημαντική συζήτηση για ένα πολύ σημαντικό θέμα.

Και τώρα προχωρούμε στον τελευταίο εκ των εγγεγραμμένων ομιλητών, το συνάδελφό μας από το ΣΥ.ΡΙΖ.Α. το γιατρό κ. Αθανάσιο Λεβέντη, ο οποίος είναι γνωστόν ότι σέβεται πάντα το χρόνο και είναι μέσα στα όριά του.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ:** Αυτό ήταν αιχμή για μένα, κύριε Πρόεδρε;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης):** Όχι, βέβαια, κύριε συνάδελφε! Εσείς ήσασταν ανεπαίσθητος. Σαν το πάτημα της γάτας!

Ορίστε, κύριε Λεβέντη, έχετε το λόγο.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Τελειώνοντας πια τη συζήτηση επί των άρθρων, πρέπει να πούμε ότι περίμενα πολύ περισσότερα απ' αυτήν την Αναθεώρηση, όπως και εμείς πιστεύουμε ότι θα μπορούσαν να γίνουν πολύ περισσότερα. Να προστεθούν άρθρα, να τροποποιηθούν άρθρα, που να εξυπηρετούν περισσότερο τα λαϊκά συμφέροντα, να προστατεύουν καλύτερα το περιβάλλον και να διευκολύνουν έτσι να λειτουργήσει καλύτερα η πολιτεία.

Δυστυχώς, πολλές από τις προτάσεις μας δεν έγιναν αποδεκτές. Επίσης, δεν φαίνεται να περνούν αυτές οι δυο σημαντικό-

τατες αναθεωρητικές προτάσεις που αφορούσαν το άρθρο 16 και το άρθρο 24 και εμείς γι' αυτό χαιρόμαστε, γιατί πιστεύουμε ότι δεν θα μπορούσαν να εξυπηρετήσουν. Απεναντίας, θα δημιουργούσαν μεγαλύτερα και σοβαρότερα προβλήματα στη συνολική λειτουργία του κράτους και της πολιτείας και στην προστασία του περιβάλλοντος.

Έρχομαι τώρα στα συζητούμενα άρθρα. Άρθρο 79. Τροποποίηση επιμέρους κονδυλίων του προϋπολογισμού από τη Βουλή κατά τη συζήτηση του προσχεδίου. Άλλωστε ο Κοινοβουλευτικός μας Εκπρόσωπος κ. Κουβέλης αναφέρθηκε αναλυτικά. Ψηφίζουμε την αναθεώρηση αυτού του άρθρου. Βέβαια, εδώ θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι πολλά, επίσης, θα μπορούσαν να γίνουν όσον αφορά τον προϋπολογισμό, την κατανομή των κονδυλίων και ειδικότερα τους ειδικούς λογαριασμούς που δεν θα έπρεπε να υπάρχουν.

Και επειδή ειδικότερα στο χώρο της υγείας ξέρω ότι υπάρχουν δεκάδες τέτοιοι λογαριασμοί, τους οποίους κάποιος δεν μπορεί να ελέγξει και όπου γίνεται μεγάλη διασπάθιση και διαπλοκή και κατασπατάληση του δημόσιου χρήματος και, αν θέλετε, είναι και μια από τις εστίες της διαφθοράς αυτή η κακή λειτουργία, χωρίς κανείς να μπορεί να την ελέγξει, των λογαριασμών αυτών, πιστεύουμε ότι αυτοί οι κωδικοί, αυτοί οι ειδικοί λογαριασμοί θα έπρεπε να καταργηθούν.

Για το άρθρο 100, συνιστάται συνταγματικό δικαστήριο. Όμως, ένα δικαστήριο, που θα είναι δικαστήριο-κηδεμόνας, που θα κάνει πολύ πιο συγκεντρωτικό το σύστημα και, βέβαια, θα βοηθήσει ακόμη περισσότερο τον αυταρχισμό στο χώρο της δικαιοσύνης, που υπάρχει σε πολλές περιπτώσεις, πιστεύουμε ότι δεν θα πρέπει να γίνει.

Μάλιστα, αν αυτό συνδυαστεί και με το ότι το άρθρο 24, αν αναθεωρείτο, θα μπορούσε το συνταγματικό δικαστήριο να παρεμβαίνει ειδικότερα στις αποφάσεις του Ε' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, που έχει γίνει «καρφί» στα μάτια πολλών. Πιστεύουμε ότι αυτό θα είναι μια ευτυχής συγκυρία και ότι δεν θα περάσουμε αυτά τα δυο άρθρα.

Άρθρο 101. Ο κοινός νομοθέτης και η Διοίκηση, όταν δρουν κανονιστικά, υποχρεούνται να λαμβάνουν υπ' όψιν τις ιδιαίτερες συνθήκες των νησιωτικών και ορεινών περιοχών.

Ψηφίζουμε την αναθεώρηση αυτού του άρθρου. Πρέπει να τονίσουμε ότι υπάρχουν σοβαρότατα προβλήματα, όπως όλοι τα ξέρουμε και εσείς, κύριε Πρόεδρε, που εκπροσωπείτε και ένα νησιωτικό σύμπλεγμα.

Έχουμε την ευτυχία, έχουμε το μεγάλο προνόμιο να είμαστε μια χώρα με ένα σύμπλεγμα νησιών απaráμιλλου φυσικού κάλους με μεγάλη, αν θέλετε, ιστορία και πολιτιστική παρουσία. Όλος ο κόσμος θέλει να επισκεφθεί τα νησιά μας. Δυστυχώς, δεν είναι πάντα εύκολο. Και πρέπει να πούμε ότι η απελευθέρωση των ακτοπλοϊκών συγκοινωνιών δυσχέρανε πολύ περισσότερο την επικοινωνία. Από την άλλη φοβόμαστε ότι και η Ολυμπιακή αν πάρει το δρόμο που πιθανόν να οδηγηθεί κάποια στιγμή, θα δυσχερανθεί ακόμη περισσότερο η επικοινωνία.

Εγώ, θα ήθελα να τονίσω κάτι που μου έχει κάνει εντύπωση. Παραδείγματος χάριν νησιά όπως είναι η Πάρος, η Μύκονος, η Φολέγανδρος, είναι δύσκολο εκτός των άλλων εξυπηρετηθούν να έχουν και σωστή ιατρική κάλυψη. Και έστω και εξασφαλίζουμε την ιατρική κάλυψη. Για τα φάρμακά τους, για τις εξετάσεις τους είναι υποχρεωμένοι να έρχονται στη Σύρο, στον Πειραιά ή στην Αθήνα για να λύσουν αυτά τα προβλήματα, που νομίζω θα μπορούσαν να λυθούν με τον πιο απλό τρόπο. Για γραφειοκρατικά θέματα ένας μόνιμος ανάπηρος, ένας παραπληγικός που είναι στο καροτσάκι, πρέπει να έρχεται κάθε τόσο για να δουν αν όντως περπατάει ή όχι. Αυτά είναι νομίζω θέματα που όλες οι χώρες τα έχουν λύσει. Εμείς, δεν ξέρω γιατί, έχουμε κολλήσει σε τέτοιους αναχρονιστικούς θεσμούς.

Στο άρθρο 102 στις αρμοδιότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης περιλαμβάνεται και η αρμοδιότητα του πολεοδομικού σχεδιασμού, όπως ιδίως η έγκριση και τροποποίηση σχεδίου πόλεως εν όλω ή εν μέρει. Ασφαλώς, εμείς είμαστε υπέρ του να αποδοθούν πολύ περισσότερες αρμοδιότητες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και του Α' και Β' ή Γ' βαθμού. Δύο βαθμοί είναι στο Σύνταγμα, αλλά θα έπρεπε να έχουμε και την Περιφέρεια αιρε-

τή και βέβαια να υπάρχει αποκέντρωση. Το σύστημά μας είναι εντελώς συγκεντρωτικό. Τώρα φοβόμαστε ότι με αυτή την προσθήκη, αν αυτή γίνει δεκτή και περάσει η δυνατότητα της τροποποίησης των σχεδίων στις πόλεις, καθώς δεν υπάρχουν υποδομές, δεν υπάρχουν μηχανισμοί, θα γίνουν πάρα πολλά παρατράγουδα. Ξέρετε ότι υπάρχει μεγάλη πίεση από πολλές πλευρές για συνεχή επέκταση των σχεδίων πόλεως χωρίς να εξετάσουμε αν έχουμε τις υποδομές.

Θα έπρεπε εδώ, κύριε Υπουργέ, πρώτα και κύρια να εξασφαλίσουμε υποδομές, πρώτα και κύρια να έχουμε σχέδιο, αν θέλετε, Γενικό Χωροταξικό Σχέδιο. Με αυτό που πάει να γίνει εμείς έχουμε τις αντιρρήσεις μας, γιατί δεν πρόκειται να καλύψει αυτές τις ανάγκες. Αφήνει πάρα πολλά παράθυρα και πάρα πολλοί θα επωφεληθούν απ' αυτά τα παράθυρα.

Λοιπόν, η Τοπική Αυτοδιοίκηση πρέπει να οργανωθεί και βέβαια σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να συνεχίζουν να χτίζουν έτσι όπως χτίζουν οι νεοέλληνες ιδιαίτερα στην Αττική, στα νησιά, στις παραλίες, σε περιοχές απaráμιλλου φυσικού κάλους. Εφόσον δεν έχει δοθεί αυτή η δυνατότητα να υπάρχουν μηχανισμοί, να υπάρχουν πόροι και να υπάρχουν και οι προϋποθέσεις όλες οι άλλες που θα πρέπει να υπάρχουν. Δεν νομίζουμε ότι αυτή η αναθεώρηση, δίνοντας αυτή τη δυνατότητα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, θα εξυπηρετήσει. Φοβόμαστε δε ότι επειδή υπάρχουν και πάρα πολλές εντάσεις, προσπαθεί να ξεφορτωθεί η κεντρική εξουσία αρμοδιότητες τις οποίες μεταθέτει στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, όπως έχει κάνει με τη φύλαξη των σχολείων με τη βοήθεια στο σπίτι κ.λπ., χωρίς να δίνει τους πόρους. Αυτό ενδεχομένως να είναι πολύ οδυνηρό.

Όσον αφορά το άρθρο 103, κατά παρέκκλιση υπάλληλοι που υπηρετούν στο δημόσιο με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, μπορούν να ενταχθούν και στην υπαλληλική ιεραρχία. Το ανέλυσε ο κ. Παυλόπουλος προηγουμένως και ρώτησε γιατί να μην τους δώσουμε αυτή τη δυνατότητα.

Μα, γιατί δεν τους μονιμοποιούμε εφόσον έχουν τα προσόντα; Εφόσον είναι τόσα χρόνια, εφόσον μπορούν να φθάσουν στο βαθμό του διευθυντή γιατί να τους αφήνουμε αορίστου χρόνου; Αυτό είναι ανεπίτρεπτο.

Τέλος, το άρθρο 104 όσον αφορά την υποχρέωση του υπαλλήλου να υπηρετεί έγκαιρα και αποτελεσματικά τον πολίτη, σύμφωνοι, αλλά να του δώσουμε και τις δυνατότητες ότι θα πρέπει τουλάχιστον να έχουμε την πληροφορική σε όλες τις δημόσιες υπηρεσίες κάτι που σε πολύ μικρό βαθμό έχει προχωρήσει ξεκινώντας από τις εφορίες, οι οποίες έχουν ειδικούς λόγους για να είναι εκσυγχρονισμένες. Άλλού είμαστε πάρα πολύ πίσω, ειδικότερα στην υγεία, στα νοσοκομεία.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥ.ΡΙΖ.Α.)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης):** Ευχαριστώ και εγώ, κύριε Λεβέντη.

Η Πρόεδρος κ. Μπενάκη έχει το λόγο.

**ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ – ΨΑΡΟΥΔΑ:** Κύριε Πρόεδρε, δύο λόγια θέλω από τη θέση μου να πω, καθώς με την ολοκλήρωση της συζήτησης επί της σχετικής ενότητας, ολοκληρώνεται και η συζήτηση πάνω στην Αναθεώρηση του Συντάγματος.

Θα ήθελα να εκφράσω την ικανοποίησή μου για δύο λόγους: Ο πρώτος λόγος είναι ότι έγινε η Αναθεώρηση. Τα κόμματα που συμμετείχαν στη συζήτηση της Αναθεώρησης, εκτελέσαμε το καθήκον μας απέναντι στην προηγούμενη Βουλή που μας έδωσε αυτήν την εντολή, απέναντι στον ελληνικό λαό που μας έδωσε όμοια εντολή με τις εκλογές που μεσολάβησαν. Και παρά τη λυσσαλέα αντίδραση του ΠΑ.ΣΟ.Κ., το οποίο ετράπη σε άτακτο φυγή λόγω εσωτερικών προβλημάτων, αλλά και τις ομοβροντίες που ακούσαμε από τον Τύπο και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης για μια δήθεν ανομία και «νεκρή» και άνευ λόγου Αναθεώρηση, εμείς εκτελέσαμε το καθήκον μας. Φαίνεται ότι έγινε και θα γίνει η Αναθεώρηση που θα επιστεγαστεί με την ψηφοφορία, η οποία θα γίνει σε λίγες ημέρες. Αυτό είναι το ένα θέμα που με ικανοποιεί.

Και τώρα το δεύτερο και εδώ εκφράζομαι και ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας αλλά και ως Πρόεδρος της Επιτροπής Αναθεώρησης. Θέλω να εκφράσω την

ικανοποίησή μου για το άριστο πνεύμα συνεννόησης και συνεργασίας που επεκράτησε και στην Επιτροπή και στην Ολομέλεια παρά τις μεγάλες διαφορές, πολιτικές και ιδεολογικές, που μας χωρίζουν με τα κόμματα της Αριστεράς.

Το αποτέλεσμα δεν είναι συντριπτικό. Πέντε διατάξεις αναθεωρούνται. Είναι σημαντικό, από άποψη ουσίας, ίσως δεν είναι σημαντικό από αριθμητική αλλά από ουσιαστική άποψη είναι σημαντικό. Φαίνεται ότι θα αναθεωρηθούν δύο διατάξεις που έχουν σχέση με το κοινοβουλευτικό μας έργο, το άρθρο 57 και το άρθρο 79 και μια διάταξη ακόμη, η οποία έχει γενικότερη κοινωνική και εθνική σημασία και εννοώ το άρθρο 101.

Να εκφράσω τη λύπη μου για τρεις διατάξεις που φαίνεται ότι δεν θα συγκεντρώσουν πλειοψηφία και ξεχωρίζω αυτές τις τρεις έναντι των πολλών άλλων, που προτείνονται από τη Νέα Δημοκρατία, γιατί ειδικά σ' αυτές τις τρεις διατάξεις θα μπορούσε να είχε υπάρξει μια σύμπτωση. Είναι το άρθρο 78 για τις εγγυήσεις του δημοσίου που πρέπει να δίνονται με ειδικό τυπικό νόμο. Διατυπώνω έκκληση, έστω και την τελευταία στιγμή, προς το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας μέχρι την ψηφοφορία, μήπως υπάρχει περίπτωση συνεννόησης, γιατί εδώ πρόκειται για μια διάταξη που από τη μια μεριά στηρίζει τον κοινοβουλευτισμό, στηρίζει τη Βουλή, και από την άλλη θέτει φραγμούς στην εκτελεστική εξουσία.

Οι εγγυήσεις του δημοσίου δίνονται ελεύθερα και απεριόριστα και πάντα το κράτος θα έχει την εξουσία να αποφασίζει. Ούτε εξαιτίας της διάταξης αυτής, αν ψηφιζόταν, θα περιοριζόντουσαν οι εγγυήσεις, ούτε εξαιτίας της διάταξης αυτής θα γινόταν και το αντίθετο, να πολλαπλασιαστούν οι εγγυήσεις του δημοσίου. Εκείνο το οποίο θα επιτυχάναμε, διότι το δημόσιο είναι παντοδύναμο σ' αυτό το θέμα, θα ήταν να παρεμβάλλεται η Βουλή και να ελέγχει και να ασκεί τις πιέσεις, τις οποίες οφείλει να ασκεί προς την εκτελεστική εξουσία.

Και δύο ακόμη διατάξεις θα μπορούσαν να ψηφισθούν. Είναι εκείνη, η οποία δίνει δικαιώματα στους εργαζομένους στο δημόσιο με σύμβαση αορίστου χρόνου. Μια μεγάλη κατηγορία συμπολιτών μας θα είχαν τη δυνατότητα να εξελιχθούν μέσα στη Δημόσια Διοίκηση και να ικανοποιήσουν αφενός μεν τις δικές τους φιλοδοξίες κυρίως όμως την ίδια τη Δημόσια Διοίκηση. Και η άλλη διάταξη είναι το άρθρο 108 για τη μετονομασία του όρου: «Απόδημος Ελληνισμός» σε «Ελληνισμός της Διασποράς». Αν επιλεγόταν ο όρος «Διασπορά», θα βρισκόμασταν κάπου στη μέση. Δεν θα σημειώνονταν ακρότητες που δεν θα ήθελαν τόσο το Κ.Κ.Ε., που ανησυχεί για αλυτρωτικές τάσεις, όσο και ο Λαϊκός Ορθόδοξος Συναγερμός, που θέλει να προ-

στατεύονται οι εθνικές μειονότητες. Θα περιλαμβάνονταν και αυτή η επιδίωξη.

Εν πάση περιπτώσει, κύριε Πρόεδρε, μπορούμε να είμαστε ευτυχείς και ικανοποιημένοι, διότι έγινε μία συζήτηση αποδοτική, καρποφόρα και μέσα στο πλαίσιο του Κοινοβουλευτισμού και της Δημοκρατίας.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης):** Ευχαριστώ κι εγώ, κυρία Πρόεδρε. Θέλω να επισημειώσω από πλευράς Προεδρείου την εξαιρετική ικανοποίησή μας για τον τρόπο με τον οποίον υπό την Προεδρία σας λειτουργήσε η Επιτροπή του Συντάγματος.

Ολίγον ανορθόδοξως αλλά πάντως συγγνωστώ, λόγω του ότι είχε απασχόληση σε επιτροπή, δίνεται ο λόγος στον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού, κ. Βορίδη.

Κύριε Βορίδη, έχετε κάτι να προσθέσετε;

**ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ:** Αν έχει κλείσει η συζήτηση, να μην το χαλάσουμε, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης):** Εκτιμώ ιδιαίτερα, ως συμβολή στην ομαλή περάτωση της συζήτησης, τη στάση σας αυτή!

Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της Δ' ενότητας των αναθεωρητέων διατάξεων του Συντάγματος, δηλαδή τα άρθρα 78 παράγραφος 6, 79 παράγραφος 1, 88 παράγραφος 2, εδάφια γ' και δ', 90 παράγραφος 5, 95 παράγραφος 1, 98 παράγραφος 1, εδάφιο β', 100 και 118 παράγραφος 5, 101 και ερμηνευτική δήλωση, 102 παράγραφος 1, εδάφιο δ', 103 παράγραφος 9, 104 παράγραφος 3, 101 Α, 108 παράγραφος 1 και 2, 111 παράγραφος 6 και προσθήκη στο άρθρο 5.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

**ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 16.00' λύεται η συνεδρίαση για αύριο ημέρα Παρασκευή 16 Μαΐου 2008 και ώρα 10.30' με αντικείμενο εργασιών του Σώματος κοινοβουλευτικό έλεγχο: α) συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων και β) συζήτηση της υπ' αριθμ. 28/22-1-2008 επερώτησης των Βουλευτών του Κ.Κ.Ε. προς τους Υπουργούς Εσωτερικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σχετικά με την έλλειψη σχεδιασμού για την αντιμετώπιση των φυσικών φαινομένων, σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ

